

Programmabegroting 2022 en Meerjarenraming 2023- 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	4
Voorwoord	5
Leeswijzer	7
Begroting in één oogopslag	8
Programma 1 Bestuur en (overheids)participatie	11
Programma 2 Veiligheid	19
Programma 3 Verkeer, vervoer en wegen	26
Programma 4 Economische zaken	33
Programma 5 Onderwijs.....	38
Programma 6 Cultuur, sport en groen.....	42
Programma 7 Sociaal domein	52
Programma 8 Gezondheid en duurzaamheid	69
Programma 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk vastgoed	77
Niet in de programma 's opgenomen lasten en baten.....	89
Paragrafen.....	93
Paragraaf 1 Lokale heffingen	94
Paragraaf 2 Weerstandvermogen en risicobeheersing	103
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	111
Paragraaf 4 Financiering	118
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.....	123
Paragraaf 6 Verbonden partijen	126
Paragraaf 7 Grondbeleid	134
Financiële begroting	137
Overzicht van baten en lasten.....	138
Toelichting op overzicht baten en lasten	142
Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd	142
Samenvatting en analyse op hoofdlijnen	143
Overzicht van incidentele lasten en baten en structurele reservemutaties	148
Financiële positie	153
Meerjarenbalans	153
EMU-saldo.....	153
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	154
Overzicht investeringen	154
Financiering	157
Stand en verloop van de reserves.....	158
Stand en verloop van de voorzieningen	161
Overzicht van baten en lasten per taakveld	162
Bijlagen.....	168
Bijlage 1 Overzicht te verstrekken subsidies.....	169
Bijlage 2 Verloop van reserves	170
Bijlage 3 Lopende ontwikkelingen Ruimte	174

Voorwoord

Voorliggende Programmabegroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025 presenteren we graag en met overtuiging. Het is de laatste begroting van het huidige college. We zijn erin geslaagd om een meerjarig sluitend financieel perspectief aan de gemeenteraad aan te bieden. Dat bevestigt, net als voorgaande jaren, dat Ridderkerk er financieel goed voor staat.

Het presenteren van een structureel sluitende begroting is geen vanzelfsprekendheid. De huidige periode is ingewikkeld en tot op zekere hoogte onzeker en er is sprake van forse dynamiek in de financieringsmethodiek van gemeenten. Het is de meerjarige roep van gemeenten om financieel beter gecompenseerd te worden voor de grote extra taken die gemeenten op hun bordje hebben gekregen. Middels arbitrage is uitspraak gedaan dat voor jeugdzorg die compensatie er daadwerkelijk moet gaan komen. In de Kadernota namen we reeds een financieel voorschot. Inmiddels is gebleken dat die insteek de juiste was: we mogen nu 75% van de extra jeugdzorgmiddelen structureel ramen. Wij hebben ons daarvoor als kartrekker ook bij onze financieel toezichthouder (Provincie Zuid-Holland) hard gemaakt en ook in VNG-verband wordt deze koers duidelijk gesteund.

De herijking van het gemeentefonds is bij het opstellen van deze begroting nog onderwerp van gesprek. 'De koek' moet groter dat is duidelijk en van die 'koek' blijkt dat Ridderkerk een groter aandeel toekomt. Voor Ridderkerk lijkt dit dan ook een positieve schaduw vooruit te werpen, maar tegelijkertijd geldt dat hier nog niets uit geconcludeerd kan worden. Dat geldt ook voor het al of niet afschaffen van de opschalingskorting en de wijze waarop we ook voor andere grote opgaven passend worden gecompenseerd. Een nieuw kabinet maakt daarin belangrijke keuzes. We blijven ook in de komende periode alert en blijven daarbij het Ridderkerkse belang bewaken en dienen.

Bij dit alles komt dat we in Ridderkerk de achterliggende collegeperiode flink aan de weg hebben getimmerd en hebben ook nog de investeringsbesluiten genomen die nog gerealiseerd gaan worden. Daar zijn we trots op: Ridderkerk zal hiervan vele jaren plezier gaan hebben en gebruik van maken. Ook dit jaar beperken we de OZB-verhoging tot de trend en niet daarboven; de lastendruk in Ridderkerk blijft daarbij ook nog eens beneden gemiddeld ten opzichte van het gemiddelde in Nederland.

Voor onze inwoners, jonge en oudere Ridderkerkers, zien we inmiddels de duidelijke voorbeelden van het ingezette beleid: nieuwe scholen worden gebouwd, het centrum wordt vernieuwd, we bouwen door. Verkeersveiligheid staat centraal en sportvoorzieningen worden gerealiseerd. We investeren op groen en het onderhoud krijgt een stevige impuls. Middels nieuw beleid zijn jeugdzorg, Wmo en participatie voor iedereen bereikbaar en investeren we vooral ook in kwetsbare Ridderkerkers. We bereiden ons ook, qua grote meerjarige opgaven als milieu en klimaat, voor op de toekomst. Daarmee handelen we ook al voor de komende Ridderkerkse generaties. Veel kleuren op één pallet komen samen en vormen een mooi en waardevol Ridderkerks panorama.

De verkiezingen staan voor de deur op 16 maart 2022. Dat betekent dat deze begroting beleidsarm is. Dat verwarren we niet met 'stilzitten en op de winkel passen'. Genomen besluiten worden krachtig uitgewerkt en gerealiseerd, beleidsvoornemens energiek opgepakt en uitgevoerd. Ook in 2022.

Structureel saldo

Volgens aanbeveling van de commissie BBV presenteren wij het overzicht van het structureel begrotingssaldo onderstaand. Daaruit blijkt dat begroting en meerjarenraming structureel in evenwicht zijn.

	2022	2023	2024	2025
Saldo van lasten en baten	-4.918	-4.754	-4.100	-2.300
Saldo stortingen in en onttrekkingen aan reserves	6.772	4.538	4.301	2.797
Begrotingssaldo na bestemming	1.854	-216	201	497
Waarvan incidentele lasten en baten (saldo)	-1.185	-1.924	-1.747	-1.835

Structureel begrotingssaldo	3.039	1.708	1.949	2.332
------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Genoemde bedragen zijn in duizenden.

We zijn ervan overtuigd dat we Ridderkerk krachtiger, mooier, vitaler en kleurrijker overdragen aan een nieuwe raad en college. We zijn hierbij onze inwoners, ondernemers en ambtelijk organisatie enorm dankbaar. Ridderkerk bouwen we met elkaar. Deze begroting faciliteert de gemeenteraad in haar kaderstellende rol en de uitoefening van haar budgetrecht. We spreken de wens uit dat ook in 2022 zegen op ons werk mag rusten.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk

Leeswijzer

Indeling

De begroting bestaat uit een beleidsbegroting met de programma's en paragrafen, een financiële begroting en bijlagen. In de beleidsbegroting worden de programma's en de (verplichte) paragrafen behandeld. De financiële begroting bevat de meerjarenbalans met de toelichting hierop, de toelichting op de financiële positie en het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld. In de bijlagen is het overzicht van te verstrekken subsidies, de specificatie van het verloop van de reserves en de lopende ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen.

Tekenduiding

De lasten zijn negatief opgenomen, dus met een min-teken. Dit is de gebruikte schrijfwijze van de afgelopen jaren.

In een kolom waar het saldo getoond wordt, krijgt een nadeel een min voor het bedrag. Een voordeel wordt zonder extra teken getoond. In de kolom met het jaarresultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve en een negatief bedrag wordt ten laste van de algemene reserve gebracht.

Afrondingen

De cijfers die in deze begroting zijn verwerkt, komen direct uit de boekhouding van de gemeente. Daar staan de getallen genoteerd tot op twee cijfers achter de komma. Voor de leesbaarheid worden de cijfers in de begroting afgerond op 100-tallen. Ter voorkoming van fouten worden deze afrondingen gedaan in het programma Microsoft Excel en worden de uitkomsten gebruikt voor publicatie. Hierdoor kan het voorkomen dat als een tabel nageteld wordt, er minimale verschillen zijn.

Geen ramingen: geen gegevens opgenomen

Bij de tabellen onder het item 'Wat mag het kosten?' in de programma's wordt een onderscheid gemaakt naar onder andere baten en lasten. Soms is op een bepaalde subdoelstelling op bepaalde regels geen raming. Om te voorkomen dat er in die regel dan alleen nullen genoteerd moeten worden, wordt die regel dan in zijn geheel niet getoond.

Toelichtingen

In de programma's zijn toelichtingen geschreven voor mutaties in de ramingen van exploitatie en reserves, zoals weergegeven in het onderdeel 'Wat mag het kosten?'. De toelichtingen hebben betrekking op mutaties groter dan € 50.000.

In nagenoeg ieder programma wordt een deel van de verschillen verklaard door gewijzigde toerekening over de programma's van een deel van de BAR-bijdrage. Een overzicht hiervan wordt gegeven in de paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

Prestatie-indicatoren

Sinds 2016 is de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van kracht. In deze regeling zijn 39 indicatoren opgenomen, waarvan er door wettelijke aanpassingen nog 34 resteren. Deze, en meer indicatoren, zijn op de website Waarstaatjegemeente.nl terug te vinden. De waarden bij de indicatoren op de website worden aangepast wanneer nieuwe informatie bekend is. Het kan hierdoor voorkomen dat de waarde opgenomen in dit boekwerk verschilt van de website.

De indicatoren die genoemd worden in de programma's kennen verschillende bronnen, onder meer de burgerpeiling, het klanttevredenheidsonderzoek en de website Waarstaatjegemeente.nl. Een overzicht van internetlinks naar de bronnen vindt u hieronder.

Bron

Waarstaatjegemeente.nl

BBV verplichte indicatoren

Burgerpeiling

Ondernemerspeiling

Lokale monitor Wonen

Gemeentelijke monitor Sociaal Domein

Zorggebruik

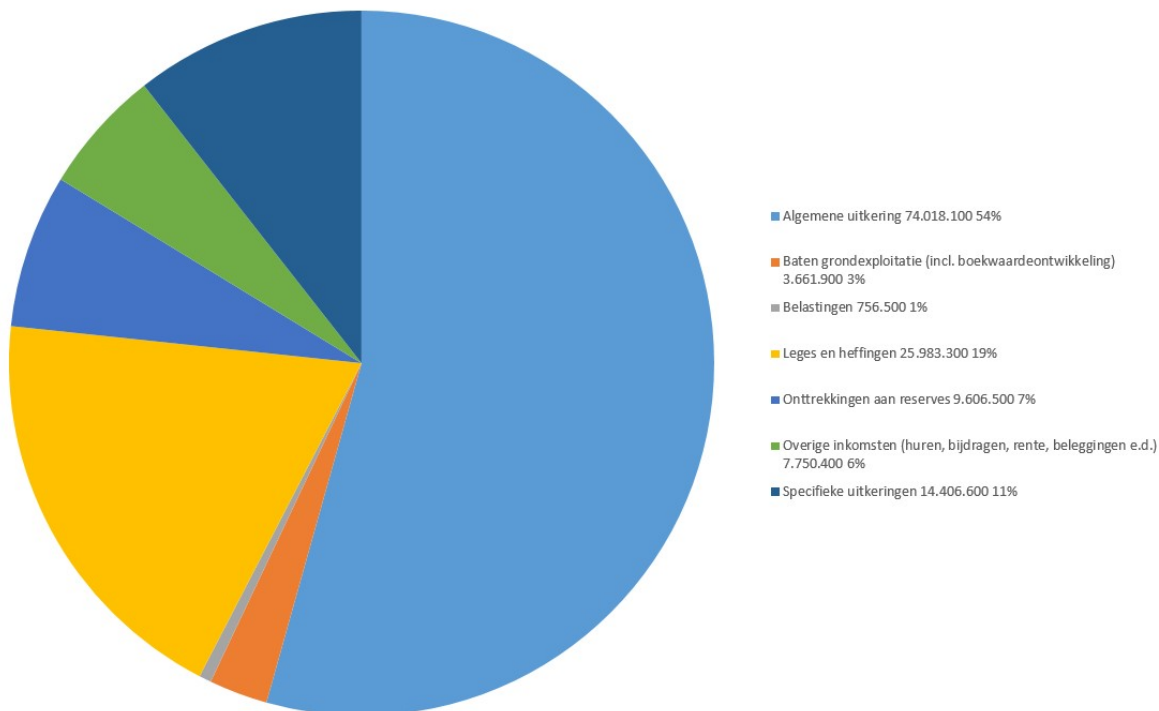
Na het klikken op de links hierboven kan het zijn dat er nog gekozen moet worden voor Ridderkerk. Per programma worden de prestatie-indicatoren weergegeven met een waarde voor het jaar 2020. Indien er voor het jaar 2020 geen waarde bekend is, wordt de waarde van het laatst bekende jaar weergegeven. Dit is dan kenbaar gemaakt met het jaartal tussen haakjes. In een enkel geval zijn er waarden voor het jaar 2021 bekend; dit wordt kenbaar gemaakt met het jaartal 2021 tussen haakjes.

Begroting in één oogopslag

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Bestuur en (overheids)participatie					
Totaal 1 Bestuur en (overheids)participatie	-4.360.200	-3.479.100	-3.501.700	-3.552.400	-3.542.500
2 Veiligheid					
Totaal 2 Veiligheid	-2.421.800	-2.680.200	-2.710.200	-2.735.400	-2.736.200
3 Verkeer, vervoer en wegen					
Totaal 3 Verkeer, vervoer en wegen	-6.212.200	-7.352.600	-8.606.300	-9.029.200	-9.535.700
4 Economische zaken					
Totaal 4 Economische zaken	-765.700	-507.500	-444.000	-430.100	-428.300
5 Onderwijs					
Totaal 5 Onderwijs	-1.364.500	-1.334.900	-1.294.000	-1.104.000	-1.065.000
6 Cultuur, sport en groen					
Totaal 6 Cultuur, sport en groen	-8.247.300	-8.378.100	-8.297.800	-8.291.000	-8.339.900
7 Sociaal domein					
Totaal 7 Sociaal domein	-40.762.500	-42.259.300	-40.914.700	-40.226.800	-40.126.000
8 Gezondheid en duurzaamheid					
Totaal 8 Gezondheid en duurzaamheid	221.400	668.100	500.400	390.000	340.600
9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk					
Totaal 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk	-6.793.300	-7.934.800	-9.380.600	-9.143.300	-9.327.200
13 Buiten programma's					
Totaal 13 Buiten programma's	69.447.900	75.112.600	74.432.700	74.323.600	75.257.400
Gerealiseerd resultaat	-1.258.200	1.854.200	-216.200	201.400	497.200

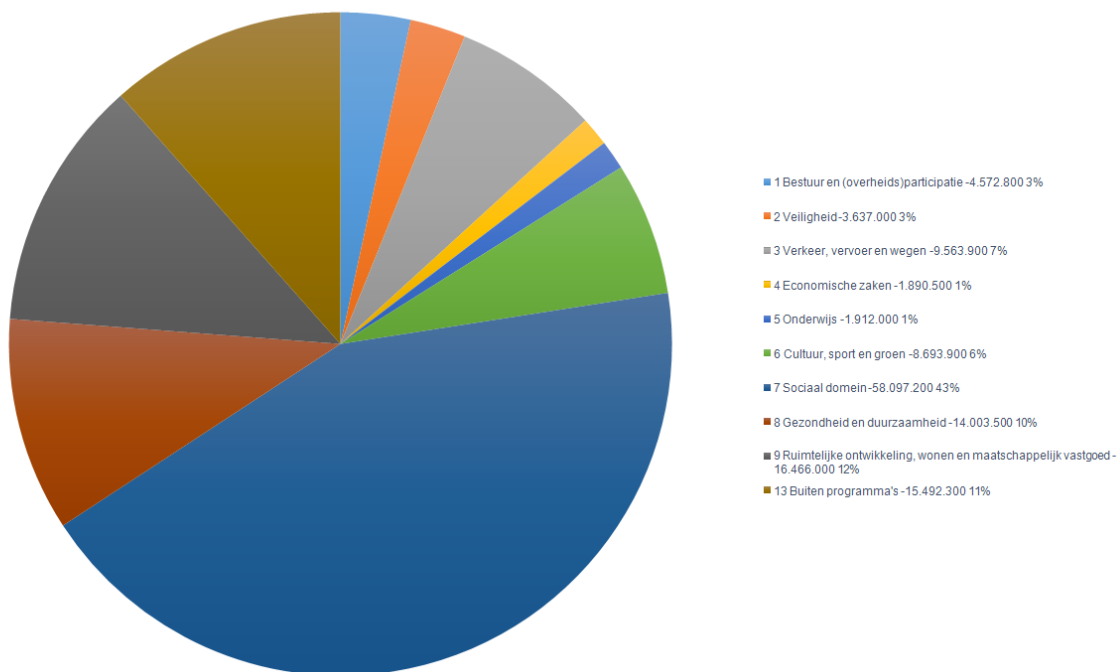
Inkomsten

Totaal Herkomst van middelen € 136.183.300

Uitgaven

Totaal Besteding van middelen - € 134.329.100

Infographic

Programma 1 Bestuur en (overheids)participatie

Programmavisie

Voor onze inwoners willen we dichtbij en benaderbaar zijn. We stellen ons open en actief op en luisteren naar onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We stimuleren het 'Ridderkerk-gevoel'. We betrekken de inwoners bij beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering en communiceren daar tijdig over met eigentijdse media en op een begrijpelijke manier. We geven inwoners en organisaties alle ruimte om ideeën en initiatieven te ontwikkelen.

In Ridderkerk kan de inwoner rekenen op dienstverlening die van goede kwaliteit en betrouwbaar is. Wij werken samen met de gemeenten Barendrecht en Albrandswaard in de ambtelijke BAR-organisatie. Zo bieden we de inwoners en ondernemers van Ridderkerk de dienstverlening waar zij recht op hebben, met behoud van Ridderkerk als zelfstandige, autonome gemeente.

We vinden samenwerking belangrijk. Met onze partners binnen Ridderkerk, en met de gemeenten en overheden om ons heen, zoals de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, maar ook daarbuiten. Dat doen we op een positieve, uitnodigende en deelnemende manier.

Trends en ontwikkelingen Bestuur

Op 16 maart 2022 worden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Dit zal niet alleen leiden tot een nieuw samengestelde gemeenteraad, maar ook tot een nieuw college van burgemeester en wethouders. Aan de hand van het af te sluiten coalitieakkoord, zal het nieuwe college zijn programma bepalen voor zijn collegeperiode. De eerste vertaling daarvan zal te vinden zijn in de Kadernota begroting 2023 en de Programmabegroting 2023.

De nieuwe raad zal zijn reglement van orde bepalen en zal een beslissing nemen over de in te stellen raadscommissies voor advies. In een van zijn eerste vergaderingen zal de nieuwe raad de diverse vertegenwoordigers in de gemeenschappelijke regelingen benoemen.

Wijkregie

In de wijkoverleggen betrekken we de wijkbewoners bij ontwikkelingen die zich in hun wijk voordoen. De wijkoverleggen zijn een belangrijke bron van inspiratie in onze samenwerking met de partners op het gebied van leefbaarheid. Samen met de wijkoverleggen werken we aan maatwerk per wijk op het gebied van participatie. We werken per wijk de inzet van de verschillende participatie-instrumenten uit en verwerken dat in de te vernieuwen convenanten.

Participatie

Bij participatie gaan we steeds meer uit van het initiatief vanuit de inwoner. De burger neemt een initiatief en de gemeente doet mee. Daarbij is het zoeken naar rollen, verantwoordelijkheden en communicatievormen. Op basis van de uitgevoerde "evaluatie participatie" en de opgestelde visie op e-participatie willen we de inspanningen op het gebied van participatie verder voortzetten.

Trends en ontwikkelingen Burgerzaken

De vraag uit de samenleving verandert. Ontwikkelingen zoals digitalisering, de komst van nieuwe wetgeving (Omgevingswet, Wet digitale overheid), de transformatie van het sociale domein en de klimaatopgave hebben grote invloed op het leven van alledag. De behoeften en verwachtingen van onze inwoners veranderen ook. Dat zien we terug in bijvoorbeeld de vraag naar online dienstverlening, de behoefte aan maatwerk en de verwachting van inwoners dat we met hen meedenken.

Al ruim daarvoor maar zeker ook tijdens de coronacrisis is makkelijk, persoonlijk en betrouwbaar online zaken kunnen doen de norm geworden. Online dienstverlening ontwikkelt zich snel. Het aan kunnen (blijven) sluiten bij de verwachting van inwoners op het gebied van online vraagt continue (door)ontwikkeling en een extra stap.

Door het vergroten van ons online aanbod met bijvoorbeeld de online geboorteaangifte en het online kunnen doorgeven van een verhuizing neemt het fysieke baliecontact verder af. Voor de groot-volume-producten, zoals rijbewijs en paspoort, is nog niet volledig duidelijk hoe zich het baliecontact de komende jaren ontwikkelt.

Met de komst van de bibliotheek in het gemeentehuis is de dynamiek in de hal veranderd. Onze inwoners weten nog goed de weg naar de balie te vinden. Door de inzet van onze gastheer in de centrale hal worden onze kernwaarden persoonlijk, betrokken en betrouwbaar op een goede manier ingevuld.

Naast de afname van fysieke klantcontacten aan de balies zien wij een toename van complexe aanvragen aan de 'achterkant'. Door hier extra op in te zetten verwachten wij een verdere uitbouw van de kwaliteit en betrouwbaarheid van onze dienstverlening. Door de internationalisering van de

samenleving nemen dossiers met buitenlandse documenten toe. Denk hierbij aan geboorten, huwelijken, naturalisaties. Dit zorgt voor meerwerk, omdat veel onderzoek nodig is. Daarnaast zijn en worden op het gebied van adres en identiteitsfraude procedures verder aangescherpt. Nu informatie steeds meer digitaal verwerkt wordt, is er behoefte om adres- en identiteitsfraude goed te blijven herkennen. Dit zorgt voor een toename van het werk.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Budgethoudersregeling (2021)		X			
Communicatieplan Ridderkerk 'Communiceren doen we samen'(2015)		X			
Convenant Jongerenraad (2012)	X			X	
Convenant Maatschappelijk Burgerplatform (MBR) (2016)		X		X	
Convenant Minimaplatform (2016)		X		X	
Convenanten met de wijkoverleggen (2016)	X			X	
Financiële verordening 2017	X				
Gedragcode integriteit burgemeester en wethouders Ridderkerk 2019	X				
Gedragcode integriteit raads- en burgerleden Ridderkerk 2019	X				
Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie (2013)	X				
Inspraakverordening gemeente Ridderkerk (2009)	X				
Kanalenstrategie 'De juiste boodschap, op het juiste moment en de juiste plaats' (2020)		X			
Klachtenregeling BAR-organisatie (2020)		X			
Normenkader rechtmatigheid (2019)		X			
Nota Activabeleid (2021)	X				
Nota Belastingen 2020	X				
Nota Evenementenbeleid (2011)	X			X	

Nota Garantstellingen en leningen Gemeente Ridderkerk 2021		X	
Nota Reserves en voorzieningen (2021)	X		
Notitie van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie: Ridderkerk dragen we samen (2016)	X		
Participatie, burgers en bestuur 2013	X		
Participatieverordening Sociaal Domein (2016)	X		
Regeling rechtspositie burgemeester en wethouders Ridderkerk 2019		X	
Reglement van orde van de raad (2018)	X		X
Treasurystatuut (2017)		X	
Verordening bezwaarschriften Ridderkerk (2020)	X		
Verordening Burgerinitiatief 2007	X		
Verordening fractieondersteuning 2008	X		
Verordening klachtenbehandeling 2020	X		
Verordening Onroerende Zaakbelasting (2021)	X		
Verordening op de raadsvoorbereiding (2018)	X		X
Verordening op de rekenkamercommissie Ridderkerk (2015)	X		
Verordening Rechtspositie raadsleden en commissieleden Ridderkerk (2019)	X		
Verordening werkgeverscommissie griffie Ridderkerk 2020	X		
Visie op dienstverlening 2025 (2017)		X	
Wijkontwikkelingsprogramma Centrum 2014 - 2024 (2014)	X		
Wijkontwikkelingsprogramma Slikerveer (2013)	X		X
Wijkontwikkelingsprogramma Bolnes (2011)	X		X

Wijkprogramma Drievliet/'t Zand 2019 - 2023 (2019)	X
Wijkprogramma Oost 2019 - 2023 (2019)	X
Wijkprogramma Oosterdam 2018 - 2022 (2018)	X
Wijkprogramma Rijsoord (2017)	X
Wijkprogramma West 2018 - 2023 (2018)	X

Bestuur

Wat willen we bereiken?

Wijkregie

- We willen een productieve samenwerking tussen het wijkoverleg en alle partners in de wijk.
- Wijkoverleggen worden actief en vanaf de start van een project betrokken.
- In het kader van sociaal beheer zetten we in op samenwerking tussen de wijkoverleggen en wijkgebouwen.
- Versterken samenwerking Leefbaarheidsteams en de wijkteams.
- Ieder jaar stellen we per wijk een jaarplan op.
- We gebruiken de leefbaarheidsmonitor bij het opstellen van wijkprogramma's en jaarplannen en stellen realistische doelen voor de leefbaarheid in een wijk.
- In elke wijk worden in overleg met het wijkoverleg de verschillende participatie instrumenten naar behoefte ingezet.

Participatie

- Wij stellen onze inwoners in de gelegenheid om te kunnen participeren.
- Wij gaan aan de slag met de uitkomsten van de "evaluatie participatie" en de visie op e-participatie.
- Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn betrokken bij de doorontwikkeling van participatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wijkregie

- De wijkregisseurs stellen op basis van de wijkprogramma's jaarplannen op.
- De wijkregisseurs en de bedrijfscontactfunctionarissen signaleren met hun netwerk punten die (bestuurlijke) aandacht behoeven en ondernemen acties daarop. Zij zijn de oren en ogen van het college in de wijken.
- De wijkregisseurs en de bedrijfscontactfunctionarissen zijn een belangrijke ingang naar de uitvoeringsorganisatie voor inwoners en ondernemers die initiatieven hebben.
- De wijkregisseurs zijn de vraagbaak voor de uitvoeringsorganisatie bij de ontwikkeling en de uitvoering van beleid in relatie tot de leefbaarheid in de wijken.
- Wij organiseren een kennismaking met nieuwe inwoners.
- Wij houden wekelijks een spreekuur voor inwoners.
- Wij bezoeken regelmatig de wijken, bedrijven en organisaties.

Participatie

- Wij stellen samen met inwoners en partners wijkprogramma's op waarin we concrete acties beschrijven waarmee we werken aan de leefbaarheid in de wijken.
- Wij werken samen met inwoners en partners de uitkomsten van de "evaluatie participatie" verder uit.
- De evenementencoördinator is een belangrijke ingang naar de uitvoeringsorganisatie voor inwoners en organisatoren die evenementen willen organiseren.
- De evenementencoördinator is de vraagbaak voor de uitvoeringsorganisatie bij de ontwikkeling en de uitvoering van beleid in relatie tot het organiseren van evenementen.
- Wij dagen inwoners en organisaties uit om evenementen te organiseren.
- Wij werken samen met andere overheden en laten zien waar Ridderkerk voor staat.

Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

Wij willen dienstverlening die past bij de veranderende samenleving. Die inspeelt op de (online) trends en ontwikkelingen en op de veranderende rol van de gemeente. Daarbij leggen wij nadruk op:

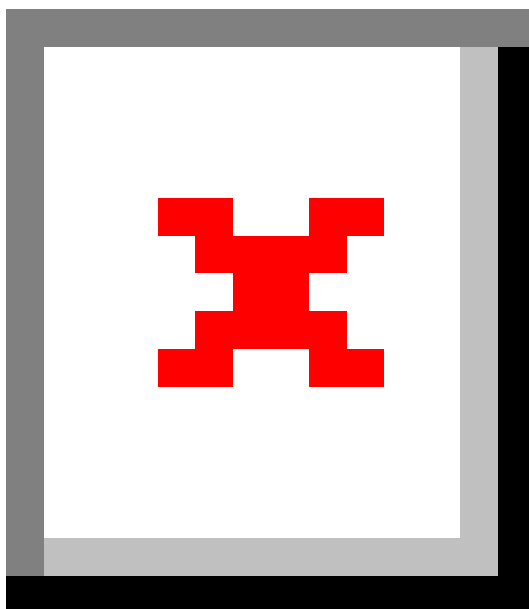
- Online dienstverlening die makkelijk, persoonlijk en betrouwbaar is; we willen aansluiten bij de behoefte van de inwoner op het gebied van online dienstverlening. En rekening houden met de minder digivaardige inwoners.
- Een dienstverlenende houding van onze medewerkers waardoor inwoners nog meer ervaren dat ze te maken hebben met een dienstverlenende organisatie, waar ze zich gehoord en gezien voelen. Waar met hen meegedacht wordt over de vraag die ze hebben.
- Continue sturing op klanttevredenheid en verbetering van de dienstverlening op basis van kwantitatieve en kwalitatieve servicenormen waarbij de behoeftes van de inwoners bekend zijn en dienen als leidraad voor verbetering.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven online dienstverlening doorontwikkelen. Daarvoor volgen we de landelijke ontwikkelingen en gebruiken we onder andere klantreizen om onze processen klantgericht in te richten. We houden rekening met de minder digivaardige inwoners. Allereerst door online zo makkelijk mogelijk te maken en bij de inrichting rekening te houden met digitale toegankelijkheid, maar daarnaast ook maatwerk en alternatieven beschikbaar te houden. Denk hierbij aan andere kanalen (zoals de balie), maar bijvoorbeeld ook ondersteuning bij het online invullen van online formulieren.
- Onze webcare wordt verder geprofessionaliseerd door aan te sluiten bij waar de inwoner is, hierdoor te weten wat er online leeft en daarover het online gesprek aan te gaan.
- In het contact met inwoners maakt onze dienstverlenende houding en gedrag het verschil. We stellen de vraag van de inwoner centraal en bieden oplossingen waarmee we de inwoner verder helpen. Maar ook leren we omgaan met vragen die 'botsen' met onze regels. Goed helpen is dan nadenken over wat er wél kan en begripvol uitleggen waarom iets soms ook niet kan.
- Wij volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van klantsignaalmanagement. Als de ontwikkelingen passen bij onze visie op de dienstverlening, gaan wij ze toepassen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
0.1:Bestuur	-4.860.300	-3.509.900	-3.460.500	-3.526.100	-3.516.000
0.2:Burgerzaken	-1.055.300	-1.014.400	-985.400	-970.500	-970.700
Totaal Lasten	-5.915.600	-4.524.300	-4.445.900	-4.496.600	-4.486.700
Baten					
0.1:Bestuur	566.400	566.400	547.600	547.600	547.600
0.2:Burgerzaken	577.800	527.300	445.100	445.100	445.100
Totaal Baten	1.144.200	1.093.700	992.700	992.700	992.700
Saldo - Lasten en baten	-4.771.400	-3.430.600	-3.453.200	-3.503.900	-3.494.000
Stortingen					
0.10:Mutaties reserves	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Totaal Stortingen	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Onttrekkingen					
0.10:Mutaties reserves	459.700	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	459.700	0	0	0	0
Saldo - Reserves	411.200	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Begrotingssaldi Bestuur en (overheids)participatie	-4.360.200	-3.479.100	-3.501.700	-3.552.400	-3.542.500

Toelichting Bestuur

BAR-bijdrage

Het verschil op de lasten wordt veroorzaakt door een lagere BAR-bijdrage. Deze lagere bijdrage wordt veroorzaakt door het wegvallen van eenmalige lasten uit het boekjaar 2021 en een toename van de lasten als gevolg van beleid uit de Kadernota 2022, periodieken voor medewerkers en inflatie. Verder zijn in de begroting de mutaties uit de kadernota 2022 verwerkt met betrekking tot onze BAR-organisatie:

Digitaal vergaderen, Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), handhaving Vergunningverlening, toezicht en handhaving- taken (VTH), afname formatiekosten VTH, niet gerealiseerde taakstelling BAR-organisatie, HalloWerk!, online dienstverlening/Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Mebv), toename complexiteit dossiers, Juridische ondersteuning implementatie Wet Open Overheid (WOO), WOO-functionaris, beleid social return on investment (SROI), Wijkteam 1 & 2 urgentieaanvragen.

Op dit moment is het traject voor implementatie van de Wet Open Overheid (WOO) in opstart.

De ramingen zijn opgevoerd in de begroting 2022. De huidige ramingen zitten wel duidelijk onder de in de meicirculaire benoemde WOO budgetten.

Per 1 januari 2022 komt vrijwillige dranghulpverlening over van de Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR) naar de lokale teams in de regio Rijnmond. Dit is een structureel nadeel voor de BAR-bijdrage. Dit nadeel wordt gedekt door de verlaging van de bijdrage aan de GR Jeugdhulp Rijnmond.

Het (versneld) digivaardig maken van medewerkers vraagt een investering. Daarnaast is er extra capaciteit nodig om deze transitie versneld te implementeren. Dit heeft een incidenteel nadeel voor de BAR-bijdrage in 2023 tot gevolg.

Online is ons voorkeurskanaal voor dienstverlening aan onze inwoners. Online dienstverlening ontwikkelt zich snel. Het aan kunnen (blijven) sluiten bij de verwachting van inwoners op het gebied van online dienstverlening vraagt continue (door)ontwikkeling en een extra stap. Door het waar mogelijk online aanbieden van producten verandert het merendeel van de contacten met de burger. Dit zorgt voor een verschuiving van werkzaamheden richting controle en administratie. Inwoners die nog persoonlijk langskomen voor een reeds gedigitaliseerd product hebben meer persoonlijke begeleiding en maatwerk nodig. Hierdoor nemen incidentele lasten in 2022 en 2023 ten opzichte van de kadernota verder toe.

Toelichting Burgerzaken

Verkiezingen

Het voordeel in de lasten in 2022 ten opzichte van 2021 komt door het wegvallen van incidentele (corona)kosten 2021 van de Tweede Kamer-verkiezingen.

Burgerzaken

Door de verlenging van de looptijd van reisdocumenten, van vijf naar tien jaar, neemt het aantal af te geven reisdocumenten af na 2021. Daarmee samenhangend ook de legesinkomsten.

Toelichting Reserves

In 2022 vervalt ten opzichte van 2021 de incidentele onttrekking aan de algemene reserve ter dekking van kosten 2021 voor:

- BAR-bijdrage, implementatie omgevingswet.
- BAR-bijdrage, project GIDS.
- BAR-bijdrage, Strategische PersoneelsPlanning (SPP).
- BAR-bijdrage, digitalisering van bouwdoossiers.
- (restant) Rekenkamerbudget.
- BAR-bijdrage, uitvoeringsplan fiscale control.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
1	Burgers en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren. Bron: Burgerpeiling	Gemiddelde score (1-5). • Helemaal eens (%).	3,1 29,0%
2	% inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd. Bron: Burgerpeiling	• Heel veel. • Niet veel/niet weinig. • Nauwelijks tot geen.	35,0% 47,0% 18,0%
3	Waardering inwoners algehele gemeentelijke dienstverlening. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	6,8
4	Waardering van de inwoners voor de communicatie. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	6,8
5	Waardering door inwoners van het vernieuwde gemeentejournaal De Blauwkal. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	7,1
6	Tevredenheid over de dienstverlening via de digitale faciliteiten (website). Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	6,8
7	Klanttevredenheid (balie)contact. Bron: Klanttevredenheidsonderzoek	Score 1-10.	8,3
	Totaal oordeel klantcontact.	Score 1-10.	6,7

	Bron: Burgerpeiling		
8	Klanttevredenheid telefonisch contact. Bron: Klanttevredenheidsonderzoek	Score 1-10. Cijfers gegeven o.b.v. contact afgelopen jaar.	7,9
9	Waardering maatschappelijke organisatie en instellingen contact met de gemeente. Bron: Ondernemerspeiling	Score 1-10. • Mogelijkheden om met ambtenaren in contact te komen. • Mogelijkheden om met bestuurders, zoals burgemeester en wethouder in contact te komen.	6,4 (2019) 7,0 (2019)
10	Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening. Bron: Ondernemerspeiling	Score 1-10.	6,6 (2019)

Programma 2 Veiligheid

Programmavisie

Onze inzet is om iedereen een veilige woon-, leef- en werkomgeving te bieden. Dat doen we samen met brandweer, politie, Openbaar Ministerie, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners. We zetten ons in om de veiligheid in openbare gelegenheden, zoals zwembad de Fakkel, te verhogen. We ondersteunen de werving van extra vrijwilligers bij brandweer en politie.

We blijven buurtinitiatieven en veiligheidsinitiatieven van inwoners (zoals buurtpreventie) faciliteren en ondersteunen, laten de buitengewoon opsporingsambtenaren gericht de straat op gaan en blijven het drugsgebruik en -handel effectief aanpakken. Evenementen zijn belangrijk, het organiseren ervan moet niet nodeloos ingewikkeld en omslachtig zijn. De veiligheid van evenementen en ook in de horeca moet gewaarborgd zijn.

De overlast van vuurwerk wordt teruggedrongen.

We hebben verordeningen en regels nodig. Deze zijn helder en niet in strijd met elkaar. De gemeente controleert en handhaaft de geldende regels.

Trends en ontwikkelingen Crisisbeheersing en brandweer

De gesprekken met de bestuurders over de Ontwikkelagenda van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) zijn in 2021 gestart. De gevolgen voor de begroting van 2022 zijn nog onzeker. Er zal een doorontwikkeling plaatsvinden van VRR-onderdelen, zoals de Ambulancedienst en de brandweer. In 2022 zal er een doorvertaling komen van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en er komen veranderingen met de komst van het omgevingsrecht. Dossiers als taakdifferentiatie, loopbaanbeleid en personele capaciteit bij de brandweer vragen om oplossingen. Daarnaast zullen de VRR en de gemeentelijke crisisorganisatie zich voorbereiden op nieuwe vormen van dreigingen, zoals cyberaanvallen en alle (maatschappelijke) gevolgen van dien.

Trends en ontwikkelingen Openbare orde en veiligheid

Op het gebied van openbare orde zien we een toename van geweld en criminaliteit. Dit is een landelijke ontwikkeling. Ook in en rond Ridderkerk zijn er incidenten waarbij er wapens (messen) worden gebruikt.

Er is een trend dat steeds meer jongeren messen bij zich dragen en een lagere drempel hebben om deze te gebruiken voor bijvoorbeeld dreiging, afrekening en/of overvallen. In onze regio zijn er afgelopen zomer schietpartijen geweest die ons ook verontrusten. Het is duidelijk dat wij capaciteit moeten vrijmaken om de problemen aan te pakken (lieft voorkomen) samen met onze veiligheidspartners.

Op verschillende manieren zetten we ons in. We geven bijvoorbeeld intensief uitvoering aan het actieplan Jeugd en excessief geweld. Dat doen we samen met onze partners zoals politie, scholen, Facet etc. Onderdeel hiervan is de pilot Integraal Persoonsgerichte Aanpak Onderwijs waar we in het schooljaar 2021-2022 mee starten. We zetten een coach in op leerlingen die nog geen justitiële contacten hebben, maar waar de school en anderen zich wel zorgen om maken. Dit doen we met de drie Ridderkerkse VO scholen (Maximacollege, Gemini College en Farelcollege).

Daarnaast zetten we in op de aanpak van ondermijning en het tegengaan van criminele activiteiten. We sluiten panden bij vermoedens van criminele activiteiten en treden bijvoorbeeld op bij het aantreffen van drugs in een woning. Ook houden we integrale controles op bedrijventerreinen en voeren we Bibob-toetsen uit. Juridisch gezien krijgen gemeenten daarin steeds meer mogelijkheden. Ook zetten we in op voorlichting en awareness. De verwachting is dat er de komende jaren steeds meer casussen zullen komen en controles zullen zijn.

Deze stappen zorgen ook voor meer werk en we zien dat we tegen de grenzen aanlopen van onze inzet. Verdere bestrijding van deze ontwikkelingen vragen om verdere investeringen in veiligheid. Investeren in materialen, zoals (mobiele) camera's. Maar vooral ook in de inzet van menskracht. Zowel in capaciteit op straat, als in ambtelijke capaciteit om regie te voeren op deze processen. In 2022 zullen we incidenteel versterkingen aanbrengen en dit via de tussenrapportages aan u voorleggen. In de Kadernota/Begroting 2023 zullen we u een voorstel voor structurele versterkingen doen.

Trends en ontwikkelingen Wonen en bouwen

Toename aantal aanvragen Omgevingsvergunningen

In 2020 was de toename van het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen met maar liefst 24%

ten opzichte van 2019. Ook in de eerste helft van 2021 zette deze ontwikkeling zich voort. We houden er rekening mee dat de grote stijging van de afgelopen periode afvlakt. Een terugval naar het oude niveau verwachten we daarentegen niet. De legesinkomsten voor 2022 zijn geraamd op basis van de (woningbouw)prognose om zo'n goed mogelijke voorspelling te doen van het aantal te verwachten aanvragen en legesinkomsten.

Uitstel Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Zowel de Omgevingswet als Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zijn opnieuw uitgesteld. De wetten treden nu in werking op 1 juli 2022 in plaats van op 1 januari van dat jaar. Vanwege het uitstel zullen de reguliere werkzaamheden in het kader van de VTH-taken (taken in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving) in de eerste helft van 2022 niet wijzigen.

Er is bij de prognose van de inkomsten en uitgaven rekening gehouden met het 'gebroken boekjaar' door het uitstel van de Omgevingswet en de Wkb. Wij verwachten net als bij andere grote wetswijzigingen een piek aan aanvragen vlak voordat de nieuwe wetgeving in werking treedt.

Invloed Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op de langere termijn

De privatisering van het technische onderdeel van het bouwtoezicht zal in eerste instantie alleen gelden voor gevolgklasse 1 (onder andere grondgebonden woningen). Later zal dit, na landelijke evaluatie, worden uitgebreid naar meer risicovolle bouwwerken. Het is nog niet bekend wanneer deze uitbreiding plaats zal gaan vinden.

De Omgevingswet biedt gemeenten meer afwegingsruimte om in het Omgevingsplan zelf te bepalen welke activiteiten vergunningsvrij, melding of vergunningplichtig worden. Wijzigingen van de vergunningplicht kunnen effect hebben op de kostenonderbouwing, leges(inkomsten) en werkzaamheden van de gemeente. Dit zal bij elke voorgestelde wijziging en/of uitbreiding tegen het licht moeten worden gehouden. Hetzelfde geldt voor een toekomstige verruiming van de privatisering van het bouwtoezicht.

Invloed overgangsrecht

Vanaf juli 2022 worden binnenkomende aanvragen voor Omgevingsvergunningen conform de Wkb en de Omgevingswet behandeld. Vergunningen die voor juli worden aangevraagd zullen nog op de huidige manier worden behandeld. Dit geldt ook voor het controleren van de uitvoering van bouwwerkzaamheden aan de hand van de vergunning op de bouwplaats. Door het overgangsrecht toetsen en controleren we eerder verleende vergunningen namelijk volgens de wetten die op het moment van aanvraag gelden.

Toename kosten Omgevingswet

Op verschillende onderdelen zullen er vanaf 2022 meer kosten worden gemaakt, doordat de gemeenten er meer taken bij krijgen en andere instrumenten hanteren. Vanuit de gemeenten is landelijk via de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) een signaal afgegeven aan het Rijk dat de begrotingen van gemeenten het niet toelaten extra financiële lasten op te vangen. De gemeenten hebben het Rijk gevraagd om garanties dat de overgang naar de Omgevingswet voor gemeenten op middellange termijn (<10 jaar) budgetneutraal zal verlopen.

Beleidsdocumenten

Documenten	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Actieplan Veiligheid 2021		X			
APV Ridderkerk 2020	X				
Beleidsplan Omgevingsvergunningen bebouwde omgeving 2017-2021		X		X	
Beleidsregel Damocles gemeente Ridderkerk (2018)		X			
Bibob-beleid		X		X	

Drank- en Horecaverordening 2014	X		
Handhavingsbeleidsplan Bebouwde omgeving 2019-2023		X	X
Handhavingsuitvoeringsprogramma Bebouwde omgeving		X	X
Integraal Veiligheidsbeleid 2020 - 2023	X		
Uitvoeringsprogramma Omgevingsvergunningen bebouwde omgeving		X	X
Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Ridderkerk 2016	X		X

Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

De crisisorganisatie verder professionaliseren en inrichten op a-typische incidenten en crises, zoals een pandemie maar ook een cyberaanval. De crisisorganisatie is getraind en geoefend, zodat elk type crises aangepakt kan worden om zo snel mogelijk naar de oorspronkelijke dagelijkse situatie terug te kunnen keren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Intern zal de crisisorganisatie getraind worden, vooral op basis van specifieke behoefte van crisisteams en bestuurders zelf. Er zal meer dan voorheen de regionale samenwerking worden gezocht.

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Jeugdoverlast

Situaties van jeugdoverlast worden vroegtijdig opgemerkt en integraal aangepakt, zodat ernstige overlast voorkomen kan worden en jongeren niet verder afglijden.

Drugsgelateerde zaken

Middels een integrale aanpak willen we bereiken dat de drugsoverlast actief wordt onderzocht, aangepakt en waar nodig en mogelijk doorgepakt op het gebied van bestuursrecht.

Ondermijning

Ondermijning is een veelomvattend begrip van allerlei vormen van (veelal georganiseerde) criminaliteit, zoals drugscriminaliteit, witwassen en heling. Het tegengaan van ondermijning is een maatschappelijke opgave. Door middel van een intensieve integrale samenwerking met onze veiligheidspartners, inwoners en ondernemers, willen we bereiken dat de 'onderwereld' niet vermengd wordt met de 'bovenwereld'. We spannen ons gezamenlijk in om ondermijnende criminaliteit te signaleren, te voorkomen en aan te pakken.

Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (wet Bibob)

We willen misbruik van overheidsvoorzieningen voorkomen en passen de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob) waar nodig toe.

Woning- en auto-inbraken High Impact Crimes (HIC)

We willen een vermindering van het aantal woning- en auto-inbraken.

Evenementen

Wij stimuleren het houden van evenementen door het voor organisatoren makkelijker te maken een vergunning aan te vragen. Hierbij streven we naar het juiste evenwicht tussen gezelligheid en feestelijkheden enerzijds en het bewaken van de openbare orde en leefbaarheid en het beperken van de overlast anderzijds.

Senioren en Veiligheid

Wij willen een veilige en prettige leefomgeving voor onder andere senioren. Hierbij streven wij naar het bevorderen en versterken van de zelfstandigheid, zelfredzaamheid en de weerbaarheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Jeugdoverlast

Jeugdoverlast pakken wij in een vroeg stadium aan samen met onze partners. Bij serieuze zorg rond een groep zal dit gebeuren volgens de groepsscan methodiek. Deze aanpak is gericht op het verminderen van overlast, voorkomen dan wel bestrijden van criminaliteit en het bieden van perspectief in de vorm van school of werk.

Drugsgelateerde zaken

We stimuleren bewoners signalen van drugsoverlast door te geven aan de politie. Of te melden via Meld Misdaad Anoniem. We houden regelmatig integrale controles.

Daarnaast is er op het gebied van hennep tweewekelijks een zogenaamde henneptrain actief. Deze doet onderzoek naar alle meldingen rondom hennepkwekerijen. Drugsgebruik onder jongeren wordt tegengegaan door uitvoering van het actieplan alcohol en drugs. Samen met de scholen organiseren wij kluisjescontroles op de scholen. Signalen en meldingen van handel in drugs worden door het basisteam onderzocht. Waar nodig gebruikt de burgemeester haar bevoegdheden, zoals benoemd in het Damoclesbeleid en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Ondermijning

In 2022 zetten wij onze integrale aanpak van ondermijnende activiteiten onverminderd voort. De integrale aanpak loopt langs diverse sporen en is zowel preventief als repressief van aard. Preventief zetten we in op het vergroten van het bewustzijn en de meldingsbereidheid van onze medewerkers, bewoners en ondernemers. We voeren campagnes uit en brengen het meldpunt onder de aandacht. Hierbij werken we samen met Meld Misdaad Anoniem. Naar behoefte organiseren wij voorlichtingsbijeenkomsten. Onze preventieve aanpak bestaat onder andere uit het integraal controleren van bedrijventerreinen en jachthavens. Bij constatering gaan we over op een repressieve aanpak, zoals bijvoorbeeld het sluiten van (drugs)panden.

Woning- en auto inbraken High Impact Crimes (HIC)

Wij houden preventieacties in samenwerking met politie en buurtpreventies. We geven bewoners tips om woninginbraken te voorkomen en willen bewoners bewust maken om bijvoorbeeld geen waardevolle zaken in hun auto te laten liggen en te informeren over de keyless entree. Door inzet van de pop-up bus kunnen we de mensen in de wijken bereiken en informatie verstrekken over dit thema.

Evenementen

Wij zorgen voor een zo eenvoudig mogelijk proces voor het aanvragen van een vergunning. Wij hebben het aanvragen van een jaarlijks terugkerend evenement vergemakkelijkt. Wij faciliteren organisatoren bij de vergunningaanvraag en de organisatie van een evenement.

Senioren en Veiligheid

Wij organiseren naar behoefte voorlichtingsbijeenkomsten. Daarnaast wordt de verbinding gezocht tussen zorg, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, politie en ouderenorganisaties om de veilige leefomgeving te verhogen. Door inzet van de pop-up bus kunnen we de mensen in de wijken bereiken en informatie verstrekken over een bepaald thema.

Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Capaciteit VTH-taken: overbruggen en bijstellen na wetswijziging.

De VTH-taken zullen in de eerste helft van 2022 worden voortgezet volgens de huidige werkwijze en beleid. Op die manier zorgen we dat de wettelijke regels en overige voorschriften worden nageleefd, zodat de gewenste ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitseisen aan bouwwerken en gebouwen gerealiseerd en in stand gehouden worden. Voor de langere termijn is een structurele bijstelling van de formatie noodzakelijk. Enerzijds door de inwerkingtreding van de Wkb en de Omgevingswet. Anderzijds vanwege de toename van het aantal aanvragen.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De werkzaamheden op VTH-gebied zullen na inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wkb structureel wijzigen. We maken de wijzigingen inzichtelijk en zorgen dat medewerkers en processen klaar zijn voor inwerkingtreding van beide wetten.

Invloed overgangsrecht en indirecte gevolgen Wkb

Vanwege het overgangsrecht zullen de formatieve en financiële wijzigingen geleidelijk zijn en niet direct na inwerkingtreding van de wetten. Uitgangspunt is een lineaire afname van twee jaar. Dit is grofweg de duur van de meeste (grote) nieuwbouwprojecten. Tegenover deze geleidelijke afname staan een aantal indirecte gevolgen van de Wkb. Deze gevolgen bestaan onder andere uit een verwachte toename van het aantal handhavingssaken en extra toezichtwerkzaamheden in het kader van bouwveiligheid. Ook deze effecten zijn opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Capaciteit VTH-taken: overbruggen en bijstellen na wetswijziging.

De toename van het aantal aanvragen op de langere termijn zorgt voor noodzaak structurele bijstelling van de formatie. Vanwege het telkens uitstellen van de Omgevingswet en de Wkb heeft er al jaren geen structurele bijstelling plaatsgevonden. Dit terwijl het aantal aanvragen jaarlijks met minimaal 5% en in 2020 zelfs met 24% is gestegen. Door middel van inhuur en uitbesteding is de stijging van het aantal aanvragen tot nu toe opgevangen.

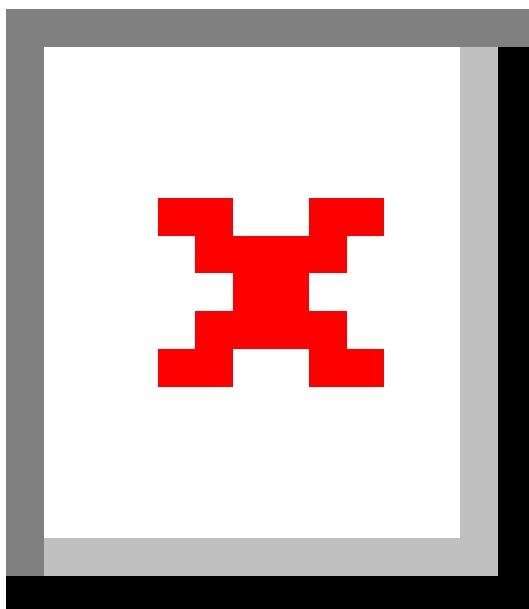
De toename van het aantal aanvragen op de langere termijn zorgt voor noodzakelijke structurele bijstelling van de formatie. Vanaf 2023 werken we met een kleinere flexibele schil en meer vaste medewerkers. De teams die de VTH taken uitvoeren zijn dan helemaal ingericht op de nieuwe wetgeving. In deze begroting zijn de verwachte kosten en baten (legesopbrengsten) voor de VTH-taken meerjarig opgenomen.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Na 1 juli 2022 zullen zowel de kosten als de baten van de VTH-taken structureel wijzigen. Dit hangt voor een groot deel samen met het privatiseren van een deel van het bouwtoezicht als gevolg van de Wkb. Hiervoor worden een nieuwe kostenonderbouwing en een nieuwe legesverordening opgesteld. Deze nieuwe legesverordening geldt vanaf 1 juli 2022. Tot die tijd werken we met een geactualiseerde versie van de huidige legesverordening. In de nieuwe legesverordening worden onder andere de effecten van de privatisering van het bouwtoezicht verwerkt. Deze wijzigingen worden daarnaast ook meegenomen in de nieuwe beleidsplannen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
1.1:Crisisbeheersing en brandweer	-2.375.000	-2.425.400	-2.422.100	-2.429.300	-2.430.100
1.2:Openbare orde en veiligheid	-1.129.900	-1.144.300	-1.136.300	-1.133.600	-1.133.600
8.3:Wonen en bouwen	-149.300	-67.300	-67.300	-67.300	-67.300
Totaal Lasten	-3.654.200	-3.637.000	-3.625.700	-3.630.200	-3.631.000
Baten					
1.2:Openbare orde en veiligheid	40.200	40.200	40.200	40.200	40.200
8.3:Wonen en bouwen	1.192.200	916.600	875.300	854.600	854.600
Totaal Baten	1.232.400	956.800	915.500	894.800	894.800
Saldo - Lasten en baten	-2.421.800	-2.680.200	-2.710.200	-2.735.400	-2.736.200
Begrotingssaldi Veiligheid	-2.421.800	-2.680.200	-2.710.200	-2.735.400	-2.736.200

Toelichting Crisisbeheersing en brandweer

Op grond van de begroting van de Veiligheidsregio Rotterdam is de bijdrage meerjarig bijgesteld. De FLO-lasten (functioneel leeftijdontslag) zijn opnieuw berekend. Uit de berekening blijkt dat extra bijbetaald moet worden voor pensioenlasten. Daarnaast heeft een herberekening van de inwonersbijdrage plaatsgevonden.

Toelichting Wonen en bouwen

In 2021 is de geraamde opbrengst van leges omgevingsvergunningen (WABO-vergunningen) incidenteel hoger. Ook zijn de lasten in 2021 hoger door tijdelijke inhuur voor behandeling van extra vergunningaanvragen en advieskosten.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
11	Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners.	4,9
12	Veiligheidsgevoel van inwoners.	% inwoners dat zich meestal of altijd veilig voelt in de buurt.	81,0%

	Bron: Burgerpeiling		
13	Totaal aantal verwijzingen Halt. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar.	40,0
14	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners.	0,9
15	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners.	5,0
16	Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners.	1,3
17	Mate van overlast van buurtbewoners. Bron: Burgerpeiling	% inwoners dat veel of heel veel overlast ervaart van buurtbewoners.	9,0%
18	Mate van overlast van hangjongeren. Bron: Burgerpeiling	% inwoners dat veel of heel veel overlast ervaart van hangjongeren.	11,0%
19	Aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt. Bron: Burgerpeiling	% inwoners dat zich soms wel. soms niet veilig voelt in de buurt.	16,0%

Programma 3 Verkeer, vervoer en wegen

Programmavisie

Een goede bereikbaarheid, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid krijgen voortdurend aandacht. Mobiliteit en bereikbaarheid zijn belangrijke voorwaarden voor het economisch goed functioneren van winkelgebieden en bedrijventerreinen. Met het stimuleren van duurzame mobiliteit (onder meer door een duidelijk en herkenbaar fietspadennetwerk en ondersteunen van nieuwe mobiliteitsconcepten) en het werken aan verkeersveiligheid bevorderen wij de leefbaarheid en gezondheid van onze inwoners. Het gebruik van openbaar vervoer (ook over water) en de fiets wordt bevorderd. We zetten voor de korte, middellange en lange termijn in op hoogwaardig openbaar vervoer. De veiligheid in en bereikbaarheid van de haven als gevolg van de toename van containerschepen vragen om bestuurlijke aandacht.

Trends en ontwikkelingen Verkeer en vervoer

Duurzame en gezonde mobiliteit: verminderen niet-noodzakelijk autoverkeer

De regio krijgt komende jaren te maken met een verstedelijkingsopgave. Daarnaast worden we ons steeds bewuster van onze gezondheid en het investeren in duurzaamheid. Dit heeft direct effect op onze mobiliteit. De mobiliteit verandert daarom snel. Er ontstaan nieuwe vormen van vervoer of deze zijn in ontwikkeling. Dit biedt kansen om het mobiliteitsstelsel aantrekkelijker, slimmer en duurzamer te maken. Dat betekent dat we bereikbaar willen zijn, maar voortdurend aandacht hebben voor de kwaliteit van onze leefomgeving en onze gezondheid. Nu én in de toekomst. Het accent ligt daarbij op het terugdringen van niet-noodzakelijk autoverkeer. Dat zijn autoritten die ook met de fiets, lopend of het openbaar vervoer gedaan kunnen worden.

Er wordt ook gekeken naar hele nieuwe vervoerwijzen Denk bijvoorbeeld aan elektrisch vervoer of deel vervoer.

Verkeersveiligheid; maak een punt van nul verkeersslachtoffers

Verkeersveiligheid raakt ons allemaal. De laatste jaren stijgt landelijk het aantal ernstig verkeersgewonden en neemt het aantal verkeerdoden toe. Om hier iets aan te doen heeft het Rijk in samenwerking met gemeenten, provincies, vervoersregio's en maatschappelijke partijen het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV) opgesteld. Dit is vertaald naar een regionale aanpak verkeersveiligheid met als ultieme doel: nul verkeersslachtoffers. Om die reden is verkeersveiligheid prominent benoemd in het Mobiliteitsplan Ridderkerk en wordt een Uitvoeringsnota Verkeersveiligheid Ridderkerk opgesteld.

Fietser en voetganger centraal

De fiets in al haar tegenwoordige verschijningsvormen biedt kansen om de sterke automobiliteit in deze regio te verminderen en de verkeersveiligheid te vergroten. Dit gaat ertoe leiden dat in diverse projecten of maatregelen meer ruimte wordt geboden aan de fiets en de auto niet per definitie op de eerste plaats aan bod komt. Ook de voetganger krijgt steeds prominenter de aandacht. Met name in bezoekersaantrekkelijke gebieden als een centrumgebied. Als voetganger beleef je namelijk het beste wat ons centrum allemaal te bieden heeft.

Trends en ontwikkelingen Recreatieve havens

De haven van Ridderkerk wordt gebruikt voor zowel bedrijfsmatige als recreatieve activiteiten. Binnen het Groot Onderhoud (reserve) wordt nu gerekend met het eens in de vijf jaar baggeren van de haven. Door frequenter bodem en diepteonderzoek uit te voeren wordt de baggerfrequentie en omvang afgestemd op de behoefte. Doel is voldoende diepte voor de industriehavens en de jachthavens te kunnen garanderen. De huidige reserve dekt de kosten tot en met 2032.

Trends en ontwikkelingen Economische havens en waterwegen

In 2021 wordt de Gebiedsvisie Rivieroevers opgesteld als uitwerking van de Omgevingsvisie 2035. Hierin wordt de haven van Ridderkerk opgenomen en gezocht naar een goede balans tussen wonen/werken en natuur/recreatie.

Trends en ontwikkelingen Openbaar vervoer

Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)

Er wordt regionaal steeds meer ingezet op hoogwaardige openbaar vervoerverbindingen die snel, frequent en betrouwbaar zijn. Hiervoor is binnen de MRDH (Metropool Rotterdam Den Haag) ook een

specifiek programma voor opgezet, waar de HOV-ontwikkelingen in Ridderkerk onderdeel van uitmaakt. We haken steeds sterker aan op onze regio.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Geëvalueerd beleidskader duurzaam beheer 2008 - 2011	X				
Handboek Openbare Ruimte Centrum Ridderkerk (2021)		X			
Handboek Openbare Ruimte Ridderkerk (2015)		X			
HOV ontwikkelvisie Rotterdam-Ridderkerk-Drechtsteden (2019)	X				
Mobiliteitsplan Ridderkerk (2020)	X				
Nota Mobiliteitsplan					X
Ontwikkelperspectief Centrum Ridderkerk 2035 (2020)	X				
Planvorming snelfietsroute F15 IJsselmonde			X		
Verkeersplan Ridderkerk 2011 - 2015, Module Parkeren	X				
Voorkeursbesluit HOV netwerk Rotterdam-Ridderkerk Drechtsteden (2020)	X				

Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

Verkeer- en vervoer

- Goede bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen van het centrum en bedrijventerreinen.
- Aantrekkelijke en veilige openbare ruimte.
- Faciliteren van elektrisch (auto)rijden.

We streven naar een goed bereikbaar centrumgebied en bedrijventerreinen. Daarbij is het terugdringen van niet-noodzakelijk autoverkeer heel belangrijk. Daarom zetten wij het belang van hoogwaardig openbaar vervoer (HOV), fietsers en voetgangers bovenaan. Ten slotte willen we het elektrisch rijden blijvend faciliteren.

Verkeersveiligheid (wegencategorisering '30, tenzij')

- Verbeteren verkeersveiligheid.
- Vergroten 30 km/u-gebieden.
- Veilig gebruik van infrastructuur.
- Veilige openbare ruimte.

We willen de verkeersveiligheid verbeteren om het risico op verkeersongevallen te verkleinen. We streven ernaar om grotere verblijfsgebieden te creëren en daarmee de 30 km/u-gebieden te vergroten. De weginrichting (aansluiting openbare ruimte op de weg), de functie van de weg in het netwerk en

het aansluiten van de weginrichting op de verwachting van de weggebruiker zijn hierin belangrijke factoren. Hiermee geven we uitvoering aan de uitvoeringsagenda van het Mobiliteitsplan Ridderkerk. Zo zorgen we ervoor dat onze wegen en openbare ruimte steeds veiliger worden.

Fiets

- Meer aandacht en fysieke ruimte voor de fiets.
- Inzetten op kwalitatief hoogwaardige fietsparkeervoorzieningen.
- Stimuleren fietsgebruik en verbeteren fietsveiligheid.
- Goed fietsnetwerk in Ridderkerk en de regio.

We zorgen voor een aantrekkelijke openbare ruimte en infrastructuur die de beleving van fietser (en voetganger) voorop stelt, maar die ook zorgt voor voldoende veiligheid. De positie van de fiets is echter niet alleen afhankelijk van goede infrastructuur. Dit betekent dat de voordelen van de fiets ten aanzien van gezondheid en duurzaamheid duidelijk gepositioneerd moeten worden. Daarnaast willen we ook dit jaar samen met werkgevers en de Verkeersonderneming inzetten op andere stimuleringsmaatregelen; er zijn bijvoorbeeld allerlei mogelijkheden voor werkgevers in het centrum of de bedrijventerreinen om fietsgebruik te stimuleren (bijvoorbeeld zorgen voor fiscale mogelijkheden, maar ook fysieke zaken als goede fietsenstallingen, douchemogelijkheden, oplaadvoorzieningen etc.).

Voetganger

- Meer ruimte voor voetgangers bij ruimtelijke (centrum)ontwikkelingen.
- Verhoging van de belevingskwaliteit voor voetgangers.

We zorgen voor een aantrekkelijke openbare ruimte die de beleving van voetgangers voorop stelt, maar die ook zorgt voor voldoende veiligheid. Dat vraagt om meer fysieke ruimte voor voetgangers en investeringen in de beleving en kwaliteit van de openbare ruimte. Maar ook op de toeleidende infrastructuur moet de voetganger bediend worden met brede trottoirs, optimale oversteekvoorzieningen en voldoende rustmogelijkheden. Ook hiermee dragen we bij aan gezonde en duurzame mobiliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeer en vervoer

- We zijn betrokken bij de ontwikkelingen van de grootschalige infrastructuur om ons heen, zoals de A16-Brienenoordcorridor, de verkenning A15 Papendrecht-Gorinchem en regionale (oever)verbindingen. Daarnaast volgen we de ontwikkelingen van het MIRT-onderzoek Rotterdam-Den Haag (MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport).
- We geven uitvoering aan maatregelen uit het Mobiliteitsplan en het Ontwikkelperspectief Centrum om niet-noodzakelijke automobiliteit in het centrum en op onze bedrijventerreinen te verminderen. Bijvoorbeeld door:
 - De verkeersstructuur op de centrumring te verbeteren met meer ruimte voor fietsers, voetgangers en groenvoorzieningen;
 - In te zetten op deelauto's en deelfietsen;
 - Blijvend afspraken te maken met bedrijven over de mobiliteit van de werknemers.
- We geven samen met regionale partners uitvoering aan de Mobiliteitsagenda Dutch Fresh Port (Nieuw Reijerwaard):
 - We zijn betrokken als stakeholder bij de studie naar de interne mobiliteit op Dutch Fresh Port (Nieuwe Reijerwaard/Verenambacht).
 - We ronden de onderzoeksstudie naar sluipverkeer op de Rijksweg e.o. af.
- We blijven aangesloten op de aanpak voor CO₂-duurzame mobiliteit van de MRDH.
- We zorgen voor voldoende laadmogelijkheden voor elektrische voertuigen en fietsen op basis van de vastgestelde Laadvisie Ridderkerk.
- We ondersteunen initiatiefnemers met het realiseren van deelsystemen, voor bijvoorbeeld deelauto's, deelscooters of leenfietsen.

Verkeersveiligheid (Uitvoeringsnota Verkeersveiligheid)

- We geven uitvoering aan de maatregelen uit het (concept) Uitvoeringsnota Verkeersveiligheid Ridderkerk. Hierin zijn opgenomen:
 - Resultaten uit het onderzoek Prikker op de Kaart.
 - Maatregelen vanuit de stimuleringsregeling verkeersveiligheid (cofinanciering Rijk en MRDH).
- Conform het Mobiliteitsplan Ridderkerk werken we aan uitvoering van '30 km/u, tenzij'. Dit betekent dat bij herinrichtingsopgaven (vanuit de verkeersfunctie in het hele netwerk) wordt onderzocht of een weg afgewaardeerd kan worden naar 30 km/u met bijbehorende weginrichting of dat de weg een snelheidsregime van 50 km/u behoudt. Ook bij het behoudt

van een 50 km/u regime kan overigens het wegbeeld worden aangepast om de geloofwaardigheid van de snelheid van 50 km/u op de betreffende weg te verbeteren.

- Bij herinrichtingsopgaven meer bestaande 30 km/u-wegen beter laten aansluiten op een 30 km/u-inrichting.
- We zetten in op verkeersvoorlichting en -educatie voor jongeren en ouderen (uitvoering Uitvoeringsnota Verkeersveiligheid). Met subsidiebijdragen proberen we knelpunten sneller op te pakken en bieden wij scholen bijvoorbeeld lespakketten voor verkeerseducatie aan. Voor oudere inwoners zetten we bijvoorbeeld in op het project 'Doortrappen' om het fietsgebruik onder oudere inwoners aantrekkelijk te houden (bijv. aanbieden van fietskeuringen of een training in het veilig gebruiken van e-bikes).

Fiets en voetganger

- We gaan verder met de uitvoering van het programma ontbrekende schakels fietsnetwerk.
- Het gebruik van de (elektrische) fiets stimuleren we door te investeren in de kwaliteit van fietsinfrastructuur. Bijvoorbeeld door:
 - Ontbrekende schakels in het fietsnetwerk aan te leggen.
 - Mee te werken aan de voorbereiding van de metropolitane fietsroute Rotterdam-Ridderkerk-Drechtsteden.
 - Bestaande fietspaden goed te onderhouden.
 - Stallingsvoorzieningen met oplaadvoorzieningen voor e-bikes bij HOV-haltes te implementeren en in het centrum op te waarderen.
- We stimuleren voetgangers door te blijven investeren in de kwaliteit van de looproutes (trottoirs, oversteekvoorzieningen, bankjes etc.) en een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte.

Parkeren

- We ronden de Uitvoeringsnota Mobiliteitsnormen af om het parkeren bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen beter te waarborgen en juridisch te verankeren via bestemmingsplannen.
- We evalueren de verlengde pilot blauwe zone op het Dillenburgplein om te zien welke effecten in parkeren en winkelbezoek deze vorm van parkeerregulering had.
- We blijven ervoor zorgdragen dat vraag en aanbod van parkeerplaatsen past bij de ruimtelijke en maatschappelijk-economische ontwikkelingen.

Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- Inzetten op Hoogwaardig Openbaar vervoer (HOV-bus) in Ridderkerk.
- Toename gebruik openbaar vervoer.
- Versterken exploitatie buslijn 608 en 609 (voorheen buslijn 601).
- Stimuleren gebruik van de Waterbus en het Driehoeksveer als aantrekkelijk vervoersalternatief.
- Blijvend inzetten op de samenwerking van de openbaar vervoerrelatie met MRDH, de regio Rotterdam en de Drechtsteden.
Op het gebied van openbaar vervoer is het belangrijk om de inmiddels versterkte regionale positie tussen Rotterdam en Drechtsteden verder uit te bouwen. Snelle en betrouwbare openbaar vervoer verbindingen met Rotterdam en Drechtsteden spelen hierbij een belangrijke rol. Uiteraard houden we hierbij aandacht voor de sociale factor van het openbaar vervoer in de vorm van ontsluitende buslijnen en maatwerkvervoer.

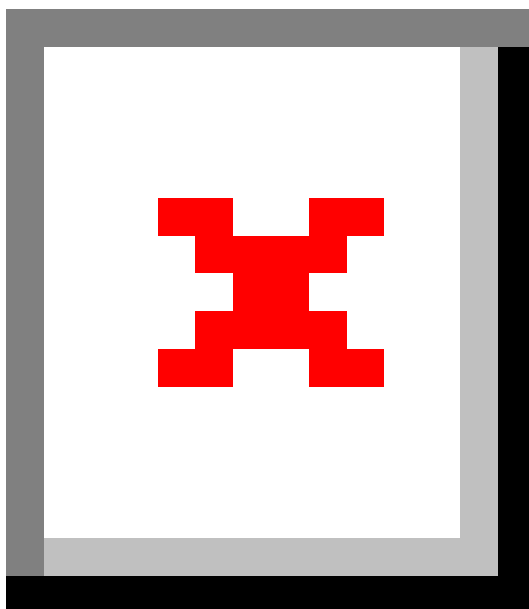
Wat gaan we daarvoor doen?

- We starten met de voorbereiding (ontwerpfasen) van de eerste invoeringsmaatregelen komende uit de HOV Verdiepingsstudie en bijbehorende regionale uitvoeringsovereenkomst. Hiervoor blijven we de samenwerking zoeken met de MRDH en de RET. Daarbij richten we ons op de versterking van ketenmobiliteit. Dit doen we door de invoering van maatregelen om haltes sneller te bereiken (maatwerkvervoer, fiets, lopen, deelmobiliteit) en door meer haltekwiteit te bieden aan de OV-reizigers.
- We verbeteren in overleg met de provincie Zuid-Holland en de exploitant van de waterbus de kwaliteit van de waterbushalte voor de reizigers, om daarmee het gebruik te stimuleren (voldoende wachtcomfort, reisinformatie en het bieden van goede stallingsvoorzieningen voor (deel)fietsen).
- We monitoren de vervoerwaarde voor de continuering van de exploitatie van het Driehoeksveer.

- Samen met de RET wordt onderzocht op welke manier het ontsluitend busnet verbeterd kan worden in relatie tot de invoering van HOV-busverbindingen.
- Samen met de RET wordt onderzocht op welke manier buslijn 608 en 609 (voorheen buslijn 601) verder versterkt kunnen worden, zoals eerder aangegeven in de vervoerplanprocedure door een mogelijke exploitatie van een derde maatwerk-buslijn.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
2.1:Verkeer en vervoer	-7.399.000	-7.393.200	-8.471.900	-8.504.800	-9.022.600
2.2:Parkeren	-276.900	-271.800	-312.800	-323.600	-308.200
2.3:Recreatieve havens	-37.500	-36.600	-36.400	-36.400	-36.400
2.4:Economische havens en waterwegen	-1.073.200	-571.700	-592.900	-597.800	-602.900
2.5:Openbaar vervoer	-292.900	-274.200	-304.700	-308.900	-308.600
Totaal Lasten	-9.079.500	-8.547.500	-9.718.700	-9.771.500	-10.278.700
Baten					
2.1:Verkeer en vervoer	1.175.400	199.900	199.900	199.900	199.900
2.4:Economische havens en waterwegen	168.200	167.800	167.800	167.800	167.800
2.5:Openbaar vervoer	107.700	107.700	107.700	107.700	107.700
Totaal Baten	1.451.300	475.400	475.400	475.400	475.400
Saldo - Lasten en baten	-7.628.200	-8.072.100	-9.243.300	-9.296.100	-9.803.300
Storting					
0.10:Mutaties reserves	-2.061.700	-1.016.400	-1.129.400	-1.102.300	-1.102.300
Totaal Storting	-2.061.700	-1.016.400	-1.129.400	-1.102.300	-1.102.300
Onttrekkingen					
0.10:Mutaties reserves	3.477.700	1.735.900	1.766.400	1.369.200	1.369.900
Totaal Onttrekkingen	3.477.700	1.735.900	1.766.400	1.369.200	1.369.900
Saldo - Reserves	1.416.000	719.500	637.000	266.900	267.600
Begrotingssaldi Verkeer, vervoer en wegen	-6.212.200	-7.352.600	-8.606.300	-9.029.200	-9.535.700

Toelichting Verkeer en vervoer

- In 2021 zijn incidentele kosten geraamd betreffende een doorgeschoven prestatie, geluidreducerend asfalt Populierenlaan, J.S. Bachstraat en voor herstel van verhardingen aan Pruimendijk.
Voor onderhoud aan de verharding van de Pruimendijk is in 2021 een incidentele afkoopsom van het Waterschap Hollandse Delta geraamd.
- Vanaf 2022 is er sprake van een kostenstijging in verband met wegenonderhoud in Nieuw Reijerwaard. In de planperiode nemen deze kosten toe als gevolg van de uitbreiding van het te beheren gebied.
- Vanaf 2024 vervallen de lasten voor het verhogen van het onderhoudsniveau van wegen, fietspaden en trottoirs van minimaal naar standaard voor woongebieden en doorgaande wegen. Verder fluctueren de kosten van groot onderhoud aan verhardingen meerjarig.
- In 2022 is een incidentele bijdrage aan het waterschap Hollandse Delta geraamd voor de aanleg van geluidreducerend asfalt op een deel van de Rotterdamseweg. Voor het geluidreducerend asfalt, gedeelte Randweg-Ringdijk, is in 2022 incidenteel afgeraamd, omdat dit werk in 2020 is uitgevoerd.
- In 2021 zijn incidentele degeneratie-inkomsten geraamd voor de aanleg van glasvezel.
- Incidenteel budget is in 2021 geraamd voor het opnieuw inrichten en asfalteren van de Rijksstraatweg, fase 1 en 2 en voor het uitvoeren van een gemeentebreed parkeeronderzoek.

- Ingevolge het Mobiliteitsplan neemt, ten opzichte van 2022, meerjarig de kostenraming af.

Toelichting Economische havens en waterwegen

In 2021 zijn incidentele kosten geraamd voor baggerwerkzaamheden in de haven, het vervangen van navigatielichten en voor het ontmantelen van het baggerdepot Oudelande.

Toelichting Reserves

- In 2021 wordt (door een onttrekking aan de algemene reserve) een incidentele storting gedaan in de reserve Baggeren haven. Ter dekking van de baggerwerkzaamheden in de haven in 2021 wordt aan deze reserve onttrokken.
- Vanaf 2023 is een jaarlijkse onttrekking geraamd uit de afschrijvingsreserve Geluidsscherm West A15/A16.
- Mutaties in stortingen in de reserve Onderhoud verhardingen betreffen enerzijds fluctuaties als gevolg van geluidsreducerend asfalt (ingevolge het actieplan geluid) en anderzijds verhoging vanaf 2022 voor het wegbeheer van de Pruimendijk.
De dekking hiertegenover uit de reserve Onderhoud verhardingen fluctueert ook over de jaren.
- In 2021 zijn incidentele onttrekkingen aan de algemene reserve geraamd ter dekking van kosten voor:
 - Baggeren haven.
 - Incidentele kosten mobiliteitsplan (2022 en 2023).
 - Ontmanteling baggerdepot Oudelande.
 - Doorgeschoven prestatie, project hoogwaardig openbaar vervoer.
 - Inrichting fietsenstalling, herinrichting Deelgebied 1.
 - Hogere investeringen geluidswal Drievliet en verbeteren bereikbaarheid Reijerpark.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
20	Waardering bereikbaarheid bedrijfslocaties voor bevoorrading. Bron: Ondernemerspeiling	Score 1-10.	7,2 (2019)
21	Mate waarin inwoners tevreden zijn over de bereikbaarheid. Bron: Burgerpeiling	% inwoners dat tevreden of heel tevreden is.	90%
22	Bereikbaarheid met de auto. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	8,0
23	Bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	6,9
24	Hoe wordt de verkeersveiligheid ervaren/beleving aantal onveilige verkeerssituaties in de buurt. Bron: Burgerpeiling	% inwoners die vaak onveilige verkeerssituaties ervaren.	20,0%

Programma 4 Economische zaken

Programmavisie

Het ondernemersklimaat is belangrijk en dat dragen we uit. Waar mogelijk bevorderen we het behoud en de uitbreiding van werkgelegenheid. De samenwerking met ondernemers gebeurt op basis van vertrouwen. De aansluiting tussen overheid, onderwijs en arbeidsmarkt krijgt voortdurende aandacht. Wij behartigen in regionale verbanden actief onze belangen en die van ondernemers. Voor het centrum is ons doel een toekomstbestendig centrumgebied met een winkelcentrum dat qua omvang, levendigheid en winkelveorzieningen past bij de gemeente Ridderkerk. Het lokale bedrijfsleven ligt ons na aan het hart en faciliteren wij binnen de geldende wet- en regelgeving op het gebied van bedrijfslocatie en -huisvesting. Onze trots op onze ondernemers dragen we uit, onder meer met bijeenkomsten voor ondernemers en een jaarlijks ondernemersevent. Ons inkoopbeleid is erop gericht om binnen de wettelijke mogelijkheden bij voorkeur lokaal in te kopen.

Trends en ontwikkelingen Economische ontwikkeling

De Nederlandse economie groeit in 2022 naar schatting met ruim 3,5 procent. En hoewel het bruto binnenlands product waarschijnlijk spoedig op het niveau van vóór de coronacrisis terugkomt, zullen niet alle sectoren direct herstellen. De pijn van de coronacrisis is niet gelijk verdeeld, waar sommige ondernemingen stevige averij opliepen, hebben andere geprofiteerd. In sectoren als bijvoorbeeld horeca en cultuur/recreatie hebben de bedrijven het lastig gehad. En zelfs binnen sectoren kunnen er flinke verschillen optreden tussen bedrijven als gevolg van het marktsegment waarin zij actief zijn. Veel van die bedrijven hebben het dankzij (lokale) overheidssteun volgehouden, maar daarbij vaak een aanzienlijke schuldenlast opgebouwd. Het is die schuldenlast die de continuïteit van de bedrijven alsnog kan schaden. De naweeën van de coronacrisis geven daarbij onzekerheid over inflatie (de prijzen) en de rente. Het verloop van het herstel hangt om die reden sterk af van macro-economisch beleid. Algemene voorspellingen of gemiddelde cijfers vertellen om die reden nog niet het gehele verhaal van de economie in 2022. Het is daarom zaak lokaal vinger aan de pols te houden bij het bedrijfsleven.

Trends en ontwikkelingen Economische promotie

In de sector detailhandel is het beeld tweeledig. Tijdens de coronacrisis hebben de supermarkten en food-gerelateerde detailhandel over het algemeen een bijzonder goede periode gekend. De non-foodsector was echter beperkt door alle maatregelen. Veel ondernemers hebben gebruik moeten maken van de (lokale) overheidssteun en schulden opgebouwd. In de loop van 2022 zal de situatie qua omzet en groei normaliseren. De coronacrisis heeft de toch al groeiende online retail een flinke impuls gegeven.

Trends en ontwikkelingen Ruimtelijke ordening

De vrij te bebouwen ruimte in Ridderkerk is beperkt. Wij hebben ons in 2019 verbonden aan het regioakkoord Wonen, wat ook voor onze gemeente een woningbouwopgave met zich meebrengt. Tegelijkertijd hecht de provincie veel waarde aan bedrijfslocaties, in het bijzonder de watergebonden locaties. Dit vergt een ruimtelijke invulling van de economische visie.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid	
	Raad	College
Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Ridderkerk (2019)		X
Notitie Economisch Beleid (2013)	X	
Ontwikkelperspectief Centrum Ridderkerk 2035 (2020)	X	
Opvolging uitkomsten Peiling Ondernemersklimaat		

Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

In de notitie Economische Beleid staan zeven economische speerpunten benoemd voor Ridderkerk:

- *Vitale en veilige bedrijventerreinen*: Het doel is van Ridderkerk een aantrekkelijke vestigingsplaats te maken voor bedrijven.
- *Vitale detailhandelsstructuur*: Ridderkerk biedt de inwoners nu en in de toekomst een goed winkelvoorzieningsniveau.
- *Startende bedrijven en ZZP-bedrijven*: Ridderkerk werkt aan het stimuleren van en kansen bieden aan ondernemerschap.
- *Lokaal netwerk*: De ondernemers van Ridderkerk zijn betrokken bij de samenleving.
- *Agro/Foodcluster*: Agro Food is in Ridderkerk een topsector met potentie.
- *Innovatie*: Het Ridderkerkse bedrijfsleven is vernieuwend en dynamisch en klaar voor de toekomst.
- *Arbeidsmarkt/werk/onderwijs*: Ridderkerkse bedrijven kunnen goed personeel vinden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- *Vitale en veilige bedrijfsterreinen*: De bedrijfscontactfunctionarissen zijn het eerste aanspreekpunt voor ondernemers op bedrijventerreinen. Zij stimuleren samenwerking wat noodzakelijk is voor een goede bedrijfsomgeving. Voor een optimaal werkende publiek-private samenwerking is een gebiedsgericht ondernemerscollectief een voorwaarde. Waar mogelijkheden zijn voor een Keurmerk Veilig Ondernemen of een Bedrijven Investeringszone faciliteren wij deze. Daarnaast zet de provincie met (financiële) mogelijkheden actief in op collectiviteit en parkmanagement en werken we compensatieplannen nader uit.
- *Vitale detailhandelsstructuur*: De positie van het centrum van Ridderkerk is een punt van aandacht. We streven daarmee naar een voor alle Ridderkerkers aantrekkelijk, goed functionerende en toekomstbestendig centrum. Als gevolg van de coronacrisis zijn trends in het winkellandschap versneld. Er is om die reden voldoende aanleiding om vanuit de gemeente fysieke ingrepen te doen om het bestaande aanbod te versterken. Met het Ontwikkelperspectief Centrum 2035 voeren we concrete plannen en initiatieven voor het centrum uit. In 2022 zullen naar verwachting de eerste fysieke ingrepen naar aanleiding van het Ontwikkelperspectief plaatsvinden.
- *Startende bedrijven en ZZP-bedrijven*: We vragen aandacht voor startend ondernemerschap. Onder andere door onze betrokkenheid bij de Innovation Board waar start-ups en innovatie centraal staan. Daarnaast zijn de bedrijfscontactfunctionarissen beschikbaar voor vragen van starters en ZZP'ers en maken we nieuwe ondernemingen wegwijs in Ridderkerk.
- *Lokaal netwerk*: Onze bedrijfscontactfunctionarissen zijn het gemeentelijke aanspreekpunt voor onze ondernemers. Ze leggen de verbinding tussen de ondernemer en onze organisatie. Wij tonen belangstelling voor onze ondernemers door middel van bedrijfsbezoeken. Ook sluiten wij aan bij bestaande ondernemersnetwerken. We organiseren elke twee maanden een ondernemerslunch en elk jaar het ondernemersevenement. We bezoeken beurzen en evenementen waar Ridderkerkse ondernemers bij betrokken zijn. Waar nodig dragen zij bij aan het verhogen van de organisatiegraad. Ook in 2022 blijven we samenwerken met het bedrijfsleven via het Ondernemersplatform.
- *Agro/Foodcluster*: De ontwikkeling van Nieuw Reijerwaard is belangrijk voor de verdere ontwikkeling van dit cluster binnen Ridderkerk. Naast de ruimte die dit terrein biedt, versterken wij het netwerk voor de ondernemers. Hierbij worden de andere ontwikkelingen op Verenambacht en BT-Oost meegenomen. Innovatie is daarbij een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. Nieuw Reijerwaard maakt als gebied onderdeel uit van Dutch Fresh Port. Ridderkerk is een van de partners in Dutch Fresh Port (DFP), naast de provincie, de gemeenten Barendrecht en Rotterdam en uiteraard de ondernemers van DFP. Deze partners hebben een 3-jarig uitvoeringsprogramma vastgesteld om dit economische AGF-cluster toekomstbestendig te houden. Op het gebied van duurzaamheid, mobiliteit, innovatie en werkgelegenheid zetten de partners samen de schouders onder de ambities. Daarnaast zet Ridderkerk stevig in op het beter positioneren van Dutch Fresh Port binnen de Greenport West-Holland. De Greenport biedt kansen voor samenwerkingen op belangrijke thema's en het gezamenlijk optrekken in de lobby. Uiteraard staan hierbij de belangen van ons agrologistiek cluster centraal.

- **Innovatie:** Om te innoveren hebben ondernemers netwerk, kennis en kapitaal nodig. Met behulp van de Innovation Board ontsluiten we deze aspecten voor de ondernemers in Ridderkerk. Daarmee worden ondernemers verbonden aan regionale partners. Binnen Dutch Fresh Port komen deze initiatieven en verbindingen praktisch samen.
- **Arbeidsmarkt/werk/onderwijs:** Bij inkoop is er aandacht voor Social Return on Investment. Dit is een methodiek om het maatschappelijk effect van investeringen te vergroten. De goede samenwerking met het werkgeversservicepunt is daarbij belangrijk. In 2022 worden de activiteiten van de Samenwerking Onderwijs Bedrijfsleven uitgevoerd. Te denken valt daarbij aan workshops en gastlessen aan en bedrijfsbezoeken voor leerlingen. Het Gemini College is tevens aangesloten bij het project Sterk Techniek Onderwijs, de gemeente werkt hier actief aan mee.

Economische promotie

Wat willen we bereiken?

Wij streven ernaar het aanbod van het centrum van Ridderkerk aan te laten sluiten op de behoeften van de Ridderkerkse bevolking.

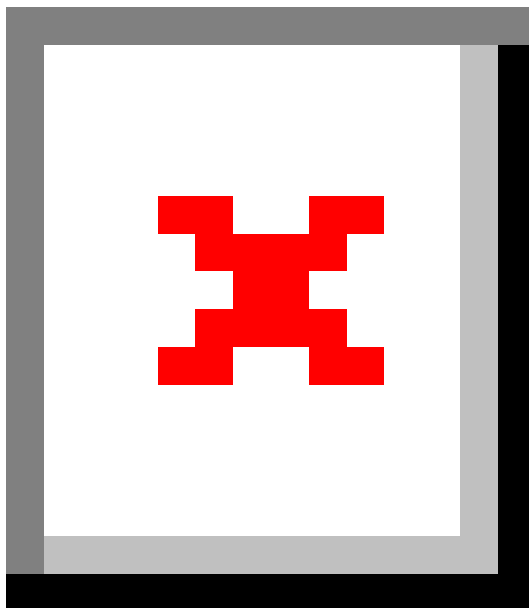
Wat gaan we daarvoor doen?

In aanloop op het Ontwikkelperspectief hebben we een leefstijlenonderzoek laten uitvoeren. Hiermee verkregen we inzicht in de levensstijlen van de inwoners. De onderzoekers waren daarmee in staat te bezien voor welk aanbod er in Ridderkerk ruimte was of overaanbod. De volgende stap is om in overleg met de vastgoedeigenaren te bezien welk aanbod en welke functies er aan het centrum toegevoegd moeten worden om het winkelhart te optimaliseren. In 2022 moeten hiervan de eerste resultaten zichtbaar worden.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
0.2:Burgerzaken	-267.500	-341.100	-312.400	-368.900	-368.800
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-1.169.800	-1.036.200	-987.100	-891.000	-889.300
0.8:Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
3.1:Economische ontwikkeling	-785.000	-404.800	-399.500	-396.200	-396.200
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-81.000	-79.500	-79.300	-79.300	-79.300
3.4:Economische promotie	-27.500	-26.900	-26.700	-26.700	-26.700
8.1:Ruimtelijke ordening	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Totaal Lasten	-2.332.800	-1.890.500	-1.807.000	-1.764.100	-1.762.300
Baten					
0.2:Burgerzaken	13.100	13.100	13.100	13.100	13.100
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	833.100	818.700	798.700	769.700	769.700
0.8:Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
3.1:Economische ontwikkeling	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	284.200	275.400	275.400	275.400	275.400

8.1:Ruimtelijke ordening	75.800	75.800	75.800	75.800	75.800
Totaal Baten	1.406.200	1.383.000	1.363.000	1.334.000	1.334.000
Saldo - Lasten en baten	-926.600	-507.500	-444.000	-430.100	-428.300
Stortingen					
0.10:Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen					
0.10:Mutaties reserves	160.900	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	160.900	0	0	0	0
Saldo - Reserves	160.900	0	0	0	0
Begrotingssaldi Economische zaken	-765.700	-507.500	-444.000	-430.100	-428.300

Toelichting Burgerzaken

De doorbelasting van de BAR-bijdrage is aangepast ten opzichte van het vorige jaar.

Toelichting Beheer overige gebouwen en gronden

- Meerjarig fluctueren de kosten van groot onderhoud aan gebouwen.
- In 2021 zijn incidentele financiële gevolgen geraamd van verduurzamingsmaatregelen Vastgoed.

Toelichting Economische ontwikkeling

- Met de huurcompensatieregeling moeten verhuurders worden gestimuleerd om huurkorting te verlenen aan hun huurders. Hiervoor is in 2021 middels een brandzaak incidenteel budget vrijgemaakt.
- In 2021 is incidenteel budget geraamd voor leegstandsaanpak leefstijlonderzoek, onderzoek ontmoetingsplekken en (restant) verkeersonderzoek Centrum.

Toelichting Reserves

In 2021 is de incidentele dekking uit de algemene reserve geraamd voor leegstandsaanpak leefstijlonderzoek, onderzoek ontmoetingsplekken en (restant) verkeersonderzoek Centrum.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
25	Waardering ondernemingsklimaat gemeente. Bron: Ondernemerspeiling	Score 1-10.	6,7 (2019)
26	Funciemenging. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen (in %).	50,3%
27	Vestigingen van bedrijven. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	129,2
28	Leegstand winkels. Bron: MRDH-cijfers o.b.v. Locatus via afdeling Ruimte	% van totale winkelvloeroppervlakte.	11,3%
29	Leegstand kantoren. Bron: Planbureau voor de Leefomgeving	% van totale verhuurbare kantoorvloeroppervlakte.	8,0%
30	Waardering vestigingsklimaat gemeente. Bron: Ondernemerspeiling	Score 1-10. De mate waarin locatie en vestigingsfactoren op orde zijn.	6,4 (2019)

Programma 5 Onderwijs

Programmavisie

Kinderen moeten zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën in een vertrouwde en veilige omgeving, zodat ze een goede toekomst tegemoet kunnen zien. Wij willen actief bijdragen aan een brede doorgaande ontwikkelingslijn voor alle kinderen en jongeren van 0-23 jaar.

Er wordt flink ingezet op bevordering van basisvaardigheden en bestrijding van laaggeletterdheid bij volwassenen. We gaan door met ons onderwijsachterstandenbeleid. De leerplichtambtenaren zijn actief op het tegengaan van schoolverzuim en we zetten in op goede contacten met de scholen. We bevorderen actief de samenwerking tussen gemeente, onderwijs en ondernemers. Jongeren zitten op school, zijn aan het werk of nemen deel aan een traject dat naar werk leidt.

Trends en ontwikkelingen Openbaar basisonderwijs

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

Onze gemeente krijgt net als in andere jaren geormerkt geld voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Voorgaande jaren zagen wij een flinke stijging van het budget doordat het Rijk een nieuwe systematiek introduceerde die het aanbod voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur ophoogde en de kwaliteit van onderwijsachterstanden diende te vergroten. In beleid is vastgesteld dat voor de periode 2020 – 2022 de kwaliteit van het aanbod van voor- en voerschoolse educatie verhoogd wordt. Daarbij worden ook kwaliteitsaspecten geregeld. Met de uitvoering van dit beleid is in 2020 gestart. De coronacrisis heeft weinig gevolgen gehad voor de uitvoering van de beleidsplannen, wat betekent dat de plannen voor 2022 ook niet fors bijgesteld hoeven te worden. In 2022 ontvangen wij het volledige bedrag waar wij volgens de nieuwe systematiek recht op heeft. In de begroting van het vastgestelde onderwijsachterstandenbeleid is rekening gehouden met de jaarlijkse opbouw van dit budget. De verwachting was dat de coronacrisis het gebruik van kinderopvang af zal doen nemen en de kinderopvangorganisaties te maken gaan krijgen met een krimp. Vooralsnog is die verwachting niet uitgekomen.

In 2022 zal de inzet van hbo-gechoold personeel in de kinderopvang definitieve vorm gaan krijgen. De samenwerking met het onderwijs wordt uitgebreid en er zal worden ingezet op een kwaliteitsverhoging van de samenwerking tussen het onderwijs en de kinderopvang. Zo zal er meer aandacht zijn voor de verankering van de ondersteuningsstructuur in het onderwijs, de kwaliteit van voerschoolse educatie wordt onder de loep genomen en de kwaliteitsborging wordt geconcretiseerd.

Integrale kindcentra (IKC) en Brede school

In 2020 en deels 2021 is een nieuwe werkwijze en programma voor de Brede School ontworpen. Hiermee zijn partners in mei 2021 akkoord gegaan. Met de nieuwe werkwijze en het nieuwe programma is gelijk een start gemaakt. Dit leidt ertoe dat in 2022 de focus gelegd wordt op wijkscans en toevoegen van het voortgezet onderwijs in de programmering. Daarnaast zal in 2022 koppeling met het NPO (nationaal plan onderwijs) plaatsvinden. Binnen zowel Brede School als IKC zal extra aandacht zijn voor het welzijn van jongeren na de coronacrisis. Per locatie wordt afgewogen in hoeverre kinderen ondersteuning kunnen krijgen en daarmee het welzijn van kinderen vergroot kan worden.

Trends en ontwikkelingen Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het gebruik van het leerlingenvervoer is de laatste jaren relatief stabiel. In augustus 2022 loopt het contract met de regiecentrale af. Het contract met de vervoerders moet in 2023 opnieuw aanbesteed worden, momenteel zijn deze contracten onderdeel van een gezamenlijke aanbesteding van de gemeenten Ridderkerk, Barendrecht en Albrandswaard.

De verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp is van groot belang en beide werkvelden zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. In Ridderkerk gaan we de komende jaren extra inzetten op de samenwerking rondom onderwijs en jeugdhulp. Daarbij zijn de volgende landelijke ontwikkelingen van belang:

- In de brief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) naar aanleiding van de evaluatie passend onderwijs, wordt een verbeteraanpak en de route naar inclusiever onderwijs toegelicht. De conclusie is dat het (nog) niet werkt zoals beoogd. Er ligt een verbeteraanpak, met voorstellen zoals het verankeren in leerrecht, een landelijke norm voor basisondersteuning met een brede basis en een doorbraakaanpak wanneer onderwijs en zorg niet tot een aanbod komen.

- De derde onderwijs- en zorgbrief van OCW heeft betrekking op de voortgang van de landelijke maatregelen om onderwijs en zorg beter aan elkaar te verbinden. De maatregelen moeten het professionals gemakkelijker maken om passende combinaties van onderwijs en zorg aan te bieden aan kinderen die daar behoefte aan hebben. Het einddoel is een onderwijszorgcontinuüm, waarbinnen kinderen onderwijs en zorg krijgen die aansluit op hun behoeften op een plek waar zij zich veilig voelen en zich kunnen ontwikkelen.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Onderwijsachterstandenbeleid Ridderkerk 2020 - 2022		X			
Visie op Integrale kindcentra Ridderkerk	X				

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

In Ridderkerk willen we dat alle kinderen naar school kunnen komen. Ouders van leerlingen, die vanwege bijzondere omstandigheden zoals handicap of afstand niet zelfstandig naar school kunnen reizen, worden ondersteund in het vervoer, zodat de leerlingen onderwijs kunnen volgen. Ouders zijn verantwoordelijk voor het schoolvervoer van hun kinderen.

We gaan daarom in 2022 verder met de volgende initiatieven:

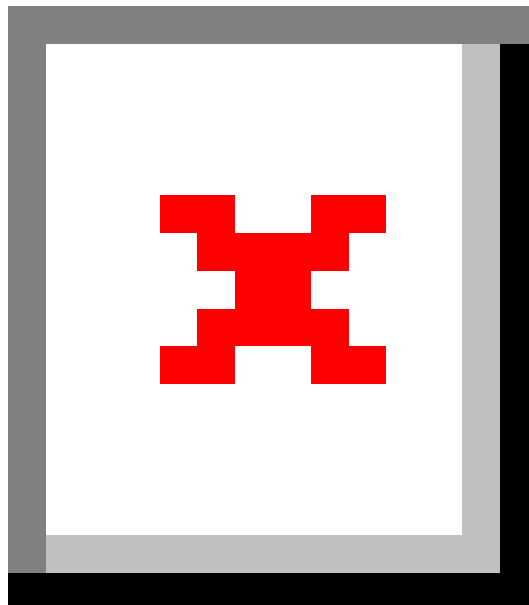
- Bij de aanvraag kijken we samen met de ouders en eventueel de leerling of openbaar of maatwerkvervoer het meest passend is.
- Leerlingen oefenen samen met hun ouders met het zelfstandig reizen via het openbaar vervoer.
- We onderzoeken samen met ouders alternatieve mogelijkheden van vervoer, bijvoorbeeld carpoolen.
- Door verbinding en samenwerking tussen scholen (zowel primair als voortgezet onderwijs), samenwerkingsverbanden, gemeenten en partijen als voorscholen en de jeugdgezondheidszorg (JGZ) werken we toe naar inclusiever onderwijs en een onderwijszorgcontinuüm. Binnen dit onderwijszorgcontinuüm krijgen kinderen onderwijs en zorg die aansluit op hun behoeften op een plek waar zij zich veilig voelen en zich kunnen ontwikkelen, want ieder kind heeft recht op ontwikkeling en een passend ontwikkelingsaanbod.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zorgen voor vervoer naar de dichtstbijzijnde school die voor de leerling toegankelijk is. We stimuleren de ouderbetrokkenheid bij de schoolgang van de kinderen door eigen vervoer te vergoeden in plaats van taxivervoer voor zover dit mogelijk is. Ook maken we de afweging of openbaar vervoer, al dan niet met begeleiding, tot de mogelijkheden behoort. De gemeentelijke verordening Leerlingenvervoer is hierbij kaderstellend.
- In 2022 zal de regiecentrale die de planning van het leerlingen- en Wmo vervoer eventueel opnieuw aanbested worden. Het contract met de huidige vervoerder loopt in 2023 af.
- We zetten in de samenwerking rondom onderwijs en jeugdhulp de komende jaren in op twee speerpunten:
 - Samenwerking op inkoop, waarbij we onder andere kijken naar onderwijsjeugdhulparrangementen, afspraken over bekostiging en afspraken over grensverkeer.
 - Samenwerking op uitvoering, waarbij we vooral inzetten op professionele ontmoeting en het optimaliseren van werkafspraken en processen. We stimuleren een kleuterobservatiegroep.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
4.1:Openbaar basisonderwijs	-236.800	-199.500	-161.500	-124.500	-86.500
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.875.900	-1.712.500	-1.709.600	-1.556.600	-1.555.600
Totaal Lasten	-3.112.700	-1.912.000	-1.871.100	-1.681.100	-1.642.100
Baten					
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.748.200	577.100	577.100	577.100	577.100
Totaal Baten	1.748.200	577.100	577.100	577.100	577.100
Saldo - Lasten en baten	-1.364.500	-1.334.900	-1.294.000	-1.104.000	-1.065.000
Begrotingssaldi Onderwijs	-1.364.500	-1.334.900	-1.294.000	-1.104.000	-1.065.000

Toelichting Openbaar basisonderwijs

Meerjarig dalen de lasten als gevolg van het in vier jaar afbouwen van onderhoudssubsidies.

Toelichting Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

- In 2021 zijn incidentele lasten en baten geraamd uit een hogere toekenningssubsidie voor onderwijsachterstandenbeleid.
- Vanaf 2024 ontstaat de taakstelling inzake het opnieuw aanbesteden van het leerlingenvervoer.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
31	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers). Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs.	1,9% (2019)
32	Absoluut verzuim Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Per 1.000 leerplichtige leerlingen.	1,5 (2018)
33	Relatief verzuim Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Per 1.000 leerplichtige leerlingen.	26,0 (2019)
34	Laaggeletterdheid. Bron: Geletterdheidinzicht	% volwassenen.	11,0%

Programma 6 Cultuur, sport en groen

Programmavisie

Kunst en cultuur dragen bij aan het welzijn van onze inwoners, de ontwikkeling van jongeren, economische innovatie en het woon- en werkklimaat. Met de culturele partners maken wij het voor alle inwoners mogelijk om kunst en cultuur te beleven. Ook stimuleren en faciliteren wij initiatieven uit de samenleving. Basisvoorzieningen als bibliotheken en muziekonderwijs blijven bereikbaar voor jong en oud. Sporten en meer bewegen (ook in de openbare ruimte) dragen bij aan een gezonde leefstijl en zorgen voor ontspanning en ontmoeting. We bevorderen dat meer inwoners hieraan meedoen. De inrichting en het beheer van de openbare ruimte stemmen we af op de behoefte van onze inwoners. In de buitenruimte streven wij naar meer groen en bomen en het verbeteren van de biodiversiteit. Daarbij houden we oog voor de bijdrage die de buitenruimte kan leveren aan klimaatadaptatie (bijvoorbeeld meer groen voor meer waterberging) en energietransitie. Het historisch cultureel erfgoed (monumenten, archeologie en cultuurlandschap) wordt beschermd, bijvoorbeeld door het aanwijzen als gemeentelijk monument.

Trends en ontwikkelingen Sportbeleid en activering

Landelijk Beleidsadvies Bewegen 2021-2040

Op 20 mei 2021 is het beleidsadvies Bewegen 2021-2040 aangeboden aan de Tweede Kamer. Het beleidsadvies is voortgekomen uit overleg vanuit de interdepartementale werkgroep Bewegen het Nieuwe Normaal tussen de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), OCW, Infrastructuur en Waterstaat (I&W), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en op onderdelen een vertegenwoordiging van de sportsector (NOC-NSF, NL Aktief, Nevobo), de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en de wetenschap (het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Kenniscentrum Sport & Bewegen en het Mulier Instituut).

Het beweegadvies geeft aan dat het een grote uitdaging is om mensen, van jong tot oud, arm tot rijk en fysiek sterk tot fysiek beperkt, zover te krijgen dat ze hun eigen gedrag gaan veranderen. Voor een succesvolle gedragsverandering moet er aandacht besteed worden aan (1) motivatie: het aansluiten op de (mogelijke) drijfveren van Nederlanders om te bewegen, (2) capaciteit: het wegnemen van barrières om meer te bewegen voor de verschillende doelgroepen, en (3) gelegenheid: een goede aansluiting van mogelijkheden om te bewegen op dagelijkse routines. Inzet op alle drie elementen is essentieel. Wanneer mensen zich succesvol voelen en bewegen als plezierig ervaren (korte termijn) is het ook makkelijker om het bewegen vol te houden en zo uiteindelijk de gezondheidseffecten te behalen (lange termijn).

Dat vraagt om integraal beleid met als inzet een veilige omgeving die uitnodigt tot bewegen, werkgevers die hun werknemers stimuleren om te bewegen, kinderen die tijdens en buiten schooltijd bewegen en goede en voldoende ondersteuning om mensen die dat nodig hebben te helpen om meer te gaan bewegen. Om echt een beweging in gang te zetten is het belangrijk dat iedereen een rol heeft en verantwoordelijkheid neemt. Overheden, verenigingen, scholen, werkgevers, buurtcentra, vervoerders en uiteraard de individuele Nederlander zelf. Om het beweegpatroon van mensen te veranderen is er gericht en integraal beleid nodig om op een positieve manier Nederlanders optimaal te motiveren, equiperen en de gelegenheid te bieden om een duurzame en effectieve gedragsverandering voor zichzelf te realiseren.

Drie Beweeggolven

Elke stap telt, maar een marathon train je niet in een dag. Het vraagt om planning en durf om vooruit te kijken, investeren in de randvoorwaarden en motivatie om nú die eerste stap te zetten.

Hiervoor zijn meerdere routes mogelijk die met elkaar samenhangen. In het advies worden ze weergegeven als drie Beweeggolven die parallel lopen en elkaar aanvullen en versterken:

- Bewegen begint vandaag: korte termijn – bewustwording.
- Integraal bewegen: een integrale aanpak om de komende vier jaar voor Nederlanders een verschil te maken.
- Duurzaam bewegen: het maken van een start om bewegen duurzaam in het leven van de Nederlander te verankeren (duurzame beweegcultuur en infrastructuur).

Er zijn zes actielijnen opgesteld die sterk met elkaar samenhangen en gezamenlijk dus integraal bijdragen aan het meer in beweging krijgen van mensen. Deze actielijnen zijn:

- Openbare voorlichting, communicatie en bewustwording.
- Omgeving die uitnodigt tot bewegen.

- School en opvang die uitdagen tot bewegen.
- Sport en recreatie die mensen in beweging brengt.
- Werkomgeving die bewegen faciliteert en stimuleert.
- Bewegen en sporten als onderdeel van de zorg

De zes actielijnen worden meegenomen in de nota Gezonde Leefstijl. Deze nota wordt de vervanger voor de nota Bewegend Verbinden. Thema's die in de nota worden opgenomen zijn: inclusief sporten en bewegen, bewegen in de buitenruimte, vitale aanbieders, positieve sportcultuur, van jongs af aan vaardig in bewegen, overgewicht/programma VET GEZOND, roken, voldoende slaap en ontspanning. Na besluitvorming door de raad wordt in 2022 gestart met de uitvoering van deze nota.

Trends en ontwikkelingen Musea

Er is aandacht voor het ontwikkelen en doorgeven van immaterieel erfgoed: het erfgoed van deze tijd houden en het toekomstbestendig maken van immaterieel erfgoed.

Trends en ontwikkelingen Cultureel erfgoed

Erfgoed is het verhaal van iedereen. Door inwoners enthousiast te maken over erfgoed zorgen we voor meer draagvlak voor wet- en regelgeving. Er is steeds meer belangstelling voor erfgoed. Dat is aan de ene kant een mooie ontwikkeling en tegelijkertijd geeft dat een hoge druk om meer adviezen te geven en beleid te ontwikkelen hoe om te gaan met het erfgoed. Erfgoed is ook steeds meer betrokken bij gebiedsontwikkelingen. Door het erfgoed te behouden door een passende herbestemming geven we gebieden meer identiteit. Erfgoed als volwaardig onderdeel van de fysieke leefomgeving legt verbindingen met andere beleidsvelden. Deze trend sluit aan op de nieuwe Omgevingswet. Herbestemming van erfgoed is een vak apart en vraagt om specifieke kennis en samenwerking van meerdere domeinen. Deze trend zet zich de komende jaren voort en is een kans om waardevolle panden te behouden en sloop of leegstand te voorkomen. Duurzaamheid is een thema dat ook bij monumenten gaat spelen en wordt onderzocht door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Trends en ontwikkelingen Media

Bibliotheek

Per september 2020 is de Bibliotheek AanZet verhuisd naar het gemeentehuis Koningsplein Ridderkerk. De inhuizing van de bibliotheek in het gemeentehuis heeft als doel om samen met de andere culturele en maatschappelijke organisaties die reeds in het gemeentehuis gehuisvest zijn, dan wel in Ridderkerk werkzaam zijn, een laagdrempelige plek te creëren, middenin de samenleving van Ridderkerk. Een plek waar iedereen zich welkom en thuis voelt en waar men elkaar kan ontmoeten. Een plek waar de bezoekers niet alleen hun (hulp)vraag kunnen stellen, maar waar zij ook worden geïnspireerd en gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen. Ook voor de aanpak van laaggeletterdheid is veel aandacht door het Taalpunt. Het Taalpunt is nu het centrale punt binnen de gemeente waar zowel inwoners als professionals terecht kunnen voor advies en vragen over taal, rekenen en digitale vaardigheden.

De vestigingen in Slikkerveer en Bolnes bevinden zich in het transitieproces 'van collectie naar connectie' dat verder uitgerold wordt in 2022 in de vorm van self-service bibliotheek. Programmering, jeugd, jongeren, ouderen en de aanpak van laaggeletterdheid blijven belangrijke drijvers achter het werk van Bibliotheek AanZet in Bolnes en Slikkerveer. Meer in samenwerking met partners, op deze doelgroepen gerichte activiteiten en met minder collectie is daarmee het credo.

Trends en ontwikkelingen Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Het belang van het buitengebied is tijdens corona toegenomen, met name groen- en recreatiemogelijkheden "om de hoek". Variatie aan recreatiemogelijkheden maakt de recreatiegebieden geschikt voor iedereen. Méér toegankelijke groengebieden is daarmee ook belangrijker geworden.

Rustbeleving - even geen auto's, asfalt, bakstenen en beeldschermen in beeld – wordt steeds noodzakelijker. Groengebieden in de buurt spelen daarin een hoofdrol. Daarbij wordt het afremmen van klimaatopwarming op alle manieren steeds noodzakelijker. Het beheer en de inrichting van het openbaar groen spelen een belangrijke rol in opname van CO2.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Aanwijzing van beschermde gemeentelijke monumenten (1999, 2014, 2017, 2020, 2021)		X			
Actualisatie Integraal accommodatieplan Ridderkerk (2019)	X				
Afvalbakkenplan 2018		X			
Archeologieverordening Ridderkerk 2013	X				
Beleidskader Duurzaam Beheer (beeldkwaliteit) 2009; inclusief notitie Evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2013)	X				
Beleidsnota Cultuurlandschap en historische stedenbouw - onderdeel Erfgoedbeleid Ridderkerk 2013	X				
Beleidsplan Openbare Verlichting Gemeente Ridderkerk 2012-2021	X				
Beleidsuitgangspunten Bomen en zonnepanelen gemeente Ridderkerk (2016)		X			
Biodiversiteit/ecologisch beleid in de openbare ruimte (startnotitie Visie op ecologie)	X		X		
Bomenplan Ridderkerk "Geef bomen de ruimte" met beleid- en beheeraspecten (2012)	X				
Cultuurhistorische waardenkaart overige gebieden Ridderkerk			X		
Cultuurhistorische waardenkaart Ridderkerk centrum (2016)		X			
Cultuurhistorische Waardenkaart Woongebieden (2018)		X			
Dijkenvisie Ridderkerk					X
Erfgoedbeleid Ridderkerk 2013 - 2016	X				
Evaluatie Waterplan 2 Ridderkerk 2014	X				

Groen voor Lucht in Ridderkerk (2012)	X		
Groene kaart gemeente Ridderkerk 2018	X		
Groene schoolpleinen bij opengestelde schoolpleinen (2016)	X		
Handboek Openbare Ruimte Centrum Ridderkerk (2021)		X	
Handboek Openbare Ruimte Ridderkerk (2015)		X	
Honden(poep)beleid 2013/Hondenkaart (losloopgebieden) Ridderkerk 2007	X		X
Integrale Visie per wijk op groen in de openbare ruimte "Groen is onze toekomst" (2020)	X		
Kadernota Bewegend Verbinden (2015)	X		
Kerkenvisie Ridderkerk			X
Monumentenverordening Ridderkerk (2013)	X		
Natuurwaardenkaart 2014		X	
Nota Maatschappelijk vastgoed (2013)	X		
Spelen en bewegen in het groen Reijerpark (2014)	X		X
Subsidieregeling "Vergroenen Particuliere Tuinen Ridderkerk (2021-2024)		V	
Subsidieverordening Onroerend Cultureel Erfgoed Ridderkerk (2013)	X		
Toekomstvisie Reijerpark (2012)	X		
Uitgangspuntennotitie 'Cultuureducatie in de breedte' (2016)	X		
Uitvoeringsbeleid spelen (2009) en evaluatie speelbeleid (2016)	X		
Uitvoeringsprogramma Bewegend Verbinden 2017 - 2020		X	
Verduurzaming openbare verlichting - Van lamp naar led (2018)		X	
Visie op water	X		X

Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?

- Voor iedere inwoner van Ridderkerk een beweegaanbod beschikbaar hebben, zodat iedereen een leven lang actief mee kan doen ongeacht de mentale of fysieke conditie.
- Ongeorganiseerd sporten in onze groene gebieden mogelijk maken en stimuleren.
- Vitale sport- en beweegaanbieders die toekomstbestendig zijn.
- Alle sportclubs hebben oog voor een positieve sportcultuur.
- Bevorderen dat ieder kind de basisschool verlaat met minimaal een zwemdiploma A.
- De stijgende trend van het percentage kinderen en jongeren van 2 tot en met 12 jaar met overgewicht en obesitas in Ridderkerk tenminste laten stagneren, maar het liefst laten dalen. Ook inzetten op de aanpak van overgewicht bij volwassenen.
- We willen opgroeiende kinderen beschermen tegen de schadelijke gevolgen van (mee)roken.
- Ouders van kinderen, jongeren en volwassenen informeren en ondersteunen op het gebied van slaap en het belang van ontspanning.
- In het belang van de gezondheid van onze inwoners voldoende en goede faciliteiten voor sport en bewegen. Zowel in gebouwen als in de openbare ruimte.
- Aanbod van voldoende en kwalitatief goede accommodaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Door met de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma behorende bij de nieuwe Nota Gezonde Leefstijl aan de slag te gaan, zetten we in op veel van de punten die we onder 'Wat willen we bereiken?' hebben aangegeven.
- Daarnaast sluiten we zoveel mogelijk aan bij ontwikkelingen in de buitenruimte, zodat het belang van bewegen wordt meegenomen in de plannen en bewegen in de buitenruimte mogelijk gemaakt wordt.
- Samen met het onderwijs, het Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond (CJG) en andere maatschappelijke partners willen we het belang van het zwem ABC en de zwemregeling, die is opgenomen in de Regeling Meedoen, onder de aandacht brengen.
- Regionaal wordt ingezet op het realiseren van rookvrije kindomgevingen. Hiervoor is vanuit de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD-RR) een projectleider aangesteld. Een menukaart met praktische handvaten zal worden opgeleverd door de projectleider waar in 2022 uitvoering aan gegeven kan worden. Ook wordt geprobeerd zoveel mogelijk kindomgevingen rookvrij te maken. Denk hierbij aan sportverenigingen, speeltuinen, kinderboerderijen, scouting.
- De komende jaren gaan we binnen VET GEZOND ook aandacht besteden aan het belang van voldoende slaap. We informeren en ondersteunen ouders van kinderen, jongeren en volwassenen op het gebied van slaap en het belang van ontspanning.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?

In 2022 nemen wij deel aan de 'Rijksregeling Cultuureducatie met kwaliteit 2021-2024'. Het doel is om cultuureducatie in het onderwijs te borgen.

Wij gaan met onze cultuurpartners verder aan de slag met de uitvoering van de speerpunten van de 'Uitgangspuntennotitie cultuureducatie in de breedte':

- Cultuureducatie in de breedte.
- Samenwerking met partners.
- Bijdragen aan de ontwikkeling van 21 -eeuwse vaardigheden van de doelgroepen zoals communiceren, presenteren, creatief, kritisch en anders denken.
- Cultuur voor bijzondere doelgroepen zoals jongeren, ouderen, minima en het onderwijs.
- Cultureel ondernemerschap.
- Vraaggericht, vernieuwend (innovatief) werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uit de tussenevaluatie van de 'Uitgangspuntennotitie cultuureducatie in de breedte' blijkt dat de partners zich nog steeds herkennen in de speerpunten.

Wij gaan aan de slag met:

- *Borgen goede initiatieven*
In 2022 zullen wij met onze cultuurpartners nagaan hoe wij goede initiatieven vanuit de subsidieregeling 'Cultuur voor iedereen' kunnen borgen.

- *Herstel na coronacrisis*
Wij verkennen met onze cultuurpartners wat nodig is voor herstel in en na de coronacrisis.
- *Verankeren van cultuur in andere werkvelden*
Met de uitwerking van de 'Nota Integraal Beleid Sociaal Domein', zullen wij cultuur meer met andere werkvelden verbinden. Denk aan welzijn/eenzaamheid, jeugd, sport, erfgoed en ondernemers.

Musea

Wat willen we bereiken?

Wij willen de Oudheidkamer in stand houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij continueren de subsidieafspraken met de Oudheidkamer.

Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

- Goed onderhouden rijks- en gemeentelijke monumenten.
- Breed gedragen draagvlak in de samenleving voor archeologie, monumenten en cultuurlandschap.
- Zorgvuldige omgang met archeologie, monumenten en cultuurlandschap vanuit een gebiedsgerichte benadering.
- We streven ernaar om het erfgoedbeleid op orde te hebben voor inwerkingtreding van de Omgevingswet: verzamelen van onderdelen erfgoedbeleid op basis waarvan het Erfgoedbeleid herzien kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Acties naar aanleiding van de vaststelling van Cultuurhistorische Waardenkaarten.
- Wij ontwikkelen initiatieven om de aandacht voor erfgoed te vergroten. Bijvoorbeeld: de (her)uitgave van een cultuurhistorische route.
- Wij gaan in gesprek over de organisatie van de Open Monumentendag.
- We onderzoeken welke zeer hoog gewaardeerde panden op de Cultuurhistorische Waardenkaarten Woongebieden en Overige gebieden Ridderkerk we willen aanwijzen als gemeentelijk monument.
- Voor de geselecteerde panden zetten we vervolgens de aanwijzingsprocedure in gang.
- Ruimtelijke ontwikkelingen toetsen we aan het erfgoedbeleid, de Monumentenverordening en het archeologiebeleid zoals vastgelegd in de Archeologieverordening en de bestemmingsplannen.
- We voeren de subsidieregeling uit en ondersteunen daarmee instandhouding van gemeentelijke monumenten en initiatieven op het gebied van erfgoed.
- We herzien het Erfgoedbeleid 2013-2016 in verband met het aansluiten op de Omgevingswet en onderzoeken welke bouwstenen we daarvoor nodig hebben.
- We werken met alle betrokken partijen aan de Kerkenvisie.

Media

Wat willen we bereiken?

- Gezamenlijke programmering opzetten met verschillende interne en externe partners.
- Een integrale werkwijze implementeren die leidt tot een hogere kwaliteit van dienstverlening aan de inwoners van Ridderkerk.
- Zorgen dat de lokale cultuursector meer impact en een groter bereik heeft onder de inwoners.
- De rol van cultuureducatie voor de jeugd versterken.
- Meer aandacht genereren voor laaggeletterdheid en basisvaardigheden onder externe partners, zoals huisartsen.
- De lokale identiteit van Bolnes en Slikkerveer centraal zetten in de Bibliotheek AanZet.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een samenwerkingsplan is opgesteld voor de verschillende partners (de Bibliotheek AanZet, Muziekschool, Vluchtelingenwerk, 't Gilde en Van der Valk) die gehuisvest zijn aan het Koningsplein. Er vinden overleggen plaats om deze samenwerking te consolideren. De Werkgroep zal uiteindelijk met een (gedeeltelijke) gezamenlijke project-subsidieaanvraag om tot een (gezamenlijke) programmering te komen.

- Voor de vestigingen in Bolnes en Slikkerveer zal er een wijkgerichte programmering komen in samenwerking met maatschappelijke partners, zoals Facet en Stichting Waarborgfonds Sport (SWS).

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

In juli 2020 heeft de gemeenteraad de Integrale Visie per wijk op groen in de openbare ruimte (Groen is onze toekomst) vastgesteld. Met deze visie krijgt het bestaande groen meer aandacht en wordt het beter meegewogen in integrale beleidsafwegingen en projecten. Met het uitwerken van de visie wordt gewerkt aan meer en beter groen, het herstel en aaneensluiting van de hoofdgroenstructuur en het beperken van versteende woongebieden. Met een gevarieerd soort groen wordt de biodiversiteit bevorderd. Met hoger en ouder groen verbetert de bosvariatie (in leeftijd) en wordt meer CO₂ vastgehouden. Het strategisch boombeleid en aangepast maaibeleid moet eveneens bijdragen aan hoger kwalitatief groen en biodiversiteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Openbaar groen en (openlucht)recreatie

We gaan door met gemeentelijke bijdragen aan onder andere:

- Groene schoolpleinen.
- Aanpassen van boomspiegels en boomsoorten.
- Het omvormen van groenvakken.
- Een vergroeningsfonds/stimuleringsfonds.
- Actie gratis bomen.
- Operatie Steenbreek.
- Tiny Forest.
- Geveltuinjes.

In 2022 wordt verder gegaan met de aanpak van het Oosterpark. De belangrijkste doelstelling van de aanpak is een toekomstbestendig park waar voldoende ruimte is om te recreëren. De aanpak richt zich op het verhogen van de duurzaamheid en de belevingswaarde van het park. Ook zullen de werkzaamheden voor de Ridderkerk Rowdies en het geluidsscherm starten.

Speelbeleid

Bij de evaluatie van het speelbeleid wordt nader de behoefte aan spelen in de natuur verwerkt in het uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma wordt afgestemd met de acties vanuit sportbeleid/bewegen.

Groenvisie

De visie wordt in- en extern geïmplementeerd. Naast het in elk project bewust onderzoeken of meer en beter groen mogelijk is, worden instrumenten uitgerold (stimuleringsfonds/ vergroeningsfonds) om de inwoners, bedrijven, ondernemers, de woningbouwcoöperatie, de VvE's (Vereniging van Eigenaars) gestimuleerd bij te laten dragen aan het vergroenen van de leef-en woonomgeving.

Huys ten Donck

De Stichting Huys ten Donck werkt ook in 2022 verder aan het duurzaam in stand houden van de buitenplaats. Een belangrijk onderdeel blijft ook het recreatief toegankelijk maken van het buitendijks gelegen gebied (Voortuyn).

Regionale samenwerking

In 2022 werken we regionaal samen met een kleinere Landschapstafel. Het doel om provinciale subsidies doelmatig te verdelen is weggefallen na uittreding van de provincie. Het procesbudget, dat werd betaald uit gemeentelijke bijdragen, is daarom met 75% omlaag gegaan. Eventuele nieuwe vormen van cofinanciering voor groenprojecten, voortkomend uit nieuwe beleidsstukken van de provincie met nieuwe maatschappelijke thema's, worden nauwlettend gevolgd.

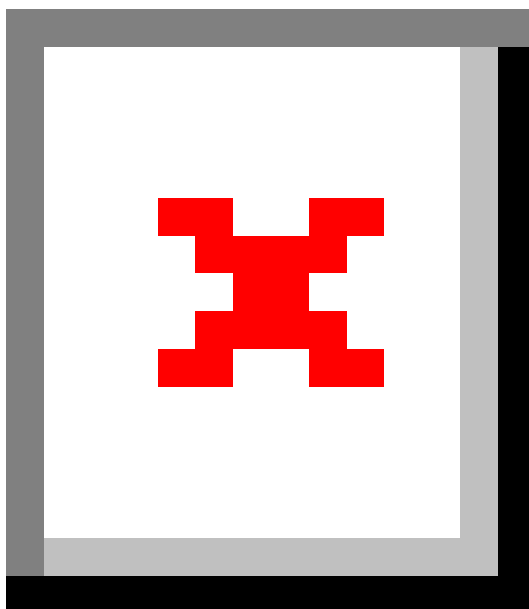
Het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) wordt zoveel mogelijk ingezet op de primaire beheertaken in de gebieden die zij beheren. Als gemeente nemen we hierin – als deelnemer in het NRIJ-bestuur - meer regie dan voorheen, mede om beter te kunnen sturen op kosten en maatschappelijke opgaven zoals klimaatverandering.

Het NRIJ moet een flexibele organisatie zijn als Rotterdam en de provincie Zuid- Holland hun subsidies (deels) niet zouden doorzetten per 2026. Die kans is aanwezig en daar sorteren we in 2022 vast op voor. Het NRIJ heeft hiervoor een taakstelling van 5% bezuiniging per jaar.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
-------------	-----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Lasten					
5.1:Sportbeleid en activering	-1.151.100	-1.159.400	-1.107.600	-1.105.700	-1.105.800
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-828.500	-821.400	-807.900	-804.200	-804.200
5.4:Musea	-154.900	-101.200	-101.200	-101.200	-101.200
5.5:Cultureel erfgoed	-73.700	-75.600	-74.700	-73.900	-73.900
5.6:Media	-1.191.000	-1.190.100	-1.189.900	-1.189.900	-1.189.900
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.319.700	-5.346.200	-5.332.300	-5.331.900	-5.080.700
Totaal Lasten	-8.718.900	-8.693.900	-8.613.600	-8.606.800	-8.355.700
Baten					
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	25.800	15.800	15.800	15.800	15.800
Totaal Baten	25.800	15.800	15.800	15.800	15.800
Saldo - Lasten en baten	-8.693.100	-8.678.100	-8.597.800	-8.591.000	-8.339.900
Stortingen					
0.10:Mutaties reserves	-1.200.000	0	0	0	0
Totaal Stortingen	-1.200.000	0	0	0	0
Onttrekkingen					
0.10:Mutaties reserves	1.645.800	300.000	300.000	300.000	0
Totaal Onttrekkingen	1.645.800	300.000	300.000	300.000	0
Saldo - Reserves	445.800	300.000	300.000	300.000	0
Begrotingssaldi Cultuur, sport en groen	-8.247.300	-8.378.100	-8.297.800	-8.291.000	-8.339.900

Toelichting Sportbeleid en activering

Vanaf 2023 is het budget voor sport, inclusief sporten en bewegen en Sporten, bewegen in de buitenruimte verlaagd.

Toelichting Musea

In 2021 zijn incidentele kosten geraamd voor het opzetten van een kerkenvisie.

Toelichting Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Vanaf 2025 vervallen de geraamde jaarlijkse kosten in het kader van de Groenvisie (analyses/monitoring, omvormen groenvakken in woongebieden, verbeteren hoofdgroenstructuur, aanpassing van soort en grootte van bomen, inhuur van een ecooloog en onvoorziene uitgaven). Vanaf 2022 is het budget voor openbaar groen verlaagd in verband met klimaatbestendige beplanting. In 2021 is incidenteel budget geraamd voor een hondenspeelsplaats nabij het Maxima-college. Vanaf 2022 vindt een kostenverschuiving plaats voor regionale samenwerking van programma Bestuur en (overheids)participatie.

Toelichting Reserves

- In 2021 is een incidentele storting geraamd in de reserve Groenvisie, waaraan in vier jaar, ter dekking van kosten, wordt onttrokken. Vanaf 2025 vervalt de jaarlijkse onttrekking aan deze reserve.
- In 2021 zijn incidentele onttrekkingen aan de algemene reserve geraamd voor:
 - Dekking dijkensie.
 - Dekking Tiny Forest.
 - Hondenspeelplaats nabij het Maximacollege.
 - Groenvisie.
 - Storting in de reserve Groenvisie.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
35	Waardering voor de (kwaliteit van de) buitenruimte in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	Score 1-5.	3,5
36	Niet-sporters (%). Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	54,9% (2016)
37	Actieve deelname verenigingsleven de afgelopen 12 maanden in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	In %.	51,0%
38	Voldoende mogelijkheden voor sportbeoefening in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	Aanbod voorzieningen. • Helemaal eens in %. • Helemaal eens in score 1-5.	72,0% 3,7
39	Voldoende mogelijkheden voor deelname aan kunst- en cultuureducatie in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	Eens in %.	58,0%

Programma 7 Sociaal domein

Programmavisie

We staan voor de opgave de werelden van welzijn, ondersteuning en zorg verder bij elkaar te brengen. De bijbehorende maatregelen en voorzieningen willen we dicht bij onze inwoners – van jong tot oud – organiseren. Het gaat er niet zozeer om dat we allerlei nieuwe dingen ontwikkelen, maar dat wat we al doen nog beter doen. Dat vraagt om een kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitstekende relaties en samenwerking met onze maatschappelijke partners. Het vertrekpunt is, dat iedere inwoner volwaardig kan meedoen aan de Ridderkerkse samenleving. Daarin zien wij ook een rol weggelegd voor Ridderkerkse ondernemingen en instellingen. Met een integrale en samenhangende aanpak willen we knelpunten en problemen van onze inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium signaleren en helpen op te lossen. In onze benadering van de klant zorgen we voor een juiste balans met de verplichtingen en randvoorwaarden vanuit de Participatiewet. Belangrijk is, dat onze inwoners en samenwerkingspartners gemotiveerd blijven om te helpen en niet overbelast raken.

Trends en ontwikkelingen Preventie en welzijn/Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Doordat gemeente Ridderkerk flink inzet op het Onderwijsachterstandenbeleid wordt de kwaliteit van het onderwijs verhoogd. Wij geloven sterk in de kracht van preventie. Voorkomen is beter dan genezen. De samenwerking met het onderwijs wordt verhoogd, naast het vergroten van de kwaliteit. Tevens is er meer aandacht voor de verankering van de ondersteuningsstructuur en de kwaliteitsborging.

In 2022 gaan wij verder met de nieuwe werkwijze en het programma van de Brede School. De focus is gelegd op de wijkscans en het toevoegen van het voortgezet onderwijs in de programmering. De coronapandemie heeft er toe geleid dat wij in middelen ontvangen voor het uitrollen van een Nationaal Plan Onderwijs (NPO). Een nauwe samenwerking met onze maatschappelijke partners, onder meer het IKC en Brede School, zorgt ervoor dat er integraal wordt gewerkt waarbij de maatregelen elkaar versterken en verstevigen. Er is extra aandacht voor het welzijn van jongeren na de coronacrisis.

Trends en ontwikkelingen Preventie en welzijn/Samenkracht en burgerparticipatie

Binnen het sociaal domein hebben we te maken met de uitdaging om met schaarse financiële middelen en meer burgerkracht sociale vraagstukken adequaat op te lossen. Dit lukt alleen als we een transformatie van het zorg-, ondersteunings- en welzijnssysteem weten te realiseren. Burgers, maatschappelijke organisaties, overheden en bedrijven zullen hierbij komende jaren samen moeten werken aan innovatieve oplossingen.

Trends en ontwikkelingen Preventie en welzijn/Volksgezondheid

Volksgezondheid

Uit de Burgerpeiling 2020 blijkt dat de beleving van de algehele gezondheid in Ridderkerk goed is. Inwoners van de gemeente Ridderkerk geven in 2020 voor hun gezondheid gemiddeld het rapportcijfer 7,7 (bij een score 1-10). Dit cijfer ligt hoger dan in gemeenten met een vergelijkbaar welzijnsprofiel.

In 2020 en 2021 is Nederland en dus ook onze gemeente getroffen door het coronavirus. Hierdoor is er veel aandacht gekomen voor volksgezondheid en voor de impact die deze crisis heeft op de gezondheid van mensen.

Er wordt in 2021 een Nota Gezondheidsbeleid 2021-2025 ontwikkeld. De Aanpak Verslavingen in de Nota Gezondheidsbeleid vervangt het huidige 'Actieplan voorkomen en bestrijden alcohol-/drugsgebruik 2016-2019'. Gamen en sociale media worden geïntegreerd in de Aanpak Verslavingen. We kijken integraal naar deze gezondheidsproblematieken.

Naar verwachting treedt het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg' op 1 januari 2022 in werking. Hiervoor zijn middelen toegevoegd aan de algemene uitkering. Met dit wetsvoorstel krijgen gemeenten de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeente. De gemeente moet deze taak op grond van de wet opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de Jeugdgezondheidszorg uitvoert, in ons geval is dat het CJG. De uitwerking en uitvoering van de

prenatale huisbezoeken wordt opgepakt door de lokale coalitie Kansrijke Start Ridderkerk (gericht op de eerste 1.000 dagen van een kind).

De uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken (MenACWY) is overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen zijn toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP) door het CJG. De vaccinatiegraad blijft een aandachtspunt voor de gemeente Ridderkerk. De meeste vaccinaties laten een lichte daling of stabilisatie zien.

Welzijn

Het blijkt uit de Burgerpeiling 2020 dat de gemiddelde schaalscore 'eigen kracht' (leven zonder beperkingen) als indicator voor het zelf -volwaardig- kunnen meedoen aan het maatschappelijk leven in de gemeente Ridderkerk 8,5 bedraagt (schaal 1-10). Dit is hoger dan van de referentiegroep (8,23). Dit cijfer was in de gemeente Ridderkerk in 2019 8,4.

Het aantal senioren stijgt in Ridderkerk de komende decennia aanzienlijk; senioren blijven langer thuis wonen, worden ouder en blijven langer vitaal. De behoefte aan zorg en ondersteuning voor deze doelgroep zal (blijven) toenemen en meer inzet van mantelzorgers en vrijwilligers zal nodig zijn.

Verder neemt het aantal personen met dementie als gevolg van de vergrijzing toe.

Uit de burgerpeiling in 2020 blijkt dat 41% van de inwoners bereid is vrijwilligerswerk te doen in de nabije toekomst. 29% van de inwoners heeft deze bereidheid niet in de nabije toekomst. Het merendeel (62%) van de inwoners dat in 2020 geen vrijwilligerswerk verrichtte gaf tijdgebrek en druk aan als reden hiervoor. Bij 9% is onbekendheid met vrijwilligerswerk de oorzaak; zij weten niet wat voor vrijwilligerswerk zij zouden kunnen doen of weten niet hoe zij aan vrijwilligerswerk kunnen komen.

Onder invloed van digitalisering, individualisering en de coronamaatregelen neemt eenzaamheid toe.

Dit komt voor onder alle leeftijdsgroepen. De beschikbare cijfers over eenzaamheid in Ridderkerk lopen uiteen. Uit de burgerpeiling in 2020 blijkt dat 13% van de inwoners zich soms eenzaam voelt. Het percentage uit de gezondheidsmonitor GGD-RR van 2016 is beduidend hoger; 40% van de inwoners van Ridderkerk tussen de 19 tot en met 64 jaar en 45% van de inwoners van Ridderkerk van 65 jaar en ouder voelt zich matige tot ernstig eenzaam.

Trends en ontwikkelingen Basishulp en -ondersteuning/Wijkteams

Het beroep op de wijkteams blijft groot. Dit komt enerzijds door de toename van de vraag en anderzijds door de complexiteit van de casuïstiek. Op grond van de psychische en economische effecten van de coronacrisis is het aantal vragen bij de wijkteams toegenomen. De verwachting is dat deze trend zich de komende tijd zal voortzetten. Hierdoor nemen de kosten van het zorggebruik toe. Daarnaast beperken de Jeugdbescherming en Veilig Thuis zich tot het uitvoeren van hun wettelijke taken en schalen casuïstiek af naar de wijkteams, waardoor meer meldingen bij de wijkteams binnenkomen.

De moederorganisaties van de inzet wijkteams hebben eveneens te maken met verloop van professionals. Opvullen van de vacatures is lastig vanwege de schaarste op de arbeidsmarkt. Dit is een landelijke trend.

Trends en ontwikkelingen Basishulp en -ondersteuning/Inkomensregelingen

Bestaanszekerheid bieden op het gebied van inkomen is een samenwerking tussen het Rijk en de gemeente. De rol van de gemeente is hierbij beperkt, maar niet onbelangrijk. De minimaregelingen vormen een belangrijke aanvulling op het inkomen. Hiermee wordt de inwoner in staat gesteld om volwaardig mee te kunnen doen in de maatschappij. Het contact met de inwoner geeft daarbij de kans om hulp te bieden waar dat nodig is, op maat en laagdrempelig. Ook de andere leefgebieden worden integraal beoordeeld, als er meer hulp nodig is, zijn de lijntjes kort. De huidige landelijke inkomensregelingen zijn ingewikkeld en zorgen soms voor financiële onzekerheid en problemen.

Trends en ontwikkelingen Basishulp en -ondersteuning/Arbeids- en begeleidde participatie

In 2022 zal de Wet Breed Offensief in werking treden. De wetswijziging stond gepland voor 2021, maar is uitgesteld. Deze wetswijziging is bedoeld om verdere stappen te zetten naar een inclusieve arbeidsmarkt voor mensen uit de Participatiewet met een arbeidsbeperking. Regionale instrumenten worden verder geharmoniseerd en ook regionale samenwerking tussen de gemeenten wordt geïntensiveerd. De bedoeling is om het voor werkgevers makkelijker te maken om personen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Er komt meer ondersteuning op maat en processen dienen vereenvoudigd en transparant te worden.

Maatregelen die met de wetswijziging worden genomen:

- Vrijlating van inkomsten voor inwoners die werken met een loonkostensubsidie.
- Het loslaten van een zoektermijn van vier weken voor een specifieke groep jongeren met een beperking.
- De mogelijkheid om terug te kunnen vallen op een Wajong-uitkering.
- Het gebruik van een rekentool om inkomensgevolgen te kunnen berekenen als iemand gaat werken.
- Bovendien worden er maatregelen ingevoerd die het voor werkgevers eenvoudiger maken om mensen met een beperking in dienst te nemen, waaronder:
 - De vereenvoudiging van de loonkostensubsidie.
 - Het wegnemen van administratieve knelpunten bij de no-riskpolis.
 - De mogelijkheid om loonkostensubsidie aan te vragen binnen zes maanden na werkaanvaarding.

Trends en ontwikkelingen Basishulp en -ondersteuning/Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Op de maatwerkvoorzieningen Wmo zijn verschillende trends en ontwikkelingen van toepassing. Zo verwachten we dat het aantal inwoners dat een beroep doet op maatwerkvoorzieningen Wmo zal toenemen als gevolg van onder andere vergrijzing, langer zelfstandig thuis wonen én het wegvallen van de drempelwerking van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage (abonnementstarief).

Ook van invloed op onze eigen gemeente is het aflopen van de overeenkomst Wmo-hulpmiddelen per 1 maart 2023.

Trends en ontwikkelingen Maat- en specialistisch werk/Maatwerkdienstverlening 18+

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Verscheidende maatschappelijke ontwikkelingen zijn van invloed op de maatwerkdienstverlening aan inwoners van achttien jaar en ouder. Ten aanzien van de effecten van de coronapandemie verwachten we in 2022 een volledig herstel van de dienstverlening. De coronacrisis heeft ons geleerd dat er veel creativiteit aanwezig is bij zorgaanbieders. Door het gebruik van vernieuwende technologische toepassingen is de dienstverlening aan cliënten gecontinueerd. Een aantal cliënten zijn zelfs beter in hun kracht komen te staan.

Ook de effecten van de ambulantisering zijn zichtbaar. Inwoners met psychische aandoeningen moeten zoveel mogelijk de regie over hun eigen leven houden en kunnen deelnemen aan de maatschappij. Om dit te bereiken vindt behandeling en begeleiding steeds vaker thuis plaats (ambulant) en minder op klinische opname (intramuraal). Deze ontwikkeling is van invloed op de verschillende onderdelen van de maatwerkdienstverlening 18+. Voor vervoerders in het doelgroepenvervoer, aanbieders huishoudelijke hulp en professionals in de individuele begeleiding betekent ambulantisering een grotere diversiteit aan hulpbehoefte en toenemende zorgvraagcomplexiteit.

Vergrijzing en het abonnementstarief zullen naar verwachting in 2022 eveneens voor een toename zorgen van het aantal inwoners dat een beroep doet op een maatwerkvoorziening.

De trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op maatwerkdienstverlening aan inwoners van achttien jaar en ouder wijzen op een beweging naar langer zelfstandig thuis wonen. Onze aanpak is hier eveneens op gericht. Dit maakt dat er vaker en meer aanspraak gedaan zal worden op maatwerkdienstverlening 18+. De beschikbare middelen stijgen niet in gelijke pas mee met deze hulpvraag. Er zal nadrukkelijke sturing moeten plaatsvinden op de beschikbare middelen, partijen in het maatschappelijke middenveld zullen moeten worden betrokken om deel te nemen aan het zoeken naar passende oplossingen, over de schotten van dienstverlening heen.

Schulddienstverlening

Als gevolg van de coronacrisis werd een toename in de aanvragen schulddienstverlening verwacht.

Op het gebied van schulddienstverlening zien we op het moment van schrijven nog geen significante stijging op het gebied van aanvragen, we zien een daling.

Op het gebied van de kinderopvangtoeslagaffaire is per 1 januari 2022 wetgeving van kracht die ons in staat stelt om de vorderingen die wij op de gedupeerden hebben, kwijt te schelden. We blijven de gedupeerden die zich bij ons melden, ondersteuning aanbieden op de vijf leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Iedere gedupeerde die zich meldt, heeft een vast aanspreekpunt.

Trends en ontwikkelingen Maat- en specialistisch werk/Maatwerkdienstverlening 18-

Het gebruik van het jeugdvervoer is de laatste jaren relatief stabiel. De verwachting is dat er in 2022 een lichte stijging in het gebruik zal plaatsvinden. Door verschillende ontwikkelingen in de vervoersbranche is de verwachting dat de kosten voor het jeugdvervoer gaan stijgen.

Trends en ontwikkelingen Maat- en specialistisch werk/Geëscaleerde zorg 18+

In verband met corona hebben we een toename gezien in meldingen van verward gedrag. Als in 2022 het sociale leven weer normaliseert is de verwachting dat ook het aantal meldingen normaliseert.

Trends en ontwikkelingen Maat- en specialistisch werk/Geëscaleerde zorg 18-

We blijven zowel landelijk, regionaal als lokaal een ontwikkeling zien waarbij de inzet voor jeugdhulp en daarmee de kosten stijgen. In Ridderkerk zien we een verschuiving in aantal unieke cliënten die een beroep doen op regionaal gecontracteerde zorgaanbieders, naar lokaal gecontracteerde zorgaanbieders. De totale kosten die worden uitgegeven aan jeugdhulp blijven echter stijgen. Ridderkerk heeft vooral veel jeugdigen met verblijf in regionale zorg, waarvan de instroom vooral via de jeugdbescherming loopt en wat hoge kosten per jeugdige betreft. De bijdrage van Ridderkerk aan de GR Jeugdhulp Rijnmond blijft hierdoor toenemen. Aanbieders van specialistische hulp stellen prioriteiten, waarbij de nadruk ligt op de risicogeveallen, de coronacrisis heeft dit versterkt waardoor de beschikbaarheid van met name de specialistische GGZ onder druk staat. De verwachting is dat op termijn het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp groter zal worden door een toestroom van jongeren die nu buiten de prioritering vallen. Dit heeft tevens effect op de inzet van de wijkteams en de lokale jeugdhulp omdat zij de jongeren en gezinnen overbruggingszorg leveren, totdat hulpverlening vanuit specialistische aanbieders ingezet kan worden. De GR Jeugdhulp Rijnmond doet een extra investering in de beschikbaarheid van de specialistische jeugdhulp om de wachttijden te beperken.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Actieplan Voorkomen en bestrijden alcohol/drugsgebruik 2016 - 2019		X		X	
Beleidskader Doelgroepenvervoer					X
Beleidsplan integrale handhaving Sociaal domein					X
Beleidsregels Bijzondere Bijstand gemeente Ridderkerk 2021		X		X	
Beleidsregels Jeugdhulp 2018	X				
Beleidsregels Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz Onderdelen Inkomen, Vermogen, Boeten, Terugvordering & Verhaal, en Regeling Kinderopvang Ridderkerk (2017)		X			
Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (2015)	X				

Handhavingsverordening uitkeringen (2013) BA - Ridderkerk	X		
Integraal beleid Sociaal Domein	X		
Meerjarenbeleidsplan gezondheidsbeleid Positieve Gezondheidszorg in Ridderkerk 2014 - 2018		X	X
Meerjarenplan voor jeugdparticipatie			X
Minimabeleid en Plan Schuldhelpverlening 2020 - 2024	X		
Notitie Vergunninghouders (2020)		X	
Plan Extra inzet voorkomen van problematische schulden gemeente Ridderkerk 2021		X	
Re-integratieverordening Participatiewet Ridderkerk (2018)	X		
Regionaal Beleidsplan 2018 - 2020 Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	X		
Regionaal beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2026			X
Regionale samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang			X
Regiovisie Jeugdhulp regio Rijnmond Nabij en Passend	X		
Sociaal Beheer (2019)	X		
Uitvoeringsregels 2018 Re-integratie en Tegenprestatie	X		
Verordening Beslistermijn Schuldhelpverlening Gemeente Ridderkerk 2021	X		
Verordening individuele studie- en inkomenstoeslag Ridderkerk 2015	X		
Verordening Jeugdhulp 2019	X		
Verordening Leerlingenvervoer 2018	X		X
Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Ridderkerk 2015	X		

Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Ridderkerk 2019	X	X
Verordening Meedoen Ridderkerk 2021	X	X
Verordening tegenprestatie Participatiewet Ridderkerk 2015	X	

Preventie en welzijn/Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

RMC/VSV

In Ridderkerk is een Jongeren Steunpunt (Jonge Krijger) waar jongeren tussen de 18 en 23 jaar hulp kunnen krijgen op gebied van studiekeuze, vinden van een geschikte opleiding, vacatures zoeken, solliciteren en het vinden van werk.

Volwasseneneducatie (bevordering basisvaardigheden en bestrijding laaggeletterdheid)

Tot zeker 2024 blijft Rotterdam (als contactgemeente van de arbeidsmarktregio) de WEB-middelen ontvangen (Wet Educatie Beroepsonderwijs). Samen met de regiogemeenten is een (beleids)Programma Basisvaardigheden 2020-2024 opgesteld. De beschikbare regionale WEB-middelen zijn ingezet in een aanbesteding, die tot en met 31 december 2022 weer verlengd is. Het Taalpunt is nu het centrale punt binnen de gemeente waar zowel inwoners als professionals terecht kunnen voor advies en vragen over taal, rekenen en digitale vaardigheden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een samenwerkingsovereenkomst met de Stichting Lezen en Schrijven gesloten voor hun ondersteuning in onze aanpak van laaggeletterdheid in de regio Rijnmond. In Ridderkerk wordt de focus gelegd op:

- Wervingsaanpak verbeteren.
- Bibliotheek ondersteunen bij netwerkvorming en afspraken ontwikkelplein Ridderkerk.
- Aansluiten bij gemeentelijke organisatie onder andere gezondheidsbeleid/lokaal preventieaanpak, structurele screening Werk & Inkomen.

Van belang is het om in samenwerking met de Bibliotheek AanZet goed te schakelen met de klantmanagers, wijkteams, huisartsen, CJG, scholen en andere maatschappelijke organisaties zodat zij laaggeletterdheid signaleren bij de bewoners van Ridderkerk en ze ook beter kunnen doorverwijzen.

Preventie en welzijn/Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

Binnen dit programma willen wij verschillende zaken bereiken:

- Meer ruimte geven aan burgerinitiatieven.
- Een centralere plek voor innovatie en diversiteit in het zorg- en ondersteuningsaanbod van maatschappelijke organisaties en -partners.

Om dit bereiken gaan wij aan de slag met:

- Een andere houding en werkwijze: gelijkwaardig samenwerken met burgers, professionals, organisaties en bedrijven en uitzoeken wat werkt, of niet, en daarvan leren.
- Het mobiliseren van (lokale) partijen bij het vinden van antwoorden op complexe samenlevingsvraagstukken.
- Het bedenken van effectievere oplossingen door nieuwe vormen van samenwerking aan te gaan, zoals onder andere met ondernemers.
- Het vergroten van empowerment bij doelgroepen.
- Kinderen en jongeren vroegtijdig betrekken bij activiteiten en beleid door bijvoorbeeld 'Jong Ridderkerk Denkt Mee' en de kinderborgemeester.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om deze leer- en experimenteerruimte te faciliteren hebben we een innovatiefonds Sociaal Domein, waarin elk jaar voor oktober een aanvraag gedaan kan worden voor het volgende jaar.

Innovatieprojecten die succesvol zijn en een duidelijke maatschappelijk doel dienen of een financiële bijdrage leveren aan bestaand beleid, kunnen uit het innovatiefonds gefinancierd worden.

Preventie en welzijn/Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

Volksgezondheid

- Bevordering gezondheid en vitaliteit van de inwoners, vergroten eigenkracht en samenkracht inwoners en stimuleren gezonde leefstijl voor de inwoners.
- We zetten in op preventie. Onder andere door inzet op Aanpak Verslavingen, het bieden van opvoedondersteuning, preventieve inzet bij huisartsen en scholen proberen we te voorkomen dat problemen escaleren.
- De lokale coalitie Kansrijke Start Ridderkerk zet in op: het aanscherpen van de huidige werkwijze en samenwerking tussen het medische en sociale domein, het beter signaleren van sociale, psychische en maatschappelijke problemen naast medische problemen bij (aanstaande) zwangeren en het bieden van meer/betere steun aan (aanstaande) ouders, in het bijzonder aan inwoners met een lage sociaal economische status (SES), een taalachterstand of statushouders.
- Een hogere vaccinatiegraad in de gemeente Ridderkerk.

Welzijn

- Inwoners ontwikkelen zich optimaal.
- Inwoners weten de beschikbare voorzieningen in de gemeente eenvoudig te vinden.
- Het verminderen van het beroep op de medische hulp waar onder de eerstelijnszorg en het versterken en vergroten van de zichtbaarheid van nullijn (welzijn en gezondheid).
- Inwoners worden gestimuleerd om voor zichzelf en elkaar te zorgen.
- Inwoners worden ondersteund bij het verrichten van vrijwilligerswerk.
- Inwoners kunnen zo lang mogelijk in hun eigen, vertrouwde omgeving blijven wonen en ze hoeven zich niet eenzaam te voelen.
- Mantelzorgers worden ondersteund en ontlast.
- Iedereen - van jong tot oud en ongeacht de achtergrond - leeft prettig en veilig met elkaar samen.
- Het beheer van wijkvoorzieningencentra wordt zo veel als mogelijk overgelaten aan de 'kracht van de wijk'.
- De Coalitie Aanpak Eenzaamheid streeft naar een samenleving waarbij meer inwoners bijdragen aan het signaleren, het voorkomen én het tegengaan van eenzaamheid.
- We streven naar een samenleving die de mens met dementie erkent en aanvaardt zonder vooroordelen waardoor de levenskwaliteit van mensen met dementie en betrokkenen verbetert. In een dementievriendelijke gemeente kunnen mensen met dementie zo lang mogelijk mee blijven doen in de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Volksgezondheid

- We zetten in op uitvoering van onze wettelijke taken op het gebied van de Publieke Gezondheid.
- We werken samen met onze partners om de acties uit de Nota Gezondheidsbeleid 2021-2025 uit te werken. Denk hierbij aan het vergroten van het besef van de negatieve gevolgen van alcohol, drugs en gamen onder jongeren.
- Voor het aanscherpen van de samenwerking tussen het medische en sociale domein rondom de eerste 1.000 dagen van een kind, krijgt een jeugdverpleegkundige de taak van contactpersoon geboortezorg. Deze contactpersoon zal blijvend onderzoeken hoe verbindingen gelegd en verstevigd kunnen worden.
- Voor aanstaande ouders worden er twee voorlichtingsbijeenkomsten ontwikkeld en aangeboden die aanvullend zijn aan elkaar. Een gezamenlijke bijeenkomst met de samenwerkingspartners rondom zwangerschap en bevalling en een bijeenkomst waar met aanstaande ouders gesproken wordt over de eerste weken met hun baby. Doel is thema's als ouderschap, hechting en partnerbetrokkenheid.
- Door middel van het inzetten van begeleiden, adviseren en voorlichten gericht op kwetsbaar ouderschap in de eerste 1.000 dagen krijgen beide ouders proactief extra contactmomenten met de jeugdverpleegkundige aangeboden.
- Het aanbieden en uitvoeren van een prenataal huisbezoek aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie.

- Het ontwikkelen van een tool/signaleringsinstrument om zo tijdig bij (aanstaande) ouders kwetsbaarheid te herkennen en signaleren.
- Uitvoering van de acties die CJG Rijnmond in samenwerking met de gemeenten heeft opgesteld om de vaccinatiegraad te verhogen. Voorbeelden zijn: extra inzet op kwetsbaren, cultuur sensitief werken, een regionale campagne gericht op HPV-vaccinatie en inzet van een planbelteam.

Welzijn

We investeren in activiteiten op het gebied van gezondheid, welzijn en bewegen voor alle leeftijdsgroepen ter voorkoming van problematiek.

Basishulp en -ondersteuning/Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

We streven naar inclusief beleid waar aandacht voor toegankelijkheid voor mensen met een beperking een vanzelfsprekend onderdeel is geworden van de beleidsontwikkeling, dienstverlening en communicatie van de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren acties uit van de Lokale Inclusie-agenda. De belangrijkste acties daarin gaan over:

- Het onderwerp inclusiviteit een plek geven binnen de organisatie. Het wordt een expliciet onderdeel van beleid op het gebied van ruimtelijk beleid (inrichting openbare ruimte, infrastructuur en bouwplannen), sport, cultuur, evenementen.
- Stimuleren van de fysieke toegankelijkheid van het centrum van Ridderkerk.
- Aandacht voor inclusiviteit in de interne en externe communicatie, onder meer door het verbeteren van de gemeentelijke website.
- Bewustwording: jaarlijks een activiteit organiseren in het kader van de week van de toegankelijkheid waaraan ook ervaringsdeskundigen meewerken.

Basishulp en -ondersteuning/Wijkteams

Wat willen we bereiken?

Uitgangspunt van de wijkteams zijn de eigen kracht van de individuele inwoner en zijn of haar netwerk, de kracht van de wijk en de kracht van de wijkteammedewerker. Samen zorgen zij voor een sterke basisstructuur in de wijk, waar ieder zoveel mogelijk zelf doet, maar waar inwoners ook de hulp en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Wijkteams fungeren als stevige verbinding tussen de nullijn en de eerste- en tweedelijnszorg en zijn daarbij een belangrijke speler in het aanjagen van de transformatie, waarbij onder andere de aandacht uitgaat naar vroegtijdig(er) signaleren, inzetten op preventie en het voeren van regie bij meervoudige en complexe zaken, zodat de geboden hulp bijdraagt aan een “duurzaam resultaat”.

Belangrijke taken van de wijkteams zijn het bieden van advies naar aanleiding van vragen van inwoners en maatschappelijk partners, het bieden van hulpverlening en het voeren van casusregie. Per 2022 neemt de gemeente een meer prominente rol in bij de toegang en toeleiding naar specialistische hulpverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

De wijkteams werken wijkgericht, dichtbij de inwoners. Ze pakken vragen van inwoners vroegtijdig, laagdrempelig en adequaat op. Ze screenen de ondersteuningsvragen die binnenkomen, bieden kortdurende ondersteuning (basishulp) en voeren casusregie.

Daarnaast bieden ze partners advies op het gebied van preventie, gezondheid en welzijn.

De wijkteams, huisartsen en praktijkondersteuners van de huisartsen (POHGGZ), de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en de welzijnsorganisatie gaan intensiever samenwerken zodat enerzijds lichtere, snellere en gerichte jeugdhulp dichtbij georganiseerd wordt. Anderzijds continueren we de samenwerking om het beroep op zwaardere zorg voor te zijn door gezamenlijk in te zetten op een integrale benadering bij doorverwijzingen door de medische sector naar (jeugdhulp)voorzieningen.

We onderhouden en optimaliseren de samenwerking met het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de kinderopvang. Dit doen we door middel van de inzet van wijkteammedewerkers op school (schoolcontactpersonen) en/of IKC.

De wijkteams kunnen een doorverwijzing geven voor huiswerkbegeleiding aan jongeren die door hun eigen problematiek of dat van hun ouders vastlopen. Hiermee beogen we de schoolresultaten te verbeteren en daarmee de toekomstkansen van jongeren te vergroten.

Basishulp en -ondersteuning/Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?

In het meerjarig Minimabeleid en Plan Schuldhulpverlening 2020-2024 is de volgende ambitie vastgesteld: “We gaan inwoners helpen door middel van een dienstverlenende benadering met persoonlijk contact. Ongeacht waar het klantcontact als eerste plaatsvindt, is er aandacht voor het hele gezin en de financiële situatie. We hebben daarbij aandacht voor (toekomstige) gebeurtenissen in het gezin die kunnen leiden tot problemen in brede zin. We signaleren of er sprake is van laaggeletterdheid, eenzaamheid, uitsluiting, financieel misbruik, verstandelijke beperking, stress, zorgmijding en betalingsachterstanden en kijken of kinderen in het gezin kunnen meedoen op school en daarbuiten”.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Collectieve zorgverzekering voor minima: via de vernieuwde aanpak vroegsignalering en afspraken/convenant met contractpartners inzetten op het voorkomen van betalingsachterstanden en het onverzekerd zijn.
- We informeren jongeren en hun ouders over hun financiële rechten en plichten als zij 18 jaar worden.
- We willen meer bewustzijn creëren over het onderwerp laaggeletterdheid bij professionals die deze doelgroep tegenkomen.

Basishulp en -ondersteuning/Arbeids- en begeleide participatie

Wat willen we bereiken?

We willen dat zo min mogelijk mensen een beroep hoeven te doen op een bijstandsuitkering en dat deze periode -wanneer het toch nodig is- zo kort mogelijk is. Inzet op (om)scholing en ontwikkeling is daarom van groot belang, waarbij goed voor ogen gehouden moet worden aan welke vaardigheden en kennis behoefte is op de arbeidsmarkt, nu en op (middel)lange termijn. Met oog hierop willen we de samenwerking met onderwijsinstellingen en het lokale en regionale werkgeversservicepunt verbeteren en leerlijnen ontwikkelen die toekomstbestendig zijn. Met het oog op de in te zetten gemeentelijke capaciteit op het gebied van werkloosheidsbestrijding wordt gekeken wat de afstand van de arbeidsmarkt is van inwoners met een bijstandsuitkering (dit wordt ook wel jobreadiness genoemd). De inzet is erop gericht om deze afstand zo klein en kort als mogelijk te laten zijn. Zolang inwoners niet aan de slag kunnen in een betaalde functie wordt hun inzet als vrijwilliger gestimuleerd. Op deze manier wordt hun kennis en ervaring toch ingezet voor de samenleving en het biedt hen bovendien ontwikkelingsmogelijkheden. We willen dan ook extra inzetten op deelname aan vrijwilligerswerk door de groep uitkeringsgerechtigden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om inwoners naar de arbeidsmarkt te begeleiden versterken we de samenwerking van het lokale en regionale Werkgeversservicepunt met betrekking tot de werkgeversdienstverlening. Ook betrekken we plaatselijke werkgevers bij de ontwikkeling van leerlijnen om inwoners naar de arbeidsmarkt toe te leiden. Inwoners onderscheiden we naar de afstand tot de arbeidsmarkt, de mate van jobreadiness en de te verwachte duur om een inwoner naar de arbeidsmarkt te leiden. Iemand die op korte termijn kan uitstromen naar werk bieden we kortdurende trajecten aan die daarop zijn gericht. Daarnaast gebruiken we de regionale tool HalloWerk!. HalloWerk! is een (online)platform waar werkgevers en werknemers aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Er wordt niet gekeken naar cv's, maar naar talenten en competenties. Werknemers worden ingedeeld in vijf profielen; helpen, aanpakken, maken, verkopen en vervoeren. Deze profielen zijn zichtbaar voor werkgevers die zo een match kunnen maken.

Voor inwoners die door een beperking niet het minimumloon kunnen verdienen kan een garantiebaan, een beschutte werkplek of participatie via dagbesteding een passende oplossing bieden. Deze doelgroep willen we beter bereiken en we willen de plaatsen voor hen bij werkgevers uitbreiden.

Basishulp en -ondersteuning/Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat willen we bereiken?

Met het verstrekken van maatwerkvoorzieningen aan onze inwoners dragen wij bij aan de individuele zelfredzaamheid. Zo kunnen onze inwoners met een beperking zo lang mogelijk thuis wonen en participeren in de samenleving. Hierdoor verkleinen we eveneens de behoefte aan intramurale voorzieningen. Zo realiseren wij een maatschappelijke efficiëntie slag.

Gelet op de aflopende overeenkomsten in het kader van de hulpmiddelen, willen we er in 2022 voor zorgen dat zorgaanbieders ook vanaf 2023 vertrouwde en kwalitatief hoogstaande maatwerkvoorzieningen kunnen blijven verstrekken aan onze inwoners.

Daarnaast nemen we onszelf voor om de kwaliteit van veelvoorkomende woningaanpassingen te stimuleren en gelijktijdig meer overzicht te bewaken bij de realisatie hiervan. Dit vraagt om een verbeterde marktsturing bij de realisatie van woningaanpassingen.

Verder levert de landelijke uitrol van de verbeteragenda hulpmiddelen mogelijk inzichten op, die kunnen bijdragen aan de kwaliteit van onze eigen maatwerkverstrekking. Dergelijke kansen en inzichten willen we, waar mogelijk, opnemen aan de ondersteuning van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met het oog op continuering van de levering van hulpmiddelen evalueren we in 2022 de samenwerking en bereiden we een aanbesteding voor.

Daarnaast maken we, gelet op de verwachte stijging van de kosten voor woningaanpassingen en het voornemen om enerzijds een kwaliteitsimpuls te geven en anderzijds meer marktsturing toe te passen bij de realisatie, met lokaal gevestigde aannemers prijs- en leveringsafspraken. Zo standaardiseren we prijs en kwaliteit van veelvoorkomende woningaanpassingen.

Maat- en specialistisch werk/Maatwerkdienstverlening 18+

Wat willen we bereiken?

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Gezien de verwachte stijging in gebruik staan we de komende periode voor een grote opgave om de uitgaven van de maatwerkdienstverlening 18+ in het kader van de Wmo beheersbaar te houden.

Tegelijkertijd is de uitdaging om een efficiënte inzet van middelen te realiseren.

Deze doelstelling vergt het doorontwikkelen van ons zorgaanbod gericht op de verschillende hulpvragen van onze inwoners. Dit betreft niet in de laatste plaats onze oudere inwoners (75-plussers) maar ook in toenemende mate inwoners met een psychische aandoening. Dit betekent dat we het lokale Wmo-aanbod willen doen aansluiten op het regionale aanbod beschermd wonen.

Hieraan draagt ook bij de inzet op een verbeterde aansluiting tussen enerzijds dagbesteding en anderzijds de toeleiding naar beschut werk of vrijwilligerswerk. Daarom beogen we een betere integratie tussen Wmo en de Participatiewet.

Ook hebben we aandacht voor huisvestingsproblemen en woningkrapte door een grotere variëteit in woonzorgaanbod te realiseren. In dit kader willen we de zelfredzaamheid vergroten, instroom tot intramurale voorzieningen beperken en uitstroom uit intramurale voorzieningen naar tussenvoorzieningen (inclusief Beschermd Thuis) bevorderen. Voor inwoners die zijn aangewezen op Beschermd wonen moet er in de regio passende gespecialiseerd aanbod zijn. In bredere zin willen we het woonaanbod nog beter afstemmen op kwetsbare inwoners. We willen ervoor zorgen dat inwoners van Ridderkerk die (dreigend) dakloos worden en (nog) niet opgevangen kunnen worden door de centrumgemeente, of nog niet met begeleiding zelfstandig kunnen gaan wonen, geholpen worden.

Schulddienstverlening

- We willen de inwoner in een zo'n vroeg mogelijk stadium bereiken om erger te voorkomen.
- We willen jongeren een aanpak bieden die hen helpt als zij schulden hebben.
- We willen de stress die een schulddienstverleningstraject biedt, voorkomen en/of verminderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

In 2021 hebben we het fundament gelegd voor doorontwikkeling van bestaande voorzieningen middels de nota Integraal Beleid Sociaal Domein en de aanbesteding van Wmo Huishoudelijke Hulp, Dagbesteding en Begeleiding. In 2022 willen we ervoor zorgen dat deze basis wordt omgezet in de praktijk. Dit doen wij door beschikkingen te herindiceren van inwoners die gebruikmaken van Huishoudelijke Hulp, Dagbesteding en Begeleiding. Hierbij nemen wij het formuleren van een ondersteuningsplan over van zorgaanbieders. Ook initiëren wij een viertal projecten waarin nieuwe vormen van dienstverlening in partnerschap met zorgaanbieders worden ontwikkeld en uitgeprobeerd. Tevens implementeren we het nieuwe regionale Beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dat geldt ook voor de nieuwe contracten die op regionaal niveau met nieuwe zorgaanbieders worden gesloten. Ter voorkoming van dak- en thuisloosheid voeren we een pilot uit om inwoners kortdurend op te vangen en door te leiden naar een zelfstandige woonvorm, eventueel met begeleiding, naar een passende woonzorgvoorziening, of naar de centrale opvang in de centrumgemeente. Deze aanpak zal in het lokale beleid worden geborgd.

Met het oog op de woonzorgopgave brengen wij de woonbehoefte van kwetsbare inwoners in kaart, formuleren wij de beleidskaders voor de realisatie van woonzorginitiatieven in de gemeente en leveren zo een bijdrage aan de realisatie van passend woonaanbod.

Ook besteden wij doelgroepenvervoer opnieuw aan.

Schulddienstverlening

We blijven ons inzetten om de inwoner op een zo'n vroeg mogelijk moment te bereiken. Dit doen we via de gebruikelijke communicatiemiddelen, voorlichtingsmateriaal waaronder de NIBUD-geldkrant en de Nederlandse Schuldhulprouwe (NSR). Ook voeren we de vernieuwde aanpak vroegsignalering uit. Dit als onderdeel van het plan extra inzet ter voorkoming van problematische schulden dat in juli 2021 is vastgesteld. We hebben schuldsanering in het minnelijk traject natuurlijke personen geïmplementeerd. Ook gaan we starten met de pilot opkopen schulden voor jongeren.

Maat- en specialistisch werk/Maatwerkdienstverlening 18-

Wat willen we bereiken?

- Samen met partners, zoals zorgaanbieders en vrijwilligers(organisaties), zorgen we voor een samenhangend aanbod van formele en informele zorg.
- Jeugdhulp is dichtbij huis beschikbaar en de wachttijden zijn beperkt. We sluiten aan bij de uitgangspunten van de regiovisie jeugdhulp Rijnmond nabij en passend.
- Jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel of preventieve jeugdbescherming, die bekend zijn bij onze wijkteams en andere afdelingen, krijgen een gezinsgericht hulpaanbod waarbij er aandacht is voor alle leefgebieden en interventies gericht op de opvoeding afgestemd zijn met deze leefgebieden.
- Jeugdigen die niet thuis kunnen opgroeien, groeien zoveel mogelijk in een pleeggezin op. Dit kan ook een netwerkplaatsing zijn bij een pleeggezin uit het eigen netwerk van familie of vrienden.
- Ridderkerk voorziet in het vervoer van jeugdigen van en naar de locatie waar de jeugdhulp wordt geboden in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bieden onze inwoners respijtzorg.
- We bieden ondersteuning aan gescheiden ouders.
- We zorgen voor minder lange wachtlijsten voor specialistische jeugdhulp door samen met de overige gemeenten van de regio Rijnmond en met ondersteuning van VWS een gerichte aanpak uit te voeren die ervoor moet zorgen dat de wachtlijsten eind 2022 voldoen aan de streeknorm.
- We zorgen ervoor dat het aanbod van lokale en regionale zorgaanbieders steeds beter op elkaar aansluit, waardoor er steeds meer sprake is van een doorgaande lijn in de jeugdhulp waar jeugdigen en gezinnen een beroep op kunnen doen. De nieuwe aanbestedingen voor lokale en regionale jeugdhulp geven invulling aan de uitgangspunten van de regiovisie jeugdhulp Rijnmond nabij en passend. Zo wordt een gedeelte van de ambulante specialistische jeugdhulp vanaf 2023 lokaal gecontracteerd. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij de nieuwe aanbesteding van de wijkteams die 2022 is ingegaan.
- In 2022 zal er opnieuw gekeken worden naar de aanbesteding van de regiecentrale en in 2023 naar de contracten met de verschillende vervoerders van het leerlingen- en jeugdvervoer.

Maat- en specialistisch werk/Geëscaleerde zorg 18+

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat mensen eerder geholpen worden, zodat een gedwongen behandeling voorkomen kan worden. Daar waar onderzoek naar of gedwongen behandeling nodig is streven we naar een verbetering van de samenwerking op kwetsbare aspecten in de keten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verbeteren de bekendheid van het meldpunt voor verward gedrag bij inwoners en maatschappelijke partners en kennis over wat men kan doen. Het omgaan met zorgmijndend gedrag ontwikkelen we door. Regionaal verbeteren knelpunten in de uitvoering, waaronder aspecten van de hoorplicht.

Maat- en specialistisch werk/Geëscaleerde zorg 18-

Wat willen we bereiken?

- De dranghulpverlening die voorheen door de Jeugdbescherming werd uitgevoerd voeren we zelf lokaal uit en positioneren dit als intensief vrijwillige hulpverlening (IVH). Wij willen kwalitatief hoogwaardige trajecten IVH uitvoeren en daarmee doorstromen naar een ondertoezichtstelling voorkomen.

- We investeren in de expertise van de wijkteams betreffende meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling die na een interventie van Veilig Thuis worden overgedragen. Daarbij werken we steeds meer vanuit het principe van gefaseerde ketenzorg en traumasensitief werken.

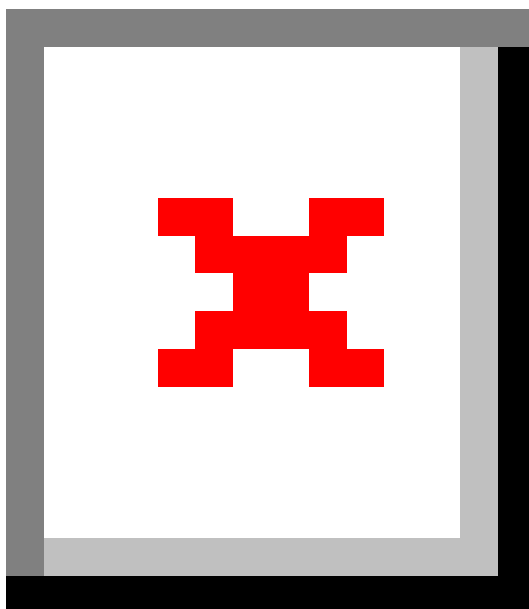
Wat gaan we daarvoor doen?

- Het uitvoeren van vrijwillige dranghulpverlening biedt kansen om de verbinding tussen Zorg en Veiligheid verder door te ontwikkelen. De jeugdprofessionals die hiervoor in dienst worden genomen, worden ondergebracht bij het team opgeschaalde zorg en krijgen de functienaam specialist Zorg & Veiligheid. Deze professionals werken nauw samen met de wijkteammedewerkers. We gaan deze professionals zelf werven en organiseren een integrale samenwerking met de wijkteams, het team opgeschaalde zorg en Openbare Orde en Veiligheid.
- Een verbeterplan in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is opgesteld en wordt uitgevoerd wat niet alleen gericht is op het versterken van de expertise van de wijkteams, maar vraagt ook om verbeteringen in de integrale benaderingen vanuit de Wmo, participatie, werk en inkomen en schulddienstverlening.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
7.1-Basishulp en -ondersteuning					
2.5:Openbaar vervoer	-456.600	-456.100	-456.000	-456.000	-456.000
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	-990.711	-966.611	-966.611	-966.611	-966.611
6.2:Wijkteams	-4.658.000	-4.535.800	-4.517.700	-4.504.400	-4.504.600
6.3:Inkomensregelingen	-15.923.600	-16.610.900	-16.131.400	-15.742.200	-15.642.500
6.4:Begeleide participatie	-253.200	-249.200	-248.600	-248.600	-248.600
6.5:Arbeidsparticipatie	-3.023.600	-3.093.700	-3.064.600	-3.039.400	-3.039.800
6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.763.000	-1.858.900	-1.844.200	-1.831.800	-1.832.000
Totaal 7.1-Basishulp en -ondersteuning	-27.068.711	-27.771.211	-27.229.111	-26.789.011	-26.690.111
7.2-Preventie en welzijn					
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-447.100	-451.300	-450.500	-449.400	-449.400
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	-3.948.989	-3.759.089	-3.746.189	-3.992.589	-3.990.589
7.1:Volksgezondheid	-1.203.700	-1.250.100	-1.248.800	-1.247.300	-1.247.300
Totaal 7.2-Preventie en welzijn	-5.599.789	-5.460.489	-5.445.489	-5.689.289	-5.687.289
7.3-Maatwerk/ specialistisch					
6.71:Maatwerkdienstverlening 18+	-10.626.600	-11.117.100	-10.797.600	-10.665.800	-10.665.900
6.72:Maatwerkdienstverlening 18-	-9.243.300	-10.441.700	-10.160.200	-9.821.800	-9.821.800
6.81:Geëscaleerde zorg 18+	-93.700	-99.300	-98.200	-96.900	-96.900
6.82:Geëscaleerde zorg 18-	-1.794.100	-2.207.400	-2.087.000	-1.941.900	-1.941.900
Totaal 7.3-Maatwerk/ specialistisch	-21.757.700	-23.865.500	-23.143.000	-22.526.400	-22.526.500
Totaal Lasten	-54.426.200	-57.097.200	-55.817.600	-55.004.700	-54.903.900
Baten					
7.1-Basishulp en -ondersteuning					
6.2:Wijkteams	34.800	0	0	0	0

6.3:Inkomensregelingen	12.926.300	14.034.600	14.034.600	14.034.600	14.034.600
6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)	9.700	9.700	9.700	9.700	9.700
Totaal 7.1-Basishulp en -ondersteuning	12.970.800	14.044.300	14.044.300	14.044.300	14.044.300
7.3-Maatwerk/ specialistisch					
6.71:Maatwerkdienstverlening 18+	452.600	452.600	452.600	452.600	452.600
6.81:Geëscaleerde zorg 18+	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Totaal 7.3-Maatwerk/ specialistisch	487.600	487.600	487.600	487.600	487.600
Totaal Baten	13.458.400	14.531.900	14.531.900	14.531.900	14.531.900
Saldo - Lasten en baten	-40.967.800	-42.565.300	-41.285.700	-40.472.800	-40.372.000
Stortingen					
7.3-Maatwerk/ specialistisch					
0.10:Mutaties reserves	0	-1.000.000	0	0	0
Totaal 7.3-Maatwerk/ specialistisch	0	-1.000.000	0	0	0
Totaal Stortingen	0	-1.000.000	0	0	0
Onttrekkingen					
7.3-Maatwerk/ specialistisch					
0.10:Mutaties reserves	205.300	1.306.000	371.000	246.000	246.000
Totaal 7.3-Maatwerk/ specialistisch	205.300	1.306.000	371.000	246.000	246.000
Totaal Onttrekkingen	205.300	1.306.000	371.000	246.000	246.000
Saldo - Reserves	205.300	306.000	371.000	246.000	246.000
Begrotingssaldi Sociaal domein	-40.762.500	-42.259.300	-40.914.700	-40.226.800	-40.126.000

Toelichting Basishulp en -ondersteuning/Wijkteams

In 2017 heeft een aanbesteding voor de inzet in de wijkteams voor Jeugd&Opvoedhulp, Jeugd-GGz, Maatschappelijk Werk, Leven met een Beperking en Volwassen-GGz, plaatsgevonden.

De overeenkomst is gesloten voor een periode van drie jaar, met optie tot twee keer een jaar verlengen. Vanaf 2022 vervalt de overeenkomst (inclusief verlengingen).

Toelichting Basishulp en -ondersteuning/Inkomensregelingen

- 2022 geeft ten opzichte van 2021 naar verwachting een toename in het aantal bijstandsuitkeringen te zien.
- In 2021 is het uitkeringenbestand mede als gevolg van corona gegroeid. Daarbij maakt de combinatie van de coronamaatregelen met de hogere instroom in het segment re-integratie het moeilijker om mensen naar werk te begeleiden. Hierdoor zal de komende jaren extra budget nodig zijn. Door extra inzet te plegen op de re-integratie wordt er van uitgegaan dat extra budget van € 600.000 in vijf jaar gefaseerd volledig afgebouwd kan worden.
- De verwachting is dat het uitkeringsbestand met 22 bijstandsontvangers zal dalen als gevolg van de verwerking en opvolging van (fraude)signalen (onder andere vanuit het inlichtingenbureau). Dit levert een structurele besparing op.

Daarnaast is de verwachting dat de opvolging van de signalen zal leiden tot het opleggen van 158 maatregelen met een structurele besparing tot gevolg.

- In 2021 zijn incidentele lasten en baten geraamd in het kader van de Tozo-regeling.
- In 2021 is incidenteel (extra) budget geraamd voor de Ridderkerkpas.
- In 2022 is het voornemen om het vaste tarief van de afvalstoffenheffing voor minima kwijt te schelden.

Toelichting Basishulp en -ondersteuning/Maatwerkvoorzieningen (WMO)

De raming voor woonvoorzieningen moet structureel worden verhoogd. Het aantal beschikkingen voor woonvoorzieningen is in 2020 namelijk gestegen met circa 4%. De ontwikkeling van 2021 is met deze wijziging nog niet meegenomen.

Toelichting Preventie en welzijn/Samenkracht en burgerparticipatie

- In 2021 zijn (ingevolge het collegeprogramma) incidentele kosten geraamd betrekking hebbend op het in beeld brengen van behoefte en mogelijkheden van Mantelzorg - respijt en voor aanpak van eenzaamheid.
- Ook zijn in 2021 incidentele kosten geraamd voor de pilot praktijkondersteuning huisarts Jeugd-GGZ en de pilot kleuter(observatie)groep De Burght.

Toelichting Maat- en specialistisch werk/Maatwerkdienstverlening 18+

- De prognose voor Wmo huishoudelijke hulp is thans gebaseerd op de realisatie van de aantallen tot en met april en de verwachte groei in 2021. Structureel wordt er bijgeraamd.
- De kosten worden door aanbestedingen Wmo verlaagd. Indicatiestelling gericht op herstel. Inwoners worden op basis van hun hulpbehoefte ondergebracht in segmenten. Inwoners met potentieel tot het verhogen van de zelfredzaamheid zullen wij herstelgericht ondersteunen. Deze ondersteuning zal tijdelijk van aard zijn en gericht op uitstroom of afschalen van de ondersteuning. Hiermee verlagen wij de uitgaven voor begeleiding en dagbesteding.
- Daarnaast een toetsing op voorzienbaarheid. Door de uitgangspunten omtrent voorzienbaarheid uit te werken in werkinstructies per dienstverlening kan de Wmo-toegang in nog meer vormen van ondersteuning controleren op voorzienbaarheid van de voorziening.
- De kosten van het collectief vervoer zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Daarbij komt dat 2020 een vertekend beeld geeft als gevolg van corona. De verwachting is dat de kosten hoger uit zullen vallen waarvoor wordt bijgeraamd.
- In 2022 en 2023 zijn incidentele kosten voor schulddienstverlening geraamd ingevolge het plan voor extra inzet ter voorkoming van problematische schulden. De kosten worden grotendeels gedekt uit de bestemmingsreserve Innovatiefonds Sociaal Domein.

Toelichting Maat- en specialistisch werk/Maatwerkdienstverlening 18-

De bijdrage van Ridderkerk aan de GR Jeugdhulp Rijnmond is in 2022 hoger dan tot nu toe begroot als gevolg van hogere zorgkosten op jeugdhulp met verblijf. Naast deze structurele verhoging is in 2022 incidenteel budget bijgeraamd voor enerzijds de afrekening vlaktaks over 2019/2020 en anderzijds voor de aanpak van wachtlijsten. In 2023 is over 2020 een incidentele afrekening vlaktaks bijgeraamd.

In de ramingen is rekening gehouden met de overheveling vanuit dit budget naar lokaal vanwege de overheveling van drang. Tevens is rekening gehouden met inkomsten vanuit de centrumgemeente Rotterdam voor de gedeeltelijke financiering van Veilig Thuis.

In de begroting 2022 is voor lokale jeugdhulp ZIN de raming verhoogd. De stijging wordt verklaard door een toename van het aantal unieke cliënten.

Toelichting Maat- en specialistisch werk/Geëscaleerde zorg 18-

De bijdrage van Ridderkerk aan de GR Jeugdhulp Rijnmond is in 2022 hoger dan tot nu toe begroot als gevolg van hogere zorgkosten op jeugdhulp met verblijf. Naast deze structurele verhoging is in 2022 incidenteel budget bijgeraamd voor enerzijds de afrekening vlaktaks over 2019/2020 en anderzijds voor de aanpak van wachtlijsten. In 2023 is over 2020 een incidentele afrekening vlaktaks bijgeraamd.

In de ramingen is rekening gehouden met de overheveling vanuit dit budget naar lokaal vanwege de overheveling van drang. Tevens is rekening gehouden met inkomsten vanuit de centrumgemeente Rotterdam voor de gedeeltelijke financiering van Veilig Thuis.

Toelichting Reserves

- Een incidentele onttrekking wordt gedaan aan de algemene reserve van € 1.000.000 en gestort in de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein. Dit om gedurende vier jaar de innovatielasten te kunnen dekken.
De onttrekking aan de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein van € 246.000 per jaar wordt geraamd tot en met 2025, ter dekking van innovatielasten.
- In 2021 is incidentele dekking geraamd uit de algemene reserve voor incidentele posten uit het collegeprogramma en het restanttegoed voor de Ridderkerkpas.
- In 2021 is incidentele dekking geraamd uit de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein voor de pilot praktijkondersteuning huisarts Jeugd-GGZ en de pilot kleuter(obeservatie)groep De Burght.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
40	Werkloze jongeren. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% in de leeftijd van 16-22 jaar.	2,0% (2019)
41	Kinderen in uitkeringsgezinnen. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	7,0% (2019)
42	Jongeren met een delict voor de rechter. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% jongeren van 12-21 jaar.	1,0% (2019)
43	Meldingen kindermishandeling in Ridderkerk. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% mishandelde kinderen tot 18 jaar dat bij de bureaus Advies- en Meldpunt Kindermishandeling is gemeld.	0,4% (2014)*
44	Jongeren met jeugdhulp. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% jongeren met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	8,8%
45	Jongeren met jeugdbescherming. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,1%
46	Jongeren met jeugdreclassering. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% van alle jongeren van 12-23 jaar.	0,7%
47	Alcohol en drugsmisbruik onder jongeren in Ridderkerk. Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd	Binge-drinken Dronken of aangeschoten Wietgebruik	7,0%/ 25,0%** (2019) 2,7%/ 2,5%** (2019)
48	Tevredenheid Ridderkerkse cliënten. Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo	Score 1-10.	7,7
49	Schoon huis (huishoudelijke hulp). Bron: Tevredenheidsonderzoek + Schouwen	In %.	91,0%
50	Wmo-cliënten met individuele maatwerkarrangementen Bron: Monitor Sociaal Domein Wmo	Aantal per 10.000 inwoners.	810,0
51	Mate waarin mantelzorgers zich door de gemeente Ridderkerk ondersteund en gewaardeerd voelen. Bron: Burgerpeiling	In %.	***

52	Banen. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.	764,2
53	Netto arbeidsparticipatie. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	68,3%
54	Personen met een bijstandsuitkering. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 10.000 inwoners.	312,5
55	Personen met lopende re-integratietraject. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar.	248,3
56	Aantal inwoners in Ridderkerk dat in armoede leeft. Bron: Gemeente (armoedemonitor)	Huishoudens met een laag inkomen (tot 110% van de bijstandsnorm)	1.501
57	Ridderkerkse uitstroom naar werk. Bron: Bestuursrapportage Sociaal Domein	In % van de behaalde uitstroom.	33,3% ****
58	Uitstroom naar werk. Bron: Bestuursrapportage Sociaal Domein	In % van het klantenbestand.	7,1% ****

* Taken zijn per 2015 overgegaan van AMK naar Veilig Thuis. Tot op heden zijn de cijfers niet betrouwbaar genoeg om aan te leveren bij CBS.

** Meeting gedaan in klas 2 en klas 4; dronken is niet meer gemeten

*** De onderzoeksmethode moet aangepast worden om de uitkomst representatief te laten zijn. In het vervolg wordt de vraag gesteld aan de mantelzorgers in plaats van volledige populatie.

**** 1e half jaar 2020

Programma 8 Gezondheid en duurzaamheid

Programmavisie

Wij zetten ons in voor een duurzame samenleving. Zo willen we bijdragen aan het minder belasten van onze kwetsbare aarde. Dat krijgt vorm in allerlei concrete projecten, zoals het beleid voor afvalinzameling en de energiestrategie. We streven naar een betaalbare, betrouwbare, schone en veilige energievoorziening voor iedereen in 2050. We ontwikkelen Ridderkerk in de richting van een circulaire economie. De volksgezondheid en het milieu dienen wij met concrete maatregelen, die bijdragen aan een duurzame leefwijze en gezonde leefomgeving.

Trends en ontwikkelingen Openbare orde en veiligheid

Dierenwelzijn

De gemeente heeft de wettelijke taak op grond van artikel 3:5 van de Wet Dieren en de artikelen 5:5 en 5:8 lid 3 van het Burgerlijk Wetboek om zwerfdieren minimaal twee weken op te vangen. Deze taak wordt in de regio Rotterdam-Rijnmond uitgevoerd door de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (de Dierenbescherming Regio Zuidwest).

Trends en ontwikkelingen Afval

Op weg naar een circulaire afvalketen hebben de Rijksoverheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) samen de zogenaamde VANG-doelstellingen geformuleerd. VANG staat voor Van Afval Naar Grondstof. De ambitie van de Rijksoverheid is om in 2025 nog maximaal dertig kilogram restafval per inwoner per jaar te hebben. Wij hebben ook deze ambitie en willen op termijn (2050) een volledig afvalloze gemeente worden.

Trends en ontwikkelingen Milieubeheer

De Omgevingswet is nogmaals uitgesteld en wordt op 1 juli 2022 van kracht. De lopende planning wordt niet aangepast en we gaan door zoals gepland, zodat 2021 en begin 2022 goed gebruikt wordt voor de uitwerking, de voorbereiding en de implementatie. De Omgevingswet brengt veel verandering met zich mee. Belangrijke aandachtspunten zijn de inventarisatie van de Bruidsschat (dit zijn regels die van het Rijk verhuizen naar gemeenten, waarbij we zelf de afweging kunnen maken hoe we deze onderwerpen willen regelen) en de implementatie van de diverse milieuaspecten waarbij geluid het meest complex is.

Energietransitie

In 2022 zijn we gestart met de uitvoering van de Klimaatvisie en het Uitvoeringsprogramma. In het Uitvoeringsprogramma zijn de stappen opgenomen om de vastgestelde visiepunten verder uit te werken om de beschreven doelen te behalen. Ook de uitvoering van de RES en het onderzoek naar gedragsverandering wordt in dit begrotingsjaar verder doorgezet.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Actieplan Geluid 2019 - 2023		X			
BGE (Basis Geluid Emissie, Omgevingswet)		X			
Actieplan Luchtkwaliteit 2018 - 2022		X		X	

Beleidsplan van Afval naar grondstoffen	X		
Beleidsuitgangspunten Bomen en zonnepanelen gemeente Ridderkerk (2016)		X	
Bodemkwaliteitskaarten 2019 - 2023		X	
Bodemkwaliteitskaarten PFAS 2021		X	
Convenant tussen het Gemeentebestuur van gemeente Ridderkerk en het Beleidsplatform Natuur, Milieu en Duurzaamheid	X		
Geluidbelastingkaarten 2017 - 2022		X	X
Gemeentelijk Rioleringsplan 2018 - 2022	X		
Klimaatvisie Ridderkerk	X		
Nota Bodembeheer 2021	X		
Nota Volksgezondheidsbeleid 'Positieve Gezondheidszorg in Ridderkerk 2014 - 2018'	X		X
Regionale Energie Strategie	X		
Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Ridderkerk 2021		X	
Uitvoeringsprogramma Klimaatvisie Ridderkerk	X		
Verordening Afvalstoffenheffing Ridderkerk 2021	X		
Visie Externe Veiligheid	X		
Warmtevisie Ridderkerk 'de route naar 2050'	X		

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

In 2022 willen we onze wettelijke taak op het gebied van opvang zwerfdieren continueren.

Wat gaan we daarvoor doen?

De overeenkomst 'opvang zwerfdieren' met de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (Dierenbescherming Regio Zuidwest) geldt tot en met 31 december 2021. De samenwerking met de

Dierenbescherming Regio Zuidwest verloopt voor beide partijen naar tevredenheid. We hebben voornemens om deze overeenkomst een jaar te continueren.

Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- Onder de Omgevingswet wordt gezondheid ook steeds belangrijker voor het fysieke domein.
- We willen dat de toegang tot de training van burgerhulpverleners laagdrempeliger wordt om zo ook het aantal burgerhulpverleners in Ridderkerk te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Er wordt meer samengewerkt tussen het sociale en het fysieke domein om de gezondheid van de inwoners te bevorderen. In hoofdstuk "Gezondheid in de fysieke en sociale omgeving" van de Nota Gezondheidsbeleid 2021-2025 wordt onze aanpak beschreven.
- De concept meerjarenbegroting GGD-RR wordt in 2022 aan de raad voorgelegd. De GGD-RR heeft daarnaast een regionaal actieplan 'Samenwerken aan Preventie' opgesteld waarin regio gemeenten de intentie hebben uitgesproken gezamenlijk aan de slag te gaan met preventie. Als eerste wordt ingezet op het realiseren van rookvrije kind omgevingen (zie programma 6 Sport).
- In 2022 wordt coördinatie, beheer en onderhoud van het netwerk van 25 AED's in Ridderkerk gecontinueerd.
- We bieden de vier lokale EHBO-verenigingen (te weten: EHBO vereniging Bolnes, EHBO-vereniging Ridderkerk, EHBO Vereniging Slikkerveer en EHBO Vereniging Rijnsoord) mogelijkheden om subsidie aan te vragen ten behoeven van de volgende activiteiten:
 - Burgerhulpverlening.
 - AED bediening.
 - Voorlichting daarvan.Burgerhulpverleners (vrijwilligers) worden geschoold in het gebruik van de AED's en reanimatietrainingen door de vier lokale EHBO-verenigingen.

Afval

Wat willen we bereiken?

Op 21 maart 2019 heeft de gemeenteraad het nieuwe beleidsplan 'Van Afval naar Grondstoffen' vastgesteld. In dit plan wordt er op aangestuurd dat we zo veel mogelijk grondstoffen redden uit de verbrandingsovens en deze grondstoffen gaan hergebruiken. Tegelijkertijd willen we zo weinig mogelijk restafval produceren en moet het scheidingspercentage naar 75%. De volgende maatregelen horen hierbij:

- Nascheiding van PMD (plastic, metalen en drinkpakken) uit het restafval vanaf 2020.
- Laagbouw: PMD en restafval, GFT (groente-, fruit- en tuinafval), OPK (oud papier en karton) worden met minicontainers aan huis ingezameld en glas en textiel in bovengrondse containers in de wijk.
- Hoogbouw: PMD en restafval in ondergrondse containers, GFT in cocons en OPK in ondergrondse containers en glas en textiel in bovengrondse containers in de wijk.
- Ondersteuning door communicatie, educatie en handhaving.

De combinatie van deze maatregelen zorgt ervoor dat op termijn de hoeveelheid restafval terug wordt gebracht. Hierdoor wordt de gemeente steeds meer een circulaire gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met het nieuwe afvalbeleid zijn we goed op streek. Huidige locaties van ondergrondse containers en toekomstige containerlocaties worden uitgebreid. De ondergrondse containers voor PMD+restafval en oud papier/karton en de GFT-cocons krijgen toegangssystemen, waardoor inwoners die gebruik maken van de ondergrondse container hun afval hier alleen nog aan kunnen bieden met hun nieuwe afvalpas. Dit houdt afvaltoerisme tegen in de gemeente, voorkomt dat bedrijven hun afval illegaal aanbieden in de ondergrondse container en biedt het benodigde systeem voor het variabele tarief dat op 1 januari 2022 ingaat. De afvalstoffenheffing bestaat vanaf 2022 uit een vast en variabel deel. De hoogte van het variabele deel wordt bepaald door het aantal keer dat huishoudens hun minicontainer voor PMD+restafval aan de weg zetten, of het aantal keer dat zij de klep van de ondergrondse container voor PMD+restafval openen. Op dit deel hebben zij zelf invloed. Bewoners die PMD+rest goed scheiden worden beloond met een lagere afvalstoffenheffing dan inwoners die minder goed afval scheiden.

Om de totale hoeveelheid papier te verminderen is gekozen voor opt-in systeem. Anders dan het bestaande opt-out systeem – waarbij inwoners aan moeten geven dat ze geen ongeadresseerd

reclamedrukwerk en/of huis-aan-huisbladen wensen via de bekende stickers op de brievenbus – dienen inwoners die graag ongeadresseerd reclamedrukwerk willen ontvangen dit met het opt-in systeem actief aan te geven door een Ja/Ja-sticker op te plakken. Ieder ander ontvangt géén ongeadresseerd reclamedrukwerk meer als ze geen sticker hebben geplakt, maar wel de inhoudelijke huis-aan-huisbladen. De stickers blijven naast elkaar bestaan; de Nee/Nee-sticker schaffen we niet af. Voor veel inwoners verandert er dus niks.

Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

We willen graag dat alle Ridderkerkers gezond kunnen leven. We vertalen dit naar actiepunten die bijdragen aan een goede, gezonde en duurzame leefwijze én leefomgeving. Daarbij hebben we aandacht voor zowel ruimtelijke als maatschappelijke aspecten. Volksgezondheid en milieu raken elkaar hierbij.

Energietransitie

Op basis van het Uitvoeringsprogramma zetten we in op verschillende thema's, zoals energiebesparing, opwekking van duurzame elektriciteit, warmte, opslag, circulaire samenleving, voedsel en mobiliteit. Ieder half jaar delen we een monitoringsrapportage met onder andere de onderzoeksresultaten naar gedragsverandering door de Erasmus Universiteit met de raad.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken vanuit ons milieubeleid aan een gezonde leefomgeving voor onze inwoners. We zetten ons in om verdere reductie van het geluid van de A15, A16 en de Rotterdamseweg te realiseren en onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om fijnstof af te vangen. In het bijzonder zetten we in op het realiseren van geluidafschermdende voorzieningen in West en het Oosterpark.

- Verminderen van het aantal geluidgehinderden door onder andere:
 - Het afronden van de sanering van woningen van de B-lijst (geluidsbelasting tussen 60 en 64 decibel).
 - Uitvoeren van acties uit het actieplan Geluid.
 - Realiseren van een geluidsafschermdende voorziening langs de A15/A16 in West en in het Oosterpark.
- Verbeteren van luchtkwaliteit
 - Onder andere door het uitvoeren van acties uit het actieplan Luchtkwaliteit zoals de campagnes Houtstook (winter) en BBQ (zomer).
 - Met het programma van de MRDH en YES!Delft kan iedereen dagelijks via een nieuwe app de luchtkwaliteit meten. Hiermee vergroten we de bewustwording, houding en gedrag denk hierbij aan autorijden en het stoken van hout.
- Verlagen van risico's binnen de gemeente bij de productie, het vervoer, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen
 - Onder andere door het borgen van de maatregelen uit de Visie Externe Veiligheid en het uitvoeren hiervan.
- Beheersen van de gemeentelijke bodemproblematiek.
 - Binnen onze mogelijkheden dragen we bij aan het behoud van een goede drinkwaterkwaliteit. Dit doen we door onder andere het uitvoeren van de maatregelen uit het uitvoeringsprogramma gebiedsdossiers drinkwaterwinning en lobbyen bij andere bevoegde gezagen.

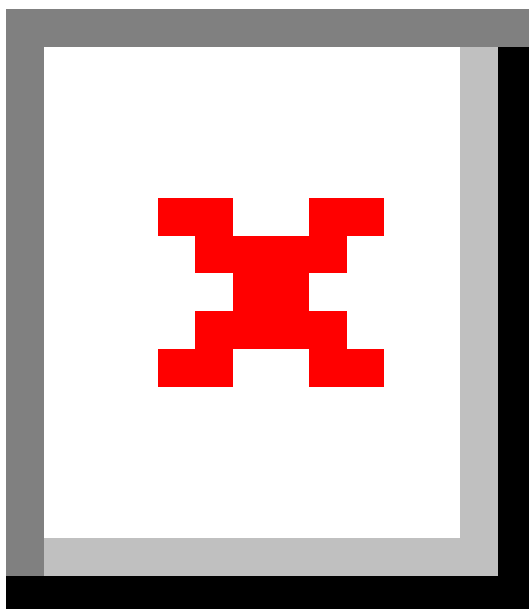
Energietransitie

De acties uit het Uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd, zoals het activeren van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties om zoveel mogelijk energie te besparen, het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en te voorzien van zonnepanelen, het opstellen van wijkplannen, het verduurzamen van mobiliteitsstromen van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties en het uitvoeren van het plan circulaire samenleving.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
1.2: Openbare orde en veiligheid	-174.200	-173.600	-172.700	-172.300	-172.300
3.2: Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-65.000	0	0	0	0

7.1:Volksgezondheid	-432.400	-454.400	-454.000	-453.500	-453.500
7.2:Riolering	-4.653.300	-4.162.100	-4.131.000	-4.103.200	-4.144.400
7.3:Afval	-7.099.600	-6.695.000	-6.615.600	-6.634.000	-6.630.700
7.4:Milieubeheer	-2.653.400	-2.517.800	-2.511.400	-2.504.900	-1.504.900
8.1:Ruimtelijke ordening	-20.000	-600	-42.800	-42.300	-41.900
Totaal Lasten	-15.097.900	-14.003.500	-13.927.500	-13.910.200	-12.947.700
Baten					
7.2:Riolering	5.651.700	5.243.000	5.216.800	5.191.800	5.232.900
7.3:Afval	6.736.000	7.428.900	7.963.500	8.092.800	8.039.800
7.4:Milieubeheer	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal Baten	12.392.700	12.676.900	13.185.300	13.289.600	13.277.700
Saldo - Lasten en baten	-2.705.200	-1.326.600	-742.200	-620.600	330.000
Stortingen					
0.10:Mutaties reserves	-6.700.000	0	0	0	0
Totaal Stortingen	-6.700.000	0	0	0	0
Onttrekkingen					
0.10:Mutaties reserves	9.626.600	1.994.700	1.242.600	1.010.600	10.600
Totaal Onttrekkingen	9.626.600	1.994.700	1.242.600	1.010.600	10.600
Saldo - Reserves	2.926.600	1.994.700	1.242.600	1.010.600	10.600
Begrotingssaldi Gezondheid en duurzaamheid	221.400	668.100	500.400	390.000	340.600

Toelichting Fysieke bedrijfsinfrastructuur

In 2021 zijn incidentele kosten geraamd voor continuering van de inzet van een gebiedsmanager energie voor Donkersloot.

Toelichting Riolering

- Door hogere kosten van rioolvervangingen in 2021 is de toevoeging aan de voorziening vervanging riolering incidenteel hoger. De hogere kosten worden gedekt door een onttrekking aan de voorziening bekleemde middelen riolering.
- In 2021 een hogere aanwending van de voorziening bekleemde middelen riolering door hogere lasten van met name overhead en kosten van baggeren en lagere opbrengst rioolheffing door minder aansluitingen.

Toelichting Afval

- Vanaf 2022 vervallen de incidenteel geraamde lasten 2021 inzake implementatie van het afvalbeleidsplan, doorgeschoven prestatie invoering maatregelen uit het afvalbeleidsplan, nacalculatie NV BAR-Afvalbeheer over 2020, de eindafrekening en coronakosten van HVC met betrekking tot het afvalaanbiedstation over 2020 en de geraamde kosten voor het hoger beroep AVR.

- Er moeten nog extra kosten worden gemaakt om het nieuwe afvalbeleid af te ronden. Dit wordt veroorzaakt door de verlengde implementatieperiode (onder andere vanwege corona) en door hogere kosten voor bijvoorbeeld het ICT-project. Daarnaast zijn er extra investerings- en vervangingskosten (zie overzicht investeringen), waardoor de jaarlijkse kapitaallasten vanaf 2022 hoger zijn. De verwachting is dat echter de totale verwerkingskosten als gevolg van het nieuwe afvalbeleid zullen dalen.
- In 2022 is de indexering van de bijdrage aan de NV Afvalbeheer 2,3%. Met deze indexering wordt ook gedeeltelijk de stijging van de salarislasten van de nieuwe cao opgevangen. Daarnaast zijn er incidentele meerkosten in 2022 door het hoger beroep in de zaak met AVR en diverse kleine nadelen.
- Door de marktwerking is het tarief van het papier in de loop van 2021 gunstiger uitgevallen. In de begroting zal daarom worden uitgegaan van een hoger tarief voor papier. Dit levert een structureel voordeel op.
- De hoeveelheid restafval valt hoger uit dan oorspronkelijk verwacht. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat men door het coronavirus meer thuis is gaan werken. De verwachting is dat men structureel meer thuis blijft werken wat zorgt voor meer afval. Dit levert een structureel nadeel op.
- Naast de gefaseerde tariefstijging conform de meerjarenbegroting 2021-2024 stijgt het tarief ook als gevolg van het voornemen om het vaste deel van de afvalstoffenheffing voor minima kwijt te schelden.

Toelichting Milieubeheer

- Bodemsanering locatie Ridderkerk centrum, fase 1.
In 2021 is incidenteel budget geraamd voor kosten van bodemsanering van de locatie Ridderkerk Centrum.
- Ook is in 2021 incidenteel budget geraamd voor onderzoek en werkzaamheden inzake geluidmaatregelen langs de A15 en uitvoering van de motie groen scherm Rotterdamseweg.
- Tot en met 2024 zijn kosten geraamd voor het opstellen van wijkplannen ingevolge het klimaatakkoord.
- Voor de verschillende thema's van duurzaamheid worden in 2021 twee communicatieadviseurs ingehuurd. Ter dekking hiervan is het budget voor duurzaam incidenteel afgeraamd.

Toelichting Reserves

- In 2021 is een incidentele onttrekking aan de reserve Bodemonderzoek Wooncompas geraamd ter dekking van de kosten van bodemonderzoek voor de locatie centrum, fase 1.
- In 2021 is een incidentele storting in de reserve Klimaatgelden gedaan, waaraan gedurende vier jaar, tot en met 2024, wordt onttrokken ter dekking van het opstellen van wijkplannen ingevolge het klimaatakkoord.
- In 2021 zijn incidentele onttrekkingen aan de algemene reserve geraamd voor:
 - De vorming van de reserve Klimaatgelden.
 - Toevoeging aan de bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing.
 - Dekking van projectkosten uit het afvalbeleidsplan.
 - Dekking van het actieplan luchtkwaliteit.
 - Dekking van het onderzoek en geluidmaatregelen langs de A15.
 - Dekking voor het opstellen van een nota circulaire economie (inclusief actieprogramma).
- Incidentele toevoeging in 2021 aan de bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing ter dekking van de tarieven. Meerjarig neemt de onttrekking aan de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing, ter dekking van het tarief afvalstoffenheffing, af naar 0 in 2024.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
59	Hoeveelheid restafval uit Ridderkerk dat vanuit afval aanbestedstation in verbrandingsoven terecht komt.	In kg.	936.000
	Bron: NV BAR Afvalbeheer		

60	Vergroten van het afvalscheidingspercentage in Ridderkerk. Bron: NV BAR Afvalbeheer	In %.	67,5%
61	Omvang huishoudelijk afval. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Hoeveelheid restafval per inwoner.	177,5
62	Waardering van de kwaliteit van de gemeentelijke begraafplaatsen en rouwcentra in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	In %. (helemaal) mee eens. (helemaal) oneens.	94,0% 6,0%
63	Waardering algehele persoonlijke gezondheid in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	7,7
64	Hernieuwbare elektriciteit. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	In %.	3,0% (2018)
65	CO2-uitstoot* Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Kg per m2. Voorraad lucht op basis van de uitstoot van CO2, stikstofoxiden, fijnstof en vluchtige organische stoffen. 0 (zeer laag) en 100 (zeer hoog)	47
66	Aantal opgevangen zwerfdieren. Bron: Gemeente		24

* Voorheen Lucht, deze wordt niet meer getoond op waarstaatjegemeente.nl

Programma 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk vastgoed

Programmavisie

Diverse ruimtelijke ontwikkelingen worden in samenhang met elkaar ingevuld en vormgegeven. Het Integraal Accommodatieplan (IAP) en de actualisatie (AIAP) hierop zijn daarvan een belangrijk element. Flexibele omgevingsplannen zijn een hulpmiddel om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en wensen. Samen met de woningbouwcorporaties zetten we ons in voor een evenwichtige en kwalitatief goede woningvoorraad, beschikbaar voor alle doelgroepen, inclusief eenpersoonshuishoudens (van jong tot oud) en beschermd wonen. Daarbij wordt rekening gehouden met wensen die voortkomen uit de samenleving. Levensloopbestendigheid, klimaatadaptatie en energietransitie zijn hierbij belangrijke aspecten.

Trends en ontwikkelingen Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Transformatie werklocaties

De gemeente koestert haar bedrijfsterreinen, tegelijkertijd is er druk op de schaarse ruimte in Ridderkerk om haar inwoners te kunnen huisvesten. Transformatie van oude bedrijfsterreinen naar wonen is een van de manieren om aan deze vraag te voldoen.

Om transformatie van werken naar wonen mogelijk te maken is in 2021 een compensatieplan opgesteld. Het plan beschrijft hoe de gemeente transformatie aan gaat pakken. In dit plan is aandacht voor compensatie, functiemenging en beter benutten van huidige bedrijventerreinen.

Trends en ontwikkelingen Onderwijshuisvesting

We verwachten een wetswijziging voor onderwijshuisvesting. Daarmee wordt de renovatie van schoolgebouwen wel mogelijk, het integraal huisvestingsplan onderwijs wordt verplicht en het bestedingsverbod van schoolbesturen in onderwijshuisvesting wordt aangepast. De VNG zal na deze wetswijziging gemeenten adviseren over aanpassing van de modelverordening op deze onderwerpen. Het is mogelijk dat de prijsstijging in de bouw zorgt voor een verhoging van het normbedrag voor nieuwbouw en uitbreiding onderwijshuisvesting.

Trends en ontwikkelingen Accommodaties (inclusief sport)

Het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed is een continu aandachtspunt. In 2022 is er bijzondere aandacht voor de verdere verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed.

Trends en ontwikkelingen Begraafplaatsen

Jaarlijks worden ontwikkelingen rondom het begraven gevolgd. De landelijke trend geeft aan dat het percentage begraven afneemt ten opzichte van het cremeren. Ook in Ridderkerk is hier sprake van. Vanuit de inwoners blijven wensen over bijvoorbeeld grafmogelijkheden aanleiding om indien nodig aanpassingen in de Verordening Algemene Begraafplaatsen of in de uitvoeringsbesluiten voor te leggen aan het bestuur ter vaststelling.

In 2022 zal aan de hand van de ontwikkeling van de afgelopen jaren de verwachting naar de toekomst worden doorgerekend om hiermee zicht te hebben op de benodigde en beschikbare begraafcapaciteit van de begraafplaatsen.

Trends en ontwikkelingen Ruimtelijke ordening

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld van 1 januari 2022 naar 1 juli 2022. De Omgevingswet heeft als doel een gezonde fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden en meer ruimte voor initiatieven mogelijk te maken. Om dit vorm te geven zijn een aantal kerninstrumenten opgenomen in de Omgevingswet. Bijvoorbeeld de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. Ook komt er een landelijk digitaal stelsel waarop de gemeentelijke systemen worden aangesloten. Een deel van de ICT-kosten die gemaakt zou worden in 2021 schuift door naar het jaar 2022. Het uitstel brengt extra incidentele kosten met zich mee voor de sturing van het Programma Omgevingswet. De organisatie doet er alles aan om deze kosten beperkt te houden en te putten uit bestaande middelen.

Overgangsperiode

Vanaf 2022 geldt er tot en met 2029 een overgangsperiode waarin de gemeente dient te zorgen voor

een nieuw Omgevingsplan met alle gewenste regelgeving. Ook kunnen gebieds- en thematische visies worden vervangen door het kerninstrument Omgevingsprogramma, als uitwerking van de strategische Omgevingsvisie. Op gemeentelijk niveau zullen de komende jaren keuzes gemaakt worden hoe omgegaan zal worden met de Omgevingsprogramma's. De effecten hiervan zullen gaandeweg duidelijk worden. In 2022 is de gemeente ook in de plaats van de provincie verantwoordelijk voor een aantal bodemtaken. Het is nog onduidelijk welk financieel gat dit de gemeente zal opleveren, omdat verwacht wordt dat de Rijksbijdrage niet kostendekkend zal zijn.

Trends en ontwikkelingen Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Naast de grondexploitatie van bedrijventerrein Cornelisland, is Het Zand nog de enige gemeentelijke grondexploitatie voor woningbouw in Ridderkerk. In 2022 is het tweede deel van fase 6 in aanbouw, namelijk de bouw van een appartementencomplex met 58 appartementen. Fase 7 start in 2022. Dit project bestaat uit de bouw van 26 eengezinswoningen in de vorm van een Knarrenhof. De Driehoek Het Zand is momenteel in aanbouw. In totaal zijn hier 91 appartementen en 42 eengezinswoningen gepland. Het project bestaat uit drie bouwblokken. De bouw van het eerste blok (55 appartementen) is gestart in 2021.

Trends en ontwikkelingen Wonen en bouwen

De woningmarkt in Ridderkerk is verhit, net zoals elders in de regio en Nederland. Voor de toekomst voorzien we een toenemende behoefte aan (betaalbare) woningen. Zowel in de koop- als de sociale huursector. Dit heeft meerdere oorzaken:

- De marktdruk leidt tot hogere koopprijzen en bijbehorende woonlasten. De verkoopwaarde van woningen steeg de afgelopen periode jaarlijks zo'n 10%. Dat is in lijn met de gemiddelde stijging in de regio Rotterdam. Deze ontwikkeling leidt tot problemen bij huishoudens met een laag inkomen en middeninkomen. Het blijkt lastig om woningen voor hen betaalbaar te houden. Of om de voor hen betaalbare woningen beschikbaar te houden of maken. Vooral omdat mensen met een hoger inkomen hun sociale huurwoning niet verlaten. Er zijn te weinig alternatieven voor hen om door te stromen.
- De slaagkansen van (actief) woningzoekenden in Ridderkerk nemen af en de wachtlijsten worden langer. Dat geldt ook voor de meeste andere gemeenten in de regio. Recente signalen van Maaskoepel bevestigen dat beeld.

Daarnaast zijn we in afwachting van een nieuwe provinciale woningbehoefteraming. Mogelijk leidt dit in 2022 tot het actualiseren van de regionale en lokale afspraken over de totale en sociale woningvoorraad.

Beleidsdocumenten

Document	Bestaand beleid		Uit te werken beleid	Te herzien beleid	Nieuw te ontwikkelen beleid
	Raad	College			
Actualisatie Integraal Accommodatieplan Ridderkerk 2019	X				
Beeldkwaliteitsplan De Oude Boomgaert – onderdeel Welstandsnota Ridderkerk (2018)	X				
Beeldkwaliteitsplan Nieuw Reijerwaard – onderdeel Welstandsnota Ridderkerk (2014)	X				
Beeldkwaliteitsplan woningbouw Lagendijk 104-106 – onderdeel Welstandsnota Ridderkerk (2011)	X				

Beheerplan Begraafplaatsen 2014-2018	X		X
Beleidsregel vergroting hoofdgebouw van karakteristieke bestaande woningen in linten (2002)		X	
Beleidsregel Vestigingsbeleid detailhandel Noordenweg (2011)		X	
Bestuursovereenkomst Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam 2020	X		
Gebiedsvisie Centrum Oost (Noordenweg en omgeving)			X
Gebiedsvisie P.C. Hoofdstraat en omgeving (2017)	X		X
Gebiedsvisie Plein Oost en omgeving (2018)	X		X
Gebiedsvisie Rivieroevers			X
Gebiedsvisie Sportpark Bolnes			X
Gebruiksreglement rouwcentrum Ridderkerk (2020)		X	
Handboek Openbare Ruimte Centrum Ridderkerk (2021)		X	
Handboek Openbare Ruimte Ridderkerk (2015)		X	
Huisvesting Integrale Kindcentra bij nieuwbouw en uitbreiding schoolgebouwen		X	
Integraal Accommodatieplan Ridderkerk	X		
Nota grondbeleid 2016 - 2019	X		

Omgevingsvisie Ridderkerk 2035 (2017)	X	X	
Participatiebeleid voor ruimtelijke projecten			X
Prestatieafspraken 2020-2024 Wooncompas, gemeente Ridderkerk, bewonersraad Progressie (2020)		X	
Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Ridderkerk (2008)	X		
Regioakkoord Nieuwe Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018 - 2030		X	
Regionale Woonvisie			X
Uitvoeringsbesluit grafbedekking (2020)		X	
Uitvoeringsbesluit graven, asbezorging en overige (2020)		X	
Uitvoeringsbesluit tijden van begraven en bezorging van as (2020)		X	
Verordening Algemene begraafplaatsen Ridderkerk 2020	X		
Verordening Blijverslening Ridderkerk 2017	X		
Verordening Starterslening Ridderkerk 2019	X		
Verordening Verzilverlening gemeente Ridderkerk 2019	X		
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Ridderkerk 2021	X		

Verordening Woonruimtebemiddeling regio Rotterdam 2020 (2020)	X		
Visie Grondposities		X	X
Welstandsnota Ridderkerk (2009)	X		
Woonvisie Ridderkerk 2021 - 2026	X		

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat willen we bereiken?

Een gezond economisch klimaat voor de bedrijfsterreinen in Ridderkerk waarbij de schaarse ruimte efficiënter wordt gebruikt en beter wordt benut.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Beter benutten van de milieu-categorieën binnen de huidige bedrijventerreinen.
- Waar mogelijk functiemenging toepassen.
- Inzetten op 10% labelwijziging van Nieuw Reijerwaard, ter compensatie van locaties in Ridderkerk met hogere milieu-categorieën (van 3.1 en hoger), die worden getransformeerd naar wonen, als opgenomen in het compensatieplan en gebiedsvisies.

Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

Binnen de grenzen van de geldende verordening werken we aan een optimale huisvesting van het onderwijs.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het Gemini College start het schooljaar 2022/2023 in het nieuwe schoolgebouw aan de Sportlaan.
- We starten met de bouw van IKC De Noord met gymzaal. De gemeente is bouwheer.
- De bouw van IKC De Wingerd start met de bouw van het schoolgedeelte. Het schoolbestuur PCPO (Protestants Christelijk Primair Onderwijs) is hier bouwheer van.
- De bouw van IKC De Driemaster start onder het bouwheerschap van schoolbestuur LEV West-Nederland.
- Het schoolbestuur PCPO bereidt de vernieuwing van De Regenboog en Klimop Centrum voor.

Accommodaties (inclusief sport)

Wat willen we bereiken?

Optimalisatie van het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Ridderkerk heeft verschillende doelen:

- Het aanbieden van voldoende en kwalitatief goede accommodaties.
- Zorgen voor een evenwichtige spreiding van accommodaties.
- Zorgdragen voor een goede bezetting en een verantwoorde besteding van middelen.
- Het schoon en veilig houden van de accommodaties.

Met de verdere uitwerking van het Actualisatie Integraal Accommodatie Plan (AIAP) in 2022 geven we hier invulling aan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit het AIAP starten in 2022 de volgende verschillende deelprojecten:

- De herontwikkeling van de voormalige Huishoudschool.
- Vervolg onderzoek naar het verder verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed.

Ook zal de exploitatie en het beheer van de sportaccommodaties door Sport Service Ridderkerk verder worden doorontwikkeld waarbij bijzondere aandacht zal zijn voor de veiligheid en de wensen van de Ridderkerkse gebruikers.

Begraafplaatsen

Wat willen we bereiken?

Een begraafplaats met de uitstraling van een park waar voldoende begraafcapaciteit is voor het begraven in een grafsoort waar behoefte aan is en waar voldoende ruimte is voor het plaatsen van urnen, met voldoende voorzieningen voor de bezoekers om even te rusten en het graf te kunnen verzorgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2020 is gestart met uitbreiding van de begraafplaats Vredehof door het ophogen van het terrein naast de huidige ingerichte begraafplaats. De bodemgesteldheid vereist het aanbrengen van een overhoogte aan grond en zand om de voorziene zetting te versnellen. 2022 en voornamelijk 2023 zal in het teken staan van het inrichten van de uitbreiding.

Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?

- Goede samenhang tussen de sociaal maatschappelijke opgaven, vanuit het AIAP, de ruimtelijke opgaven uit de omgevingsvisie Ridderkerk 2035 en de belangen van grondeigenaren, bewoners en ondernemers.
- Op zowel organisatorisch, bestuurlijk en op uitvoeringsniveau Omgevingswet-proof zijn. Hiermee bedoelen we dat we kunnen werken volgens de principes van de Omgevingswet. Dat vraagt veel voorbereiding en aanpassing van beleid en werkprocessen.
- Ontwikkelruimte blijft schaars. Daarom is duurzame gebiedsontwikkeling ons uitgangspunt. Dit vraagt een integrale afweging van (ruimtelijke) plannen, projecten en marktinitiatieven. Daarbij werken we niet alleen, maar samen met stakeholders en andere betrokkenen. Met een integrale aanpak bereiken we een kwalitatief beter resultaat voor de fysieke leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We werken de ontwikkellocaties uit de Visie Grondposities verder uit. De nieuwe Woonvisie vormt daarvoor de basis. We hebben hierbij een volgorde van ontwikkeling van de percelen bepaald. We zijn bij het ontwikkelen van die locaties wel mede afhankelijk van externe partijen.
- Ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de omgevingswet:
 - Stellen we een casco omgevingsplan voor Ridderkerk op. Dit casco wordt onze basis voor nieuw op te stellen omgevingsplannen. Met het VNG-casco als vertrekpunt vertalen we daarin het gemeentelijke beleid naar een passende structuur en modelregels.
 - Beschrijven we een werkwijze voor Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA): deze procedure is nodig om medewerking te kunnen verlenen aan initiatieven die in strijd zijn met het omgevingsplan. Nieuwe initiatieven zullen grotendeels gebruik moeten maken van de BOPA.
 - Richten we een uitgebreider vooroverleg in waarin de Omgevingstafel centraal staat. Dit doen we samen met een kwartiermaker. De initiatiefnemer(s) en alle betrokkenen komen bij deze omgevingstafel (eventueel meerdere keren) bij elkaar met als doel om tot een integraal advies te komen. Daarna kan de vergunning in acht weken worden afgehandeld.
- Voordat de Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking treedt, willen we in ieder geval de volgende ontwerpbestemmingsplannen ter inzage hebben liggen, zodat deze na vaststelling daarvan van rechtswege in een omgevingsplan overgaan:
 - Woongebied Ridderkerk.
 - Donkersloot.
 - De vaststelling van deze bestemmingsplannen kan na de inwerkingtreding van de Omgevingswet plaatsvinden, zolang de ontwerpbestemmingsplannen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage liggen.
- Marktinitiatieven die bijdragen aan een gemeentelijke ambitie nemen wij mee bij het herzien, verder uitwerken en maken van nieuw beleid. Bij die marktinitiatieven houden we ook rekening met de nieuwe Woonvisie. Marktinitiatieven waar we in 2022 in ieder geval aan werken, zijn:
 - Nieuwe sociale woningbouwprojecten Wooncompas.
 - Initiatieven voortkomend uit het Ontwikkelperspectief Centrum.
 - P.C. Hoofdstraat en omgeving.
 - De Neshoeve.

- Herontwikkeling Jorishof Centrum.
- Polder Geerlaan Ruimte voor Ruimte.
- J.S. Bachstraat 4.
- Prunuslaan.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Wat willen we bereiken?

Uitgifte van grond ten behoeve van woningbouw:

- In overeenstemming met de gemeentelijke stedenbouwkundige visie.
- Passend binnen de gemeentelijke woningbouwstrategie.
- Binnen de gestelde financiële kaders.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Er vindt uitgifte van bouwgrond plaats voor fase 7 (Knarrenhof) en de Driehoek Het Zand.
- Fase 6 wordt woonrijp gemaakt.
- Fase 7 Het Zand wordt bouwrijp gemaakt.
- De grondexploitatie Het Zand wordt gemonitord en geactualiseerd.

Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

In juli 2021 heeft de gemeenteraad de Woonvisie Ridderkerk 2021-2026 vastgesteld. Hierin zijn de doelstellingen van het woonbeleid voor de komende periode vastgelegd. In de nieuwe Woonvisie staan vijf thema's centraal:

- Voldoende woningen
 - Minimaal 900 woningen erbij van 2021 tot 2030.
 - Gelijmatige bouwstroom.
- Meer variatie, de juiste woningen
 - Gerichte nieuwbouwprogrammering.
 - Betaalbaar en flexibel.
 - Vergroten variatie in woonvormen.
 - Huisvesting specifieke doelgroepen.
- Duurzame woningvoorraad
 - Woningen en gebouwen "transitiegereed" maken.
 - Stimuleren energiezuinig gedrag en bewustwording.
 - Stimuleren klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen.
 - Wijkplannen maken met woningcorporaties en andere stakeholders.
- Wonen en zorg
 - Naar zorgdoelgroepen gevarieerd aanbod.
 - Mogelijkheden voor uitstroom uit instellingen.
 - Opgave in samenwerking oppakken.
- Leefbare wijken
 - Gemengde gemeenschappen.
 - Herstructurering en leefbaarheid.
 - Gezonde en veilige woon- en leefomgeving.

Daarnaast is een goede samenwerking van belang met zowel lokale woonpartners (Wooncompas, Progressie, de woningbouwverenigingen, makelaars, ontwikkelaars, ect.) als het regionale Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam (SvWrR). Dit bevordert een goede monitoring van de woningmarkt, de woningvoorraad en (samenwerkings)afspraken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij de nieuwe Woonvisie is een Uitvoeringsprogramma 2021-2023 opgenomen. Hierin zijn de acties en maatregelen per thema voor de eerstkomende jaren concreter uitgewerkt. Hierna volgen de acties voor 2022:

- Voldoende woningen
 - We sturen aan op de realisatie van ruim 350 woningen in 2022.
 - We stellen een kwalitatief afwegingskader op om nieuwe initiatieven te kunnen toetsen.
 - We richten een Samenwerkingstafel Woningbouw en Herstructurering op.
- Meer variatie, de juiste woningen

- Bij iedere nieuwe woningbouwontwikkeling geven wij initiatiefnemers een woningbouwprogramma als uitgangspunt mee. Indien aan de orde maken we daarover afspraken in een anterieure overeenkomst.
- Met de corporaties stellen we een herstructureringsprogramma op voor de komende tien jaar.
- We stellen een doelgroepenverordening op en leggen een zelfbewoningsplicht vast in anterieure overeenkomsten.
- We voeren een kosten-batenanalyse uit voor de inzet van aanvullend instrumentarium, waaronder een terugkoopconstructie.
- **Duurzame woningvoorraad**
 - We maken wijkplannen, samen met Wooncompas, bewoners en andere betrokkenen, te beginnen bij Bolnes.
 - We zetten in op transparante mogelijkheden tot financiering, zowel vanuit de markt als vanuit de overheid. Zo zetten we beschikbare subsidieregelingen in ter stimulering van energiebesparing (bijvoorbeeld de Regeling Reductie Energiegebruik Woningensubsidie (RREW)).
 - We werken aan bewustwording bij onze inwoners door inzet van bijvoorbeeld energiecoaches, collectieve inkoopacties, Duurzame Huizen Route en Duurzaamheidsweek.
 - We zetten de WoonWijzerWinkel in als gemeentelijk energieloket waar inwoners terecht kunnen voor (maat)werkadvies voor verduurzaming van de woning.
 - We gaan met onze stakeholders (waaronder de woningcorporaties) in gesprek over klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen. We werken aan een uitvoeringsplan en brengen de koppelkansen in beeld.

Deze opsomming bevat niet alle acties en plannen die in het kader van duurzaamheidsbeleid worden ondernomen.

- **Wonen en zorg**
 - Samen met Wooncompas verkennen we aanvullende maatregelen om doorstroming van ouderen te faciliteren. Hierover hebben we ook prestatieafspraken gemaakt.
 - We brengen het bestaande zorgaanbod (instellingen en extramurale woonvormen) in kaart en bepalen wat aanvullend nodig is om in de toekomstige behoefte te voorzien.
 - Op basis daarvan maken we samen met onze partners een Lokaal Actieplan Wonen-Zorg.
 - We richten een Samenwerkingstafel Wonen en Zorg op. In dit overleg werken we samen aan de woonopgave en een optimale infrastructuur voor wonen en zorg.

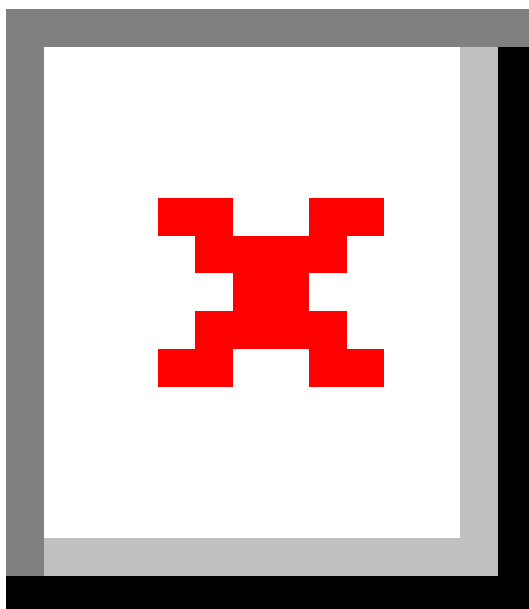
Naast het uitvoeringsprogramma van de nieuwe Woonvisie:

- Monitoren we jaarlijks de Prestatieafspraken 2020-2024 samen met Wooncompas en bewonersraad Progressie.
- Geven we uitvoering aan het Regioakkoord Nieuwe Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018-2030.
 - Monitoren van de afspraken.
 - Actualiseren van het Regioakkoord.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-876.900	-1.122.900	-879.500	-993.100	-992.900
3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4.041.800	-453.400	-447.500	-447.000	-447.000
4.2:Onderwijshuisvesting	-2.070.500	-2.069.900	-2.573.700	-2.906.500	-3.119.500
5.2:Sportaccommodaties	-4.303.800	-4.128.800	-4.151.700	-4.229.900	-4.192.700
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	-1.568.000	-1.624.600	-1.626.300	-1.695.100	-1.700.300
8.1:Ruimtelijke ordening	-1.634.100	-1.458.900	-1.428.700	-1.408.500	-1.408.200
8.2:Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-4.661.600	-3.527.000	-1.443.000	-819.900	-283.500

8.3:Wonen en bouwen	-1.322.900	-1.311.100	-1.290.200	-1.272.100	-1.269.700
Totaal Lasten	-20.479.600	-15.696.600	-13.840.600	-13.772.100	-13.413.800
Baten					
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	162.000	172.400	172.400	172.400	172.400
3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.913.000	0	0	0	0
4.2:Onderwijshuisvesting	1.300	9.000	47.700	47.700	47.700
5.2:Sportaccommodaties	2.251.400	1.408.900	1.408.900	1.408.900	1.408.900
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	1.395.700	1.419.800	1.444.300	1.469.600	1.471.100
8.1:Ruimtelijke ordening	60.600	60.600	60.600	60.600	60.600
8.2:Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.773.800	3.661.900	1.536.300	991.200	454.800
8.3:Wonen en bouwen	51.200	51.200	78.900	78.900	78.900
Totaal Baten	12.609.000	6.783.800	4.749.100	4.229.300	3.694.400
Saldo - Lasten en baten	-7.870.600	-8.912.800	-9.091.500	-9.542.800	-9.719.400
Storting					
0.10:Mutaties reserves	-693.600	-769.400	-1.192.400	-1.192.400	-1.192.400
Totaal Storting	-693.600	-769.400	-1.192.400	-1.192.400	-1.192.400
Onttrekkingen					
0.10:Mutaties reserves	1.770.900	1.747.400	903.300	1.591.900	1.584.600
Totaal Onttrekkingen	1.770.900	1.747.400	903.300	1.591.900	1.584.600
Saldo - Reserves	1.077.300	978.000	-289.100	399.500	392.200
Begrotingssaldi Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk vastgoed	-6.793.300	-7.934.800	-9.380.600	-9.143.300	-9.327.200

Toelichting Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Vanaf 2022 wordt het nadeel op de lasten (€ 325.000) met name verklaard door de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard in de beheerkosten. Door het wegvallen van kosten voor de grondexploitatie Cornelisland, als gevolg van het afsluiten van de grondexploitatie, zijn minder kosten (€ 3.900.000) vanaf 2022 geraamd.

Toelichting Onderwijshuisvesting

Mutaties betreffen de gewijzigde kapitaallasten als gevolg van de investeringen.

Toelichting Sportaccommodaties

- In 2021 is een compensatie aan de Stichting Sportservices Ridderkerk voor het exploitatietekort op het zwembad geraamd.
- In het kader van de coronaregeling (de SPUK IJZ), welke financiële steun biedt voor ijsbanen en zwembaden, is in 2021 compensatie voor het tekort op het zwembad geraamd.
- In 2021 is het incidentele groot onderhoud aan zwembad en binnenbad van de Fakkel geraamd. Conform de meerjarenprognose in het meerjarig onderhoudsplan nemen vanaf 2022 de kosten aan het zwembad toe.

- In 2021 is compensatie geraamd voor het oude clubhuis van de Rowdies.
In 2022 zijn sloopkosten geraamd van de accommodatie van de Rowdies in het Oosterpark, in verband met de herhuisvesting.
- In het kader van ombuigingen wordt vanaf 2023 rekening gehouden met een taakstellende bezuiniging van 5% op de exploitatiebijdrage aan de Stichting Sportservices Ridderkerk.

Toelichting Begraafplaatsen en crematoria

De tarieven stijgen in 2022 tot en met 2024 met 3% boven de inflatiecorrectie. Dit is opgenomen in de Belastingnota 2020.

Toelichting Ruimtelijke ordening

In 2021 zijn incidentele budgetten (inclusief doorgeschoven prestaties) geraamd inzake de toekomstvisie, gebiedsvisie en MER Rivieroevers, gebiedsvisie/transformatie Centrum-Oost en de PC Hoofdstraat.

Toelichting Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Binnen bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard wordt in 2023 nieuwe grond door de gemeente in erfpacht uitgegeven, die naar verwachting vanaf 2024 een structurele netto canon opbrengst zal geven. Hiervoor zal te zijner tijd nog een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd.

Toelichting Reserves

- In 2021 zijn incidentele onttrekkingen aan de algemene reserve geraamd voor:
 - Transformeren Centrum Oost en ontwikkeling PC Hoofdstraat.
 - Doorgeschoven prestatie, gebiedsvisie Centrum-Oost.
 - Dekking beheerkosten GR Nieuw Reijerwaard.
 - Dekking compensatie Stichting Sportservices Ridderkerk voor verlies zwembad.
 - Dekking onderzoek kansen particulieren renovatie woningen.
 - Dekking gebiedsvisie + MER Rivieroevers
- In 2021 is incidentele dekking uit de reserve Aanpassing Integraal Accommodatie Plan (AIAP) geraamd voor compensatie aan de Rowdies voor hun oude clubhuis en voor capaciteit en externe expertise om diverse deelprojecten uit te werken uit het Meerjarig OnderhoudsPlan.
- In 2022 is incidentele dekking uit de reserve Aanpassing Integraal Accommodatie Plan (AIAP) geraamd voor sloop van opstallen en omgeving van de Rowdies.
- Door fluctuaties in het groot onderhoud van gebouwen fluctueert ook de dekking uit de reserve Groot Onderhoud Gebouwen hiertegenover.
- In 2021 is incidentele dekking uit de reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties geraamd voor groot onderhoud aan zwembad en binnenbad van de Fakkel.
Conform het meerjarenperspectief 2021-2024 neemt de onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties ter dekking van groot onderhoud in 2022 toe.
- Vanaf 2022 is, conform het meerjarenperspectief 2021-2024 een storting geraamd in de reserve Nieuw Reijerwaard.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
67	Koopwoningen ten opzichte van aantal huurwoningen. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	In %.	56,7% koop tegen 43,1% huur
68	Particuliere huurwoningen ten opzichte van sociale huurwoningen. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	In %.	4,3% particuliere tegen 38,8% sociale huur
69	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	In euro 's.	785 (2021)
70	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	In euro 's.	694 (2021)
71	Uitvoering Wet WOZ.	Waardering.	Voldoende*

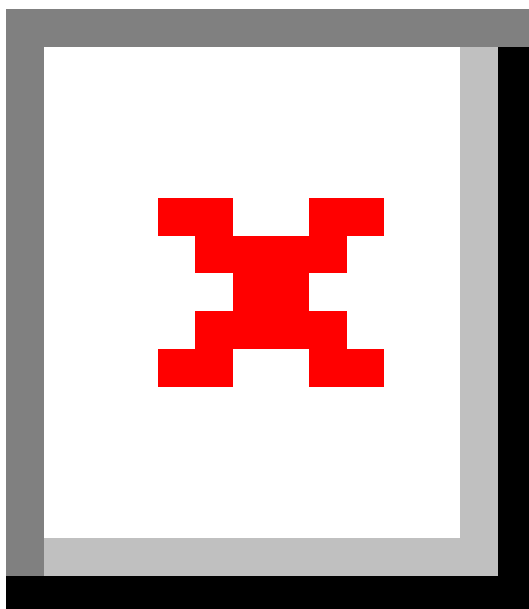
	Bron: Waarderingskamer		
72	Afgeronde bezwaarschriften WOZ voor eind oktober van het jaar. Bron: Gemeente	In %.	30,0%*
73	Bezwaarschriften WOZ onder het landelijke afwijkingpercentage. Bron: Gemeente	In %. Aantal bezwaarschriften.	2,4%* 591*
74	Gemiddelde WOZ-waarde. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	In euro 's.	237.000 (2021)
75	Nieuw gebouwde woningen. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 woningen.	17
76	Woonlasten in vergelijking met omliggende gemeenten. Bron: Coelo	Vergelijking gemaakt met Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. (Zie paragraaf Lokale heffingen)	Zie paragraaf Lokale heffingen

* Per 31-7-2021

Niet in de programma 's opgenomen lasten en baten

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten					
0.4:Overhead	-14.517.800	-14.392.000	-14.137.400	-14.669.000	-14.670.300
0.5:Treasury	67.000	10.600	451.100	723.100	842.300
0.61:OZB woningen	-317.500	-295.100	-291.600	-288.700	-288.700
0.62:OZB niet-woningen	-144.800	-150.700	-148.300	-146.400	-146.400
0.63:Parkeerbelasting	-15.300	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
0.64:Belastingen overig	-232.800	-229.700	-229.100	-229.100	-229.100
0.8:Overige baten en lasten	-910.800	-354.400	-354.300	-354.300	-354.300
0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)	-743.800	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
Totaal Lasten	-16.815.800	-15.492.300	-14.790.600	-15.045.400	-14.927.500
Baten					
0.4:Overhead	517.200	517.200	503.600	503.600	503.600
0.5:Treasury	530.000	518.300	614.100	614.600	615.100
0.61:OZB woningen	6.045.000	6.105.500	6.254.600	6.389.800	6.536.400
0.62:OZB niet-woningen	5.872.600	6.316.200	6.574.200	6.832.300	7.090.300
0.63:Parkeerbelasting	407.200	407.200	407.200	407.200	407.200
0.64:Belastingen overig	81.400	196.100	196.100	196.100	196.100
0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	69.876.000	74.018.100	72.345.100	72.294.900	72.903.600
0.8:Overige baten en lasten	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Totaal Baten	83.333.200	88.082.400	86.898.700	87.242.300	88.256.100
Saldo - Lasten en baten	66.517.400	72.590.100	72.108.100	72.196.900	73.328.600
Storting					
0.10:Mutaties reserves	-29.440.100	0	0	0	0
Totaal Storting	-29.440.100	0	0	0	0
Onttrekking					
0.10:Mutaties reserves	32.370.600	2.522.500	2.324.600	2.126.700	1.928.800
Totaal Onttrekking	32.370.600	2.522.500	2.324.600	2.126.700	1.928.800
Saldo - Reserves	2.930.500	2.522.500	2.324.600	2.126.700	1.928.800
Begrotingssaldi Niet in de programma 's opgenomen lasten en baten	69.447.900	75.112.600	74.432.700	74.323.600	75.257.400

Toelichting Overhead

- De raming is vanaf 2022 verhoogd met de **inflatie die de BAR-organisatie hanteert**.
- Kadernota 2022. Vanuit de crisissituatie is een hoge vraag gekomen naar het digitaal vergaderen en samenwerken. Voor 2022 betekent dit vanuit de BAR-organisatie een incidentele budgetverhoging voor overhead.
- Kadernota 2022. Structureel zijn BAR-kosten geraamd inzake Wkb - overhead handhaving VTH.
- Op dit moment is het traject voor implementatie van de Wet Open Overheid (WOO) in opstart. Incidentele- en structurele overheadkosten vanuit de BAR-organisatie worden bijgeraamd. De huidige ramingen zitten onder de in de meicirculaire benoemde WOO budgetten.

Toelichting Treasury

- Met de in juni 2021 aangekochte cumulatief preferente aandelen in Stedin ontvangen wij vanaf 2023 een vast dividend van 3%. De aankoop/ kapitaalstorting wordt op onze balans geactiveerd. Via deze activapost worden de (interne) rentekosten toegerekend. Dit wordt automatisch via de vaste-activa-module verwerkt.
- Het resultaat op het taakveld Treasury ontstaat (mede) door de verplichte doorbelasting van rente aan de grondexploitaties.

Toelichting OZB woningen

(baten)

- Op basis van de stand van de WOZ per juli 2021 is rekening gehouden met waardestijging van 11% voor de woningen. Toepassing van inflatiecorrectie op de tarieven nadat deze zijn gecorrigeerd met de geschatte waardestijging.
- Areaaluitbreiding woningen op basis van woningbouwprognose ook in meerjarig perspectief op basis van informatie juli 2021.
- Meerjarig is er vanaf 2023 een afwijking van de OZB-raming woningen. Deze afwijkingen is het gevolg van een dubbeltelling van de OZB als gevolg van areaaluitbreiding woningen.
- Bij de begroting 2021 is er vanaf 2023 tot en met 2024 een bedrag van € 328.600 dubbel opgeteld bij de OZB-raming woningen.

Toelichting OZB niet-woningen

(baten)

Op basis van de stand van de WOZ per juli 2021 is rekening gehouden met 2,5% waardestijging voor de niet-woningen. Toepassing van inflatiecorrectie op de tarieven nadat deze zijn gecorrigeerd met de geschatte waardestijging.

Ontwikkeling en nieuwe areaaluitbreiding van Nieuw Reijerwaard en Cornelisland geeft extra OZB ten opzichte van de raming van 2021.

Per saldo is er bij de OZB-raming meerjarig sprake van een positief resultaat ten opzichte van de raming 2021 meerjarig.

Toelichting Belastingen overig

(baten)

Vanaf 2022 wordt de opbrengst uit reclamebelasting geraamd.

Toelichting Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

- De mutaties op grond van de meicirculaire 2021 zijn in de begroting verwerkt. Dit betreft de vertaling van de meicirculaire 2021 conform de raadsinformatiebrief van 22 juni 2021.
- Vanaf 2023 is de oude stelpost Jeugd, structureel teruggedraaid. Deze stelpost was vanaf 2023 gevormd als voorlopig en maximaal toegestane structureel bedrag. Hiervoor in de plaats komt een stelpost gerelateerd aan de uitkomsten van de Arbitragecommissie Jeugd. Zie toelichting hieronder.
- Inmiddels is op basis van de uitkomst van de Arbitragecommissie Jeugd door het Rijk een incidenteel extra bedrag toegekend voor het jaar 2022. Dit is een indicatie, het definitieve bedrag volgt bij de septembercirculaire 2021. Omdat dit bedrag nog niet structureel mag worden doorgetrokken, houden we vanaf 2023 voorlopig ook rekening met 75% van de genoemde meerjarige bedragen uit het Arbitragerapport. Het Rijk zal op korte termijn uitsluitsel geven wat daadwerkelijk is toegestaan. Hiervoor vindt op dit moment overleg plaats met de VNG en IPO. Gemeenten hebben nagenoeg unaniem in juni 2021 een motie aan de VNG ondersteund waarin zij verzoeken om het ramen van deze structurele bedragen te verruimen. Hier wordt nu een voorschot op genomen.

Toelichting Overige baten en lasten

- In 2021 is de integrale renovatie BMI en ontruiming gemeentehuis geraamd. Meerjarig fluctueren de kosten van groot onderhoud van de huisvesting.
- Vanaf 2022 is een stelpost onderuitputting kapitaallasten geraamd.
- Ingevolge de kadernota is vanaf 2022 een structurele stelpost voor inflatie in de begroting opgenomen. Omdat gebleken is dat deze niet nodig is, vervalt vanaf 2022 de structurele stelpost inzake de wet private kwaliteitsborging (WPKB).

Toelichting Vennootschapsbelasting (VpB)

Vanaf 2022 vervallen de kosten van vennootschapsbelasting uit winsten op grondexploitaties.

Toelichting Reserves

- Vanaf 2022 vervalt de incidentele dekking uit de reserve Vennootschapsbelasting (Vpb) op grondexploitaties van vennootschapsbelasting op grondexploitaties in 2021.

- In 2021 is onttrokken aan de algemene reserve voor de vorming van de afschrijvingsreserves 'Overrente' en 'Toekomstige investeringen'.
- De onttrekking aan de reserve 'Overrente' heeft meerjarig een dalend verloop.
- Vanaf 2022 wordt onttrokken aan de afschrijvingsreserve 'Toekomstige investeringen'.
- Vanaf 2022 vervalt de incidentele dekking voor het gemeentehuis uit de reserve Groot Onderhoud Gebouwen voor de doorgeschoven prestatie renovatie BMI en ontruiming.
- Door afbouw daalt structureel de onttrekking aan de algemene reserve ter dekking van het wegvallen van dividendinkomsten Eneco.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting/Eenheid	Waarde
77	Demografische druk. Bron: Waarstaatjegemeente.nl	In %. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	82,6% (2021)
78	Formatie. Bron: BAR-organisatie	Fte per 1.000 inwoners.	6,8
79	Bezetting. Bron: BAR-organisatie	Fte per 1.000 inwoners.	6,7
80	Apparaatskosten. Bron: BAR-organisatie	In euro 's. Kosten per inwoner.	626
81	Externe inhuur. Bron: BAR-organisatie	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen.	11,5%
82	Overhead. Bron: BAR-organisatie	% van totale lasten.	50,2%

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf staat informatie over de gemeentelijke belastingen en gebonden heffingen, het beleid rondom de lokale heffingen, een overzicht van de tarieven, een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid en de lokale lastendruk in het tijdvak 2022-2025.

Algemene uitgangspunten lokale heffingen

In de Belastingnota 2020 zijn de uitgangspunten vastgelegd voor de heffing en inning van gemeentelijke belastingen, overige heffingen en het tarievenbeleid.

Woonlasten en tarieven

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de uitgaven van burgers aan onroerendezaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing. In deze paragraaf wordt ter vergelijking een overzicht gegeven van de woonlasten van omliggende gemeenten.

Voor de OZB-tarieven geldt dat de lokale lasten niet meer dan trendmatig zullen stijgen (inflatiecorrectie). De zogenoemde inflatiecorrectie voor 2022 ten opzichte van 2021 is 1,4%.

De gebonden heffingen (Afvalstoffenheffing, Rioolheffing, Lijkbezorgingsrechten, Marktgelden en Leges) mogen wettelijk maximaal 100% kostendekkend zijn, inclusief toe te rekenen compensabele btw, mutaties in voorzieningen en reserves en toe te rekenen kosten voor overhead.

De kosten van oninbare vorderingen en de kosten voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid zijn doorberekend in de tarieven. De perceptiekosten die genoemd worden bij de onderbouwing van de tarieven voor de verschillende heffingen hebben betrekking op de lasten die heffing en invordering met zich meebrengen.

Heffingen Omgevingswet

Vanaf 1 juli 2022 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking. Er zijn nieuwe activiteiten toegestaan om leges over te heffen ('milieuvergunningen'). Het college onderzoekt of dit voor onze gemeente van toepassing zal worden, waarbij ook regionale afstemming plaats vindt.

Overzicht geraamde belastingen en lokale heffingen

Hierna treft u een totaaloverzicht aan van in de begroting geraamde opbrengsten van de ongebonden heffingen en de gebonden heffingen. Deze laatst genoemde heffingen zijn wettelijk gebonden aan de norm van maximaal 100% kostendekkendheid.

Ongebonden heffingen	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Onroerende zaakbelastingen	10.829.100	11.917.600	12.421.700	12.828.800	13.222.100	13.626.700
Precariobelasting	-1.600	0	0			
Reclamebelasting	0	0	114.700	114.700	114.700	114.700
Baatbelasting	1.900	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
Straatparkeren/parkeerboetes	328.600	407.200	407.200	407.200	407.200	407.200

Gebonden heffingen	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Afvalstoffenheffing	5.723.600	6.116.600	6.775.200	7.303.200	7.432.500	7.379.500
Rioolheffing	3.775.100	4.209.300	4.408.800	4.640.300	4.887.900	5.169.900
Lijkbezorgingsrechten	876.200	749.800	772.400	795.500	819.300	819.300
Leges burgerzaken	496.300	577.800	527.300	445.100	445.100	445.100
Leges omgevings- en APV-vergunning	2.273.100	953.100	932.500	891.200	870.500	870.500
Marktgelden	32.800	42.100	38.800	38.900	38.900	38.900

Algemene beleidsontwikkelingen

Benchmark woonlasten

Voor de benchmark maken we gebruik van het Coelo. De benchmark beoogt, door middel van meer vergelijking de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen, zodat hiermee door de gemeenten ten aanzien van de keuzes omtrent de ontwikkeling van de lokale lasten rekening gehouden kan worden. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De benchmark woonlasten provincie Zuid-Holland wordt hiervoor gebruikt.

Kostenonderbouwing tarieven

Het Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf Lokale heffingen kostenonderbouwingen voor belastingtarieven zijn opgenomen. Dit geldt met name voor de gebonden heffingen. In deze paragraaf zijn de kostenonderbouwingen opgenomen. Deze geven inzicht in hoe de geraamde baten en de geraamde lasten met elkaar in verhouding staan.

Opslag voor kosten overhead in de tarievenberekening

Onderdeel van de begrotingsregels zijn richtlijnen voor de berekening van de overhead. De overhead wordt binnen de gemeentelijke begrotingen afzonderlijk zichtbaar gemaakt. In overeenstemming met de nieuwe regels met betrekking tot de berekening van de overhead en de toe te rekenen kosten conform de financiële verordening van Ridderkerk, wordt een opslag voor de kosten van overhead meegenomen in de tarievenberekening.

Het jaarlijkse percentage aan toerekenbare overhead wordt berekend door de totale overheadkosten vanuit de BAR-begroting en (deels) gemeentebegroting te delen door de overblijvende directe kosten van de BAR-begroting. Het berekende overheadpercentage per gemeente wordt vervolgens als toeslag berekend over de directe personeelslasten die specifiek aan de heffing/het tarief zijn toe te schrijven.

Tarieven 2022

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Omdat de uitkomsten van de hertaxatie voor de begroting 2022 nog niet bekend zijn, wordt in deze begroting gerekend met de (geactualiseerde) waarde-gegevens van 2021 en de geschatte waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen. De verwachting is dat de gemiddelde WOZ-waarde van woningen en niet-woningen stijgt met respectievelijk 11% en 2,5%. Hiervan uitgaande is de totale waarde van alle onroerende zaken (woningen en niet-woningen) berekend op € 7.697.276.600.

Op basis van deze geschatte totale WOZ-waarden is de totale OZB-opbrengst in 2022 berekend op € 12.421.700.

Op basis van de hiervoor vermelde cijfers zien de berekende tarieven er hierna als volgt uit (exclusief uitkomst hertaxatie 2022).

Vaststelling definitieve tarieven OZB in december 2021

Om de berekende OZB-opbrengst te realiseren zullen de tarieven opnieuw worden berekend op basis van de totale WOZ-waarden na de afronding van de hertaxatie voor het belastingjaar 2022. Na het bekend worden van de uitkomsten hiervan mag een stijging of een daling van de waarde ten opzichte van de vorige peildatum in beginsel niet tot hogere inkomsten c.q. minder inkomsten uit de OZB leiden en zal dus gecompenseerd worden door een verlaging c.q. verhoging van de OZB-tarieven (herberekening bij voorstel OZB-tarieven in de maand december 2021).

Vanaf 2021 geldt er voor de niet-woningen één OZB-tarief voor de eigenaren.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)	2021	2022*
<i>(als percentage van de waarde)</i>		
Eigenaren woningen	0,1092%	0,0985%
Eigenaren niet-woningen	0,4586%	0,4534%

* Voorlopig percentage o.b.v. actuele WOZ-waarde 2021 en verwachte waardeontwikkeling in 2022

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten te betalen die de gemeente maakt voor het (laten) inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Voor de afvalstoffenheffing hanteren wij kostendekkende tarieven in combinatie met een planmatige inzet van de daarvoor gevormde voorzieningen. In het beleidsplan Afval en Grondstoffen 2019-2023 is een nieuw heffingssysteem van de afvalstoffenheffing ingevoerd door het toepassen van een variabel tarief.

Variabel tarief per 2022

Bij een variabel tarief geldt dat huishoudens die het afval goed scheiden en daardoor weinig restafval aanbieden, minder afvalstoffenheffing gaan betalen. De nieuwe tarieven zullen bij de vaststelling van de belastingverordeningen en –tarieven in de raadsvergadering van december ter besluitvorming worden aangeboden.

Uitgangspunt bij de invoering van het variabel tarief is dat dit tarief de variabele kosten dekt. Onder de variabele kosten wordt verstaan: verwerkings-, handelings- en afvaltransportkosten. Uit de berekening volgt het volgende voorgestelde variabel tarief voor het aanbieden van afval: € 0,75 per zak en € 3,00 per minicontainer. De afrekening van het variabel tarief 2022 vindt plaats in 2023.

Kostendekkendheid

In Belastingnota 2020 is het uitgangspunt dat bij de berekening van de hoogte van de tarieven van de afvalstoffenheffing 100% kostendekkende tarieven wordt gehanteerd. De afvalstoffenheffing is nog niet kostendekkend. Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2021 is een ingroeimodel opgenomen waarbij in drie jaar kostendekkendheid gehaald wordt door de tarieven geleidelijk te laten stijgen. Dit is mogelijk gemaakt door inzet van gelden uit de bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing.

Kostenonderbouwing tarieven

Ter onderbouwing van de tarieven voor afvalstoffenheffing wordt hierna een kostenonderbouwing tarieven afvalstoffenheffing gegeven.

Tarieven afvalstoffenheffing 2022

Op basis van het nieuwe heffingssysteem voor de afvalstoffenheffing zijn de tarieven als volgt.

Omschrijving	2022
Kosten van de activiteit vanuit de NV BAR Afvalbeheer	-3.368.000
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente	-2.951.700
Inkomsten van de activiteit, exclusief heffingen	653.700
Netto kosten van de activiteit	-5.666.000
Perceptiekosten	-131.000
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	-484.500
Overhead, inclusief omslagrente	-269.100
BTW	-1.208.700
Totale kosten	-7.759.300
Inzet bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	984.100
Opbrengst afvalstoffenheffing	6.775.200
Totale dekking afval	7.759.300
Dekkingspercentage	100%

In de kostenonderbouwing is een kostenstijging van circa 2,3% voor activiteiten vanuit de NV BAR-Afvalbeheer opgenomen als gevolg van onder andere cao-ontwikkelingen. De coronasituatie leidt tot meer thuiswerken met als gevolg een toename van de hoeveelheid huishoudelijk afval. Dit zorgt voor een toename van uitgaven voor restafval/PMD. Tegelijkertijd verwachten we alsdan een circa 4% hogere opbrengst voor met name de nascheiding van het PMD, die eveneens in de kostenonderbouwing is verwerkt. Daarnaast is een extra stijging in de kosten door een wijziging in het BBV. Deze externe factor maakt dat we boven de 7% kostenstijging uitkomen. Om de kosten van straatreiniging gedeeltelijk toe te kunnen rekenen dient nader onderzoek te worden verricht. Het voorstel is om deze kosten in 2022 voorsnog niet toe te rekenen.

Afvalstoffenheffing	2021	2022	2023	2024	2025
Eenpersoonshuishouden	234,36				
Meerpersoonshuishouden	325,44				
Vast tarief eenpersoonshuishouden		223,56	240,00	240,84	233,64
Vast tarief meerpersoonshuishouden		310,56	333,48	334,56	324,84
Variabel tarief per zak 60 liter		0,75	0,75	0,75	0,75
Variabel tarief container 240 liter		3,00	3,00	3,00	3,00

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te verhalen die gepaard gaan met de gemeentelijke wateropgave. De gemeentelijke watertaken die uit de heffing bekostigd mogen worden, zijn de taken die betrekking hebben op:

- De inzameling, de berging en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en op de zuivering van huishoudelijk afvalwater door middel van kleinere individuele installaties voor de behandeling van afvalwater (IBA).
- De inzameling en de verdere verwerking van afvloeiend hemelwater.
- Het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming.

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2022 geldt als basis bij de berekening van de tarieven voor de rioolheffing. In beginsel vindt een jaarlijkse verhoging van de tarieven plaats met 4%, waarbij nog geen rekening is gehouden met toekomstige inflatie en groei of krimp van het aantal aansluitingen.

Kostenonderbouwing tarieven

De in de rioolheffing te dekken kosten zijn opgenomen in de kostenonderbouwing tarieven rioolheffing.

Omschrijving	2022
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie	-390.600
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente	-3.519.500
Onttrekking aan voorziening bekleemde middelen	771.200
Inkomsten van de activiteit, exclusief heffingen	63.000
Netto kosten van de activiteit	-3.075.900
Perceptiekosten	-88.900
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	-249.800
Overhead, inclusief omslagrente	-372.900
Compensabele BTW (exploitatie en investeringen)	-621.300
Totale kosten	-4.408.800
Opbrengst rioolheffing	4.408.800
Dekkingspercentage	100%

De tarieven voor 2022 zien er als volgt uit:

Rioolheffing	2021	2022	2023	2024	2025
Eigenaar/gebruiker tot 500 m3	89,16	92,76	96,48	100,32	104,28
Groot waterverbruik:					
501 m3 - 1.000 m3 / per 100 m3	95,16	99,00	102,96	107,04	111,24
1.001 m3 - 3.000 m3 / per 100 m3	85,80	89,28	92,88	96,60	100,44
3.001 m3 - 6.000 m3 / per 100 m3	76,20	79,32	82,56	85,80	89,16
6.001 m3 - 10.000 m3 / per 100 m3	66,84	69,48	72,36	75,24	78,12
boven 10.000 m3 / per 100 m3	52,08	54,12	56,28	58,56	60,84

Overige lokale heffingen

Precariobelasting afgeschaft per 2022

Met de invoering van de reclamebelasting per 2022 wordt de precariobelasting afgeschaft.

Reclamebelasting

Tegelijkertijd met de afschaffing van de precariobelasting per 2022 wordt de reclamebelasting ingevoerd. De reclamebelasting wordt geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg en wordt betaald door degene die een openbare aankondiging heeft geplaatst of door degene voor wie een openbare aankondiging is geplaatst.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting wordt geheven in het kader van parkeerregulering. Betaling vindt plaats via een geldige parkeervergunning of bij de parkeerapparatuur, zoals de parkeermeter en parkeerautomaat. Als er niet of onvoldoende parkeergeld is betaald, wordt een naheffingsaanslag parkeerbelasting opgelegd. De hoogte van de naheffingsaanslag is wettelijk vastgelegd. De hoogte van de tarieven van de parkeervergunning is vastgelegd in het parkeerbeleid van Ridderkerk.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het verlenen van diensten door en/of het gebruik van de faciliteiten van de begraafplaatsen Vredehof en Rusthof worden rechten geheven voor onder andere begraven, onderhoudsrechten en andere lijkbezorgingsrechten.

De tarieven van de lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Zeker gezien het feit dat de voorziening 'bekleemde middelen lijkbezorging' met de jaarrekening 2020 is uitgeput. De huidige raming van de kosten is hoger dan de begrote baten. Er is sprake van een kostendekkendheid van 84%.

Om te komen tot kostendekkende tarieven wordt komende jaren een kostenstijging van circa 3% per jaar boven de inflatiecorrectie voorzien. Een en ander conform de Belastingnota 2020. Jaarlijks zal de op te stellen kosten en baten-analyse bepalen of deze tariefstijging noodzakelijk is.

Kostenonderbouwing tarieven

De in de lijkbezorgingsrechten te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Omschrijving	2022
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie	-365.000
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente	-915.100

Dekking onderhoudskosten uit voorziening onderhoud graven	537.400
Inzet kapitaallastenreserves	40.300
Netto kosten van de activiteit	-702.400
Overhead, inclusief omslagrente	-330.000
Bespaarde rente voorziening onderhoud graven	117.900
Totale kosten	-914.500
Opbrengst lijkebezorgingsrechten	772.400
Dekkingspercentage	84%

Marktgelden

Voor het gebruik of genot van een standplaats voor het uitstallen, aanbieden of verkopen van goederen of voorwerpen, op het krachtens de 'Marktverordening van de gemeente Ridderkerk' aangewezen marktterrein, wordt onder de naam van "marktgeld" een recht geheven. De markt is voorzien van elektra-aansluitingen. Voor het gebruik van deze voorziening zijn er afzonderlijke tarieven in de verordening opgenomen. De tarieven van de marktgelden zijn kostendekkend. De uit de marktgelden te dekken totale kosten bedragen:

Omschrijving	2022
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie	-11.400
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente	-16.200
Netto kosten van de activiteit	-27.600
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	-11.100
Overhead, inclusief omslagrente	-100
Totale kosten	-38.800
Opbrengst marktgelden	38.800
Dekkingspercentage	100%

Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, aanwezigheidsvergunning speelautomaten of bijvoorbeeld een uittreksel Burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat de tarieven van de leges maximaal kostendekkend mogen zijn. De Commissie BBV heeft in de "Notitie Lokale Heffingen 2021" een nieuw model aangereikt voor het inzichtelijk maken van de kostendekkendheid van leges. Dit model op microniveau is nu overgenomen in deze paragraaf.

De kosten en opbrengsten van leges zien er als volgt uit:

Onderwerp legesverordening	Kosten	Overhead	BTW	Opbrengst	Kostendekkenheid
1. Algemene dienstverlening					
1.1 Burgerlijke stand	58.200	23.100	200	53.900	66%
1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	209.600	90.900	1.000	186.700	62%
1.3 Rijbewijzen	174.200	89.700	900	190.300	72%
1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	45.700	34.500	400	11.000	14%
1.7 Overige publiekszaken	74.900	13.600	100	83.500	94%
1.9 Bijzondere wetten	27.700	26.900	300	1.900	3%
Totaal leges Algemene dienstverlening	590.300	278.700	2.900	527.300	60%

Onderwerp legesverordening	Kosten	Overhead	BTW	Opbrengst	Kostendekkenheid
2. Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet					
2.3 Omgevingsvergunning	806.600	717.000	6.700	909.700	59%
Totaal leges Omgevingswet	806.600	717.000	6.700	909.700	59%

Onderwerp legesverordening	Kosten	Overhead	BTW	Opbrengst	Kostendekkenheid
3. Dienstverlening waarop de Europese dienstenrichtlijn van toepassing is					
3.1 Horeca	141.900	137.600	1.400	5.900	2%

3.2 Organiseren evenement of markt	111.100	87.500	900	1.000	1%
3.4 Standplaatsen	10.000	4.500	0	3.200	22%
3.5 Winkeltijdenwet	1.400	1.400	0	0	0%
3.6 Landelijke Register Kinderopvang	23.700	11.400	100	9.000	26%
3.7 Niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	15.700	15.300	200	3.700	12%
Totaal leges Dienstverlening volgens Europese dienstenrichtlijn	303.800	257.700	2.600	22.800	4%

Kostendekkendheid totale tarieventabel	1.700.700	1.253.400	12.200	1.459.800	49%
---	------------------	------------------	---------------	------------------	------------

Kwijtscheldingenbeleid

De zogenoemde belastingplichtige minima die niet, of slechts met veel moeite, de gemeentelijke belasting kunnen betalen, kunnen onder wettelijk vastgestelde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding van de verschuldigde gemeentelijke belasting. Hiervoor kan worden gekozen voor automatische kwijtschelding en hoeft men niet steeds jaarlijks opnieuw een kwijtscheldingsverzoek in te dienen. De toetsing wordt uitgevoerd door de Stichting Inlichtingenbureau.

De gemeente kan ten aanzien van de kwijtschelding de kosten van bestaan stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm. Dit wordt in Ridderkerk reeds toegepast. Verhoging is niet mogelijk (nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelasting artikel 1 en artikel 255 van de Gemeentewet).

De kwijtschelding heeft betrekking op de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing gebruikersdeel.

Gemeenten kunnen besluiten algehele of gedeeltelijk kwijtschelding te verlenen. De gedeeltelijke kwijtschelding is vigerend beleid en is vastgelegd in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2018. Dit bestaand beleid is gebaseerd op het feit dat in de uitkeringen voor minima wordt uitgegaan dat een bedrag is opgenomen om een gedeelte van deze belastingen te kunnen betalen (drempelbedrag). De afvalstoffenheffing en de rioolheffing kunnen gedeeltelijk worden kwijtschelding. Voor OZB is kwijtschelding ook mogelijk. In het huidige beleid voor 2022 is gedeeltelijk rekening gehouden met de uitvoering van de motie 2020-99 Kwijtschelding lokale heffingen voor minima.

Vanaf 2022 is de afvalstoffenheffing onderverdeeld in een vast en variabel deel. Voor de minima is nu rekening gehouden met kwijtschelding van het vaste deel van de afvalstoffenheffing.

De kosten voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid worden doorberekend in de tarieven van de verschillende heffingen.

Kwijtschelding lokale heffingen	Rekening	Begroting	
	2020	2021	2022
Onroerende zaakbelastingen	1.600	2.600	2.600
Rioolheffing	52.500	49.800	49.800
Afvalstoffenheffing	162.200	154.800	246.800

Woonlasten (lokale lastendruk) Ridderkerk

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. Hierna worden de woonlasten voor burgers (woningen) en het bedrijfsleven (niet woningen/ bedrijven) inzichtelijk gemaakt.

Om de woonlasten te berekenen, wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde COELO-Atlas 2021 (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) en daarbij uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 235.000.

Lastendruk burgers (woningen)

Omschrijving	2020	2021	2022
+ = stijging en - = daling van lasten			
A: Éénpersoonshuishouden met een huurwoning			

Rioolgebruik	81,36	89,16	92,76
Afval***	219,00	234,36	223,56
Totaal*	300,36	323,52	316,32
B: Meerpersoonshuishouding met een huurwoning			
Rioolgebruik	81,36	89,16	92,76
Afval***	304,08	325,44	310,56
Totaal*	385,44	414,60	403,32
C: Éénpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 235.000			
Rioolgebruik	81,36	89,16	92,76
Afval***	219,00	234,36	223,56
OZB-eigendom **	230,88	232,60	254,13
Riooleigendom	81,36	89,16	92,76
Totaal*	612,60	645,28	663,21
D: Meerpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 235.000			
Rioolgebruik	81,36	89,16	92,76
Afval***	304,08	325,44	310,56
OZB-eigendom **	230,88	232,60	254,13
Riooleigendom	81,36	89,16	92,76
Totaal*	697,68	736,36	750,21

* Absoluut en gewogen %

** Op basis van het concepttarief voor 2021, dus exclusief aanpassing van het tarief na uitkomst hertaxatie 2021.

*** Vast tarief vanaf 2022. Bovenop dit tarief komt het variabel tarief per aanbidding/lediging per zak á € 0,75 of per container á € 3,00.

Lastendruk bedrijven (niet-woningen)

Omschrijving	2020	2021	2022
+ = stijging en - = daling van lasten			
E: Niet-woning/bedrijf in eigendom met een WOZ-waarde van € 235.000			
Rioolgebruik	81,36	89,16	92,76
OZB-eigendom **	982,14	976,82	1.169,77
Riooleigendom	81,36	89,16	92,76
Totaal*	1.144,86	1.155,14	1.355,29

* Absoluut en gewogen %

** Op basis van het concepttarief voor 2021, dus exclusief aanpassing van het tarief na uitkomst hertaxatie 2021.

Ridderkerk ten opzichte van buurgemeenten

De woonlasten van de omliggende gemeenten voor het belastingjaar 2022 zijn nog niet beschikbaar. Om de woonlasten te kunnen vergelijken wordt gebruik gemaakt van de woonlasten van deze gemeenten van 2021 ten opzichte van 2020. Hiermee wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de woonlasten. Er is hierbij uitgegaan van de woonlasten van een gezin met een koopwoning. Daarnaast is een overzicht gegeven van de geldende tarieven (2021) van gemeentelijke belastingen van deze gemeenten.

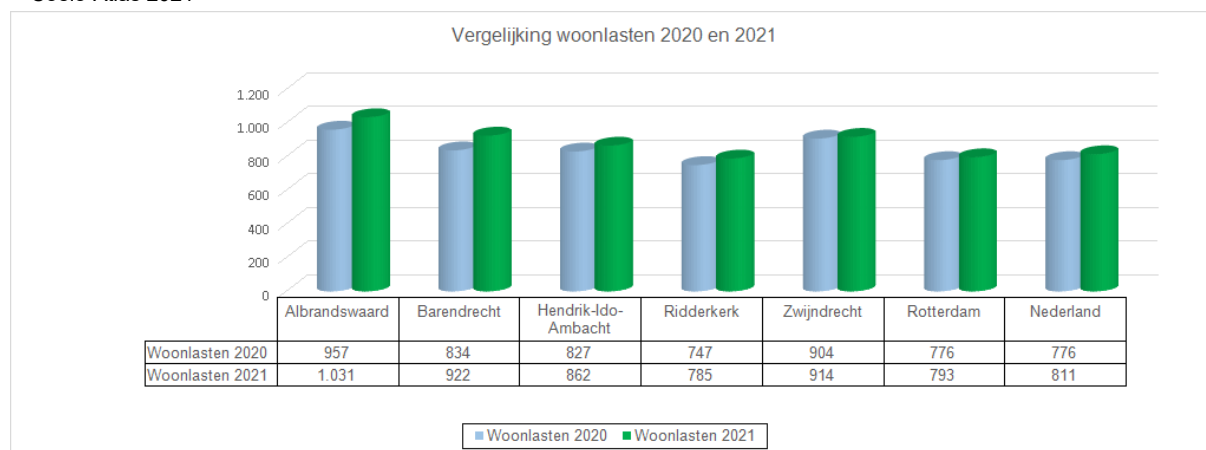
Tarieven per gemeente

Eenpersoonshuishouden

Gemeente	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	OZB-tarief	Gem. woningwaarde	Woonlasten eigenaar*	Woonlasten huurder*
Ridderkerk	234	178	0,1092%	258.000	695	413
Zwijndrecht	353	302	0,1052%	236.000	903	655
Hendrik-Ido Ambacht	246	158	0,1053%	307.000	728	404
Barendrecht	204	62	0,1078%	340.000	632	266
Albrandswaard	260	203	0,1247%	331.000	876	463

Gemeente	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	OZB-tarief	Gem. woningwaarde	Woonlasten eigenaar *	Woonlasten huurder *
Ridderkerk	325	178	0,1092%	258.000	785	504
Zwijndrecht	386	302	0,1052%	236.000	914	688
Hendrik-Ido Ambacht	351	188	0,1053%	307.000	862	539
Barendrecht	373	182	0,1078%	340.000	922	556
Albrandswaard	347	270	0,1247%	331.000	1031	618

* Coelo-Atlas 2021

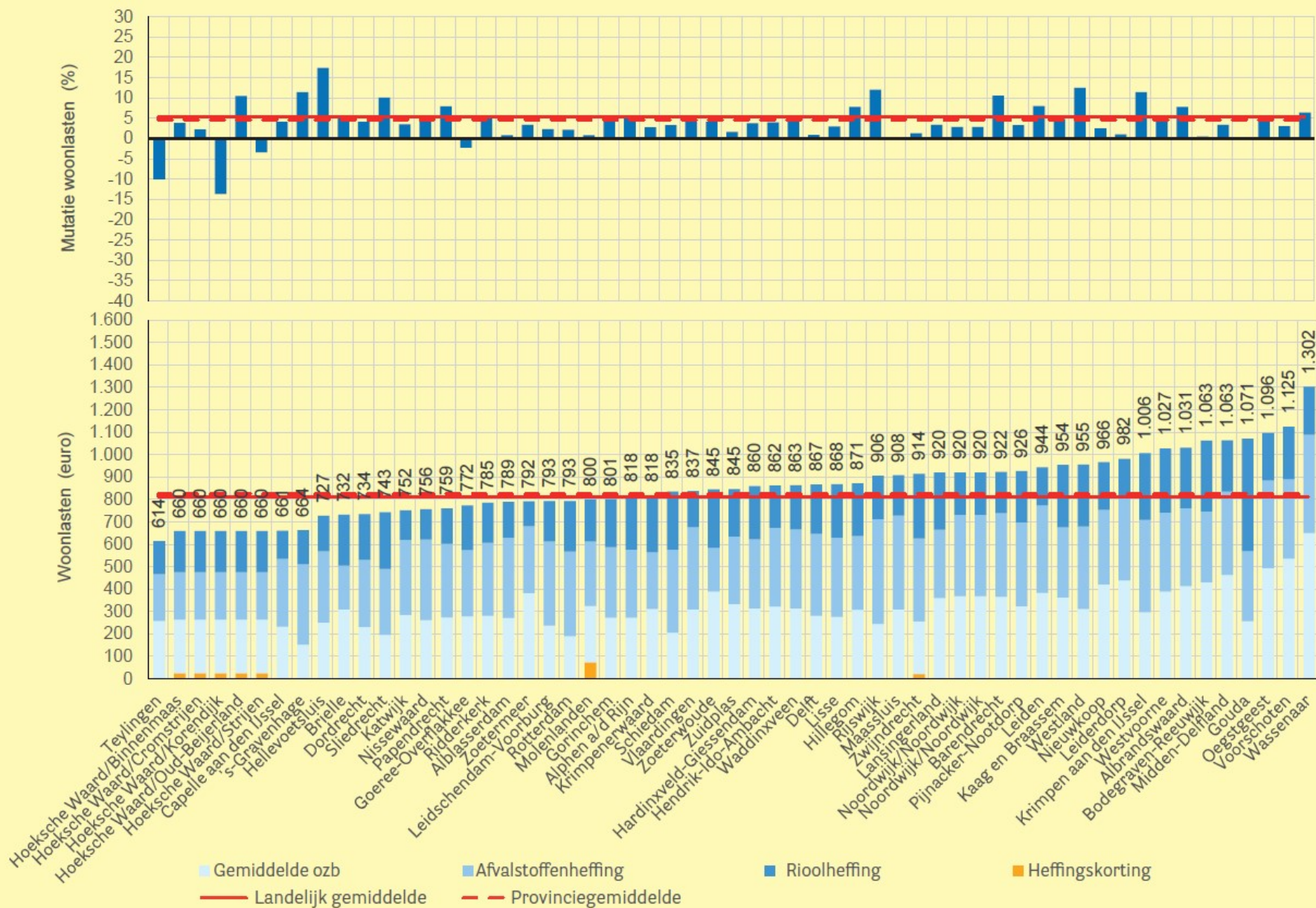

Benchmark woonlasten Provincie Zuid-Holland

De benchmark woonlasten Zuid-Holland 2021 vergelijkt voor alle gemeenten binnen de provincie Zuid-Holland de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.

Figuur 24

Benchmark woonlasten Zuid-Holland

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De gemeente Ridderkerk voert actief beleid op de beheersing van de risico's die de gemeente loopt. Gekeken wordt naar de maatregelen die worden getroffen om de risico's af te dekken. Voor de risico's waarvoor geen maatregelen getroffen kunnen worden bijvoorbeeld omdat het verzekeren ervan te duur zou zijn, wordt ingeschat welke buffer noodzakelijk is. Dit is het weerstandsvermogen. Op basis van de continu geïnventariseerde risico's en de beschikbare financiële middelen (weerstandscapaciteit) is het weerstandsvermogen berekend. In dit risicoprofiel worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen benoemd en meegewogen.

Risicoprofiel

Door actieve risicobeheersing heeft de gemeente in beeld wat de risico's zijn en is het mogelijk om het weerstandsvermogen te bepalen. Alle risico's worden voor zover mogelijk 2 maal per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Het getoonde risicoprofiel is bepaald vanuit de inventarisatie en analyse zoals uitgevoerd tot en met 30 juni 2021.

De coronacrisis heeft invloed op de ontwikkeling van het risicoprofiel. De belangrijkste trends en ontwikkelingen worden aangehaald en we nemen een geconsolideerd risico op direct gerelateerd aan de mogelijke gevolgen op korte termijn (<1 jaar).

In het volgende overzicht worden de belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij ieder risico worden kort de beheersmaatregelen weergegeven. De lijst met belangrijkste risico's omvat ruim 88% van alle geïdentificeerde risico's.

Nr.	Risico	Maatregelen/Opmerkingen	Klasse	Financieel gevolg	Invloed
1	Risico decentralisaties in het sociaal domein Ridderkerk in BAR-organisatie	BAR-organisatie, procesmanagement, monitoring/benchmarking, business intelligence, competentieontwikkeling	4	1.700.000	22,93%
2	Risico's taakuitvoering BAR	BAR-organisatie, procesmanagement, monitoring, business intelligence, competentieontwikkeling	4	1.270.000	18,20%
3	Risicocluster uitvoering Jeugdwet-tekorten die ontstaan in de uitvoering van de Jeugdwet	Beperkte invloed, GRBAR organisatie, procesmanagement, monitoring/benchmarking, business intelligence	4	1.000.000	11,31%
4	Optreden negatief scenario deelneming GR Nieuw Reijerwaard	Tweemaal per jaar grex-analyse, gecontroleerde projectomgeving	2	300.000	9,22%
5	Risico invoering wet meldplicht datalekken, regelgeving AVG	BAR-organisatie, proces meldpunt datalekken, Invoeren register gegevensverzamelingen, compliance	4	1.000.000	7,35%
6	Risico's niet te dekken binnen grondexploitaties	Impact corona	4	205.000	5,42%
7	Budgetrisico's in open eind regelingen (SHV, Leerlingenvervoer, Bijzondere bijstand etc.)	Optimale invulling gecontroleerde procesomgeving nastreven. Risicomanagement	3	300.000	5,72%
8	De gebundelde inkomensvoorziening uitkeringen (BUIG) is niet toereikend.	Gebaseerd op onzekerheid hieromtrent in 2020, in 2021 minimaal tot nihil.	3	200.000	3,08%
9	Overschrijding van budget(ten) WMO	Frequent toepassen audits, analyse P&C voortgangsrapportages van instellingen.	3	250.000	2,56%
10	Financiële en imago risico's a.g.v. disfunctioneren van door de gemeente gesubsidiëerde instellingen	Schulddienstverlening: preventie, competentieontwikkeling, benchmarking, business intelligence	4	400.000	2,34%

Totaal van alle risico's: € 12.969.300 (exclusief risico's als gevolg van corona € 2.517.000)

Onderstaande tabel geeft aan hoe de spreiding in tijd is terug te vertalen.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kansklasse	Toelichting kansklasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5 – 10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2 – 5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.

70%	1 keer per 1 – 2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 12.969.250) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Ridderkerk bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Weerstand	Huidige capaciteit
Algemene reserve	30.816.500
Post onvoorzien	25.000
Totaal weerstandscapaciteit	30.841.500

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Uit onderstaande tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.935.890 (benodigde weerstandscapaciteit).

Als we de meest recente corona risico-inventarisatie meenemen en ons baseren op enerzijds de ontwikkelingen over 2020 en het scenario waarin de coronacrisis tenminste tot in het vierde kwartaal van 2021 aanhoudt levert dit na simulatie een bedrag op van € 1.568.000 (extra benodigde weerstandscapaciteit).

Basisraming (scenario 1):

- Werkloosheid loopt op.
- Overheidstekort loopt op.
- Wel geld geen mensen voor onderwijs.
- Krapte op woningmarkt houdt aan.
- Onzekerheid is niet weg.

In het pessimistische scenario "Nieuwe terugslag":

- nieuwe coronavarianten, waartegen de huidige vaccinaties onvoldoende blijken te werken, veroorzaken in het najaar opnieuw een corona-uitbraak.
- Deze leidt weer tot extra voorzichtigheid bij huishoudens en nieuwe restricties, waardoor het bruto binnenlands product opnieuw afneemt en de werkloosheid verder oploopt.

In het optimistische scenario "Grote veerkracht":

- Zorgen positieve verwachtingen bij huishoudens en bedrijven voor krachtiger herstel na opheffen van contactbeperkingen.
- Door groter vertrouwen in toekomst geven huishoudens hun overbesparingen sneller uit: extra consumptie.
- Bedrijven schalen hun investeringen extra op, mogelijk gemaakt door laag blijvende financieringskosten.
- Bij vergelijkbare ontwikkelingen elders in het eurogebied, is ook de export uitbundiger.

Percentage	Bedrag
10%	€ 2.014.642
25%	€ 2.596.051
50%	€ 3.297.925
75%	€ 4.073.956
90%	€ 4.935.890
95%	€ 5.576.124

De normtabel biedt een waardering van het berekende ratio.

Ratio weerstandsvermogen	0	Beschikbare weerstandscapaciteit	0	30.841.500	0	6,2
--------------------------	---	----------------------------------	---	------------	---	------------

		Benodigde weerstandscapaciteit		4.935.890	
Ratio weerstandsvermogen	0	Beschikbare weerstandscapaciteit	0	30.841.500	0 4,7
inclusief corona		Benodigde weerstandscapaciteit		6.503.890	

De normtabel biedt een waardering van het berekende ratio. Het ratio weerstandsvermogen van de gemeente Ridderkerk valt (inclusief de coronarisiko's) binnen klasse A, wat staat voor **uitstekend**.

Normtabel

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ontwikkeling risicoprofiel

Waar staan we nu?

Met de uitbraak van de coronacrisis in het voorjaar van 2020 is er een nieuwe factor opgetreden met grote impact op het risicoprofiel. Nederland heeft van december 2020 tot juni 2021 in een lockdown gezeten. Inmiddels neemt het aantal besmettingen af en de vaccinatiegraad toe en kunnen de beperkende maatregelen worden versoepeld. Directe gevolgen worden steeds meer zichtbaar en Nederland kan gaan werken aan herstel. De impact van de crisis op het risicoprofiel van de gemeente neemt daarmee af.

Er zijn wel nog veel onzekerheden over de ontwikkeling van de verspreiding van het virus; komst van nieuwe virusvarianten en een mogelijke golf in het najaar. Ook over de precieze maatschappelijke, sociale en economische impact van de crisis is veel onzekerheid. We moeten in ieder geval rekening houden met de schade die duidelijk wordt na afloop van steunpakketten en de keuzes en richting van herstel die het Rijk zal maken. De planbureaus pleiten voor samenhangend herstelbeleid gericht op herstel én transitie. De gemeente kan onzekerheden positief beïnvloeden door investeringen en maatregelen te treffen.

De coronacrisis heeft bestaande trends en ontwikkelingen versterkt, vertraagd en kwetsbaarheden en kansen zichtbaar gemaakt. De gevolgen kunnen daarom ook niet los van de ontwikkelingen in de samenleving gezien worden. Er is sprake van negatieve effecten op het welzijn, in het bijzonder de generatie kinderen en jongeren. Daarnaast staat ook de relatie tussen de overheid en burger onder spanning. De stemming in de samenleving is als gevolg van de afgelopen periode minder genuanceerd geworden, maar hoe zich dit op lange termijn uitkristalliseert is onzeker.

Risico decentralisaties in het sociaal domein

Het geconsolideerde risico decentralisatie en transitie sociaal domein blijft groot. Eind 2020 publiceerde het SCP 'sociaal domein op koers' en concludeert daarin dat de verwachte effecten van de decentralisaties nog niet op orde zijn. De zelfredzaamheid is niet toegenomen en de kosten zijn niet verminderd. In 2021 bevestigt onderzoek van het SCP ook het toegenomen gebruik van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning sinds 2015.

De coronacrisis versterkt ook de druk op het sociaal domein. Door de impact op de gezondheid, welzijn en bestaanszekerheid moet rekening gehouden worden met een (verdere) toename van het aantal inwoners met recht op (inkomens)ondersteuning, hulp of zorg. Een aantal ontwikkelingen waar gemeenten mee te maken krijgen zijn:

- De coronacrisis treft meest kwetsbare groepen zowel qua zorg, ondersteuningsvraag als in bestaanszekerheid en inkomen.
- De coronacrisis legt vraagstukken omtrent zorg en veiligheid verder bloot. Denk aan (woon)overlast, multiproblematiek en inburgeringsvraagstukken.
- De coronacrisis heeft geleid tot heel veel 'uitgestelde zorg' en zorgvraag bij mensen als gevolg van coronabesmetting.
- Druk op mantelzorgers toegenomen.

Bijkomende ontwikkeling is dat de uitstroom uit Participatiewet als gevolg van coronacrisis mogelijk lager is en in tijden van hoge werkloosheid dat vermoedelijk zal blijven. De beoogde toename van werkloosheid blijft vooralsnog uit. Dit lijkt een direct gevolg van de steunpakketten. Het risico neemt dus niet toe en kent zelfs een neerwaartse positieve trend.

Risicocluster uitvoering Jeugdwet- tekorten die ontstaan in de uitvoering van de Jeugdwet

De coronacrisis heeft zowel gevolgen voor de lopende uitvoering van de Jeugdwet, denk aan meer wachtlijsten door zorg die niet of anders door kon gaan. Als ook gevolgen voor het welzijn van de jeugd. Er zijn ook zaken die goed gaan. Maar over het geheel is een negatieve impact te verwachten en moet er ook oog zijn voor nieuwe kwetsbare groepen kinderen en jongeren.

Het Rijk heeft na uitspraak 'arbitrage Jeugd' extra incidentele middelen voor de Jeugdzorg beschikbaar gesteld. Deze dekken echter niet de structureel toenemende kosten. Een verdere toename op aanspraak van Jeugdzorg is daarmee nog steeds een risico.

Faillissement van derden of instellingen bij wie borgstellingen, garanties, leningen of vorderingen uitstaan kan leiden tot onvoorziene uitgaven

Aantal faillissementen is nog niet toegenomen. Wanneer de steunpakketten van de rijksoverheid stoppen, wordt duidelijk wat de gevolgen van de crisis zijn.

Financiële en imago-risico's als gevolg van disfunctioneren van door de gemeente gesubsidieerde instellingen

Er zijn financiële en imago-risico's voor gesubsidieerde instellingen. De coronacrisis heeft ook impact op (subsidie)relaties met maatschappelijke partners. We beheersen deze risico door financiële bijdragen en vrijstelling van afspraken. Dat betekent mogelijk wel een minder bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen.

Bedrijfsvoeringsrisico's BAR-organisatie

De risico's die in dit specifieke bedrijfsvoeringsprofiel zijn opgenomen zijn schattingen die zo nauwkeurig mogelijk zijn gemaakt op basis van lokale en landelijke ontwikkelingen en actuele inzichten in mogelijke scenario's. De dalende positieve trend die is mede door de coronacrisis doorbroken. Dit heeft tot gevolg dat er ten aanzien van het risicoprofiel van de BAR Organisatie sprake is van een licht stijgende trend in omvang en aantal risico's.

We zien dat de eisen die worden gesteld aan het beveiligen van gegevens en de regelgeving hieromtrent van invloed is op de ontwikkeling van de risico's in dit cluster. Er worden continu stappen gemaakt om beheersing op een hoog niveau. Dit vraagt om doorontwikkeling op veel bedrijfsvoering elementen. Denk hierbij onder meer aan nieuwe taken, het compliant worden, zijn en blijven ten aanzien van wijzigende en nieuwe wet- en regelgeving, het beschikbaar hebben en houden van de juiste competenties en de hoge eisen aan technische oplossingen en beveiliging van data. Het risico en de onzekerheid dat dit niet continu lukt blijft aanwezig.

Risico invoering regelgeving AVG, informatiebeveiliging, wet meldplicht datalekken

Dit risico hangt samen met het bedrijfsvoeringsrisico's BAR-organisatie. De gemeente heeft de wettelijke aansprakelijkheid. Er is sprake van een verhoogd risico door toename gebruik digitale technologie, online informatie, thuiswerken. Ook is er sprake van verminderd welzijn en daarmee meer druk op medewerkers. Dit kan leiden tot minder scherpe inachtneming van de informatiebeveiligingsrichtlijnen.

Door grotendeels thuis te werken is er meer gelegenheid tot problemen met of inbraak in de ICT-systemen. De veiligheid van online samenwerken staat onder druk (het gevolg van verdere digitalisering van de samenleving en het aantal online-diensten).

Digitale transformatie van overheidsdienstverlening, meer vraag van en naar medewerkers met ICT-kennis en goed ontwikkelde digitale vaardigheden.

Verbonden partij heeft een financieel tekort welke niet kan worden gedekt vanuit het weerstandsvermogen van desbetreffende partij/regeling

Het geconsolideerde risico van de verbonden partijen blijft gelijk.

Risico's van alle verbonden partijen worden met ingang van 2022 in een cluster samengevoegd gerelateerd aan paragraaf verbonden partijen. Voor de verbonden partijen wordt één risicoprofiel opgesteld waarop een risicosimulatie wordt uitgevoerd waarvan het resultaat getoond zal worden in deze paragraaf. Op deze wijze wordt in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt als deelnemer van onder meer de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

Bestuurlijke en financiële verhoudingen Rijk en decentrale overheden (risico Rijksbijdrage gemeentefonds)

Er is sprake van een (toegenomen) disbalans tussen financiële en bestuurlijke verhoudingen tussen Rijk en decentrale overheden. Onder andere de schommelingen in de bijdragen van het gemeentefonds en onzekerheid over de toekomst van de verdeling van het gemeentefonds blijven een risico.

Kengetallen

De financiële positie van de gemeente wordt onder andere in beeld gebracht met kengetallen. De gehanteerde kengetallen worden onder meer berekend op basis van de geprognostiseerde balans.

De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën. Deze categorieën sluiten aan bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden. Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest. De normeringen bij deze kengetallen geven een indicatie van de houdbaarheid van de financiën. De kengetallen samen geven een algemeen beeld over de financiële gezondheid.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

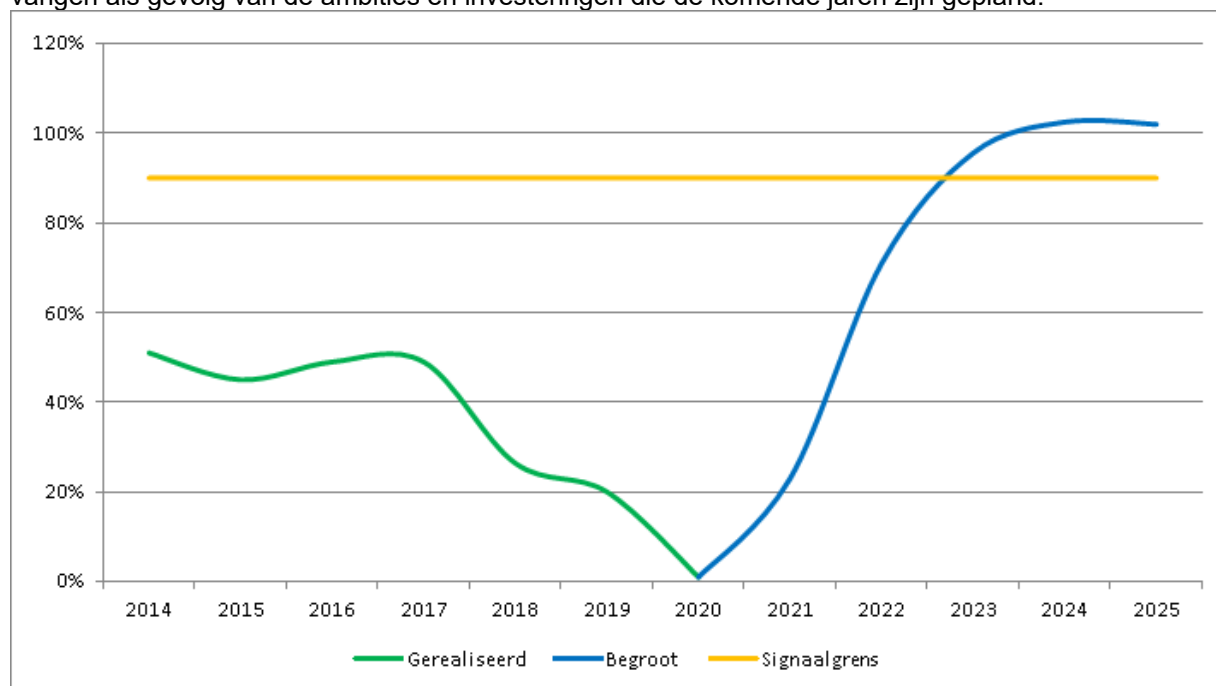
Kengetallen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022
Netto schuldquote	1,1%	23,0%	71,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd	0,3%	21,9%	69,8%
Solvabiliteitsratio	57,2%	55,9%	38,7%
Grondexploitatie	0,4%	-2,5%	-4,6%
Structurele exploitatieruimte	-2,8%	-4,4%	2,5%
Belastingcapaciteit	96,1%	94,8%	97,1%

*Primitieve begroting 2021

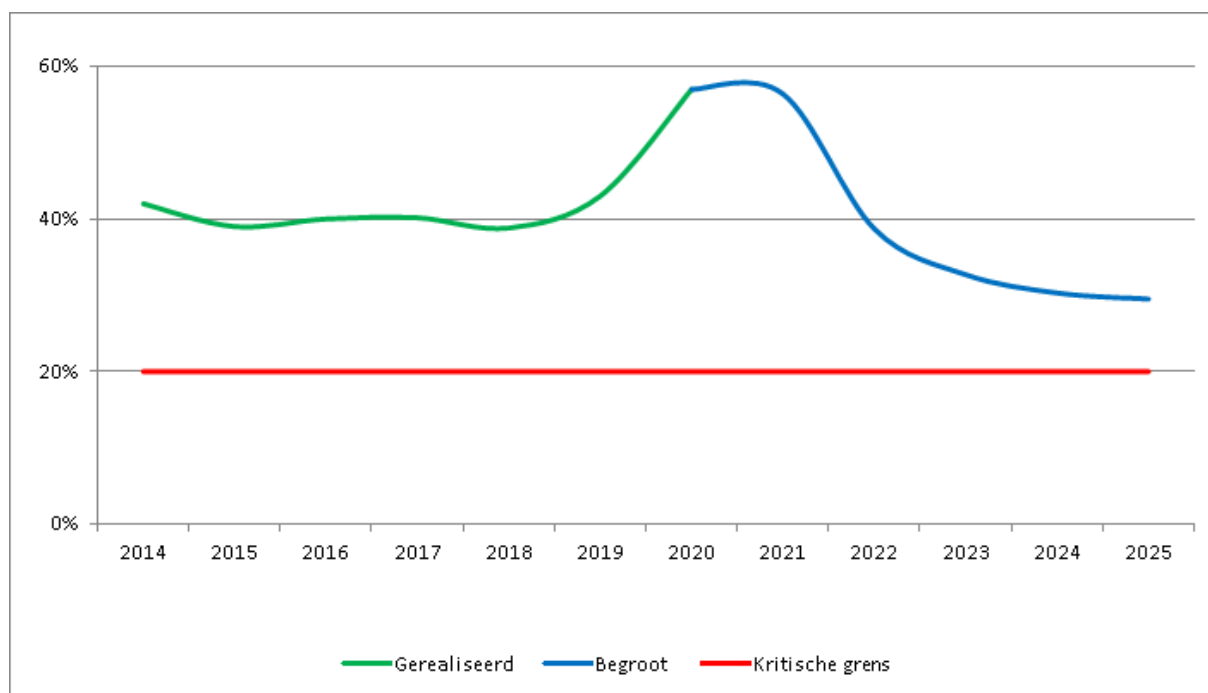
Beoordeling

Op basis van de beoordeling van de gezamenlijke kengetallen en de goede reservepositie kunnen we stellen dat de gemeente er met een goede voldoende uitkomt. Op basis van de kengetallen kent de gemeente een lage tot gemiddelde risicoscore op de toegepaste signaleringswaarden. Hieronder volgt per kengetal een korte toelichting en uitleg met toelichting op de uitkomst.

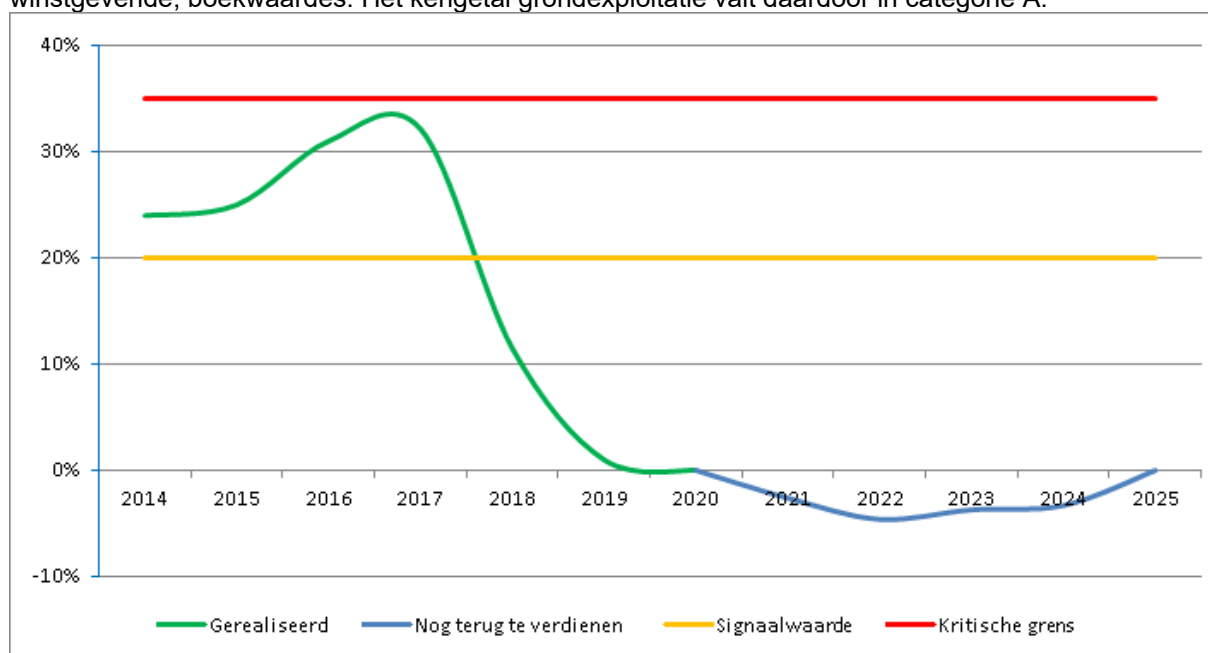
De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de opbrengsten. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De schuldquote blijft ruim binnen categorie A. De stijging van de schuldquote wordt veroorzaakt door het aantrekken van leningen in 2023 en 2024 om het financieringstekort op te vangen als gevolg van de ambities en investeringen die de komende jaren zijn gepland.

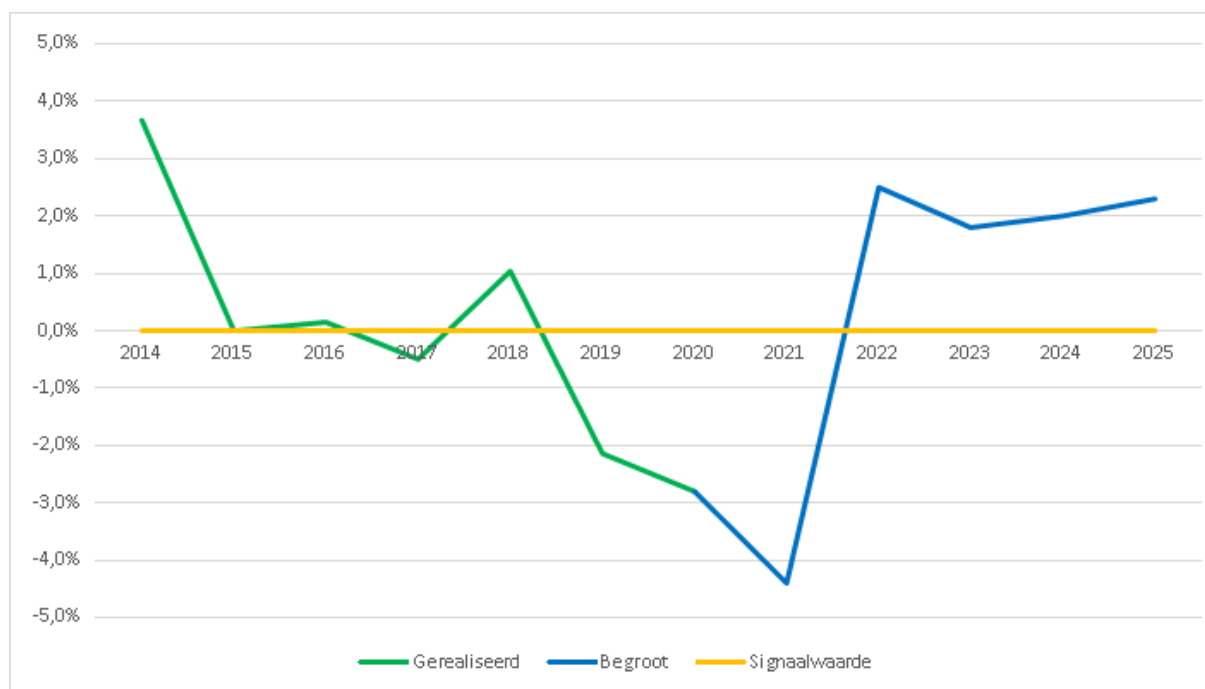
De **solvabiliteitsratio** geeft aan welk gedeelte van het bezit met eigen vermogen is gefinancierd. Na een aantal jaren met een solvabiliteit van boven de 50% zien we een daling tegemoet. Dit is te verklaren door het aantrekken van aanvullend vreemd vermogen, waardoor de solvabiliteit weer enigszins terugloopt. De ratio komt hierdoor in categorie B.

Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond, kosten minus de opbrengsten in de grondexploitatie, is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De (licht) negatieve uitkomst in de jaren 2021 tot en met 2025 is de vertaling van gunstige, winstgevende, boekwaardes. Het kengetal grondexploitatie valt daardoor in categorie A.

De **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen of de structurele ruimte voldoende is om structurele lasten te dragen. De marge tussen categorie A en C is klein. De meerjarige ontwikkeling laat nog altijd een schommeling rond 0 zien, waarbij de waarde een verbetering laat zien ten opzichte van de begroting 2021.

De benutte **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 2021. De belastingdruk ligt nog onder het landelijke gemiddelde, maar schuift ten opzichte van de begroting 2021 van categorie A naar categorie B in 2022. Ook meerjarig wordt de ontwikkeling van de lastendruk vergeleken met het gemiddelde in 2021. Omdat in de begroting een stijging van de lasten is verwacht komt de ratio na 2023 boven 100%, ten opzichte van het gemiddelde lastendruk in 2021.

De landelijk gemiddelde lastendruk stijgt jaarlijks doordat de gemeenten hun belastingen verhogen. In de grafiek hieronder is hiermee geen rekening gehouden, want deze stijgingen zijn nog niet bekend. Dit geeft een scheef beeld in de grafiek. Hier wordt immers de toekomstige lasten vergeleken met het landelijk gemiddelde van 2021.

Conclusie over huidig risicoprofiel

Conclusie over huidig risicoprofiel

In de voorgaande onderdelen is een relatie gelegd tussen het risicoprofiel, het benodigde weerstandsvermogen en zijn de financiële kengetallen uitgelicht. Gesteld kan worden dat we er nog

altijd financieel goed voor staan. Maar het is nodig om continue zicht te houden op de financiële positie. Vanwege de komende investeringen laat de schuldquote een beeld zien dat meer naar de bovengrens van categorie A gaat en de solvabiliteit en belastingcapaciteit in categorie B zitten.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. Deze openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen. Dit zijn wegen, openbare verlichting, riolering, civiele kunstwerken, water, groen en gebouwen. Kapitaalgoederen hebben onderhoud nodig, zodat wij een veilig gebruik kunnen waarborgen. Zowel meerjarig groot onderhoud als klein onderhoud. De kosten daarvan en de planning zijn vastgelegd in beheerplannen. Onze uitgangspunten daarbij zijn: het actuele beleidskader, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, de nota Reserves en Voorzieningen 2021-2024 en de Financiële Verordening 2017 (inclusief afschrijvingstabel). In het kader van het financieel toezicht hecht ook de provincie grote waarde aan actuele beheerplannen. De beheerplannen laten zien of de budgetten de komende jaren voldoende zijn om aan de vastgestelde beleidskaders te voldoen. In onderstaande tabel zijn de beschikbare beheerplannen weergegeven, evenals het gemeentelijk beleid dat daaraan ten grondslag ligt.

Beheerplannen	Vastgesteld	Looptijd t/m	Herziening in	Reserve	Gemeentelijk beleid
Openbare verlichting	2020	2024	2024	Ja	Beleidsplan openbare verlichting 2012 – 2021 (2012) Evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2013) Handboek Openbare Ruimte (2015) Verhogen onderhoudsniveau (2019)
Civiele Kunstwerken	2020	2024	2024	Nee	Evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2013)
Groen- en Recreatiegebieden	2020	2024	2024	Nee	Bomen en zonnepanelen (2016) Bomenplan (2012) Convenant bij-vriendelijk handelen (2015) Evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2013) Groene kaart (2018) Groenvisie 'Groen is onze toekomst' (2020) Handboek Openbare Ruimte (2015) Rapport Groen voor Lucht (2012) Stoppen met glyfosaat (2014) Visie Reijerpark (2012)
Speelterreinen	2020	2024	2024	Ja	Beleidsuitgangspunten Speelbeleid (2009) Evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2013) Evaluatie uitvoeringplan spelen (2016) Groene schoolpleinen (2016) Handboek Openbare Ruimte (2015) Het Reijerpark sport en bewegen in het groen (2014) Natuurlijk spelen Ridderkerk (2012) Openstellen schoolpleinen (2012) Uitvoeringsplan Speelruimtebeleid (2009)
Wegen	2020	2024	2024	Ja	Evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2013) Handboek Openbare Ruimte (2015) Verhogen onderhoudsniveau (2019)
Riolering	2017	2018	2022	Ja	Aansluitvoorwaarden riolering (2006) Gemeentelijk Rioleringsplan (2017)

Waterhuishouding	2020	2024	2024	Nee	Evaluatie Beleidskader Duurzaam Beheer (2013) Handboek Openbare Ruimte (2015)
Haven	2018	2023	2023	Ja	Havenverordening (2007)
Meerjarenonderhoudsplannen gebouwen en sportaccommodaties (MJOP 's)	2018	2021	2021	Ja	Actualisatie Integraal Accommodatieplan (2019) Integraal Accommodatieplan Ridderkerk (2016) Kadernota Bewegend Verbinden (2015) Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs Ridderkerk (2019)

Openbare verlichting

Kerncijfers

- 8.163 armaturen
- 8.263 lampen
- 7.917 lichtmasten

Beheer

De lichtmasten worden gemiddeld elke vier jaar visueel geïnspecteerd tijdens de lampvervanging. Stabiliteits-/sterktemetingen van lichtmasten vinden plaats wanneer lichtmasten 40 jaar oud zijn. Onveilige situaties, vaak gemeld door burgers en bedrijven, worden altijd direct opgelost. Armaturen hebben een gemiddelde levensverwachting van 25 jaar. Om de installatie heel, veilig en energiezuinig te houden is er een reserve Openbare verlichting, waarmee schommelingen in uitgaven worden gecompenseerd. In Ridderkerk zijn, naast de gemeente, ook andere beheerders verantwoordelijk voor de openbare ruimte met openbare verlichting. Zoals de wegen met verlichting in eigendom van het Waterschap Hollandse Delta. Zij hebben hun eigen beheer en onderhoudsregime.

Vooruitblik

Investerings

Zoals beschreven in de notitie 'Van Lamp naar led' zullen werkzaamheden aan de openbare verlichting worden uitgevoerd in het kader van verduurzaming. Verder zullen er circa 450 armaturen worden vervangen op diverse locaties in Ridderkerk. Ook zullen we stabiliteitsmetingen uitvoeren om de stabiliteit van de lichtmasten te controleren.

Onderhoudsbegroting

Verspreid in de gemeente zullen lampen worden vervangen. Gelijktijdig vinden er dan veiligheidsinspecties plaats volgens daarvoor geldende normen. Verder zullen er functionele aanpassingen op diverse locaties nodig zijn. Met name bij voet- en achterpaden waar geen alternatieve route aanwezig is. Volgens planning worden 600 lichtmasten schoongemaakt.

Budget

Openbare verlichting	Begroot
Klein onderhoud	213.100
Groot onderhoud	240.700
Investerings	386.300
Totaal openbare verlichting	840.100

Civiele kunstwerken

Kerncijfers

- 65 fiets-/voetbruggen
- 23 verkeersbruggen/viaducten
- 133 overige kunstwerken

Beheer

Wij werken met een veiligheidsurgentie en een economische urgentie. Deze bepalen we per kunstwerk en per situatie. Zo stellen we de urgentie van uitvoering vast. Blijkt dat de middelen niet toereikend zijn om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren, dan is bijstelling van de begroting nodig. Onveilige situaties lossen we altijd direct op.

Vooruitblik

Het grootonderhoud van het ponton aan De Schans zal in 2022 plaatvinden, dit valt samen met een

aanpassing van het ponton voor de nieuwe concessiehouder. (budget aangevraagd in de kadernota). Het klein onderhoud zal toegespitst zijn op de dijktrappen een aantal leuningen moeten nog geschilderd worden en een aantal trappen moet opnieuw gesteld worden. In 2021 worden/zijn alle houtdelen van de bruggen geïnspecteerd, de noodzakelijke aanpassingen/repairs worden in 2022 uitgevoerd. Aan de Boelewerf/werfkade is een stuk damwand in slechte staat, er zijn een aantal zinkholes ontstaan. Uit onderzoek moet blijken wat de oorzaak is, dit onderzoek wordt in het derde kwartaal van 2021 uitgevoerd, reparatie van de damwand zal in 2022 worden uitgevoerd.

Budget

Civiele kunstwerken	Begroot
Klein onderhoud	183.200
Groot onderhoud	50.000
Investerings	8.191.400
Totaal civiele kunstwerken	8.424.600

Openbaar groen, inclusief recreatiegebieden

Kerncijfers

- 17.683 bomen
- 275.696 m2 cultuurbepanting
- 1.412.695 m2 gras
- 5.747 m2 haag
- 344.117 m2 natuurlijk bepanting

Beheer

Bij de evaluatie van het Beleidskader Duurzaam Beheer in 2013 is besloten dat centrumgebieden op B-niveau worden onderhouden in plaats van op A-niveau. Woongebieden en recreatiegebieden worden ook op B-niveau onderhouden, bedrijventerreinen op C-niveau.

Vooruitblik

In 2022 zullen met name de acties voortvloeiend uit de Groenvisie bij het uitvoeren van projecten in de wijk zichtbaar worden. Er zal gewerkt worden aan beter groen dat klimaatbestendig is. Meer aandacht voor biodiversiteit en ander onderhoud van gazons. Dit zal in de openbare ruimte zichtbaar zijn aan betere en met name in omvang grotere groeiplaatsen voor bomen, de inrichting qua soort van bomen en de bepanting.

Budget

Openbaar groen	Begroot
Onderhoud, incl. groot onderhoud	1.962.400
Totaal openbaar groen	1.962.400

Speelvoorzieningen

Kerncijfers

- 41.517 m2 kunstmatige valondergrond
- 6 schoolpleinen
- 175 speelplekken
- 785 speeltoestellen

Beheer

De gemiddelde levensduur van speeltoestellen bedraagt circa 12 jaar. Daarbij is geen rekening gehouden met vandalisme, wel met slijtage door intensief gebruik. De speelvoorzieningen worden vervangen aan de hand van een flexibel vervangingschema, waarbij de budgetten voor de vervanging vrijkomen in het theoretische vervangingsjaar. Het moment van de daadwerkelijke vervanging van een speeltoestel wordt mede bepaald door de technische staat van het toestel. Gestreefd wordt om speelplekken zo veel mogelijk in zijn geheel opnieuw in te richten. Dit biedt immers nieuwe kansen om de inrichting nog beter te laten aansluiten op de vraag en het gewenste gebruik.

Vooruitblik

De speeltoestellen worden jaarlijks vier keer op veiligheid geïnspecteerd. Aan de hand van de resultaten van de laatste veiligheidsinspectie van het jaar wordt de planning voor 2022 gemaakt. Naast veiligheid kunnen sterk gewijzigde demografische gegevens in een wijk of het einde van de levensduur van de speeltoestellen een aanleiding zijn om een speelplek in de planning voor herinrichting op te nemen. Tijdens de voorbereidingen voor de herinrichting van een speelplek worden de gebruikers en buurtbewoners bij het proces betrokken. Eerst wordt de mogelijkheid geboden ideeën kenbaar te maken. Daarna worden op basis van de meest realistische ideeën twee ontwerpen

met speeltoestellen gemaakt. Tenslotte kan iedereen, maar bij voorkeur de kinderen, hieruit een keuze maken. Het ontwerp met de meeste stemmen wordt aangelegd.

Budget

Speelvoorzieningen	Begroot
Klein onderhoud	389.800
Groot onderhoud	28.800
Investerings	569.700
Totaal speelvoorzieningen	988.300

Wegen, fiets- en voetpaden (verhardingen)

Kerncijfers

- 559.706 m2 asfalt
- 1.739.534 m2 bestrating
- 1.109 m goot
- 20.548 kolken
- 41.751 m2 overige verharding

Beheer

Naast landelijk geldende uitgangspunten voor onderhoud aan wegen is rekening gehouden met de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Voor de periode 2020-2024 is het uitvoeringsprogramma bepaald. Dit gebeurt op basis van de inspectie, onderzoeken, levensduur, uitstraling (kwaliteitsniveau) en binnenstedelijke ontwikkelingen. Bij asfaltwerken dient vertraging van het noodzakelijk onderhoud voorkomen te worden in verband met kapitaalvernietiging. Stellen wij het onderhoud aan het asfalt te lang uit, dan zijn zwaardere of duurdere maatregelen nodig. Elementenverharding kent geen kapitaalvernietiging. Bij uitstel loopt enkel de beeldkwaliteit terug. Naast groot onderhoud vindt er klein onderhoud plaats. Waar groot onderhoud gericht is op het in goede staat brengen, is klein onderhoud gericht op het in goede staat houden, bijvoorbeeld plaatselijk herstel van verzakte bestrating. Binnen het dagelijks onderhoud worden de gevaarlijke situaties direct verholpen. Waar de veiligheid in het geding is, wordt dus direct onderhoud gepleegd. Dit kan bijvoorbeeld een spoelgat in de weg of losse tegels door boomwortels zijn.

Vooruitblik

In 2022 zal de Rijksstraatweg tussen de Waalweg en de Achterambachtseweg voorzien worden van een stille asfalt laag. De Rijksstraatweg tussen de Noldijk en de Voorweg zal worden voorzien van een nieuwe deklaag in verband met ernstige scheurvorming. In 2021 zijn een groot aantal projecten voorbereid en gaan daadwerkelijk in 2022 van start. Het betreft de volgende projecten: Bloemenbuurt fase 1, Rivierenbuurt fase 1, Marktstraat/Dintelstraat, Pruijndijk, Oostendam en de Donckselaan. Planmatig zijn de volgende straten in onderhoud, Prunuslaan tussen Kastanjelaan en Goudenregenlaan, Jasmijnlaan tussen Goudenregenlaan en Olmenlaan, Jhr. van Karnebeekweg tussen de Mr. Thorbeckestraat en de Burgemeester de Zeeuwstraat, de Klooslaan tussen de Merodelaan en de Perkstraat. Ook zal er vervolg worden gegeven aan het grootonderhoud fietspaden, de fietspaden langs de Donkerslootlaan tussen de Vlietlaan en de Havenstraat staan op de planning. De kwaliteitsverbetering van de elementenverharding zal ook in 2020 worden voortgezet. De weg inspectie en de daaruit volgende beeldkwaliteit is daar bij leidend, C en D kwaliteit wordt zoveel mogelijk opgepakt in 2022.

Budget

Wegen	Begroot
Klein onderhoud	1.582.800
Groot onderhoud	1.547.000
Investerings	13.895.900
Saldo van storting en onttrekking reserve	-577.100
Totaal wegen	16.448.600

Stand reserve per 1 januari 2022	4.801.600
Storting	983.700
Onttrekking	-1.560.800
Stand reserve per 31 december 2022	4.224.500

Riolering

De uitgangspunten voor het beheer en onderhoud van de riolering zijn vastgelegd in het Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022 (GRP). In het GRP staat hoe de wettelijke zorgplicht wordt ingevuld die de gemeente heeft voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Met de zorg voor riolering wordt gewerkt aan bescherming van de volksgezondheid, veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving en bescherming van het milieu en de natuur.

Kerncijfers

- 47.200 m drukriolering
- 8.150 rioolputten
- 13 rioolvoorzieningen
- 289.650 m vijvervalleiding
- 9 bergbezinkvoorzieningen
- 21 CVK
- 119 drukriolen
- 12 groot gemalen (droog)
- 35 groot gemalen (nat)
- 1 kunstwerk
- 3 oppervlaktewatergemalen
- 3 opvoergemalen
- 1 vijzelgemaal

Beheer

Het taakveld riolering is een kostendekkend product. Dit betekent dat alle kosten die hiermee gepaard gaan via de rioolheffing in rekening worden gebracht. Ook wordt een financiële reserve opgebouwd voor toekomstige vervangingsinvesteringen. De kosten zijn opgedeeld in twee stromen:

- Het beheer- en onderhoud, exploitatiekosten.
- Vervangingsinvesteringen, die betrekking hebben op alle onderdelen van de (afval)waterketen

Vooruitblik

In 2022 worden diverse rioolvervangingen voltooid. Dit is het werk aan de Witbloemstraat, Blauwbloemstraat en de Blaak. Rioolvervangings in de Donckselaan e.o., Bloemenbuurt, Markstraat en Rivierenbuurt worden opgestart. Er worden daarbij diverse kleinere projecten uitgevoerd.

Budget

Riolering	Begroot
Onderhoud	1.498.800
Investeringen	2.266.600
Totaal riolering	3.765.400

Waterhuishouding

Kerncijfers

- 65.918 m natuurlijke oever
- 33.705 m natuurvriendelijke oever
- 41.476 m oeverbeschoeiing
- 332.647 m2 watergangen

Beheer

Op basis van kwaliteits- en kwantiteitsmetingen van de baggeraanwas op de waterbodem wordt bepaald welke gemeentelijke watergangen worden gebaggerd. Het Waterschap baggert haar eigen watergangen, maar als de aanliggende grond van de gemeente is, heeft de gemeente een ontvangstplicht van deze bagger. De gemeente betaalt voor het transporteren en afvoeren van deze bagger. Beschoeiingen worden op basis van inspecties vervangen. Veiligheid is vaak doorslaggevend voor de vervanging van een oeverbeschoeiing. De oeverbeschoeiing is geïnventariseerd en vastgelegd in een digitaal beheersysteem.

Vooruitblik

In Ridderkerk zal in 2022 vermoedelijk een aantal watergangen worden gebaggerd, vaak naar aanleiding van de resultaten uit steekproeven en meldingen van inwoners. Het waterschap heeft nog geen inzicht in het baggerwerk. Als gevolg van de PFA- problematiek is het mogelijk dat er slechts beperkt gebaggerd wordt. Dit achterstallig onderhoud moet mogelijk later ingehaald worden. In alle watergangen zal maaionderhoud plaatsvinden. Riet en waterplanten worden zo veel mogelijk verwijderd, vaak zal gefaseerd worden gemaaid of blijven er delen staan. Hierbij is ook extra aandacht

voor vislocaties. Door de lange warme zomers zijn er wel vaker problemen bij het (maai)onderhoud en door blauwalg in verband met met de hoge watertemperatuur. Op een beperkt aantal locaties zal beschoeiing worden vervangen.

Budget

Waterhuishouding	Begroot
Klein onderhoud	339.400
Groot onderhoud	165.600
Investerings	101.700
Totaal waterhuishouding	606.700

Afvalinzameling

Kerncijfers

348 ondergrondse containers, waarvan 43 glas, 121 oud papier/karton en 184 PMD+restafval

Beheer

In de huidige situatie is het reguliere onderhoud, de reiniging en de garantie van de ondergrondse containers geborgd in een onderhoudsovereenkomst van de gemeente met de leverancier. Het betreft in totaal 348 containers voor restafval, papier en glas. De ondergrondse container is onderdeel van de openbare ruimte (onroerende goederen) en komt als investering ten laste van de gemeente. De NV BAR-Afvalbeheer faciliteert de gemeente in de aanschaf, plaatsing en het onderhoud van de ondergrondse containers. Voor het grootonderhoud en de vervangingen wordt eind 2021/begin 2022 een onderhouds- en vervangingsplan opgesteld.

Haven

Kerncijfers

De haven van Ridderkerk, langs De Noord, bestaat uit het waterdeel, kaden, steigers en terrein. Met uitzondering van de locatie bij de passantensteiger, is het haventerrein volledig verhuurd.

Beheer

Binnen het Groot Onderhoud (reserve) wordt nu gerekend met het eens in de vijf jaar baggeren van de haven. Door frequenter bodem en diepteonderzoek uit te voeren wordt de baggerfrequentie en omvang afgestemd op de behoefte. Doel is voldoende diepte voor de industriehavens en de jachthavens te kunnen garanderen. De huidige reservering dekt de kosten tot en met 2032. Voor het vervangen van de constructies is het uitgangspunt dat dit pas op zeer lange termijn (> 30 jaar) aan de orde is. Daarom worden er nu nog geen middelen voor gereserveerd.

Het planmatig integraal beheer is in 2021 geanalyseerd en waar nodig geactualiseerd voor alle betrokken beheerdisciplines.

Vooruitblik

Voor wat betreft het beheer en onderhoud en het verhuur, is voor de komende jaren in de haven een stabiele situatie bereikt, ook financieel. De inspanningen zijn gericht op instandhouding. Er zijn verder geen bijzonderheden te melden.

Budget

Haven	Begroot
Klein onderhoud	27.400
Saldo van storting en onttrekking reserve	32.700
Totaal haven	60.100

Stand reserve per 1 januari 2022	616.900
Storting	32.700
Onttrekking	0
Stand reserve per 31 december 2022	649.600

Gebouwen

In 2021 zijn de accommodaties opnieuw geïnspecteerd volgens de NEN 2767. Op basis daarvan stellen we de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) vanaf het jaar 2022 vast. We voeren het onderhoud volgens de MJOP's uit.

Kerncijfers

Het aantal accommodaties dat de gemeente in eigendom heeft is in 2022 iets gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. De gemeente heeft 74 accommodaties in eigendom. Dit zijn:

- Het gemeentehuis, de voormalige gemeentewerf, depot de Gorzen en de Zoutloods (4)

- 21 onderwijsgebouwen (economisch claimrecht)
- 17 binnensportaccommodaties (gymzalen/sporthallen)
- 2 peuterspeelzaal en kinderdagverblijven
- 5 wijkcentra
- 3 dienstgebouwen begraafplaatsen en rouwcentrum
- 6 volkstuincomplexen
- 3 woningen
- 13 overige gebouwen

Beheer

In april 2016 is het uitvoeringsprogramma van het Integraal Accommodatieplan Ridderkerk (IAP) vastgesteld. Het IAP is in het voorjaar van 2019 geactualiseerd (AIAP) en vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin geven we richting aan de toekomst van verschillende gemeentelijke gebouwen. Voor een groot aantal gemeentelijke gebouwen (waarvoor in het kader van het IAP geen ingrijpende wijzigingen worden voorgesteld) is een MJOP opgesteld. In het MJOP zijn de kwaliteitscriteria voor de gebouwen die van strategisch belang zijn vastgesteld. De algemene conditie van onze gebouwen is tussen 5 (matig) tot 3 (voldoende). Op basis van het beleid passen wij duurzaam beheer toe en voldoen we aan de Arbo- en veiligheidsvoorschriften.

Onderwijsgebouwen

Jaarlijks stelt de gemeente een huisvestingsprogramma onderwijs vast op basis van aanvragen door schoolbesturen. In het huisvestingsprogramma zijn alle uitbreidingen en nieuwbouw van schoolgebouwen opgenomen, inclusief de financiële consequenties daarvan. De aanvragen voor het huisvestingsprogramma worden getoetst aan Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Ridderkerk 2021.

Budget

Gemeentelijke gebouwen	Begroot
Klein onderhoud	2.253.600
Groot onderhoud	815.600
Saldo van storting en onttrekking reserve	-323.500
Totaal gemeentelijke gebouwen	2.745.700

Stand reserve per 1 januari 2022	2.803.100
Storting	492.100
Onttrekking	-815.600
Stand reserve per 31 december 2022	2.479.600

Sportaccommodaties	Begroot
Klein onderhoud	1.302.400
Groot onderhoud	309.600
Investeringen	9.977.200
Saldo van storting en onttrekking reserve	-59.600
Totaal sportaccommodaties	11.529.600

Stand reserve per 1 januari 2022	1.332.600
Storting	250.000
Onttrekking	-309.600
Stand reserve per 31 december 2022	1.273.000

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering beschrijven we de plannen en acties op het gebied van liquiditeitsbeheer, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's voor de jaren 2022 tot en met 2025. Naast enkele onderwerpen die verplicht onderdeel uitmaken van deze paragraaf, gaan we ook in op een aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie.

Wettelijke kaders en treasurystatuut

De wettelijke kaders rondom de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Beheersing van de financiële risico's speelt daarin een belangrijke rol. De uitwerking van deze kaders zijn vastgelegd in de financiële verordening 2017 en het treasurystatuut 2017.

In 2017 zijn de financiële verordening en het treasurystatuut herzien en vastgesteld. Hierna zijn er geen wijzigingen meer geweest in wet- en regelgeving of in het gemeentelijk beleid. Aanpassing van de financiële verordening of het treasurystatuut is daarom op dit moment niet aan de orde. Wel heeft het college in 2021 de 'Nota garantstellingen en leningen 2021' vastgesteld. In deze nota zijn de spelregels en beleidskaders rondom garantstellingen en leningen vastgelegd bedoeld als uitwerking van hetgeen in het treasurystatuut is opgenomen.

Rentevisie en rentebeleid

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Het is, gezien de omvang van de bedragen, gewenst uw raad inzicht te geven in de keuzemogelijkheden en de factoren die invloed op de rente hebben. Dit alles vatten wij samen onder de term 'rentebeleid'. We maken daarbij onderscheid tussen korte rente en lange rente. Van korte rente is sprake bij leningen tot maximaal 1 jaar en van lange rente bij termijnen van 1 jaar of langer.

Het is van belang de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt te volgen vanwege de mogelijke risico's die ze voor ons inhouden. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend en maken gebruik van de (online) informatie van een aantal geldverstrekkers.

De rente is al enige jaren laag en de verwachting is dat deze in de komende periode niet wijzigt. Naar aanleiding van de coronapandemie heeft de Europese Centrale Bank (ECB) een aankoopprogramma opgezet waarmee ze de kosten van leningen wil verminderen en de kredietverlening in het eurogebied wil vergroten. Deze maatregel is een aanvulling op de eerdere programma's van de ECB. De maatregelen helpen de consumptie en de investeringen te stimuleren en hebben als doel economische groei te bevorderen.

De rente voor een kasgeldlening (looptijd < 1 jaar) is al geruime tijd negatief. De gemeente maakt van deze negatieve rentestand gebruik door bij liquiditeitstekorten een kasgeldlening af te sluiten en zo min mogelijk gebruik te maken van de kredietfaciliteit op de rekening courant.

Vanaf 1 juli 2021 berekent de BNG negatieve rente over het positieve saldo op de lopende rekening. BNG houdt daarbij een grens aan van € 500.000. Onder dit bedrag is de creditrente 0%, daarboven 1- maands Euribor. Het is daarom zaak de saldi op de lopende rekeningen onder deze grens te houden en overschotten af te romen naar de schatkist.

Rentevisie BNG

De verwachting van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is dat het monetaire beleid van de ECB, zoals hierboven vermeld, ruim blijft.

	Actueel	Over een jaar	
		forward rate	Prognose BNG
3 maanden interbancair	-0,54%	-0,50%	-0,40%
Staat 10 jaar	-0,17%	-0,10%	-0,30%

Renterisicobeheer

Algemeen

In dit onderdeel krijgt u inzicht in de renterisico's van de gemeente. Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. Voor de bepaling van de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn twee normen verplicht gesteld: de rente-risiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar en de kasgeldlimiet op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. Het doel van deze normen is om de budgettaire risico's als gevolg van rentestijging te beperken.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet heeft de wetgever een norm gesteld voor het maximum bedrag aan kortlopende middelen (looptijd tot maximaal een jaar) waarmee de gemeente haar activiteiten mag financieren. Het doel van deze limiet is het risico te voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar.

Wanneer in drie opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient dit te worden gemeld bij de toezichthouder, de Provincie, inclusief een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Hieronder is een prognose opgenomen van de kasgeldlimiet over 2022. Als er sprake is van een liquiditeitstekort, wegen wij af of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende financiering, afhankelijk van de rentestand en de financieringsbehoefte. In 2022 maken we maximaal gebruik van kortlopende financiering en de kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet 2022	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Totaal vlottende schuld	12.760.000	12.760.000	12.760.000	12.760.000
Totaal vlottende middelen	1.591.000	1.591.000	1.591.000	1.591.000
Gemiddeld saldo schuld (-) of overschot	-11.169.000	-11.169.000	-11.169.000	-11.169.000
Kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal 2022	131.402.800			
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,5%			
Kasgeldlimiet	11.169.000	11.169.000	11.169.000	11.169.000
Ruimte onder kasgeldlimiet	0	0	0	0

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de risico's te beperken van een toekomstig stijgende kapitaalmarktrente bij herfinanciering (van aflossingen op bestaande leningen) en renteherzieningen op bestaande langlopende leningen.

Door toepassing van deze norm ontstaat een goede spreiding van de langlopende leningenpositie, waardoor dit renterisico gelijkmatig over de jaren wordt verdeeld. Jaarlijks komt maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking voor herfinanciering en/of renteherziening.

Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. Onder herfinanciering verstaan we het afsluiten van nieuwe leningen ter vervanging van bestaande financieringen en/of aflossingen op de bestaande leningenportefeuille.

Het onderstaande overzicht maakt duidelijk dat we, ondanks de begrote toename van de leningenportefeuille, ruim binnen de renterisiconorm blijven.

Renterisico op vaste schulden		2022	2023	2024	2025
1.	Netto renteherziening op vaste schuld	0	0	0	0
2.	Betaalde aflossingen	3.754.000	6.254.000	8.021.000	8.378.000
3.	Renterisico op vaste schuld (1+2)	3.754.000	6.254.000	8.021.000	8.378.000
Renterisiconorm					
4.	a. Begrotingstotaal 2022	131.402.800			
4.	b. Het bij ministriële regeling vastgestelde percentage	20%			
4.	Renterisiconorm	26.280.600	26.280.600	26.280.600	26.280.600
Toets Renterisiconorm					
5.	Ruimte onder renterisiconorm (4-3)	22.526.600	20.026.600	18.259.600	17.902.600

De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte

Algemeen

De financieringspositie wordt bepaald door diverse factoren, zoals de ontwikkeling van het investeringsniveau en –tempo, wisselende baten in de grondexploitaties en mutaties in de

geldleningenportefeuille. Met een liquiditeitenplanning brengen we meer structuur aan in de verwachte inkomsten en uitgaven.

Verwachte financieringsbehoefte voor de komende jaren

Voor 2022 tot en met 2025 staan hoge uitgaven voor investeringen gepland. Het totaalbedrag over deze periode bedraagt circa € 106 miljoen. In de afgelopen jaren hebben we geen gebruik hoeven te maken van langlopende financiering en onze leningenportefeuille sterk afgebouwd. Dit investeringsvolume en daarmee de financieringstekorten kunnen we echter niet volledig financieren met (voordelige) kortlopende leningen of eigen middelen. In de periode 2022 tot en met 2025 verwachten we daarom nieuwe langlopende leningen te moeten afsluiten.

Overzicht Financieringsbehoefte	2022	2023	2024	2025
Boekwaarde kapitaaluitgaven per 31 december				
Vaste activa	187.492.200	209.911.800	213.131.000	210.333.000
Grondbedrijf	-5.763.700	-4.606.700	-4.073.700	300
Totaal te financieren kapitaalgoederen	181.728.500	205.305.100	209.057.300	210.333.300
Boekwaarde financieringsmiddelen per 31 december				
Geldleningen	32.090.000	28.336.000	24.582.000	21.282.000
Reserves	79.097.200	74.559.600	70.258.400	67.461.700
Voorzieningen	12.944.300	12.428.700	12.185.200	12.234.300
Totaal financieringsmiddelen	124.131.500	115.324.300	107.025.600	100.978.000
Financieringsoverschot (+)/-tekort (-)	-57.597.000	-89.980.800	-102.031.700	-109.355.300

Leningenportefeuille

Bij een structureel liquiditeitstekort sluiten we een langlopende geldlening af. We hanteren de marktrente en berekenen jaarlijks de gemiddelde rente over de bestaande langlopende leningen (per 1 januari 2022 is deze gemiddeld 3,1%).

In onderstaand overzicht is het verloop van de reeds opgenomen langlopende leningen en de, op grond van de financieringsbehoefte, verwachte nieuw af te sluiten langlopende leningen opgenomen. Zoals uit het bovenstaande financieringsoverzicht blijkt, zijn de begrote inkomsten en uitgaven, de investeringsbedragen en de inkomsten en uitgaven uit grondexploitaties niet voldoende om deze met eigen middelen of kortlopende leningen (meerjarig) te kunnen financieren. Uitgaande van de begrote investeringsplanning betekent dit dat in 2022 een langlopende lening van € 50 miljoen benodigd is (2023: circa € 35 miljoen; 2024: circa € 16 miljoen; 2025 circa € 8 miljoen).

In deze begroting houden we rekening met de rentelasten van de nieuwe leningen. We hanteren daarbij een rentepercentage van 0,5% (meerjarig) op nieuw af te sluiten langlopende leningen en gaan we uit van 20 jaar lineair lossend. Een deel van de investeringen in 2022 (circa € 12 miljoen) betreft aankopen van grond ten behoeve van erfpacht. De rentelasten van deze investeringen zijn gedekt vanuit de begrote opbrengst van de erfpachtcanons.

Door de toename van de langlopende leningen daalt de solvabiliteitsratio, maar blijft meerjarig wel in categorie B – neutraal (zie paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Aanpassingen van de investeringsplanning of de grondexploitaties en de daaruit voortvloeiende wijzigingen in de financieringsbehoefte verwerken we in de tussenrapportages.

Overzicht langlopende leningen (1 januari)	2021	2022	2023	2024	2025
Stand leningen	39.598.400	35.844.600	82.674.200	109.054.200	117.232.400
Nieuwe leningen	0	50.583.400	32.633.800	16.200.000	7.960.000
Reguliere aflossingen	-3.753.800	-3.753.800	-3.753.800	-3.753.800	-3.300.000
Aflossing nieuwe leningen	0	0	-2.500.000	-4.268.000	-5.078.000
Gemiddeld rentepercentage	3,102%	1,997%	1,310%	1,092%	0,995%

Uitzettingen

Algemeen

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Overtollige middelen kunnen ook tijdelijk via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. De hoogte van de rentevergoeding is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de

zogenoemde 'inleenrente'). Op dit moment is deze inleenrente negatief, waarbij in de Regeling Schatkistbankieren is opgenomen dat in dergelijke gevallen de rentevergoeding gelijk wordt gesteld aan nul. Bij overliquiditeit maken wij daarom geen gebruik van de mogelijkheid om dit op een deposito te zetten.

Volgens het treasurystatuut kunnen, in het geval van tijdelijke liquiditeitstekorten en -overschotten, de BAR-organisatie en de drie gemeenten elkaar onderling kasgeldleningen verstrekken tegen een marktconforme rente. Zolang de rente op kasgeldleningen negatief is, benutten we deze faciliteit niet.

Verstrekte leningen

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de leningen die zijn verstrekt aan derden. Wanneer bij deze leningen sprake is van een variabele rente, wordt bij de renteberekening uitgegaan van het 1 maands Euribor per rentevervaldatum. Al een aantal jaren zijn de rente inkomsten bij deze lening met een variabele rente laag, als gevolg van de lage rentestand.

Naam geldnemer	Saldo begin 2022	Mutaties 2022	Saldo eind 2022
BAR-organisatie	8.800	-8.800	0
Totaal verstrekte geldleningen	8.800	-8.800	0

Renteomslag

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de begroting geharmoniseerd. Op advies van de commissie BBV wordt voor het berekenen van de renteomslag onderstaand model gebruikt. Hiermee geven we inzicht in de rentelasten voor externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het BBV schrijft voor dat de gehanteerde omslagrente niet meer dan 0,5% mag afwijken van de berekende omslagrente. Conform onderstaande berekening komen we voor 2022 uit op een gemiddelde renteomslag percentage van 0,98%. Voor 2022 hanteren we een omslagpercentage van afgerond 1,1% (afwijking betreft alleen afronding en is dus niet meer dan 0,5%).

Schema rentetoerekening		
Externe rentelasten financiering	+/+	1.182.800
Externe rentebaten financiering	-/-	8.600
Saldo rentelasten en rentebaten		1.174.200
Rente die doorberekend wordt aan de grondexploitatie	-/-	11.600
Rente over het eigen vermogen	+/+	117.900
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.280.500
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	1.457.600
Renteresultaat op het taakveld Treasury		-177.100
Toe te rekenen rente		1.280.500
Boekwaarde per 1-1-2022		131.007.000
Gemiddelde rente		0,98%

Garantstelling

In het verleden zijn regelmatig garantstellingen verleend voor leningen aan derden. Met het oog op de financiële risico's die de gemeente hierbij loopt, gaan wij terughoudend om met het honoreren van deze aanvragen. Alleen als het maatschappelijk belang ermee gediend is en er voldoende zekerheden gesteld worden, wordt een garantie verleend.

In 2021 heeft het college de nota garantstellingen en leningen vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders beschreven en geven we handvatten voor de besluitvorming door het formuleren van criteria en voorwaarden, waarmee we de risico's zoveel mogelijk beperken en meer inzichtelijk maken. Per 1 januari 2021 is het totaal van de directe garantstellingen € 50,7 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw is € 41,0 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van ons weerstandvermogen.

Kas- en relatiebeheer

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) vindt periodiek overleg plaats waarbij we nieuwe ontwikkelingen bespreken. Verschillende kredietverstrekkers geven regelmatig adviezen over het aantrekken en uitzetten van gelden. Ook in 2022 maken we gebruik van de verschillende adviserende

instanties om optimaal te kunnen profiteren van de beschikbare financiële instrumenten. In ons treasurystatuut hebben wij de administratieve organisatie, interne controle en informatievoorziening uitvoerig beschreven.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt vanaf 1 januari 2014 door de GR BAR-organisatie uitgevoerd. Voor een toelichting op de bedrijfsvoering verwijzen wij u naar de begroting 2022 van de GR BAR-organisatie. De bijdrage aan onze organisatie voor de bedrijfsvoering ziet er, als gevolg van de begroting 2022 van de GR BAR-organisatie, als volgt uit:

	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage GR BAR	-31.699.000	-31.291.000	-31.025.900	-31.032.600

Verdeling van de BAR-bijdrage over de taakvelden

Van de gehele BAR-bijdrage wordt de bijdrage voor personeelskosten verdeeld over de taakvelden. De overhead wordt niet verdeeld.

Programma/taakveld	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Bestuur en (overheids)participatie					
0.1:Bestuur	17.699.700	18.557.500	18.263.200	17.994.800	17.998.700
0.2:Burgerzaken	-624.000	-679.800	-664.900	-650.000	-650.200
Totaal 1 Bestuur en (overheids)participatie	17.075.700	17.877.700	17.598.300	17.344.800	17.348.500
2 Veiligheid					
1.1:Crisisbeheersing en brandweer	-75.700	-74.400	-74.100	-74.000	-74.000
1.2:Openbare orde en veiligheid	-964.200	-955.100	-949.100	-946.400	-946.400
8.3:Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
Totaal 2 Veiligheid	-1.039.900	-1.029.500	-1.023.200	-1.020.400	-1.020.400
3 Verkeer, vervoer en wegen					
2.1:Verkeer en vervoer	-1.618.000	-1.773.100	-1.732.400	-1.691.600	-1.692.200
2.2:Parkeren	-82.800	-82.200	-81.600	-81.300	-81.300
2.3:Recreatieve havens	-37.500	-36.600	-36.400	-36.400	-36.400
2.4:Economische havens en waterwegen	-37.500	-39.300	-38.600	-38.000	-38.100
2.5:Openbaar vervoer	-5.200	-5.100	-5.100	-5.100	-5.100
Totaal 3 Verkeer, vervoer en wegen	-1.781.000	-1.936.300	-1.894.100	-1.852.400	-1.853.100
4 Economische zaken					
0.2:Burgerzaken	-165.900	-206.900	-198.300	-188.700	-188.900
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-291.500	-291.600	-289.200	-287.700	-287.800
3.1:Economische ontwikkeling	-149.000	-160.800	-157.500	-154.200	-154.200
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-68.300	-66.800	-66.600	-66.600	-66.600
3.4:Economische promotie	-27.500	-26.900	-26.700	-26.700	-26.700
8.1:Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0
Totaal 4 Economische zaken	-702.200	-753.000	-738.300	-723.900	-724.200
5 Onderwijs					
4.1:Openbaar basisonderwijs	-15.300	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-45.900	-54.600	-52.700	-50.700	-50.700
Totaal 5 Onderwijs	-61.200	-69.600	-67.700	-65.700	-65.700
6 Cultuur, sport en groen					

5.1:Sportbeleid en activering	-28.500	-36.800	-35.000	-33.100	-33.200
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-15.300	-20.700	-19.700	-18.500	-18.500
5.4:Musea	-15.300	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
5.5:Cultureel erfgoed	-73.700	-75.600	-74.700	-73.900	-73.900
5.6:Media	-37.300	-36.400	-36.200	-36.200	-36.200
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.724.800	-1.870.200	-1.830.400	-1.791.100	-1.791.600
Totaal 6 Cultuur, sport en groen	-1.894.900	-2.054.700	-2.011.000	-1.967.800	-1.968.400
7 Sociaal domein					
2.5:Openbaar vervoer	-22.300	-21.800	-21.700	-21.700	-21.700
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-24.700	-28.900	-28.100	-27.000	-27.000
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	-37.500	-59.000	-54.800	-50.000	-50.100
6.2:Wijkteams	-1.823.000	-1.843.800	-1.825.700	-1.812.400	-1.812.600
6.3:Inkomensregelingen	-118.100	-182.200	-169.700	-155.500	-155.800
6.4:Begeleide participatie	-173.200	-169.200	-168.600	-168.600	-168.600
6.5:Arbeidsparticipatie	-2.108.900	-2.179.000	-2.149.900	-2.124.700	-2.125.100
6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-733.400	-760.700	-750.000	-740.600	-740.800
6.71:Maatwerkdienstverlening 18+	-55.900	-86.900	-80.900	-74.100	-74.200
6.72:Maatwerkdienstverlening 18-	-202.600	-215.000	-211.200	-207.600	-207.600
6.81:Geëscaleerde zorg 18+	-18.400	-24.000	-22.900	-21.600	-21.600
6.82:Geëscaleerde zorg 18-	-36.900	-43.200	-41.800	-40.300	-40.300
7.1:Volksgezondheid	-30.500	-36.700	-35.400	-33.900	-33.900
Totaal 7 Sociaal domein	-5.385.400	-5.650.400	-5.560.700	-5.478.000	-5.479.300
8 Gezondheid en duurzaamheid					
1.2:Openbare orde en veiligheid	-119.200	-118.600	-117.700	-117.300	-117.300
7.1:Volksgezondheid	0	-2.300	-1.900	-1.400	-1.400
7.2:Riolering	-634.600	-633.300	-628.400	-625.600	-625.700
7.3:Afval	-383.400	-378.600	-376.400	-375.600	-375.600
7.4:Milieubeheer	-241.600	-266.200	-259.900	-253.500	-253.600
8.1:Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0
Totaal 8 Gezondheid en duurzaamheid	-1.378.800	-1.399.000	-1.384.300	-1.373.400	-1.373.600
9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk					
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-496.300	-507.800	-501.700	-496.800	-496.900
3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-128.800	-128.400	-127.500	-127.000	-127.000
4.2:Onderwijshuisvesting	-240.400	-235.000	-234.000	-234.000	-234.000
5.2:Sportaccommodaties	-347.000	-368.100	-361.600	-355.400	-355.500
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	-532.800	-555.500	-547.300	-539.800	-539.900
8.1:Ruimtelijke ordening	-1.259.300	-1.323.700	-1.302.000	-1.282.200	-1.282.500
8.3:Wonen en bouwen	-1.187.600	-1.218.100	-1.203.200	-1.191.100	-1.191.100

Totaal 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk	-4.192.200	-4.336.600	-4.277.300	-4.226.300	-4.226.900
13 Buiten programma's					
0.5:Treasury	-61.300	-60.000	-59.700	-59.700	-59.700
0.61:OZB woningen	-266.200	-273.800	-270.300	-267.400	-267.400
0.62:OZB niet-woningen	-144.800	-150.700	-148.300	-146.400	-146.400
0.63:Parkeerbelasting	-15.300	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
0.64:Belastingen overig	-139.300	-136.200	-135.600	-135.600	-135.600
0.8:Overige baten en lasten	-13.200	-12.900	-12.800	-12.800	-12.800
0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
Totaal 13 Buiten programma's	-640.100	-648.600	-641.700	-636.900	-636.900
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Visie verbonden partijen

De gemeente Ridderkerk heeft een nota verbonden partijen vastgesteld voor de periode 2016 – 2020. De nota sluit aan bij de Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 januari 2015 van kracht is en tot doel heeft de democratische legitimatie te versterken en een methodiek te ontwikkelen waarmee de bestaande verbonden partijen kunnen worden beoordeeld en aangestuurd. Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat directe sturing door de gemeente minder wordt. Dit omdat de verbonden partij gezamenlijk wordt aangestuurd. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als de inzet zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren is hiervoor in de nota een methodiek opgenomen. Deze methodiek die kan worden ingezet om de invloed passend te laten zijn bij de situatie bestaat uit: het proces van positiebepaling, een governance-scan, bepalen van een sturingsscenario en het daarbij passende instrumentarium.

Besteding op de raadsprogramma 's

In het volgende overzicht zijn de verbonden partijen opgenomen met de gerealiseerde en geraamde bijdrage van de gemeente, c.q. het te ontvangen dividend.

Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022
Gemeenschappelijke regelingen			
1	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	-2.299.300	-2.351.000
2	DCMR Milieudienst Rijnmond	-944.400	-966.800
3	Natuur- en recreatieschap IJsselmonde incl. landschapstafel	-331.400	-378.300
4	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond	-315.000	-327.500
5	Jeugdhulp Rijnmond	-7.444.200	-8.800.700
6	Nieuw Reijerwaard	0	0
7	Metropoolregio Rotterdam Den Haag	-131.500	-134.500
8	BAR-organisatie		-31.699.000
Vennootschappen en corporaties			
10	Stedin Groep	180.000	180.000
11	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	154.000	154.000
12	N.V. BAR-Afvalbeheer	-3.675.100	-4.473.800
13	Oasen N.V.		0
14	Sport Service Ridderkerk	-2.225.600	-2.001.100
Overige verbonden partijen			
15	Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond	-1.401.700	-1.454.900
16	Landschapstafel IJsselmonde	-23.900	-5.800

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)		Vestigingsplaats Rotterdam	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	15 gemeenten uit het Rijnmond gebied nemen deel aan de VRR		
Stemverhouding	5%		
Openbaar belang			
(Brand)veiligheid, vervoer van zieken en ongeval slachtoffers, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing met inbegrip van de multidisciplinaire samenwerking en de Gemeenschappelijke meldkamer. De vorming van veiligheidsregio's heeft als doelstelling de versterking van de bestuurlijke aansturing van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal en nationaal niveau, alsmede de versterking van de geneeskundige hulpverlening en het regionale beheer van de brandweer.			
Bestuurlijk belang			
Burgemeester is lid van dagelijks bestuur en algemeen bestuur. Bij het nemen van besluiten door het algemeen bestuur brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit, met uitzondering van de leden die een gemeente vertegenwoordigen met een inwonertal boven 50.000. Zij brengen voor elk volgend 50.000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit tot een maximum van elf stemmen per gemeente.			
Actuele ontwikkelingen			
Ontwikkelagenda (inrichting organisatie), WNRA met betrekking tot ontwikkelingen regelgeving vrijwilligers, Corona			

Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>	12.711.000	11.039.000	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	70.545.000	70.987.000	Bijdrage gemeente 2022	2.351.000
<i>Resultaat 2022</i>	-281.000			
Risico's				
Bestaansrecht organisatie/ontwikkelagenda VRR, vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's, inwerkingtreding Omgevingswet, personele capaciteit brandweer, normalisering rechtspositie ambtenaren, deeltijdregeling brandweervrijwilligers, alarmering bevolking, duurzame Piketorganisatie, vakbekwaamheid, effecten en kosten als gevolg van grote crises, effecten en kosten als gevolg van grote crises/corona.				

DCMR milieudienst Rijnmond		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland				
Stemverhouding	1,8%				
Openbaar belang					
Advisering en ondersteuning van gemeentelijke milieutaken. De DCMR heeft een algemene adviestaak met betrekking tot milieu, adviseert ten aanzien van vergunningverlening en handhaving in het kader van de wettelijke taken als gevolg van de Wet Milieubeheer en ondersteunt de gemeente bij de uitvoering van het Besluit Bodemkwaliteit.					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Milieu is lid van het algemeen bestuur en oefent in die functie invloed uit op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
De invoering van de Omgevingswet per 01-07-2022 vraagt de aandacht. Samen met alle participanten bereidt DCMR zich voor op de naderende wetswijziging, o.a. door inzicht te krijgen in de (milieu)kwaliteit van het gebied op basis van toegankelijke data. De DCMR wil zich in 2022 steeds meer ontwikkelen tot een datagedreven organisatie. Het toezicht wordt weer gebiedsgericht georganiseerd, met behulp van steeds meer innovatie rond meldkamer en toezichtinstrumenten.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal		
Eigen vermogen	4.800.000	4.134.000	Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	10.000.000	10.700.000	Bijdrage gemeente 2022	966.800	
Resultaat 2022	0				
Risico's					
Controle over en sturing op het financieel resultaat. De komst van de Omgevingswet zorgt voor wat onzekerheid in deze.					

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ)		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk, Rotterdam, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland				
Stemverhouding	14%				
Openbaar belang					
Ontwikkelen en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap. Beheer, ontwikkeling en onderhoud van recreatieve groengebieden op IJsselmonde en specifiek voor Ridderkerk (Donckse Velden, Oosterpark, Wevershoek, Waalbocht)					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Beheer openbare ruimte en een raadslid zijn lid van het algemeen bestuur/dagelijks bestuur. Op deze wijze wordt invloed uitgeoefend op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
Zoeken naar bezuinigingen en opbouwen van buffer.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal		
Eigen vermogen	4.091.000	3.943.434	Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	1.299.000	2.370.346	Bijdrage gemeente 2022	378.300	
Resultaat 2022	0				
Risico's					

Structurele tekorten middellange termijn.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD-RR)		Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 gemeenten, regio Rijnmond				
Stemverhouding	6,7%				
Openbaar belang					
Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de Wet Publieke Gezondheid. De doelstelling: een evenwichtig productenaanbod zoveel mogelijk gericht op lokale problematiek. In zijn algemeenheid het verbeteren van de volksgezondheid van de bevolking.					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Volksgezondheid is lid van het algemeen bestuur en oefent op deze wijze invloed uit op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
Coronacrisis heeft veel invloed op GGD-RR aangezien infectieziektebestrijding één van de basistaken is die zij uitvoeren voor de regiogemeenten.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal		
Eigen vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	327.700	
Resultaat 2022	Niet bekend				
Risico's					
De GGD-RR is onderdeel van het concern gemeente Rotterdam. Deze gemeente is volledig financieel risicodragend van de GGD en GR.					

Jeugdhulp Rijnmond		Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen		Gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.			
Stemverhouding		3%			
Openbaar belang					
De GR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop van jeugdhulp zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd. De visie en doelen van de GR zijn daarmee een optelsom van de beleidsvoornemens van de deelnemende gemeenten.					
Doel:					
· Het beschikbaar houden van specialistische zorg en van 24/7 crisisopvang. · Het realiseren van schaalvoordelen. · Het delen van kennis en expertise.					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Jeugd is lid van het algemeen bestuur en oefent op die wijze invloed uit op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
Er is sprake van een hoog beroep op de ambulante specialistische jeugdhulp, waardoor sprake is van lange wachttijden voor met name specialistische GGZ. In 2021 is samen met VWS een plan van aanpak opgesteld om de wachttijden eind 2022 terug te brengen tot de treetnorm.					
Financiële positie – Verbonden partij				Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal		
Eigen vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	8.800.700	
Resultaat 2022	Niet bekend				
Risico's					
Deelnemende gemeenten zijn alle 15 volledig risicodragend.					

Nieuw Reijerwaard (GRNR)		Vestigingsplaats Ridderkerk	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Barendrecht, Ridderkerk en Rotterdam		

Stemverhouding	33,3%			
Openbaar belang				
De gemeenten Barendrecht, Ridderkerk en Rotterdam hebben gezamenlijk de ontwikkeling van Nieuw Reijerwaard op zich genomen. Hiertoe hebben zij per 1 januari 2012 de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR) opgericht.				
Bestuurlijk belang				
Het algemeen bestuur bestaat uit tien leden, de voorzitter inbegrepen. De raden van Ridderkerk en Barendrecht wijzen, uit hun midden en uit wethouders, elk vier leden en twee plaatsvervangend leden aan. De raad van Rotterdam wijst twee leden en twee plaatsvervangende leden aan. Van deze vier leden respectievelijk twee plaatsvervangend leden dienen ten minste twee leden respectievelijk één plaatsvervangend lid deel uit te maken van het college van burgemeester en wethouders. De raad van Rotterdam wijst uit de voorzitter van de raad en uit de wethouders, twee leden en twee plaatsvervangende leden aan. Het voorzitterschap rouleert jaarlijks.				
Actuele ontwikkelingen				
De belangstelling in de markt voor de kavels is in 2022 onverminderd groot. Dit heeft geleid tot meerdere verkopen, reserveringen en voorreserveringen. De coronacrisis lijkt geen tot weinig invloed te hebben gehad.				
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>	0	0	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	130.000.000	136.720.000	Bijdrage gemeente 2022	0
<i>Resultaat 2022</i>	0			
Risico's				
Bij een negatief resultaat aan het einde van de grondexploitatie, moet Ridderkerk 1/3 van het negatieve saldo bijdragen.				

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)		Vestigingsplaats Den Haag		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	23 gemeenten in Rotterdam Rijnmond en Haaglanden				
Stemverhouding	3,47%				
Openbaar belang					
Verbetering van het economisch vestigingsklimaat en de bereikbaarheid van de regio.					
Bestuurlijk belang					
De burgemeester is lid van het algemeen bestuur. De wethouder Verkeer is lid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit en het Presidium en de wethouder Regionale economie is lid van de bestuurscommissie Economisch vestigingsklimaat. In die functies oefenen zij invloed uit op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
Corona zorgt voor wegvallen opbrengsten vervoerbedrijven uit kaartverkoop. Dit raakt de MRDH-exploitatie niet direct. Medio 2021 is de MRDH in gesprek met het Rijk over een steunpakket voor 2022, en met de vervoerbedrijven over versoering.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal		
Eigen vermogen	31.048.100	30.929.300	Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	1.178.175.000	1.189.430.100	Bijdrage gemeente 2022	134.500	
Resultaat 2022	0				
Risico's					
Financiële problemen bij een vervoerbedrijf, financiële tegenvallers en vertraging bij grote infrastructurele projecten.					

BAR-organisatie		Vestigingsplaats Ridderkerk	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk		
Stemverhouding	33,3%		
Openbaar belang			
Doel van de regeling is het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het openbaar lichaam van de door de deelnemende gemeenten opgedragen taken. · In samenwerking ten behoeve van de drie gemeenten het werkgeverschap en de inkoopfunctie uit te voeren; · Het doel van de samenwerking is om door het samenvoegen van grote delen van de ambtelijke organisaties de burgers van de drie gemeenten kwalitatief hoogstaande dienstverlening te bieden; · Er wordt invulling gegeven op de zeven inhoudelijk verbindende thema's van de drie gemeenten. Deze thema's zijn: Duurzaamheid, Veiligheid, Economie, Maatschappij, Voorzieningen, Ruimte en Mobiliteit.			
Bestuurlijk belang			

Het algemeen bestuur van de BAR-organisatie bestaat uit de colleges van de drie gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk). Het Dagelijks bestuur bestaat uit zes leden (van het algemeen bestuur), twee van elke deelnemende gemeente, te weten één wethouder en de burgemeester, de voorzitter meegerekend. Op deze wijze oefent iedere deelnemende gemeente in gelijke mate invloed uit op de besluitvorming in de BAR-organisatie.

Actuele ontwikkelingen

Herstel na het coronavirus, komende gemeenteraadsverkiezingen en organisatieontwikkeling.

Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>	0	0	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	6.430.500	6.357.400	Bijdrage gemeente 2022	31.699.000
<i>Resultaat 2022</i>	0			

Risico's

ICT waar het gaat om software, hardware, communicatie techniek en informatiebeveiliging. Aansprakelijkheid voor het handelen van personeel, Implementatie en uitvoering geven aan (nieuwe) wet- en regelgeving .

Stedin Groep	Vestigingsplaats Rotterdam	Naamloze vennootschap
--------------	----------------------------	-----------------------

Deelnemende partijen	44 gemeenten
Stemverhouding	1,13%

Openbaar belang

Stedin Groep (Netwerkbedrijf) draagt zorg voor de gas- en elektriciteitsnetten binnen haar voorzieningsgebied. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat dit maatschappelijk nut heeft. Daarnaast zorgt ze voor financiële opbrengsten (dividend). Door de splitsing van Eneco en Stedin per 31 januari 2017 is geen discussie ontstaan over een verkoop van Stedin. Uiteraard mag je als gemeente je aandelen te koop aanbieden, maar uitsluitend aan publieke partijen en niet aan private partijen.

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordiging/stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.

Actuele ontwikkelingen

De energietransitie blijft een hoofdthema. Ook in het verzorgingsgebied zien we aan een stijgend aantal laadpalen en zonnepanelen dat deze transitie echt doorzet. Het waarborgen van voldoende netcapaciteit en spanningskwaliteit hebben aandacht. In juni 2021 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de langetermijnfinanciering. Voor de korte termijn heeft onze gemeente ingetekend voor cumulatief preferente aandelen. In totaal is door Stedin hiermee € 200 miljoen eigen vermogen opgehaald bij bestaande aandeelhoudende gemeenten. Aandeel Ridderkerk in deze (extra) preferente aandelen bedraagt 1,13% ofwel € 2.260.000. Voor de langere termijn heeft Stedin meer middelen nodig oplopend tot een bedrag van € 1 miljard. Met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Autoriteit Consument en Markt wordt gesproken over de wet- en regelgeving en hoe die beter kan aansluiten op de huidige financieringssituatie. De inzet van Stedin en andere netbeheerders is ook dat het Rijk een bijdrage zou moeten leveren. Ook wordt door Stedin onderzocht of andere aandeelhouders kunnen toetreden, zoals provincies en gemeenten die nu nog geen aandeelhouder zijn maar wel tot het verzorgingsgebied van Stedin behoren. Het komende jaar dienen dus belangrijke vervolgbesluiten genomen te worden over de langetermijnfinanciering bij Stedin.

Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	3.394.450
<i>Eigen vermogen</i>	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	Niet bekend	Niet bekend	Dividend	180.000
<i>Resultaat 2022</i>	Niet bekend			

Risico's

Stedin heeft een laag risicoprofiel als gevolg van een gereguleerde markt. Er is echter sprake van dalende gereguleerde nettarieven waarin de gemaakte kosten niet direct of gedurende een langere periode (afschrijvingsduur investeringen) aan de klant mogen worden doorgerekend. Door een combinatie van toename van het investeringsprogramma, met name als gevolg van de energietransitie, en de daarmee fors stijgende kosten (zoals die van TenneT) staan zowel de financiering als de komende jaarresultaten onder druk. Dit betekent dat de (reguliere) dividenden van de komende jaren nogal zullen fluctueren. Het preferente dividend staat voor de komende jaren echter vast op 3%.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Vestigingsplaats Den Haag	Naamloze vennootschap
---------------------------------------	---------------------------	-----------------------

Deelnemende partijen	355 gemeenten
Stemverhouding	0,16%

Openbaar belang

BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijke belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang				
Vertegenwoordiging/stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.				
Actuele ontwikkelingen				
Het coronavirus is van grote invloed op klanten, medewerkers en de maatschappij als geheel. De bank is tevreden dat ze in deze moeilijke tijden klanten in de publieke sector vooralsnog kan blijven helpen, medewerkers een veilige werkomgeving kan blijven bieden, en daarbij naar verwachting nog steeds voldoende financiële resultaten kan blijven behalen.				
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	225.500
<i>Eigen vermogen</i>	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	Niet bekend	Niet bekend	Dividend	154.000
<i>Resultaat 2022</i>	Niet bekend			
Risico's				
Er is sprake van onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten. Door de coronacrisis worden op de financiële markten, waar BNG Bank het geld ophaalt, intussen grote verliezen geleden. De BNG heeft voldoende buffers en een AAA-rating dus ziet voor zichzelf geen doemscenario's. Voor verliesmakende klanten treft de BNG jaarlijks een (forse) voorziening, maar op het totale krediet is het percentage oninbare leningen erg laag. De kredietportefeuille blijft desondanks kwalitatief sterk.				

N.V. BAR-Afvalbeheer		Vestigingsplaats Albrandswaard		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen		Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk			
Stemverhouding		33,3%			
Openbaar belang					
Inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen op een duurzame manier tegen zo laag mogelijke tarieven.					
Bestuurlijk belang					
De NV BAR-Afvalbeheer is een zelfstandige uitvoeringsorganisatie die werkt binnen de kaders die de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk voor hun eigen gemeente stellen. Het lokale afvalbeleid is de verantwoordelijkheid van de gemeenten.					
De colleges van burgemeester en wethouders van de 3 gemeenten zijn aandeelhouder en worden vertegenwoordigd in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder milieu. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.					
Actuele ontwikkelingen					
De verwerkingsprijzen van afval stijgen en de opbrengsten van de grondstoffen dalen. Papier is hier een uitzondering op. In 2022 wordt gestart met tarieven opgebouwd uit een vast en een variabel deel.					
Financiële positie – Verbonden partij				Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	100.000	
Eigen vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	4.473.800	
Resultaat 2022	Niet bekend				
Risico's					
Beperkt, eigendom van afval en dus risico op extra verwerkingskosten is bij de gemeente gebleven. De NV kent vooral bedrijfsvoeringaangelegenheden.					

Oasen N.V.		Vestigingsplaats Gouda	Naamloze vennootschap
Deelnemende partijen	De gemeenten in het voorzieningsgebied		
Stemverhouding	6,28%		
Openbaar belang			
Oasen draagt zorg voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied. Oasen maakt drinkwater voor 750.000 mensen en 7.200 bedrijven, in 24 gemeenten waaronder Ridderkerk. Het gaat om totaal zo'n 45 miljard liter drinkwater. Hiervoor worden 7 zuiveringsstations, 9 pompstations en een watertoren gebruikt. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat het bedrijf nut heeft voor de inwoners van onze gemeente en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.			
Bestuurlijk belang			

Vertegenwoordiging/stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.				
Actuele ontwikkelingen				
Oasen blijft gif-lozingen van bedrijven (zoals GenX) van nul als uitgangspunt zien. Wat niet in het milieu komt, hoeft Oasen er ook niet uit te verwijderen.				
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	Niet bekend	Niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	0
<i>Resultaat 2022</i>	Niet bekend			
Risico's				
Drinkwater en de tarieven worden steeds meer gereguleerd. Met name de Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft een grote invloed op de tariefstelling en daarmee ook op de financiële resultaten. Vervuiling van drinkwater kan zorgen voor hogere reinigingskosten. Oasen houdt de situatie rondom het coronavirus nauwlettend in de gaten. De drinkwatervoorziening is goed beschermd.				

Sport Service Ridderkerk B.V.		Vestigingsplaats Ridderkerk		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen		Ridderkerk			
Stemverhouding		100%			
Openbaar belang					
Het exploiteren en coördineren van het sport gerelateerd maatschappelijk vastgoed in Ridderkerk.					
Bestuurlijk belang					
Vertegenwoordiging in het bestuur door de wethouders Sport, Maatschappelijk vastgoed en Financiën.					
Actuele ontwikkelingen					
Geen.					
Financiële positie – Verbonden partij				Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal	100	
Eigen vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	2.001.100	
Resultaat 2022	Niet bekend				
Risico's					
Het is nog onbekend hoe ledenaantallen bij verenigingen zich gaan ontwikkelen ten gevolge van Corona. Dit kan als gevolg hebben dat verbonden verenigingen minder gebruik gaan maken van accommodaties waardoor inkomsten zullen teruglopen bij SSR.					

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond (CJG)		Vestigingsplaats Rotterdam		Stichting	
Deelnemende partijen		Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.			
Stemverhouding		3,6%			
Openbaar belang					
CJG Rijnmond treedt op als uitvoerder van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Het CJG is de plek waar ouders en verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen voor ondersteuning en advies over opgroeien, opvoeden en gezondheid.					
Bestuurlijk belang					
Vertegenwoordiging in de Raad voor het Publiek Belang					
Actuele ontwikkelingen					
Regionaal wordt sterk ingezet op verbetering en modernisering van het dienstenpakket van CJG Rijnmond. Onder de paraplu van het programma CJG Next, wordt een gedifferentieerd en gepersonaliseerd basispakket JGZ ontwikkeld en verdere vernieuwing vormgegeven. In 2021 wordt de ontwikkeling van het programma verder voortgezet en al tot uitvoer gebracht.					
Financiële positie – Verbonden partij				Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2022	31-12-2022	Aandelenkapitaal		
Eigen vermogen	Niet bekend	Niet bekend	Leningen/garantstellingen		

<i>Vreemd vermogen</i>	Niet bekend	Niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	1.454.900
<i>Resultaat 2022</i>	Niet bekend			
Risico's				
Onzekerheid impact coronavirus op dienstverlening/ onzekerheid omvang subsidie/ onvoldoende informatiebeveiliging/ onverwachte kostenstijgingen door overheidsmaatregelen of verhoging van premies/ beperkte beschikbaarheid zorgprofessionals op de arbeidsmarkt/ discrepantie tussen toekomstig profiel personeel versus huidig personeelsbestand.				

Landschapstafel IJsselmonde		Vestigingsplaats Rotterdam		Bestuursovereenkomst		
Deelnemende partijen		Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk, Rotterdam en Zwijndrecht.				
Stemverhouding		Alleen besluiten op basis van unanimiteit (consensus)				
Openbaar belang						
1. Komen tot afstemming van beleid, uitvoering en monitoring ten aanzien van de groen- en recreatiegebieden op IJsselmonde ten einde de kwaliteit van het landschap in stand te houden c.q. te verbeteren; 2. Samen werken aan het Uitvoeringsprogramma 'Groen IJsselmonde' om een stimulans te geven aan en te komen tot een recreatief aantrekkelijk, toegankelijk en bruikbaar groen landschap, waardoor ook kan worden bijgedragen aan de economische ontwikkeling van IJsselmonde; 3. Inzetten op afstemming van het beheer van de groen- en recreatiegebieden op IJsselmonde, het stellen van kaders voor het beheer en streven naar een verbetering van de efficiëntie in beheer in overleg met de terrein beherende instanties.						
Bestuurlijk belang						
De wethouder Buitenruimte vertegenwoordigt de gemeente in de landschapstafel en oefent op deze wijze invloed uit op de besluitvorming.						
Actuele ontwikkelingen						
Beperkte rol Landschapstafel en daarom nieuwe afgeslankte vorm						
Financiële positie – Verbonden partij				Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2022	31-12-2022		Aandelenkapitaal		
Eigen vermogen	0	0		Leningen/garantstellingen		
Vreemd vermogen	0	0		Bijdrage gemeente 2022	5.800	
Resultaat 2022	0					
Risico's						
Geen						

Paragraaf 7 Grondbeleid

Doel

- *Algemeen doel:* met de informatie uit deze paragraaf kan de gemeenteraad beleidslijnen vast- en bijstellen. Het is een middel om te sturen.
- *Specifiek doel:* regie houden op ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente, zowel inhoudelijk als financieel.
- *Achtergrondinformatie:* via grondbeleid kunnen we bij het uitvoeren van bepaalde programma's uit deze begroting meer bepalen. Bijvoorbeeld over thema's als groen, water, wonen, werken en recreëren. Tegelijkertijd kan het grondbeleid zowel tot (extra) baten als (extra) lasten leiden. Deze eventuele baten en lasten, en de financiële risico's van het grondbeleid zijn van groot belang voor de totale financiële positie van de gemeente.

Inleiding

Aan het in exploitatie brengen van gronden door de gemeente zijn financiële risico's verbonden. Zowel aan de kostenkant (grondverwerving, bouw- en woonrijp maken, bodemsaneringen en financieringskosten) als aan de opbrengstenkant (grondverkoop woningbouw en bedrijventerreinen). Daarmee moeten wij rekening houden bij het in exploitatie brengen van grond.

Niet alleen de gemeente kan grond in exploitatie brengen. Ook marktpartijen kunnen grond in exploitatie brengen. Bij exploitatie door marktpartijen is de gemeente verplicht om de gemeentelijke kosten te verhalen op de exploitant. Deze kosten zijn wettelijk vastgelegd en daardoor beperkt. Dit leidt ertoe dat we soms niet alle gemaakte kosten kunnen verhalen. Daardoor ontstaan er dus ook risico's voor de gemeente bij de exploitatie van grond door marktpartijen.

In deze paragraaf beschrijven wij een actueel beeld:

- van het te verwachten eindresultaat van de in exploitatie genomen complexen, en;
- de risico's die er zijn ten aanzien van het behalen van deze eindresultaten.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen uit de programma's

Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de door de gemeenteraad op 19 november 2020 vastgestelde Nota Grondbeleid 2020 – 2023. Ridderkerk voert in sommige gevallen een actief grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente actief locaties (her)ontwikkelt om zodoende de gewenste ruimtelijke ontwikkeling te bewerkstelligen. Niet altijd is de gemeente eigenaar van de grond. Wanneer een ontwikkeling wel gewenst is sluiten we daarover een overeenkomst ex artikel 6.24 Wet ruimtelijke ordening met derden. Soms in combinatie met een samenwerkingsovereenkomst.

Dit leidt tot:

- een verantwoorde strategie voor aankoop van grond;
- een verantwoord financieel beheer over de grond die de gemeente in bezit heeft;
- een actieve rol in de planontwikkeling in samenwerking met marktpartijen;
- uitgifte van bouwrijp gemaakte grond, meestal door verkoop, incidenteel door erfpacht.

Strategische aankopen

Het kan voorkomen dat bij het aankopen van gronden om strategische redenen snelle actie is geboden. Dit kan betekenen dat er geen tijd is om het gebruikelijke traject - bestemmingsplan, exploitatieopzet - met de gemeenteraad te doorlopen. In dat geval is het college gemachtigd de gronden aan te kopen. Het college overlegt hier dan eerst over met het Presidium.

Financiële risico's

Op basis van het huidige uitvoeringsstadium zijn de risico's van de nog lopende grondexploitatie hieronder beschreven. Het gaat daarbij niet om het feit of een grondexploitatie al dan niet verlies zal opleveren. Het gaat om de risico's die er zijn ten aanzien van het bereiken van het te verwachten eindresultaat.

Prognose en analyse van de grondexploitaties

Algemeen

Een prognose van de uitkomst van de totale grondexploitatie is hieronder opgenomen. Deze prognose is geactualiseerd op basis van geactualiseerde parameters voor de grondexploitatie. De parameters zijn:

- rentepercentage 1,7% per jaar;

- kostenstijgingen 2,5% per jaar;
- opbrengstenstijgingen 0% per jaar.

Daarnaast zijn alle exploitaties herzien in het kader van de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2021 (MPG). Ook zijn alle geactualiseerde grondexploitaties op 1 juli 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

In verband met de afsluiting eind 2021 van de grondexploitaties Cornelisland en Anjerstraat is er in 2022 met zekerheid nog één lopende grondexploitatie, namelijk Het Zand. De kans bestaat overigens, dat de grondexploitatie Cornelisland niet eind 2021 wordt afgesloten, maar eind 2022. Bovendien worden meerdere nieuwe grondexploitaties voorbereid, die in 2022 in exploitatie genomen kunnen worden. Dit betreft locaties die zijn opgenomen in de Notitie grondposities. Het is op dit moment nog niet exact bekend welke locaties zullen worden ontwikkeld. Wel is het vrij zeker, dat deze locaties een financieel positief resultaat zullen opleveren.

Prognose van resultaten van in exploitatie genomen grondexploitatie.

Grondexploitatie	Prognose afsluitingsjaar	Korte toelichting/stand van zaken (o.a. inzake winstneming of verlies)
Het Zand	2024	Het appartementengebouw in fase 6 is in aanbouw. Fase 7 wordt gegund (Knarrenhof). De eerste van drie bouwblokken in de Driehoek Het Zand is in aanbouw. Er wordt in totaal een winst verwacht van € 213.600 ten opzichte van de eerdere verwachte winst in 2017 van € 656.500. Hiervan is € 147.200 tussentijds al gerealiseerd.

Het Zand

Stand van zaken project

Het appartementengebouw in de zesde fase (58 appartementen) is in aanbouw. De zevende fase met 26 grondgebonden woningen is gegund (Knarrenhof). Het eerste van drie bouwblokken in de Driehoek Het Zand (in totaal 88 appartementen en 43 grondgebonden woningen) is in aanbouw.

Risico's

Kostenstijgingen en vertragingen in de grondexploitatie hebben de laatste jaren geleid tot een afname van het financieel resultaat en een verlenging van de looptijd van de grondexploitatie. Als gevolg daarvan moest bij de Jaarrekening 2019 en 2020 een deel van de in 2017 gerealiseerde tussentijdse winstneming van € 656.500 teruggenomen worden met in totaal € 509.300.

Er moeten nog forse uitgaven worden gedaan in het kader van het bouw- en woonrijp maken. Deze kosten zijn nog een risico. De kostenramingen zijn wel recentelijk geactualiseerd. Een ander risico betreft de grondopbrengst voor fase 7 (Knarrenhof). De kans is aanwezig, dat voor deze fase een lagere opbrengst wordt gerealiseerd dan er is geraamd. Zodra er duidelijkheid bestaat over het resultaat van de grondverkoop van fase 7, zal de grondexploitatie worden geactualiseerd.

Onderbouwing winstneming of verlies

Winstneming

Voor het nemen van winst in grondexploitaties zijn voorschriften opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. Deze voorschriften gelden vanaf 1 januari 2017. De gemeente is verplicht tussentijds winst te nemen op basis van het percentage gerealiseerde kosten en het percentage gerealiseerde opbrengsten.

Bij realisatie van:

- 20% van de geraamde opbrengst, en;
- 70% van de geraamde kosten, dient;
- 14% (20% * 70%) van de geraamde winst genomen te worden aan het eind van het betreffende jaar.

Tussentijdse winstnemingen worden verantwoord in de jaarrekening. Bij afsluiting van een grondexploitatie vindt de eindafrekening plaats. Dit is meestal aan het einde van het boekjaar, bij het opstellen van jaarrekening.

Verlies

Als in een grondexploitatie een verlies wordt verwacht, wordt een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van het te verwachten verlies. Het verlies wordt genomen bij afsluiting van een

grondexploitatie. Meestal vindt dit plaats aan het einde van een boekjaar, bij het opstellen van de jaarrekening. De getroffen verliesvoorziening wordt dan aangewend om het verlies te dekken. Soms is er sprake van een verschil tussen het daadwerkelijke verlies en de getroffen verliesvoorziening. In zo'n geval komt het verschil ten gunste of ten laste van het resultaat van de jaarrekening.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Hieronder treft u het totaaloverzicht van de ramingen van baten en lasten inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Deze gegevens vindt u ook terug in de beleidsbegroting onder het kopje 'Wat mag het kosten?' opgenomen in de programma's. Door het samenvoegen van de losse onderdelen is er beter zicht op de baten en lasten van de totale begroting.

Overzicht van de exploitatie

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Bestuur en (overheids)participatie					
Lasten	-5.915.600	-4.524.300	-4.445.900	-4.496.600	-4.486.700
Baten	1.144.200	1.093.700	992.700	992.700	992.700
Saldo	-4.771.400	-3.430.600	-3.453.200	-3.503.900	-3.494.000
Totaal 1 Bestuur en (overheids)participatie	-4.771.400	-3.430.600	-3.453.200	-3.503.900	-3.494.000
2 Veiligheid					
Lasten	-3.654.200	-3.637.000	-3.625.700	-3.630.200	-3.631.000
Baten	1.232.400	956.800	915.500	894.800	894.800
Saldo	-2.421.800	-2.680.200	-2.710.200	-2.735.400	-2.736.200
Totaal 2 Veiligheid	-2.421.800	-2.680.200	-2.710.200	-2.735.400	-2.736.200
3 Verkeer, vervoer en wegen					
Lasten	-9.079.500	-8.547.500	-9.718.700	-9.771.500	-10.278.700
Baten	1.451.300	475.400	475.400	475.400	475.400
Saldo	-7.628.200	-8.072.100	-9.243.300	-9.296.100	-9.803.300
Totaal 3 Verkeer, vervoer en wegen	-7.628.200	-8.072.100	-9.243.300	-9.296.100	-9.803.300
4 Economische zaken					
Lasten	-2.332.800	-1.890.500	-1.807.000	-1.764.100	-1.762.300
Baten	1.406.200	1.383.000	1.363.000	1.334.000	1.334.000
Saldo	-926.600	-507.500	-444.000	-430.100	-428.300
Totaal 4 Economische zaken	-926.600	-507.500	-444.000	-430.100	-428.300
5 Onderwijs					
Lasten	-3.112.700	-1.912.000	-1.871.100	-1.681.100	-1.642.100
Baten	1.748.200	577.100	577.100	577.100	577.100
Saldo	-1.364.500	-1.334.900	-1.294.000	-1.104.000	-1.065.000
Totaal 5 Onderwijs	-1.364.500	-1.334.900	-1.294.000	-1.104.000	-1.065.000
6 Cultuur, sport en groen					
Lasten	-8.718.900	-8.693.900	-8.613.600	-8.606.800	-8.355.700
Baten	25.800	15.800	15.800	15.800	15.800
Saldo	-8.693.100	-8.678.100	-8.597.800	-8.591.000	-8.339.900
Totaal 6 Cultuur, sport en groen	-8.693.100	-8.678.100	-8.597.800	-8.591.000	-8.339.900
7 Sociaal domein					
Lasten	-54.426.200	-57.097.200	-55.817.600	-55.004.700	-54.903.900
Baten	13.458.400	14.531.900	14.531.900	14.531.900	14.531.900
Saldo	-40.967.800	-42.565.300	-41.285.700	-40.472.800	-40.372.000

Totaal 7 Sociaal domein	-40.967.800	-42.565.300	-41.285.700	-40.472.800	-40.372.000
8 Gezondheid en duurzaamheid					
Lasten	-15.097.900	-14.003.500	-13.927.500	-13.910.200	-12.947.700
Baten	12.392.700	12.676.900	13.185.300	13.289.600	13.277.700
Saldo	-2.705.200	-1.326.600	-742.200	-620.600	330.000
Totaal 8 Gezondheid en duurzaamheid	-2.705.200	-1.326.600	-742.200	-620.600	330.000
9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk					
Lasten	-20.479.600	-15.696.600	-13.840.600	-13.772.100	-13.413.800
Baten	12.609.000	6.783.800	4.749.100	4.229.300	3.694.400
Saldo	-7.870.600	-8.912.800	-9.091.500	-9.542.800	-9.719.400
Totaal 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk	-7.870.600	-8.912.800	-9.091.500	-9.542.800	-9.719.400
13 Buiten programma's					
Lasten	-16.815.800	-15.492.300	-14.790.600	-15.045.400	-14.927.500
Baten	83.333.200	88.082.400	86.898.700	87.242.300	88.256.100
Saldo	66.517.400	72.590.100	72.108.100	72.196.900	73.328.600
Totaal 13 Buiten programma's	66.517.400	72.590.100	72.108.100	72.196.900	73.328.600
Saldo van baten en lasten	-10.831.800	-4.918.000	-4.753.800	-4.099.800	-2.299.500

Overzicht van de reservemutaties

Reservemutaties	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Bestuur en (overheids)participatie					
Stortingen	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Onttrekkingen	459.700	0	0	0	0
Saldo	411.200	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Totaal 1 Bestuur en (overheids)participatie	411.200	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
3 Verkeer, vervoer en wegen					
Stortingen	-2.061.700	-1.016.400	-1.129.400	-1.102.300	-1.102.300
Onttrekkingen	3.477.700	1.735.900	1.766.400	1.369.200	1.369.900
Saldo	1.416.000	719.500	637.000	266.900	267.600
Totaal 3 Verkeer, vervoer en wegen	1.416.000	719.500	637.000	266.900	267.600
4 Economische zaken					
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	160.900	0	0	0	0
Saldo	160.900	0	0	0	0
Totaal 4 Economische zaken	160.900	0	0	0	0
6 Cultuur, sport en groen					
Stortingen	-1.200.000	0	0	0	0
Onttrekkingen	1.645.800	300.000	300.000	300.000	0

Saldo	445.800	300.000	300.000	300.000	0
Totaal 6 Cultuur, sport en groen	445.800	300.000	300.000	300.000	0
7 Sociaal domein					
Storting	0	-1.000.000	0	0	0
Onttrekkingen	205.300	1.306.000	371.000	246.000	246.000
Saldo	205.300	306.000	371.000	246.000	246.000
Totaal 7 Sociaal domein	205.300	306.000	371.000	246.000	246.000
8 Gezondheid en duurzaamheid					
Storting	-6.700.000	0	0	0	0
Onttrekkingen	9.626.600	1.994.700	1.242.600	1.010.600	10.600
Saldo	2.926.600	1.994.700	1.242.600	1.010.600	10.600
Totaal 8 Gezondheid en duurzaamheid	2.926.600	1.994.700	1.242.600	1.010.600	10.600
9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk					
Storting	-693.600	-769.400	-1.192.400	-1.192.400	-1.192.400
Onttrekkingen	1.770.900	1.747.400	903.300	1.591.900	1.584.600
Saldo	1.077.300	978.000	-289.100	399.500	392.200
Totaal 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk	1.077.300	978.000	-289.100	399.500	392.200
13 Buiten programma's					
Storting	-29.440.100	0	0	0	0
Onttrekkingen	32.370.600	2.522.500	2.324.600	2.126.700	1.928.800
Saldo	2.930.500	2.522.500	2.324.600	2.126.700	1.928.800
Totaal 13 Buiten programma's	2.930.500	2.522.500	2.324.600	2.126.700	1.928.800
Saldo van storting en onttrekkingen	9.573.600	6.772.200	4.537.600	4.301.200	2.796.700

Begrotingssaldi	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Begrotingssaldi	-1.258.200	1.854.200	-216.200	201.400	497.200

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	12.406.200	13.025.000	13.432.100	13.825.400	14.230.000
Algemene uitkeringen	69.876.000	74.018.100	72.345.100	72.294.900	72.903.600
Dividend	334.000	334.000	401.800	401.800	401.800
Saldo van de financieringsfunctie	339.300	292.500	760.700	1.033.200	1.152.900
Overige dekkingsmiddelen	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Totaal	82.959.300	87.673.400	86.943.500	87.559.100	88.692.100

Overzicht van de kosten van overhead

Overheadskosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, niet tot overhead behoren.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
--------------	------	------	------	------	------

Bestuursondersteuning	-155.100	-157.100	-157.100	-157.100	-157.100
Communicatie en voorlichting	-116.300	-116.300	-116.300	-116.300	-116.300
Gemeente-app	0	-16.000	-15.900	-15.700	-15.500
Huisvesting gemeentehuis	-811.800	-1.072.500	-912.700	-1.441.200	-1.439.900
Juridische zaken	-83.600	-83.600	-83.600	-83.600	-83.600
Overhead vanuit de BAR-organisatie	-13.319.000	-12.914.500	-12.819.800	-12.823.100	-12.825.900
Representatie en overige kosten	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000
Totaal	-14.517.800	-14.392.000	-14.137.400	-14.669.000	-14.670.300

De mutaties in de post Huisvesting gemeentehuis worden veroorzaakt door fluctuaties in de kosten voor het onderhoud van het gemeentehuis.

Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Nu de grondexploitaties aflopen neemt ook de bijbehorende vennootschapsbelasting af. Dit is zichtbaar in onderstaande tabel.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Heffing vennootschapsbelasting	-743.800	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
Totaal	-743.800	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000

Bedrag voor onvoorzien

Het is een verplichting om de post Onvoorzien op te nemen in de begroting. De omvang van het budget is echter niet wettelijk vastgelegd. De provincie Zuid-Holland hanteert als norm ongeveer een bedrag van € 1,00 per inwoner. Gezien de goede financiële positie en reserves hebben we voldoende buffers om onvoorziene kosten op te vangen.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Onvoorzien	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000

Toelichting op overzicht baten en lasten

Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

Investerings 2022-2025

Voor de begroting 2022 wordt volgens de nota Activabeleid 2016 een investeringslijst 2023-2025 opgesteld. Een realistische planning van deze investeringen moet leiden tot een evenwichtige spreiding over de planperiode. De onontkoombaarheid van een investering in een bepaald jaar moet worden aangetoond. De kapitaallasten zijn gerekend vanaf 1 januari van het jaar ná oplevering van de investering.

Prijsstijging op uitgaven

In de begroting 2020 en 2021 zijn de budgetten niet geïndexeerd. Dit jaar is het financieel mogelijk de budgetten gedeeltelijk mee te laten groeien met de stijging met de inflatie volgens het geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP).

Op basis van de prognose van het Centraal Plan Bureau in het jaarlijks Centraal Economisch Plan 2021 uit maart 2021 wordt landelijk rekening gehouden met een prijsstijging van 1,4%.

Voor het meerjarenperspectief (2022-2025) wordt uitgegaan van constante prijzen (geen indexering).

Indexering tarieven

Belastingen en heffingen worden conform het tarievenbeleid met de inflatie gecorrigeerd.

Daarnaast wordt bij de opbrengsten rekening gehouden met de woningbouwplanning (areaaluitbreiding) en verminderingen op aanslagen (in verband met bezwaren).

Voor het bepalen van de hoogte en de samenstelling van de tarieven voor (gebonden) heffingen, zoals riool- en afvalstoffenheffing en lijkbezorgingsrechten wordt uitgegaan van kostendeekkende tarieven.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

De algemene uitkering in de begroting 2022 wordt berekend op basis van de meicirculaire 2021.

Gemeenschappelijke regelingen – indexering begroting 2022

Op 24 november 2020 heeft het college ingestemd met de door de Kring van gemeentesecretarissen voorgestelde financiële kaders voor de op te stellen begrotingen door gemeenschappelijke regelingen Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR), Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD), Dienst centraal milieubeheer Rijnmond (DCMR) en Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). Dit houdt een inflatiecorrectie in van 1,9% (inclusief nacalculatie over de jaren 2019-2021). Voor de MRDH geldt een afwijkend percentage. Regio Haaglanden coördineert de indexering van de inwonersbijdrage aan het programma Economisch Vestigingsklimaat. Deze indexering komt uit op 2,6% voor loonkosten en 1,6% voor de materiële kosten. De bijdrage per inwoner neemt per saldo toe met 1,84% van € 2,72 tot € 2,77.

Algemene reserve

In Nota Reserves en Voorzieningen Ridderkerk 2021 - 2024 is als ondergrens van de algemene reserve € 20 miljoen opgenomen.

Op advies van de provincie, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wordt in de begroting nog geen rekening gehouden met de mogelijke voordelen van de herijking van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Rente

Marktrente financieringstekort

De marktrente voor het te berekenen financieringstekort wordt gebaseerd op de rente per 18 maart 2021 van een 20-jarige lening met jaarlijkse gelijke aflossing: 0,5%.

Rente grondexploitaties

In de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) van maart 2021 zijn de laatste voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) toegepast. Op basis van de berekening in de jaarrekening 2020 is in het MPG 2021 1,7% rente toegerekend aan de grondbedrijfcomplexen.

Dividend

In deze financieel onzekere tijden wordt de dividendopbrengst in de begroting gehandhaafd op het niveau van de begroting 2021.

Financieel toezichtkader van de provincie

In maart 2019 hebben de provincies een Gemeenschappelijk Financieel Toetsingskader (GTK) 2020 voor de gemeenten gepubliceerd. Dit toetsingskader is in de plaats van het Gemeentelijke Toetsingskader 2014 gekomen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Meer uniformiteit in het toezicht en maatwerk per gemeente;

- Risicogericht toezicht;
- Proportioneel toezicht;
- Transparantie.

De uitgangspunten voor repressief toezicht zijn echter ongewijzigd. Om voor repressief toezicht in aanmerking te komen moet:

- De begroting 2022-2025 structureel en reëel in evenwicht zijn of als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in 2025, het laatste jaar van de meerjarenraming, tot stand wordt gebracht.
- De vastgestelde jaarrekening 2020 vóór 15 juli 2021 en de begroting 2022 vóór 15 november 2021 aan Gedeputeerde Staten te zijn toegezonden.

Naast deze uitgangspunten geldt ook dat de jaarrekening 2020 structureel en reëel in evenwicht moet zijn. In het geval de jaarrekening niet structureel in evenwicht is, moet het structureel tekort worden betrokken bij het onderzoek van de begroting 2022.

Met het 'structureel en reëel evenwicht', in bovenstaande punten, wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Reëel houdt in dat sprake is van volledige, realistische en haalbare ramingen.

De begrotingscirculaire gemeenten 2021-2024 van de provinciaal toezichthouder is de meest recente begrotingscirculaire van de provincie Zuid-Holland. In deze circulaire zijn de eisen uit het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 nog eens bevestigd. Verder laat de provincie weten bij de beoordeling aandacht te besteden aan de structurele begrotingspositie.

Over mogelijke bezuinigingen, ombuigingen en taakstellingen wordt gesteld dat deze ook voldoende onderbouwd moeten zijn met een reëel bezuinigingsplan. Daarmee wordt bedoeld dat het een aannemelijk plan is met voldoende zekerheid om de maatregelen tijdig en volledig te realiseren.

Samenvatting en analyse op hoofdlijnen

Onderstaande tabellen bevatten een opsomming van de financiële mutaties in de begroting, onderverdeeld in reguliere wijzigingen en wijzigingen uit de Kadernota 2022. De mutaties uit de Kadernota 2022 die van invloed zijn op de begroting van de BAR-organisatie zijn of worden verwerkt in de BAR-raming.

Nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
	Begrotingssaldo t/m structurele gevolgen 1e Tussenrapportage 2021	-66.100	-447.900	69.000	730.300
1	BAR-bijdrage, digivaardig maken medewerkers + extra capaciteit transitie		-37.500		
2	Erfpacht NR Renes/Engie en AFL Barendrecht		99.000	99.000	99.000
3	Correctie begroting 2021 WKPB (wet private kwaliteitsborging)	90.500	90.500	90.500	90.500
4	Verhoging inwonerbijdrage VRR	-49.000	-49.000	-48.000	-107.000
5	Hogere bijdr ingevolge begroting DCMR	-35.200	-35.200	-35.200	-35.200
6	Hogere raming uitkeringen wet BUIG (lasten)	-	-	-	-
		1.237.200	1.237.200	1.237.200	1.237.200
	Hogere raming uitkeringen wet BUIG (baten)	1.237.200	1.237.200	1.237.200	1.237.200
7	Bijraming participatie	-600.000	-400.000	-200.000	-100.000
8	Bijstellen Budget CJG Rijnmond agv indexering en kind aantallen	-40.200	-40.200	-40.200	-40.200
9	Indexering werkzaamheden vervanging riolering met 1,4%	-28.000	-28.000	-28.000	-28.000
10	Stijging beschikkingen Woonvoorzieningen ca 4%.	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
11	BAR-bijdrage, Wet Open Overheid (incid.+struct. kosten, incl. overhead)	-81.200	-86.100	-83.400	-90.100
12	BAR-bijdrage, Taken vrijwillige dranghulpverlening van GRJR naar BAR	-118.600	-118.600	-118.600	-118.600
	GRJR Taken vrijwillige dranghulpverlening van GRJR naar BAR	118.600	118.600	118.600	118.600
13	Algemene uitkering, Meicirculaire + stelpost Jeugd	4.233.100	2.326.100	1.644.900	1.242.600
14	Extra inzet schuldhelpverlening ter voorkoming van problematische schulden	-127.000	-125.000		
	Dekking extra inzet schuldhelpverlening uit reserve Innovatiefonds Sociaal Domein	60.000	125.000		
15	Wmo huishoudelijke verzorging ZIN, Bijraming voor huishoudelijke hulp	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
16	Wmo collectief vervoer, Bijraming collectief vervoer	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000
17	Bijraming lokale jeugdhulp ZIN	-358.000	-358.000	-358.000	-358.000
18	Bijraming GR Jeugdhulp Rijnmond	-	-959.900	-481.500	-481.500
		1.356.600			

19	Bij-/aframing OZB woningen	154.700	-339.700	-279.300	-132.700
20	Bijraming OZB niet woningen	348.500	348.100	347.900	605.900
21	Mutatie lijkbezorgingsrechten, stijging 3% boven inflatie cf. belastingnota 2020.	22.600	29.200	53.100	53.100
22	Resultaat op kapitaallasten lopende investeringen	526.100	177.700	-47.500	-354.300
23	Indexering + extra kosten NV afvalbeheer	-74.900	-46.100	-46.100	-46.100
24	Afval, struct.voordeel door een gunstiger tarief voor papier door marktwerking	21.600	22.000	22.000	22.000
25	Afval, Hogere hoef. restafval door struct. thuiswerken agv Corona	-78.100	-131.800	-131.800	-131.800
26	Renteresultaat MPO 's grondexploitatie	84.400	89.400	88.200	87.400
27	BAR-bijdrage, extra lasten programma dienstverlening	-87.400	-63.700		
28	Hogere toevoeging aan de voorziening onderhoud graven	-25.000	-19.800	-24.300	-28.900
29	Hogere onttrekking aan de voorziening bekleemde middelen riolering	83.400	85.000	85.300	86.500
30	Lagere onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
31	Mutatie afvalstoffenheffing	300.900	185.600	64.300	11.300
32	Mutatie financiering	-125.000	-332.000	-444.000	-481.000
33	Bijraming kwijtschelding	-92.000			
<u>Verwerkte mutaties ingevolge de kadernota van € 25.000 of meer</u>					
	BAR-organisatie indexering	-47.400	-47.400	-47.400	-47.400
	BAR-organisatie periodieken	-108.300	-108.300	-108.300	-108.300
	Aanbesteding accountantsdienst 2021-2024	-34.200	-34.200	-34.200	-34.200
	Gemeentelijke bijdrage maatwerkvervoer	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
	BAR-organisatie Wkb voor het bouwen, extra handhaving VTH incl. overhead (lasten)	-54.600	-73.500	-82.900	-82.900
	Wkb voor het bouwen (baten)	-20.600	-61.900	-82.600	-82.600
	BAR-organisatie afname kosten formatie VTH (privatisering taken)	20.600	61.900	82.600	82.600
	BAR-organisatie, niet gerealiseerde taakstelling	-149.800	-129.400	-36.200	-36.200
	BAR-organisatie, HalloWerk!	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
	BAR-organisatie, Online dienstverlening / Wet Mebv (fte)	-28.000			
	BAR-organisatie, Toename complexiteit dossiers	-30.000			
	Stelpost indexering	-390.000	-390.000	-390.000	-390.000
<u>Verwerkte ombuigingen</u>					
	Aanpassen abonnementsstructuur Wmo		260.000	260.000	260.000
	Onttrekking algemene reserve voor omzetten structurele last innovatie naar reserve	1.000.000			
	Storting in reserve Innovatiefonds Sociaal Domein ter dekking van lasten innovatie	-1.000.000			
	Onttrekking aan reserve Innovatiefonds Sociaal Domein ter dekking van lasten innovatie	246.000	246.000	246.000	246.000
	Verlaging uitkeringslasten	420.000	420.000	420.000	420.000
	Verlaging kosten door aanbestedingen Wmo	52.500	105.000	105.000	105.000
	5% taakstelling exploitatiebijdrage Stichting Sportservices Ridderkerk		100.000	100.000	100.000
	Erfpacht tankstation / truckparking			78.000	78.000
	Stedin, inkomsten uit cumulatief preferente aandelen		67.800	67.800	67.800
<u>Diverse kleine mutaties</u>					
	Terugdraaien onttrekking ivm overgang naar afschrijvingsreserve Waalvisie	-13.900	-13.900	-13.900	-13.900
	Indexatie budget riolering voor werkzaamheden 2022	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700
	Verhoging inwonersbijdrage VeiligheidsAlliantie (HALT+gemeente)	-21.500	-21.500	-21.500	-21.500
	Hogere bijdrage gem. gezondheidsdienst R'dam-Rijnmond	-12.700	-12.700	-12.700	-12.700

Uitvoeren wetsvoorstel 'Prenatale huisbezoeken' door jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ)	-13.000	-13.000	-13.000	-14.000
Aanpassen ramingen personeelskosten gemeente	-9.300	-9.300	-9.300	-9.300
Aanpassing raming afschrijvingsreserves	1.800	1.800	1.700	1.600
Kleine mutaties kadernota				
BAR-bijdrage digitaal vergaderen	-14.200			
BAR-bijdrage, Juridische ondersteuning implementatie wet open overheid (WOO)	-16.700	-16.700		
BAR-bijdrage, WOO-functionaris	-14.300	-14.300	-14.300	-14.300
BAR-bijdrage, SROI beleid	-20.300	-20.300	-20.300	-20.300
BAR-bijdrage, Wijkteam 1 & 2 urgentie aanvragen	-23.600	-23.600	-23.600	-23.600
Verwerkte ombuigingen < € 25.000				
Vermindering inhuur personeel van derden voor onderhoud wegen	15.000	15.000	15.000	15.000
Vermindering energiekosten openbare verlichting als gevolg van lampen naar LED	13.000	13.000	13.000	13.000
Aframen budget voor energiekosten op onderhoud waterwegen	2.000	2.000	2.000	2.000
Aframen budget voor uitbesteed werk op onderhoud groen	2.000	2.000	2.000	2.000
Aframen budget voor uitbesteed werk op onderhoud bomen	10.000	10.000	10.000	10.000
Aframen budgetten voor inhuur, overige goederen en gereedschappen op de begraafplaats	8.800	8.800	8.800	8.800
Verhoging baten schadevergoedingen	500	500	500	500
Aframen degeneratievergoedingen groen	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
In lijn brengen huurinkomsten de Wissel	15.000	15.000	15.000	15.000
Efficiency op coördinatie groot onderhoud sportaccommodaties	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal begroting incl. verwerkte mutaties	1.854.200	-216.200	201.400	497.200

Toelichting samenvatting van de begroting 2022 - 2025

1. *SBAR-bijdrage, digivaardig maken medewerkers en extra capaciteit transitie*
Het (versneld) digivaardig maken van medewerkers vraagt een investering. Daarnaast is er extra capaciteit nodig om deze transitie versneld te implementeren. Dit heeft een incidenteel nadeel in 2023 tot gevolg.
2. *Erfpacht NR Renes/Engie en AFL Barendrecht*
Conform raadsbesluit d.d. 18 maart 2021 zijn vanaf 2023 erfpachtinkomsten geraamd voor NR Renes/Engie en AFL Barendrecht.
3. *Correctie begroting 2021 Wet Private KwaliteitsBorging (WPKB)*
Omdat gebleken is dat deze niet nodig is, vervalt vanaf 2022 de structurele stelpost inzake de wet private kwaliteitsborging (WPKB).
4. *Verhoging inwonerbijdrage Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond*
Op grond van de begroting van de Veiligheidsregio Rotterdam is de bijdrage meerjarig bijgesteld. De FLO-lasten zijn opnieuw berekend. Uit de berekening blijkt dat extra bijbetaald moet worden voor pensioenlasten. Daarnaast heeft een herberekening van de inwonerbijdrage plaatsgevonden.
5. *Hogere bijdrage ingevolge begroting DCMR*
Op grond van de begroting van de DCMR is een hogere bijdrage geraamd.
6. *Hogere raming uitkeringen wet BUIG (lasten en baten)*
Het verschil tussen het bedrag in de begroting en de laatste beschikking, zijnde het nader voorlopige budget 2021, is afgerond € 1.237.200. De verwachte hogere inkomsten zijn gebaseerd op de verwachte hogere uitgaven. Om die reden wordt dit neutraal bij-/afgeraamd.
7. *Bijraming participatie*
In 2021 is het uitkeringenbestand mede als gevolg van corona gegroeid. Daarbij maakt de combinatie van de coronamaatregelen met de hogere instroom in het segment re-integratie het moeilijker om mensen naar werk te begeleiden. Hierdoor zal de komende jaren extra budget nodig zijn. Door extra inzet te plegen op de re-integratie wordt er van uitgegaan dat de het extra budget van € 600.000 in 5 jaar gefaseerd volledig afgebouwd kan worden.

8. *Bijstellen Budget CJG Rijnmond agv indexering en kind aantallen*
Door een hogere raming in de begroting van Centrum Jeugd en Gezin Rijnmond, als gevolg van indexering en toename van kind aantallen, is het bijdragebudget hiervoor verhoogd.
9. *Indexering werkzaamheden vervanging riolering met 1,4%*
Voor werkzaamheden in het kader van vervanging van riolering is budget met 1,4% geïndexeerd.
10. *Stijging beschikkingen Woonvoorzieningen*
De raming voor woonvoorzieningen moet structureel worden verhoogd. Het aantal beschikkingen voor woonvoorzieningen is in 2020 namelijk gestegen met circa 4%. De ontwikkeling van 2021 is met deze wijziging nog niet meegenomen.
11. *BAR-bijdrage, Wet Open Overheid*
Het traject voor implementatie van de Wet Open Overheid (WOO) is gestart. Hiervoor worden incidentele en structurele kosten geraamd.
De huidige ramingen zitten wel duidelijk onder de benoemde WOO-budgetten in de meicirculaire.
12. *BAR-bijdrage, Taken vrijwillige dranghulpverlening van GRJR naar BAR*
Per 1 januari 2022 komt vrijwillige dranghulpverlening over van de Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR) naar de lokale teams in de regio Rijnmond. Dit geeft een structureel nadeel voor de BAR-bijdrage. Dit nadeel wordt gedekt door de verlaging van de bijdrage aan de GR Jeugdhulp Rijnmond.
13. *Algemene uitkering, Meicirculaire + stelpost Jeugd*
Mutaties in de algemene uitkering uit het gemeentefonds betreft enerzijds de vertaling van de meicirculaire 2021 conform de raadsinformatiebrief van 22 juni 2021. Bijstelling meerjarige accessen en ontvangst incidentele en structurele middelen voor de Wet Open Overheid (WOO) zijn de belangrijkste mutaties.
Anderzijds is de oude stelpost Jeugd vanaf 2023 afgeraamd, die gevormd was als voorlopig en maximaal toegestane structurele bedrag. Hiervoor in de plaats komt een stelpost begroot op 75% van de uitkering voor het onderwerp Jeugd, conform de uitkomsten van de Arbitragecommissie Jeugd.
14. *Extra inzet schuldhelpverlening ter voorkoming van problematische schulden/Dekking extra inzet schuldhelpverlening uit reserve Innovatiefonds Sociaal Domein*
Op 1 juli 2021 is het Plan extra inzet ter voorkoming van problematische schulden vastgesteld. Het plan ziet toe op extra inzet op het gebied van vroegsignalering, curatieve schuldhelpverlening en op het starten van een pilot opkopen schulden van jongeren. Om dit plan uit te kunnen voeren is incidenteel budget nodig. De kosten worden deels gedekt uit de bestemmingsreserve Innovatiefonds Sociaal Domein. Vanuit het rijk was voor 2022 extra budget toegezegd. De hoogte van deze bijdrage is nog niet bekend.
15. *Wmo huishoudelijke verzorging ZIN, Bijraming voor huishoudelijke hulp*
De prognose voor Wmo huishoudelijke hulp is thans gebaseerd op de realisatie van de aantallen tot en met april en de verwachte groei in 2021. Structureel moet budget worden bijgeraamd.
16. *Wmo collectief vervoer*
De kosten van het collectief vervoer zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Daarbij komt dat 2020 een vertekend beeld geeft als gevolg van corona. De verwachting is dat de kosten hoger uit zullen vallen, waarvoor wordt bijgeraamd.
17. *Bijraming lokale jeugdhulp ZIN*
In de begroting 2022 is het budget voor lokale jeugdhulp ZIN structureel verhoogd. De stijging wordt verklaard door een toename van het aantal unieke cliënten.
18. *Bijraming GR Jeugdhulp Rijnmond*
De bijdrage van Ridderkerk aan de GR Jeugdhulp Rijnmond is in 2022 hoger dan begroot als gevolg van hogere zorgkosten op jeugdhulp met verblijf. Ten opzichte van wat is begroot gaat het op dit budget naast structurele bijstellingen ook om incidentele bijstellingen. Het incidentele budget in 2022 betreft enerzijds afrekening van de vlaktaks over 2019/2020 en anderzijds budget voor de aanpak van wachtlijsten. In 2023 is over 2020 een incidentele afrekening vlaktaks geraamd. In de raming is rekening gehouden met de overheveling vanuit dit budget naar lokaal vanwege de overheveling van drang. Tevens is rekening gehouden met inkomsten vanuit de centrumgemeente Rotterdam voor de gedeeltelijke financiering van Veilig Thuis.
19. *Bij-/aframing opbrengst OZB woningen*
Op basis van de stand van de WOZ per juli 2021 is rekening gehouden met waardestijging

van 11% voor de woningen. Toepassing van inflatiecorrectie op de tarieven nadat deze zijn gecorrigeerd met de geschatte waardeinstijging.
Areaaluitbreiding van woningen is gebaseerd op de meerjarige woningbouwprognose van juli 2021.

Meerjarig is er vanaf 2023 een afwijking van de OZB-raming woningen. Deze afwijking is het gevolg van een dubbeltelling van de OZB in de begroting 2021 als gevolg van areaaluitbreiding. Dit wordt in de begroting 2022 gecorrigeerd.

20. *Bijraming opbrengst OZB niet woningen*

Op basis van de stand van de WOZ per juli 2021 is rekening gehouden met 2,5% waardeinstijging voor de niet-woningen. Toepassing van inflatiecorrectie op de tarieven nadat deze zijn gecorrigeerd met de geschatte waardeinstijging.
Ontwikkeling en nieuwe areaaluitbreiding van Nw Reijerwaard en Cornelisland geven extra OZB - opbrengsten ten opzichte van de raming van 2021.
Per saldo is er bij de OZB-raming meerjarig sprake van een positief resultaat ten opzichte van de raming 2021.

21. *Mutatie lijkbezorgingsrechten*

De tarieven voor lijkbezorging stijgen in 2022 tot en met 2024 met 3% boven de inflatiecorrectie. Dit is opgenomen in de Belastingnota 2020.

22. *Resultaat op kapitaallasten lopende investeringen*

Verschuivingen en mutaties in diverse investeringen volgens bestaand beleid leiden tot mutaties in afschrijvingslasten.

23. *24, 25. Indexering + extra kosten NV Afvalbeheer, gunstiger tarief voor papier en hogere hoeveelheden restafval als gevolg van thuiswerken*

In 2022 is de indexering van de bijdrage aan de NV Afvalbeheer 2,3%. Met deze indexering wordt ook gedeeltelijk de stijging van de salarislaster van de nieuwe cao opgevangen.

Daarnaast zijn er incidentele meerkosten door het hoger beroep in de zaak met AVR en diverse kleine nadelen.

Door de marktwerking is het tarief van het papier in de loop van 2021 gunstiger uitgevallen. In de begroting zal daarom worden uitgegaan van een hoger tarief voor papier. Dit levert een structureel voordeel op.

De hoeveelheid restafval valt hoger uit dan oorspronkelijk verwacht. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat men door het coronavirus meer thuis is gaan werken. De verwachting is dat men structureel meer thuis blijft werken wat zorgt voor meer afval. Dit levert een structureel nadeel op.

24.

25.

26. *Renteresultaat MPO 's grondexploitatie*

Het resultaat op het taakveld treasury ontstaat (mede) door de verplichte doorbelasting van rente aan de grondexploitaties.

27. *Online is ons voorkeurskanaal voor dienstverlening aan onze inwoners.*

Online dienstverlening ontwikkelt zich snel. Het aan kunnen (blijven) sluiten bij de verwachting van inwoners op het gebied van online dienstverlening vraagt continue (door)ontwikkeling en een extra stap. Door het waar mogelijk online aanbieden van producten verandert het merendeel van de contacten met de burger. Dit zorgt voor een verschuiving van werkzaamheden richting controle en administratie. Inwoners die nog persoonlijk langskomen voor een reeds gedigitaliseerd product hebben meer persoonlijke begeleiding en maatwerk nodig. Dit zorgt voor extra lasten in 2022 en 2023 ten opzichte van wat is gepresenteerd in de kadernota 2022.

28. *Hogere toevoeging aan de voorziening onderhoud graven*

De verwachting is dat de komende jaren meer afkoopsommen voor onderhoud aan graven zullen worden ontvangen. Dit verklaart waarom de storting in de voorziening onderhoud graven meerjarig toeneemt.

29. *Hogere onttrekking aan de voorziening bekleemde middelen riolering*

Hogere aanwending van de voorziening bekleemde middelen riolering door hogere lasten van met name personeelskosten, overhead en kosten van baggeren en lagere opbrengst rioolheffing door minder aansluitingen.

30. *Lagere onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties*

De onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties is aangepast conform het geraamde groot onderhoud.

31. Afvalstoffenheffing

In 2022 stijgen de kosten van de NV BAR-Afvalbeheer en de uitvoeringskosten. Hiertegenover wordt de compensabele BTW-component verlaagd, omdat er geen compensabele BTW berekend mag worden over de lasten van gescheiden afvalinzameling. Door een wijziging in het BBV stijgen de toegerekende kosten. De per saldo netto lastentoename leidt tot een hogere afvalstoffenheffing in 2022. Meerjarig fluctueren de opbrengsten door met name fluctuaties in kosten van de NV-BAR-Afvalbeheer, verwerkingskosten, overheadkosten en compensabele BTW.

32. Financiering

Het investeringsvolume en daarmee de financieringstekorten kunnen niet volledig gefinancierd worden met (voordelige) kortlopende leningen of eigen middelen. In de periode 2022 tot en met 2025 is de verwachting dat er nieuwe langlopende leningen moeten worden afgesloten, waarmee de rentekosten toenemen.

33. Bijraming kwijtschelding

Het vaste deel van de afvalstoffenheffing wordt voor alle minima kwijtgescholden.

Mutaties Kadernota

De mutaties uit de Kadernota zijn overgenomen in de begroting. De mutaties kleiner dan € 25.000 zijn opgenomen onder kleine mutaties. In sommige gevallen kan de actuele raming afwijken van de schatting die bij de kadernota is gegeven.

Mutaties ombuigingen

De voorgestelde ombuigingen groter dan € 25.000 worden hieronder nader toegelicht:

Aanpassen abonnementstructuur Wmo

Vanaf 2023 wordt een structureel voordeel geraamd inzake het afschaffen van het abonnementstarief.

Onttrekking algemene reserve voor omzetten structurele last innovatie naar reserve

In 2022 wordt incidenteel € 1.000.000 onttrokken aan de algemene reserve en gestort in de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein. Dit om gedurende vier jaar de innovatielasten te kunnen dekken. Onttrekking aan de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein gedurende vier jaar tot en met 2025 ter dekking van innovatielasten.

Verlaging uitkeringslaste

De verwachting is dat het uitkeringsbestand met 22 bijstandsontvangers zal dalen als gevolg van de verwerking en opvolging van (fraude)signalen (onder andere vanuit het inlichtingenbureau). Dit levert een besparing op.

Daarnaast is de verwachting dat de opvolging van de signalen zal leiden tot het opleggen van 158 besparende maatregelen.

Verlaging kosten door aanbestedingen Wmo

In het kader van ombuigingen worden de kosten door aanbestedingen Wmo verlaagd:

Indicatiestelling gericht op herstel. Inwoners worden op basis van hun hulpbehoefte ondergebracht in segmenten. Inwoners met potentieel tot het verhogen van de zelfredzaamheid zullen wij herstelgericht ondersteunen. Deze ondersteuning zal tijdelijk van aard zijn en gericht op uitstroom of afschalen van de ondersteuning. Hiermee verlagen wij de uitgaven voor begeleiding en dagbesteding; Leidt voor groepen tot kortere indicatieduur, met afbouw als beoogde doelstelling.

Daarnaast een toetsing op voorzienbaarheid. Door de uitgangspunten omtrent voorzienbaarheid uit te werken in werkinstructies per dienstverlening kan de Wmo-toegang in nog meer vormen van ondersteuning controleren op voorzienbaarheid van de voorziening.

5% taakstelling exploitatiebijdrage Stichting Sportservices Ridderkerk

Vanaf 2023 wordt rekening gehouden met een taakstellende bezuiniging van 5% op de exploitatiebijdrage aan de Stichting Sportservices Ridderkerk.

Erpacht tankstation / truckparking

Binnen bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard wordt in 2023 nieuwe grond door de gemeente in erpacht uitgegeven. Hieruit wordt vanaf 2024 een structurele netto canon opbrengst verwacht. Hiervoor zal te zijner tijd nog een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd.

Stedin, inkomsten uit cumulatief preferente aandelen

Met de in juni 2021 aangekochte cumulatief preferente aandelen in Stedin ontvangen wij vanaf 2023 een vast dividend van 3%.

Overzicht van incidentele lasten en baten en structurele reservemutaties

In onderstaande tabel worden de lasten en baten weergegeven die naar hun aard éénmalig en groter dan € 25.000 zijn. De éénmalige lasten en baten die kleiner zijn dan € 25.000 zijn samengevat in diverse kleine mutaties binnen een programma.

Onderstaand overzicht is gebaseerd op de notitie structurele en incidentele baten en lasten van augustus 2018, waarin nieuwe criteria voor het onderscheid in structurele en incidentele mutaties is gegeven. Hieronder vallen ook lasten en baten die over een langere periode van jaren lopen, maar wel eindig zijn.

Incidentele lasten

Omschrijving	Toelichting	2022	2023	2024	2025
--------------	-------------	------	------	------	------

Programma 1 Bestuur en (overheids)participatie					
Reserve Groot Onderhoud Gebouwen (gemeentehuis)	Storting in de reserve Groot Onderhoud Gebouwen (gemeentehuis)	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Totaal Programma 1		-48.500	-48.500	-48.500	-48.500

Programma 3 Verkeer, vervoer en wegen					
Verkeer en vervoer	Incidentele kosten in het kader van het mobiliteitsplan	-75.000			
Planmatig onderhoud wegen	Incidentele bijdrage aan het waterschap Hollandse Delta voor de aanleg van geluidreducerend asfalt op een deel van de Rotterdamseweg.	-184.700			
Planmatig onderhoud wegen	Verhogen onderhoudsniveau wegen, fietspaden en trottoirs.	-350.000	-350.000		
Planmatig onderhoud wegen	Groot onderhoud aan verhardingen	-	-	-	-
		1.210.800	1.258.600	1.210.800	1.210.800
Reserve Baggeren haven	toevoeging aan de onderhoudsreserve Baggeren haven	-32.700	-32.700	-32.700	-32.700
Reserve Onderhoud verhardingen	toevoeging aan reserve Onderhoud verhardingen	-983.700	-	-	-
			1.096.700	1.069.600	1.069.600
Totaal Programma 3		-	-	-	-
		2.836.900	2.738.000	2.313.100	2.313.100

Programma 4 Economische zaken					
Groot onderhoud gebouwen	Groot onderhoud gebouwen	-169.400	-161.500	-70.100	-70.100
Totaal Programma 4		-169.400	-161.500	-70.100	-70.100

Programma 6 Cultuur, sport en groen					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Incidenteel geraamde kosten Groenvisie	-300.000	-300.000	-300.000	
	Diverse kleine mutaties	-42.700	-26.800	-10.900	-10.900
Totaal Programma 6		-342.700	-326.800	-310.900	-10.900

Programma 7 Sociaal domein					
Maatwerkdienstverlening 18-	Bijdrage GR Jeugdhulp Rijnmond, incidentele afrekening vlaktaks	-641.700	-478.400		
Maatwerkdienstverlening 18-	Bijdrage GR Jeugdhulp Rijnmond, incidentele lasten voor aanpak van wachtlijsten	-233.300			
Schuldhelpverlening	Extra inzet ter voorkoming van problematische schulden	-127.000	-125.000		
Reserve Innovatiefonds Sociaal Domein	Toevoeging aan de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein ter dekking van innovatielasten	-			
		1.000.000			
	Diverse kleine mutaties	-7.900			
Totaal Programma 7		-	-603.400	0	0
		2.009.900			

Programma 8 Gezondheid en duurzaamheid					
---	--	--	--	--	--

Milieubeheer	Incidenteel budget energietransitie	- 1.000.000	- 1.000.000	- 1.000.000	
Totaal Programma 8		- 1.000.000	- 1.000.000	- 1.000.000	0

Programma 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk vastgoed					
Reserve Nieuw Reijerwaard	Storting vanaf 2022 in reserve Nieuw Reijerwaard	-75.800	-478.800	-478.800	-478.800
Groene sportvelden en terreinen	Sloopkosten in verband met herhuisvesting van de Rowdies	-388.000			
Groot onderhoud sportaccommodaties	Groot onderhoud aan sportaccommodaties	-309.600	-309.600	-309.600	-309.600
Reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties	Storting in de reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Groot onderhoud gebouwen	Groot onderhoud gebouwen	-249.600	-16.000	-140.700	-140.700
Reserve Groot Onderhoud gebouwen	Storting in de reserve Groot Onderhoud gebouwen	-443.600	-463.600	-463.600	-463.600
Totaal Programma 9		- 1.716.600	- 1.518.000	- 1.642.700	- 1.642.700

Buiten de programma's					
Groot onderhoud gebouwen	Groot onderhoud gebouwen	-373.900	-175.200	-837.700	-837.700
Totaal buiten de programma 's		-373.900	-175.200	-837.700	-837.700

TOTAAL INCIDENTELE LASTEN		- 8.497.900	- 6.571.400	- 6.223.000	- 4.923.000
----------------------------------	--	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Incidentele baten

Omschrijving	Toelichting	2022	2023	2024	2025
--------------	-------------	------	------	------	------

Programma 3 Verkeer, vervoer en wegen					
Algemene reserve	Dekking uit de algemene reserve voor incidentele kosten mobiliteitsplan	75.000			
Reserve Onderhoud verhardingen	Dekking uitgaven voor het verhogen van het onderhoudsniveau wegen, fietspaden en trottoirs uit reserve Onderhoud verhardingen	350.000	350.000		
Reserve Onderhoud verhardingen	Dekking uitgaven voor groot onderhoud aan verhardingen	1.210.800	1.258.600	1.210.800	1.210.800
Totaal Programma 3		1.635.800	1.608.600	1.210.800	1.210.800

Programma 4 Economische zaken					
Beheer overige gebouwen en gronden	Verhuur Platanenstraat 6 Driemaster en kinderopvang.	49.000	29.000		
Totaal Programma 4		49.000	29.000	0	0

Programma 6 Cultuur, sport en groen					
Reserve Groenvisie	4-jarige onttrekking aan de reserve Groenvisie ter dekking van kosten groenvisie	300.000	300.000	300.000	
Totaal Programma 6		300.000	300.000	300.000	0

Programma 7 Sociaal domein					
Reserve Innovatiefonds Sociaal Domein	Dekking extra inzet ter voorkoming van problematische schulden	60.000	125.000		
Reserve Innovatiefonds Sociaal Domein	Dekking innovatielasten, onttrekking als gevolg van ombuiging omzetten structurele last innovatie naar reserve	246.000	246.000	246.000	246.000
Algemene reserve	Onttrekking aan de algemene reserve voor toevoeging aan de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein	1.000.000			
Totaal Programma 7		1.306.000	371.000	246.000	246.000

Programma 8 Gezondheid en duurzaamheid					
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	Incidentele aanwending bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing ter dekking van tarieven	984.100	232.000		
Bestemmingsreserve Klimaatgelden	Incidentele aanwending bestemmingsreserve Klimaatgelden (vier jaar, ingaande 2021) ter dekking van kosten van energietransitie (opstellen wijkplannen)	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
Totaal Programma 8		1.984.100	1.232.000	1.000.000	0

Programma 9 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk vastgoed					
Reserve Aanpassing Integraal Accommodatieplan	Dekk. sloop opstal en omgeving de Rowdies	388.000			
Reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties	Dekking voor groot onderhoud uit de reserve Groot Onderhoud Sportaccommodaties	309.600	309.600	309.600	309.600
Reserve Groot Onderhoud Gebouwen	Dekking voor groot onderhoud uit reserve Groot Onderhoud Gebouwen	815.600	359.500	1.059.400	1.059.400
Totaal Programma 9		1.513.200	669.100	1.369.000	1.369.000

Buiten de programma's					
Algemene reserve	Dekking voor wegvallen dividend Eneco	525.000	437.500	350.000	262.500
Totaal buiten de programma 's		525.000	437.500	350.000	262.500

TOTAAL INCIDENTELE BATEN	7.313.100	4.647.200	4.475.800	3.088.300
---------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
SALDO INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	-1.184.800	-1.924.200	-1.747.200	-1.834.700

Structurele onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	Toelichting	2022	2023	2024	2025
Afschrijvingsreserves	Deze reserves dienen ter dekking van afschrijvingslasten met economisch en maatschappelijk nut.	2.342.400	2.289.700	2.168.600	2.051.600
TOTAAL STRUCTURELE ONTTREKKINGEN AAN RESERVES		2.342.400	2.289.700	2.168.600	2.051.600

Berekening structureel begrotingsevenwicht

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo van lasten en baten	-4.918.000	-4.753.800	-4.099.800	-2.299.500
Saldo van stortingen in en onttrekkingen aan reserves	6.772.200	4.537.600	4.301.200	2.796.700
Begrotingssaldo na bestemming	1.854.200	-216.200	201.400	497.200
Waarvan incidentele lasten en baten (saldo)	-1.184.800	-1.924.200	-1.747.200	-1.834.700
Structureel begrotingssaldo	3.039.000	1.708.000	1.948.600	2.331.900

Financiële positie

Meerjarenbalans

De onderstaande tabellen geven de geprognosticeerde meerjarenbalans weer. Met deze meerjarenbalans wordt inzicht geboden in het verloop van de verschillende balansposten over meerdere jaren.

Omschrijving	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste activa	132.578.300	187.492.200	209.911.800	213.131.000	210.333.000
<i>Immateriële activa</i>	543.500	1.251.800	1.196.800	1.011.800	826.800
<i>Materiële activa</i>	126.948.000	181.207.600	203.727.200	207.176.400	204.608.400
<i>Financiële vaste activa</i>	5.086.800	5.032.800	4.987.800	4.942.800	4.897.800
Vlottende activa	19.585.600	16.702.500	17.859.500	18.392.500	22.466.500
<i>Voorraad: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen</i>	-3.322.700	-5.763.700	-4.606.700	-4.073.700	300
<i>Uitzettingen < 1 jaar</i>	17.253.400	17.093.300	17.093.300	17.093.300	17.093.300
<i>Liquide middelen</i>	282.000	0	0	0	0
<i>Overlopende activa</i>	5.372.900	5.372.900	5.372.900	5.372.900	5.372.900
Totaal Activa	152.163.900	204.194.700	227.771.300	231.523.500	232.799.500

Omschrijving	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste passiva	135.457.200	174.728.400	196.055.200	199.688.700	196.523.100
<i>Reserves</i>	85.869.400	79.097.200	74.559.600	70.258.400	67.461.700
<i>Voorzieningen</i>	13.730.100	12.943.900	12.428.300	12.184.800	12.233.900
<i>Vaste schuld</i>	35.857.700	82.687.300	109.067.300	117.245.500	116.827.500
Vlottende passiva	16.706.700	29.466.300	31.716.100	31.834.800	36.276.400
<i>Vlottende schuld</i>	7.606.900	20.366.500	22.616.300	22.735.000	27.176.600
<i>Overlopende passiva</i>	9.099.800	9.099.800	9.099.800	9.099.800	9.099.800
Totaal Passiva	152.163.900	204.194.700	227.771.300	231.523.500	232.799.500

* na wijziging

EMU-saldo

Omschrijving	Bedragen x € 1,000				
	2021	2022	2023	2024	2025
	Volgens realisatie tot en met 2021, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2024	Volgens meerjarenraming in begroting 2025
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-10.832	-4.918	-4.754	-4.100	-2.300
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	18.136	54.968	22.465	3.264	-2.753

3 Mutatie voorzieningen	-1.336	-786	-515	-243	49
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-3.984	-2.441	1.157	533	0
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-26.320	-58.231	-28.891	-8.140	502

De commissie BBV heeft een gestandaardiseerd berekening opgesteld voor het berekenen van het EMU-saldo. De berekening van het EMU-saldo is geen telling van de bedragen uit bovenstaande tabel. De formule voor de berekening is: 1 - 2 + 3 - 4 - 5.

Toelichting op EMU-saldo

In de notitie Geprognostiseerde balans en EMU-saldo van de commissie BBV wordt het EMU-saldo gedefinieerd als het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Het saldo geeft dus aan of er meer geld is uitgegeven in een jaar of dat er geld is overgehouden. Daarmee is het saldo een manier om de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente. Het EMU-saldo kan gezien worden als extra kengetal naast de voorgeschreven financiële kengetallen die behandeld zijn in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De oorzaak van het negatieve EMU-saldo komt voornamelijk door nieuwe/hogere investeringen. Het negatieve EMU-saldo heeft geen (financiële) gevolgen voor de begroting.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Onder de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden alle vormen van aan de arbeidsrelatie verbonden rechten op uitkeringen, tijdens of na dienstverband, verstaan. In de begroting zijn de posten voor raads- en burgerleden, college en gemeentesecretaris, griffie, Buitengewoon Ambtenaren van de Burgerlijke Stand en de beiaardier. De ambtenaren zijn niet opgenomen, omdat deze in dienst zijn van de BAR-organisatie.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	2022	2023	2024	2025
Werkgeverslasten wethouders en ambtenaren	1.127.800	1.127.800	1.127.800	1.127.800
Vergoedingen raadsleden	594.000	594.000	594.000	594.000
Storting in de voorziening pensioentegoeden bestuurders	126.900	126.900	126.900	126.900
Vergoedingen/wachtgeldten voormalige wethouders en ambtenaren	7.500	0	0	0
Totaal	1.856.200	1.848.700	1.848.700	1.848.700

Overzicht investeringen

Het overzicht van investeringen is onderverdeeld in een overzicht met investeringen die niet hun oorsprong hebben in de Kadernota 2022 en investeringen die voortvloeien uit de Kadernota 2022.

Omschrijving	(restant) kredieten 2022	kredieten vanaf 2023	2022	2023	2024	2025
Nieuwe investeringen						
Vervanging van het camerasysteem in de raadzaal (2022)	25.000		25.000			
Ipdas voor nieuwe raadsleden gekozen en burgerleden (2022)	56.000		56.000			
Investeringen programma 1	81.000	0	81.000	0	0	0

Bestaande investeringen

VRI Industrieweg-Rotterdamseweg	21.400		21.400		
VRI Vlietlaan-Rotterdamseweg	27.100		27.100		
VRI Donkersloot-, Gilden-, Rotterdamseweg	85.900		85.900		
Renovatie sporthal Drievliet, openbare ruimte	97.000		97.000		
Verb. Verkeersstruc. Centrum fietsstalling gebouw	54.000		54.000		
Verb. Verkeersstruc. Centrum fietsstalling installatie	80.000		80.000		
Ontwikkeling Dillenburgplein	1.800.000		1.800.000		
Geluidsscherm Oosterpark./A15	7.295.000	1.000.000	7.295.000	1.000.000	
Zonnepanelen geluidsscherm Oosterpark	495.000		495.000		
HOV Nieuwe Centrumhalte (uitgaven)	100.000	500.000	100.000	250.000	250.000
HOV Nieuwe Centrumhalte (inkomsten)	-50.000	-250.000	-50.000	-125.000	-125.000
HOV Vondellaan-De Zeeuwstraat (uitgaven)	40.000	1.900.000	40.000		950.000 950.000
HOV Vondellaan-De Zeeuwstraat (inkomsten)	-25.000	-950.000	-25.000		-475.000 -475.000
HOV PopulierenIn-Verbindingsweg (uitgaven)	100.000	2.420.000	100.000		2.420.000
HOV PopulierenIn-Verbindingsweg (inkomsten)	-50.000	-1.210.000	-50.000		- 1.210.000
HOV Vlietlaan (uitgaven)		3.860.000		2.000.000	1.860.000
HOV Vlietlaan (inkomsten)		-1.930.000		-1.000.000	-930.000
HOV Infrastructuur first en last mile	166.700	333.400	166.700	166.700	166.700
Centrum deelgebied 1 Parkeerplaats	1.744.900		1.744.900		
Centrum deelgebied 2 Sint Jorisplein	2.050.000		2.050.000		
Centrum deelgebied 3 entree Joris-/Schoutraat	2.050.000		2.050.000		
Centrum deelgebied 4 Koningsplein	100.000	2.200.000	100.000	2.000.000	200.000
Centrum deelgebied 5 Entreeplein		2.100.000		100.000	2.000.000
Lagendijk/Geerlaan reken en teken					
Onderzoek wegencategorisering 30 km tenzij	50.000		50.000		
Barrièrewerking auto verminderen	166.700	333.300	166.700	166.700	166.600
Stadslogistiek onderzoek	50.000		50.000		
Verbeteren verkeersstruc Centrum	2.099.300	1.000.000	2.099.300	500.000	500.000
Ontbrekende schakels fietsnetwerk	576.800	666.800	576.800	333.400	333.400
Aanpak veiligheidsknelpunten	500.000	600.000	500.000	300.000	300.000
Uitbreiden infrastructuur oplaadpalen	30.000	60.000	30.000	30.000	30.000
Snelheidsremmende maatregelen Erasmuslaan	48.000		48.000		
Ketenvoorzieningen Openbaar Vervoer		100.000		100.000	
Vervangen brug De Gorzen 043601	41.900		41.900		
Renovatie aanlegsteiger waterbushalte	500.000		500.000		
Parkeerplaats + omgevingsvoorz. Oosterpark	682.700		682.700		
Rehabilitatie wegen	941.700	1.744.000	941.700	872.000	872.000
Openbare verlichting	386.300	560.400	386.300	280.200	280.200
Beschoeiingen	57.100	114.300	57.100	57.100	57.200
Drainage / suppletie gemalen	44.600	54.100	44.600	29.100	25.000
Snelfietsroute F15 IJsselmonde (uitgaven)	514.000		514.000		
Snelfietsroute F15 IJsselmonde (inkomsten)	-654.200		-654.200		
Geluidsscherm A15	854.500		854.500		
Geluidsreducerend asfalt Jan Luykenstraat		341.500		341.500	
Nieuwe investeringen					
Drainage / suppletie gemalen		25.000			25.000
HOV Infrastructuur first en last mile		166.700			166.700
Ontbrekende schakels fietsnetwerk		333.400			333.400
Uitbreiden infrastructuur oplaadpalen		30.000			30.000
Stimulering Verkeersveiligheid (uitgaven)	200.000	2.000.000	200.000	652.000	1.040.000 308.000

Stimulering Verkeersveiligheid (inkomsten)	-150.000	-1.500.000	-150.000	-489.000	-780.000	-231.000
Aanleg vrijliggende fietspaden Erasmuslaan	600.000		600.000			
Aanpassing voetpad Donkersloot-Vondellaan	800.000		800.000			
IKC De Noord buitenruimte		200.000		200.000		
Rehabilitatie wegen		872.000				872.000
Openbare verlichting		280.200				280.200
Beschoeiingen		57.100				57.100

Investerings programma 3	24.521.400	18.012.200	24.521.400	7.764.700	6.721.100	3.526.400
---------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------

Bestaande investeringen

Grond tbv erfpacht RENGIE (Renes/Engie)	5.200.000		5.200.000			
Grond tbv erfpacht AFL Barendrecht	7.400.000		7.400.000			
Voorbereidingskrediet grondposities	181.000		181.000			

Investerings programma 4	12.781.000	0	12.781.000	0	0	0
---------------------------------	-------------------	----------	-------------------	----------	----------	----------

Bestaande investeringen

Honkbal- en softbalvelden RowdieS	1.049.100		1.049.100			
Inr Sportpark RK buitenruimte buiten hekwrk	450.000		450.000			
Skateboardbaan Vlietlaan	30.900		30.900			
Buurtport Driehoek Zand	30.200		30.200			
Kunstgrasondergronden speelterreinen	160.500	321.000	160.500	160.500	160.500	
Aanpassen ondergronden speelplaatsen	144.000	285.300	144.000	144.000	141.300	
Aanschaf speeltoestellen	140.600	285.200	140.600	140.600	144.600	
Vervangen toplagen kunstgrasveldjes	63.500	127.000	63.500	63.500	63.500	

Nieuwe investeringen

Sportpark Bolnes tennisbanen 1+2	70.000		70.000			
Sportpark Oosterpark tennisbanen 1-6	215.000		215.000			
Reijerpark kunstgras ondergrond+inrichting		245.000		245.000		
Reijerpark kunstgrasveld 1 toplaag		125.000		125.000		
Sportpark Ridderkerk veld 5		75.000			75.000	
Sportpark Bolnes veld 1		80.000				80.000
Sportpark Reijerpark veld 3		70.000				70.000
Sportprk Ridderkerk kunstgras 3 ondergr+inr		290.000				290.000
Sportprk Ridderkerk kunstgrasveld 3 toplaag		145.000				145.000
Sportpark Riijsoord kunstgras D ondergr+inr		300.000				300.000
Sportpark Riijsoord kunstgrasveld D toplaag		150.000				150.000
Oosterpark fase 1 Rondon Rowdies	300.000	250.000	300.000	250.000		
Oosterpark fase 2 Langs geluidsscherm park	100.000	580.000	100.000	250.000	330.000	
Oosterpark fase 3 Watergang en vissteiger		355.000			155.000	200.000
Oosterprk 4 PlukIn, speelheuvel, hondstrn+omg		310.000				310.000
Kunstgrasondergronden speelterreinen		160.500				160.500
Aanpassen ondergronden speelplaatsen		141.300				141.300
Aanschaf speeltoestellen		144.600				144.600
Vervangen toplagen kunstgrasveldjes		63.500				63.500

Investerings programma 6	2.753.800	4.503.400	2.753.800	1.378.600	1.069.900	2.054.900
---------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Investerings afval en riolering (BN via heffingen)

Bestaande investeringen

Gemalen, mechanisch	121.600	253.400	121.600	140.900	112.500
Gemalen, elektrisch	115.000	246.400	115.000	136.700	109.700

Nieuwe investeringen

Gemalen 2023, mechanisch		108.000				108.000
Gemalen 2023, elektrisch		110.700				110.700
Investerings programma 8	236.600	718.500	236.600	277.600	222.200	218.700

Bestaande investeringen

Nieuwbouw Driemaster	625.000	1.118.700	625.000	1.118.700		
De Noord basisschool	1.000.000	3.050.000	1.000.000	3.050.000		
Basisschool de Wingerd	1.712.000	1.858.000	1.712.000	1.858.000		
IKC de Noord kindercentrum	300.000	850.000	300.000	850.000		
De Regenboog (1960)	200.000	3.800.000	200.000	1.900.000	1.900.000	
Nieuwbouw Gemini bouwkundig	6.880.000	172.000	6.880.000	172.000		
Bouw Sportzaal Gemini bouw	848.000	28.000	848.000	28.000		
Bouw Sportzaal Gemini installatie	404.100		404.100			
Bouw Sportzaal Gemini inrichting	158.000		158.000			
Renovatie sporthal Drievliet	4.700.000		4.700.000			
Renovatie sporthal Drievliet, installaties	1.488.000		1.488.000			
Renovatie sporthal Drievliet, inrichting	145.000		145.000			
Gymlokaal de Noord	320.000	1.000.000	320.000	1.000.000		
Gymlokaal de Noord, installaties	130.000	270.000	130.000	270.000		
Gymlokaal de Noord, inrichting		100.000		100.000		
Jongerencentrum De Loods / Gooth	4.060.000			4.060.000		

Nieuwe investeringen

Nieuwbouw Kinderopvang IKC de Driemaster	200.000	600.000	200.000	600.000		
Openbare ruimte rondom school de Wingerd		1.440.000		720.000	720.000	
Renovatie de Wingerd-wijkcentrum		840.000		420.000	420.000	
Nieuwbouw Kinderopvang IKC de Wingerd		200.000		100.000	100.000	
Disloc Wingerd Nieuwbw/renov.Klimop Centrum	191.000	2.199.000	191.000	2.199.000		

*Investerings begraafplaatsen (BN via
lijkbez.rechten)*

Inrichting uitbreiding begraafplaats	310.000	1.490.000	310.000	1.490.000		
--------------------------------------	---------	-----------	---------	-----------	--	--

Investerings programma 9	23.671.100	19.015.700	19.611.100	19.935.700	3.140.000	0
---------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------------	----------

Totaal investeringen	64.044.900	42.249.800	59.984.900	29.356.600	11.153.200	5.800.000
-----------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------------

Overzicht investeringen direct ten laste van de voorziening riolering

Omschrijving	Uitgavenplanning			
	2022	2023	2024	2025
Rioolrenovatie en reparaties	200.000	200.000	200.000	200.000
Kleine projecten	125.000	125.000	125.000	125.000
Riolering Blaak	150.000			
Riolering Bloemenbuurt	400.000	400.000	400.000	
Riolering Oost	50.000	250.000	500.000	500.000
Riolering Bolnes	300.000	300.000	300.000	300.000
Riolering Slikkerveer (i.r.t. woningbouwprojecten)	50.000	400.000		
Riolering n.t.b. (wegbeheer/ruimtelijke ontwikkeling)	755.000	355.000	505.000	905.000
Totaal generaal	2.030.000	2.030.000	2.030.000	2.030.000

Financiering

In onderstaand overzicht wordt de meerjarige ontwikkeling van de langlopende leningen weergegeven. Voor een nadere toelichting en de uit de leningen voortvloeiende aflossings- en rentebetelingsverplichtingen wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Overzicht Langlopende leningen	2021	2022	2023	2024	2025
--------------------------------	------	------	------	------	------

Stand leningen	39.598.400	35.844.600	82.674.200	109.054.200	117.232.400
----------------	------------	------------	------------	-------------	-------------

Stand en verloop van de reserves

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserves	32.416.500	30.816.500	30.379.000	30.029.000	29.766.500
Onderhoudsreserves	9.554.200	8.626.700	8.240.500	7.525.100	6.809.700
Overige bestemmingsreserves	8.983.800	7.081.500	5.657.300	4.590.100	4.822.900
Afschrijvingsreserves	34.914.900	32.572.500	30.282.800	28.114.200	26.062.600
Totaal reserves	85.869.400	79.097.200	74.559.600	70.258.400	67.461.700

Toelichting

Algemene reserve

De boekwaarde per 1 januari 2021 is gelijk aan de boekwaarde van de jaarrekening 2020 per 31 december 2020.

Onderhoudsreserves

De mutaties in de onderhoudsreserves zijn gebaseerd op de ramingen voor (groot) onderhoud in de begroting 2022-2025. Het doel van deze reserves is de pieken en dalen in het onderhoud te egaliseren.

Afschrijvingsreserves

Deze reserves hebben tot doel de afschrijvingen van investeringen op te vangen. Het jaarlijkse verloop van deze reserves volgt vanaf 1 januari 2020 de jaarlijkse afschrijvingslasten van de betreffende investeringen.

Overige bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden of zijn in het leven geroepen om te worden bestemd voor een van tevoren bepaald doel.

In de bijlage is een specificatie opgenomen van de reserves.

Mutaties in de algemene reserve (eigen vermogen)

Onttrekkingen uit de algemene reserve

Omschrijving	Begroting 2021 na wijz.	2022	2023	2024	2025
Rekeningresultaat 2020: Onttrekking om in voorziening buitenruimte Windmolen 110 te kunnen storten	150.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie BAR-bijdr, JOP, implementatie omgevingswet	55.500				
1e TR21, doorgeschoven prestatie BAR-bijdr, JOP, project GIDS	150.400				
1eTR21, doorgeschoven prestatie BAR-bijdr, JOP, strategische personeelsplanning	86.300				
1eTR21, doorgeschoven prestatie, digitalisering bouwdoossiers	58.500				
1eTR21, doorgeschoven prestatie BAR-bijdrage, restant implementatie omgevingswet	85.200				
1eTR21, doorgeschoven prestatie, dekking restant rekenkamerbudget	6.000				
1eTR21, doorgeschoven prestatie BAR-bijdr., uitvoeringsplan fiscale control	15.300				
1eTR21, doorgeschoven prestatie BAR-bijdr., restbudget strategische personeelsplanning	2.500				
Onttrekking tbv reserve Baggeren haven	950.000				
Dekking incidentele kosten mobiliteitsplan	65.000	75.000			
1eTR21 doorgeschoven prestatie ontmanteling baggerdepot Oudelande	50.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, project hoogwaardig openbaar vervoer	48.500				
1eTR21 dekking extra storting afschrijvingsreserves Geluidswal Drievliet en verbeteren bereikbaarheid Reyerpark	12.600				
1eTR21 dekking herinrichting deelgebied 1 centrum Ridderkerk	10.000				

1eTR21 doorgeschoven prestatie dekking leegstandaanpak leefstijlonderzoek Centrum	50.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking restant verkeersonderzoek centrum	31.900				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking onderzoek ontmoetingsplekken centrum	60.000				
KN21 dekking dijkervisie	10.000				
KN21 dekking Tiny Forest	37.500				
KN21 onttrekking t.b.v. vorming reserve Groenvisie	1.200.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking t.b.v. hondenspeelplaats nabij het Maxima-college	53.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking t.b.v. Groenvisie	45.300				
Dekking incidentele posten collegeprogramma	50.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking restanttegoed Ridderkerkpas	25.300				
KN21 Onttrekking t.b.v. vorming reserve Klimaatgelden	4.000.000				
Beschikking voor toev bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	2.700.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking restdeel projectkosten afvalbeleidsplan	275.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking actieplan luchtkwaliteit	12.200				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking onderzoek en geluidsmaatregelen langs A15	32.500				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking opstellen nota circulaire economie, inclusief actieprogramma	45.100				
Dekking beheerkosten GRNR	63.100				
KN21 dekking transformeren Centrum, Oost en ontwikkeling PC Hoofdstr.	75.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking gebiedsvisie Centrum-Oost	75.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking compensatie SSR voor verlies zwembad	224.500				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking onderzoek kansen particulieren renovatie woningen	45.000				
1eTR21 doorgeschoven prestatie, dekking gebiedsvisie en MER Rivieroevers	82.100				
Onttrekking t.b.v. vorming reserve Overrente	6.940.100				
Onttrekking t.b.v. vorming afschrijvingsreserve Toekomstige investeringen	22.500.000				
Afbouw dekking wegvallen dividend Eneco	612.500	525.000	437.500	350.000	262.500
Onttrekking voor storting in de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein om gedurende vier jaar dekking voor innovatie mogelijk te maken		1.000.000			
Totaal onttrekkingen	40.990.900	1.600.000	437.500	350.000	262.500

Rekeningresultaat 2020: Onttrekking ter dekking van het negatief rekeningresultaat 2020 1.341.500

Saldo mutaties algemene reserve	42.332.400	1.600.000	437.500	350.000	262.500
--	-------------------	------------------	----------------	----------------	----------------

Mutaties in de reserves per programma

Onttrekkingen	Begr. na wijz.		Meerjarenraming		
Naam reserve	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	459.700				
Totaal Programma 1	459.700	0	0	0	0

Algemene reserve	1.136.100	75.000			
Baggeren haven	450.000				
Onderhoud verhardingen	1.798.900	1.560.800	1.608.600	1.210.800	1.210.800

AFSCHRR Parkeergarage gemeentehuis	55.200	57.700	58.400	59.000	59.700
AFSCHRR Fietsroute Molensteeg - St. Jorisstr.	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900
AFSCHRR Snelfietsroute F15		4.900	4.900	4.900	4.900
AFSCHRR Geluidswal Drievliet	15.300	15.300	15.300	15.300	15.300
AFSCHRR Geluidsscherm West A15/A16			57.000	57.000	57.000
AFSCHRR Bereikbaarheid Reijerpark	19.300	19.300	19.300	19.300	19.300
Totaal Programma 3	3.477.700	1.735.900	1.766.400	1.369.200	1.369.900
Algemene reserve	141.900				
Aanpassing integraal accommodatieplan	19.000				
Totaal Programma 4	160.900	0	0	0	0
Algemene reserve	1.345.800				
Groenvisie	300.000	300.000	300.000	300.000	
Totaal Programma 6	1.645.800	300.000	300.000	300.000	0
Algemene reserve	75.300	1.000.000			
Innovatiefonds sociaal domein	130.000	306.000	371.000	246.000	246.000
Totaal Programma 7	205.300	1.306.000	371.000	246.000	246.000
Algemene reserve	7.064.800				
Bodemonderzoek Wooncompas	111.000				
Klimaatgelden	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
Bestemming afvalstoffenheffing	1.440.200	984.100	232.000		
AFSCHRR Perm. Lucht- geluidmeetpunt Nw Reijerwaard	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600
Totaal Programma 8	9.626.600	1.994.700	1.242.600	1.010.600	10.600
Algemene reserve	564.700				
Groot onderhoud sportaccommodaties	673.700	309.600	309.600	309.600	309.600
Groot onderhoud gebouwen	214.200	815.600	359.500	1.059.400	1.059.400
Waalvisie	13.900				
Aanpassing integraal accommodatieplan	70.000	388.000			
AFSCHRR Kapitaallasten herwaardering	37.200	37.200	37.200	37.200	37.200
AFSCHRR Uitbreiding Vredehof	33.300	33.300	33.300	33.300	33.400
AFSCHRR Begraafplaats Vredehof	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
AFSCHRR Rouwcentrum	15.400	15.300	15.300	15.300	15.300
AFSCHRR Herbouw de Piramide	12.000	12.100	12.100	12.100	12.100
AFSCHRR Bouw Ds. Kerstenschool	14.700	14.700	14.700	14.700	14.700
AFSCHRR Kunstgrasveld Rijsoord	5.800	5.800	5.800	5.800	5.700
AFSCHRR Bouw Voorn 10 - WAC Drievliet	11.200	11.200	11.200	11.200	11.200
AFSCHRR Jongerencentrum PC Hooftstraat	71.500	71.500	71.500	71.500	71.500
AFSCHRR Blok- en buurtspeelruimtes	18.800	18.700	18.700	7.400	100
AFSCHRR Uitbreiding Farelcollege	7.500	7.400	7.400	7.400	7.400
Totaal programma 9	1.770.900	1.747.400	903.300	1.591.900	1.584.600
Algemene reserve	30.052.600	525.000	437.500	350.000	262.500
Groot onderhoud gebouwen	771.200				
Vpb lasten uit grondexploitatie	438.900				
AFSCHRR Toekomstige investeringen		1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
AFSCHRR Overrente	1.107.900	997.500	887.100	776.700	666.300
Totaal buiten de programma 's	32.370.600	2.522.500	2.324.600	2.126.700	1.928.800

Totaal onttrekkingen	49.717.500	9.606.500	6.907.900	6.644.400	5.139.900
-----------------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Het totaal van de onttrekkingen Begroting 2021 na wijziging is exclusief de onttrekkingen ingevolge het besluit bij de rekening 2020

ter dekking van het rekeningtekort 2020

Stortingen	Begr. na wijz.		Meerjarenraming		
Naam reserve	2021	2022	2023	2024	2025
Groot onderhoud gebouwen	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Totaal Programma 1	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Baggeren haven	-982.700	-32.700	-32.700	-32.700	-32.700
Onderhoud verhardingen	-1.066.400	-983.700	-1.096.700	-1.069.600	-1.069.600
AFSCHRR Geluidswal Drievliet	-2.800				
AFSCHRR Bereikbaarheid Reijerpark	-9.800				
Totaal Programma 3	-2.061.700	-1.016.400	-1.129.400	-1.102.300	-1.102.300
Groenvisie	-1.200.000				
Totaal Programma 6	-1.200.000	0	0	0	0
Innovatiefonds sociaal domein		-1.000.000			
Totaal programma 7	0	-1.000.000	0	0	0
Bestemming afvalstoffenheffing	-2.700.000				
Klimaatgelden	-4.000.000				
Totaal programma 8	-6.700.000	0	0	0	0
Groot onderhoud sportaccommodaties	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Groot onderhoud gebouwen	-443.600	-443.600	-463.600	-463.600	-463.600
Nieuw Reijerwaard		-75.800	-478.800	-478.800	-478.800
Totaal programma 9	-693.600	-769.400	-1.192.400	-1.192.400	-1.192.400
AFSCHRR Toekomstige investeringen	-22.500.000				
AFSCHRR Overrente	-6.940.100				
Totaal buiten de programma 's	-29.440.100	0	0	0	0
Totaal stortingen	-40.143.900	-2.834.300	-2.370.300	-2.343.200	-2.343.200

Stand en verloop van de voorzieningen

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen, verliezen en risico's	4.747.500	4.721.100	4.702.200	4.683.300	4.664.400
Middelen derden met bestedingsverplichting	8.982.600	8.222.800	7.726.100	7.501.500	7.569.500
Totaal voorzieningen	13.730.100	12.943.900	12.428.300	12.184.800	12.233.900

Toelichting

Verplichtingen, verliezen en risico's

Dit betreft onder andere de voorziening wethouderspensioenen en de voorziening Buitenruime Windmolen 110.

Middelen van derden met een bestedingsverplichting

Onder de bestedingsverplichtingen vallen de voorziening onderhoud graven en de voorziening bekleemde middelen lijkbezorging, afvalstoffen- en rioolheffing.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.1:Bestuur					
Lasten	-4.860.300	-3.509.900	-3.460.500	-3.526.100	-3.516.000
Baten	566.400	566.400	547.600	547.600	547.600
Saldo - Lasten en baten	-4.293.900	-2.943.500	-2.912.900	-2.978.500	-2.968.400
Totaal 0.1:Bestuur	-4.293.900	-2.943.500	-2.912.900	-2.978.500	-2.968.400
0.10:Mutaties reserves					
Stortingen	-40.143.900	-2.834.300	-2.370.300	-2.343.200	-2.343.200
Onttrekkingen	49.717.500	9.606.500	6.907.900	6.644.400	5.139.900
Saldo - Reserves	9.573.600	6.772.200	4.537.600	4.301.200	2.796.700
Totaal 0.10:Mutaties reserves	9.573.600	6.772.200	4.537.600	4.301.200	2.796.700
0.2:Burgerzaken					
Lasten	-1.322.800	-1.355.500	-1.297.800	-1.339.400	-1.339.500
Baten	590.900	540.400	458.200	458.200	458.200
Saldo - Lasten en baten	-731.900	-815.100	-839.600	-881.200	-881.300
Totaal 0.2:Burgerzaken	-731.900	-815.100	-839.600	-881.200	-881.300
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden					
Lasten	-2.046.700	-2.159.100	-1.866.600	-1.884.100	-1.882.200
Baten	995.100	991.100	971.100	942.100	942.100
Saldo - Lasten en baten	-1.051.600	-1.168.000	-895.500	-942.000	-940.100
Totaal 0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-1.051.600	-1.168.000	-895.500	-942.000	-940.100
0.4:Overhead					
Lasten	-14.517.800	-14.392.000	-14.137.400	-14.669.000	-14.670.300
Baten	517.200	517.200	503.600	503.600	503.600
Saldo - Lasten en baten	-14.000.600	-13.874.800	-13.633.800	-14.165.400	-14.166.700
Totaal 0.4:Overhead	-14.000.600	-13.874.800	-13.633.800	-14.165.400	-14.166.700
0.5:Treasury					
Lasten	67.000	10.600	451.100	723.100	842.300
Baten	530.000	518.300	614.100	614.600	615.100
Saldo - Lasten en baten	597.000	528.900	1.065.200	1.337.700	1.457.400
Totaal 0.5:Treasury	597.000	528.900	1.065.200	1.337.700	1.457.400
0.61:OZB woningen					
Lasten	-317.500	-295.100	-291.600	-288.700	-288.700
Baten	6.045.000	6.105.500	6.254.600	6.389.800	6.536.400
Saldo - Lasten en baten	5.727.500	5.810.400	5.963.000	6.101.100	6.247.700
Totaal 0.61:OZB woningen	5.727.500	5.810.400	5.963.000	6.101.100	6.247.700
0.62:OZB niet-woningen					
Lasten	-144.800	-150.700	-148.300	-146.400	-146.400
Baten	5.872.600	6.316.200	6.574.200	6.832.300	7.090.300
Saldo - Lasten en baten	5.727.800	6.165.500	6.425.900	6.685.900	6.943.900
Totaal 0.62:OZB niet-woningen	5.727.800	6.165.500	6.425.900	6.685.900	6.943.900
0.63:Parkeerbelasting					
Lasten	-15.300	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Baten	407.200	407.200	407.200	407.200	407.200

Saldo - Lasten en baten	391.900	392.200	392.200	392.200	392.200
Totaal 0.63:Parkeerbelasting	391.900	392.200	392.200	392.200	392.200
0.64:Belastingen overig					
Lasten	-232.800	-229.700	-229.100	-229.100	-229.100
Baten	81.400	196.100	196.100	196.100	196.100
Saldo - Lasten en baten	-151.400	-33.600	-33.000	-33.000	-33.000
Totaal 0.64:Belastingen overig	-151.400	-33.600	-33.000	-33.000	-33.000
0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds					
Baten	69.876.000	74.018.100	72.345.100	72.294.900	72.903.600
Saldo - Lasten en baten	69.876.000	74.018.100	72.345.100	72.294.900	72.903.600
Totaal 0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	69.876.000	74.018.100	72.345.100	72.294.900	72.903.600
0.8:Overige baten en lasten					
Lasten	-910.800	-354.400	-354.300	-354.300	-354.300
Baten	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Saldo - Lasten en baten	-907.000	-350.600	-350.500	-350.500	-350.500
Totaal 0.8:Overige baten en lasten	-907.000	-350.600	-350.500	-350.500	-350.500
0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)					
Lasten	-743.800	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
Saldo - Lasten en baten	-743.800	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
Totaal 0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)	-743.800	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
1.1:Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten	-2.375.000	-2.425.400	-2.422.100	-2.429.300	-2.430.100
Saldo - Lasten en baten	-2.375.000	-2.425.400	-2.422.100	-2.429.300	-2.430.100
Totaal 1.1:Crisisbeheersing en brandweer	-2.375.000	-2.425.400	-2.422.100	-2.429.300	-2.430.100
1.2:Openbare orde en veiligheid					
Lasten	-1.304.100	-1.317.900	-1.309.000	-1.305.900	-1.305.900
Baten	40.200	40.200	40.200	40.200	40.200
Saldo - Lasten en baten	-1.263.900	-1.277.700	-1.268.800	-1.265.700	-1.265.700
Totaal 1.2:Openbare orde en veiligheid	-1.263.900	-1.277.700	-1.268.800	-1.265.700	-1.265.700
2.1:Verkeer en vervoer					
Lasten	-7.399.000	-7.393.200	-8.471.900	-8.504.800	-9.022.600
Baten	1.175.400	199.900	199.900	199.900	199.900
Saldo - Lasten en baten	-6.223.600	-7.193.300	-8.272.000	-8.304.900	-8.822.700
Totaal 2.1:Verkeer en vervoer	-6.223.600	-7.193.300	-8.272.000	-8.304.900	-8.822.700
2.2:Parkeren					
Lasten	-276.900	-271.800	-312.800	-323.600	-308.200
Saldo - Lasten en baten	-276.900	-271.800	-312.800	-323.600	-308.200
Totaal 2.2:Parkeren	-276.900	-271.800	-312.800	-323.600	-308.200
2.3:Recreatieve havens					
Lasten	-37.500	-36.600	-36.400	-36.400	-36.400

Saldo - Lasten en baten	-37.500	-36.600	-36.400	-36.400	-36.400
Totaal 2.3:Recreatieve havens	-37.500	-36.600	-36.400	-36.400	-36.400
2.4:Economische havens en waterwegen					
Lasten	-1.073.200	-571.700	-592.900	-597.800	-602.900
Baten	168.200	167.800	167.800	167.800	167.800
Saldo - Lasten en baten	-905.000	-403.900	-425.100	-430.000	-435.100
Totaal 2.4:Economische havens en waterwegen	-905.000	-403.900	-425.100	-430.000	-435.100
2.5:Openbaar vervoer					
Lasten	-749.500	-730.300	-760.700	-764.900	-764.600
Baten	107.700	107.700	107.700	107.700	107.700
Saldo - Lasten en baten	-641.800	-622.600	-653.000	-657.200	-656.900
Totaal 2.5:Openbaar vervoer	-641.800	-622.600	-653.000	-657.200	-656.900
3.1:Economische ontwikkeling					
Lasten	-785.000	-404.800	-399.500	-396.200	-396.200
Baten	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Saldo - Lasten en baten	-585.000	-204.800	-199.500	-196.200	-196.200
Totaal 3.1:Economische ontwikkeling	-585.000	-204.800	-199.500	-196.200	-196.200
3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten	-4.106.800	-453.400	-447.500	-447.000	-447.000
Baten	3.913.000	0	0	0	0
Saldo - Lasten en baten	-193.800	-453.400	-447.500	-447.000	-447.000
Totaal 3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-193.800	-453.400	-447.500	-447.000	-447.000
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
Lasten	-81.000	-79.500	-79.300	-79.300	-79.300
Baten	284.200	275.400	275.400	275.400	275.400
Saldo - Lasten en baten	203.200	195.900	196.100	196.100	196.100
Totaal 3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	203.200	195.900	196.100	196.100	196.100
3.4:Economische promotie					
Lasten	-27.500	-26.900	-26.700	-26.700	-26.700
Saldo - Lasten en baten	-27.500	-26.900	-26.700	-26.700	-26.700
Totaal 3.4:Economische promotie	-27.500	-26.900	-26.700	-26.700	-26.700
4.1:Openbaar basisonderwijs					
Lasten	-236.800	-199.500	-161.500	-124.500	-86.500
Saldo - Lasten en baten	-236.800	-199.500	-161.500	-124.500	-86.500
Totaal 4.1:Openbaar basisonderwijs	-236.800	-199.500	-161.500	-124.500	-86.500
4.2:Onderwijshuisvesting					
Lasten	-2.070.500	-2.069.900	-2.573.700	-2.906.500	-3.119.500
Baten	1.300	9.000	47.700	47.700	47.700
Saldo - Lasten en baten	-2.069.200	-2.060.900	-2.526.000	-2.858.800	-3.071.800
Totaal 4.2:Onderwijshuisvesting	-2.069.200	-2.060.900	-2.526.000	-2.858.800	-3.071.800

4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken					
Lasten	-3.323.000	-2.163.800	-2.160.100	-2.006.000	-2.005.000
Baten	1.748.200	577.100	577.100	577.100	577.100
Saldo - Lasten en baten	-1.574.800	-1.586.700	-1.583.000	-1.428.900	-1.427.900
Totaal 4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.574.800	-1.586.700	-1.583.000	-1.428.900	-1.427.900
5.1:Sportbeleid en activering					
Lasten	-1.151.100	-1.159.400	-1.107.600	-1.105.700	-1.105.800
Saldo - Lasten en baten	-1.151.100	-1.159.400	-1.107.600	-1.105.700	-1.105.800
Totaal 5.1:Sportbeleid en activering	-1.151.100	-1.159.400	-1.107.600	-1.105.700	-1.105.800
5.2:Sportaccommodaties					
Lasten	-4.303.800	-4.128.800	-4.151.700	-4.229.900	-4.192.700
Baten	2.251.400	1.408.900	1.408.900	1.408.900	1.408.900
Saldo - Lasten en baten	-2.052.400	-2.719.900	-2.742.800	-2.821.000	-2.783.800
Totaal 5.2:Sportaccommodaties	-2.052.400	-2.719.900	-2.742.800	-2.821.000	-2.783.800
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie					
Lasten	-828.500	-821.400	-807.900	-804.200	-804.200
Saldo - Lasten en baten	-828.500	-821.400	-807.900	-804.200	-804.200
Totaal 5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-828.500	-821.400	-807.900	-804.200	-804.200
5.4:Musea					
Lasten	-154.900	-101.200	-101.200	-101.200	-101.200
Saldo - Lasten en baten	-154.900	-101.200	-101.200	-101.200	-101.200
Totaal 5.4:Musea	-154.900	-101.200	-101.200	-101.200	-101.200
5.5:Cultureel erfgoed					
Lasten	-73.700	-75.600	-74.700	-73.900	-73.900
Saldo - Lasten en baten	-73.700	-75.600	-74.700	-73.900	-73.900
Totaal 5.5:Cultureel erfgoed	-73.700	-75.600	-74.700	-73.900	-73.900
5.6:Media					
Lasten	-1.191.000	-1.190.100	-1.189.900	-1.189.900	-1.189.900
Saldo - Lasten en baten	-1.191.000	-1.190.100	-1.189.900	-1.189.900	-1.189.900
Totaal 5.6:Media	-1.191.000	-1.190.100	-1.189.900	-1.189.900	-1.189.900
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Lasten	-5.319.700	-5.346.200	-5.332.300	-5.331.900	-5.080.700
Baten	25.800	15.800	15.800	15.800	15.800
Saldo - Lasten en baten	-5.293.900	-5.330.400	-5.316.500	-5.316.100	-5.064.900
Totaal 5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.293.900	-5.330.400	-5.316.500	-5.316.100	-5.064.900
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie					
Lasten	-4.939.700	-4.725.700	-4.712.800	-4.959.200	-4.957.200
Saldo - Lasten en baten	-4.939.700	-4.725.700	-4.712.800	-4.959.200	-4.957.200
Totaal 6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	-4.939.700	-4.725.700	-4.712.800	-4.959.200	-4.957.200
6.2:Wijkteams					
Lasten	-4.658.000	-4.535.800	-4.517.700	-4.504.400	-4.504.600

Baten	34.800	0	0	0	0
Saldo - Lasten en baten	-4.623.200	-4.535.800	-4.517.700	-4.504.400	-4.504.600
Totaal 6.2:Wijkteams	-4.623.200	-4.535.800	-4.517.700	-4.504.400	-4.504.600
6.3:Inkomensregelingen					
Lasten	-15.923.600	-16.610.900	-16.131.400	-15.742.200	-15.642.500
Baten	12.926.300	14.034.600	14.034.600	14.034.600	14.034.600
Saldo - Lasten en baten	-2.997.300	-2.576.300	-2.096.800	-1.707.600	-1.607.900
Totaal 6.3:Inkomensregelingen	-2.997.300	-2.576.300	-2.096.800	-1.707.600	-1.607.900
6.4:Begeleide participatie					
Lasten	-253.200	-249.200	-248.600	-248.600	-248.600
Saldo - Lasten en baten	-253.200	-249.200	-248.600	-248.600	-248.600
Totaal 6.4:Begeleide participatie	-253.200	-249.200	-248.600	-248.600	-248.600
6.5:Arbeidsparticipatie					
Lasten	-3.023.600	-3.093.700	-3.064.600	-3.039.400	-3.039.800
Saldo - Lasten en baten	-3.023.600	-3.093.700	-3.064.600	-3.039.400	-3.039.800
Totaal 6.5:Arbeidsparticipatie	-3.023.600	-3.093.700	-3.064.600	-3.039.400	-3.039.800
6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)					
Lasten	-1.763.000	-1.858.900	-1.844.200	-1.831.800	-1.832.000
Baten	9.700	9.700	9.700	9.700	9.700
Saldo - Lasten en baten	-1.753.300	-1.849.200	-1.834.500	-1.822.100	-1.822.300
Totaal 6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.753.300	-1.849.200	-1.834.500	-1.822.100	-1.822.300
6.71:Maatwerkdienstverlening 18+					
Lasten	-10.626.600	-11.117.100	-10.797.600	-10.665.800	-10.665.900
Baten	452.600	452.600	452.600	452.600	452.600
Saldo - Lasten en baten	-10.174.000	-10.664.500	-10.345.000	-10.213.200	-10.213.300
Totaal 6.71:Maatwerkdienstverlening 18+	-10.174.000	-10.664.500	-10.345.000	-10.213.200	-10.213.300
6.72:Maatwerkdienstverlening 18-					
Lasten	-9.243.300	-10.441.700	-10.160.200	-9.821.800	-9.821.800
Saldo - Lasten en baten	-9.243.300	-10.441.700	-10.160.200	-9.821.800	-9.821.800
Totaal 6.72:Maatwerkdienstverlening 18-	-9.243.300	-10.441.700	-10.160.200	-9.821.800	-9.821.800
6.81:Geëscaleerde zorg 18+					
Lasten	-93.700	-99.300	-98.200	-96.900	-96.900
Baten	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Saldo - Lasten en baten	-58.700	-64.300	-63.200	-61.900	-61.900
Totaal 6.81:Geëscaleerde zorg 18+	-58.700	-64.300	-63.200	-61.900	-61.900
6.82:Geëscaleerde zorg 18-					
Lasten	-1.794.100	-2.207.400	-2.087.000	-1.941.900	-1.941.900
Saldo - Lasten en baten	-1.794.100	-2.207.400	-2.087.000	-1.941.900	-1.941.900
Totaal 6.82:Geëscaleerde zorg 18-	-1.794.100	-2.207.400	-2.087.000	-1.941.900	-1.941.900
7.1:Volksgezondheid					

Lasten	-1.636.100	-1.704.500	-1.702.800	-1.700.800	-1.700.800
Saldo - Lasten en baten	-1.636.100	-1.704.500	-1.702.800	-1.700.800	-1.700.800
Totaal 7.1: Volksgezondheid	-1.636.100	-1.704.500	-1.702.800	-1.700.800	-1.700.800
7.2: Riolering					
Lasten	-4.653.300	-4.162.100	-4.131.000	-4.103.200	-4.144.400
Baten	5.651.700	5.243.000	5.216.800	5.191.800	5.232.900
Saldo - Lasten en baten	998.400	1.080.900	1.085.800	1.088.600	1.088.500
Totaal 7.2: Riolering	998.400	1.080.900	1.085.800	1.088.600	1.088.500
7.3: Afval					
Lasten	-7.099.600	-6.695.000	-6.615.600	-6.634.000	-6.630.700
Baten	6.736.000	7.428.900	7.963.500	8.092.800	8.039.800
Saldo - Lasten en baten	-363.600	733.900	1.347.900	1.458.800	1.409.100
Totaal 7.3: Afval	-363.600	733.900	1.347.900	1.458.800	1.409.100
7.4: Milieubeheer					
Lasten	-2.653.400	-2.517.800	-2.511.400	-2.504.900	-1.504.900
Baten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Saldo - Lasten en baten	-2.648.400	-2.512.800	-2.506.400	-2.499.900	-1.499.900
Totaal 7.4: Milieubeheer	-2.648.400	-2.512.800	-2.506.400	-2.499.900	-1.499.900
7.5: Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten	-1.568.000	-1.624.600	-1.626.300	-1.695.100	-1.700.300
Baten	1.395.700	1.419.800	1.444.300	1.469.600	1.471.100
Saldo - Lasten en baten	-172.300	-204.800	-182.000	-225.500	-229.200
Totaal 7.5: Begraafplaatsen en crematoria	-172.300	-204.800	-182.000	-225.500	-229.200
8.1: Ruimtelijke ordening					
Lasten	-1.656.100	-1.461.500	-1.473.500	-1.452.800	-1.452.100
Baten	136.400	136.400	136.400	136.400	136.400
Saldo - Lasten en baten	-1.519.700	-1.325.100	-1.337.100	-1.316.400	-1.315.700
Totaal 8.1: Ruimtelijke ordening	-1.519.700	-1.325.100	-1.337.100	-1.316.400	-1.315.700
8.2: Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)					
Lasten	-4.661.600	-3.527.000	-1.443.000	-819.900	-283.500
Baten	4.773.800	3.661.900	1.536.300	991.200	454.800
Saldo - Lasten en baten	112.200	134.900	93.300	171.300	171.300
Totaal 8.2: Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	112.200	134.900	93.300	171.300	171.300
8.3: Wonen en bouwen					
Lasten	-1.472.200	-1.378.400	-1.357.500	-1.339.400	-1.337.000
Baten	1.243.400	967.800	954.200	933.500	933.500
Saldo - Lasten en baten	-228.800	-410.600	-403.300	-405.900	-403.500
Totaal 8.3: Wonen en bouwen	-228.800	-410.600	-403.300	-405.900	-403.500
Eindtotaal	-1.258.200	1.854.200	-216.200	201.400	497.200

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht te verstrekken subsidies

Omschrijving	Raming 2022
Onderwijs	
Volwasseneneducatie	50.500
Cultuur, sport en groen	
Amateurkunst	40.600
Bibliotheekwerk	1.153.700
Culturele vorming	45.500
Emancipatie	22.600
Evenementen/volksfeesten	27.100
Initiatiefsubsidies	47.800
Kunstobjecten/Beeldende vorming	29.500
Musea	18.200
Muziekschool	592.200
Sport(beleid)	30.700
Sociaal domein	
Clientondersteuning rondom teams	91.800
Jeugd- en jongerenwerk (overig)	37.400
Jeugdgezondheidszorg	1.222.400
Lokaal preventief Jeugd	328.500
Maatschappelijk werk	106.500
Minimabeleid	4.200
Ontwikkelingssamenwerking	17.300
Ouderenwerk	225.100
Peuterwerk algemeen	1.050
Schuldhelpverlening	25.000
Vluchtelingenwerk	82.600
Wijkwerk	132.000
WMO vrijwilligerswerk	15.500
Gezondheid en duurzaamheid	
Volksgesondheid	2.900
Totaal	4.350.650

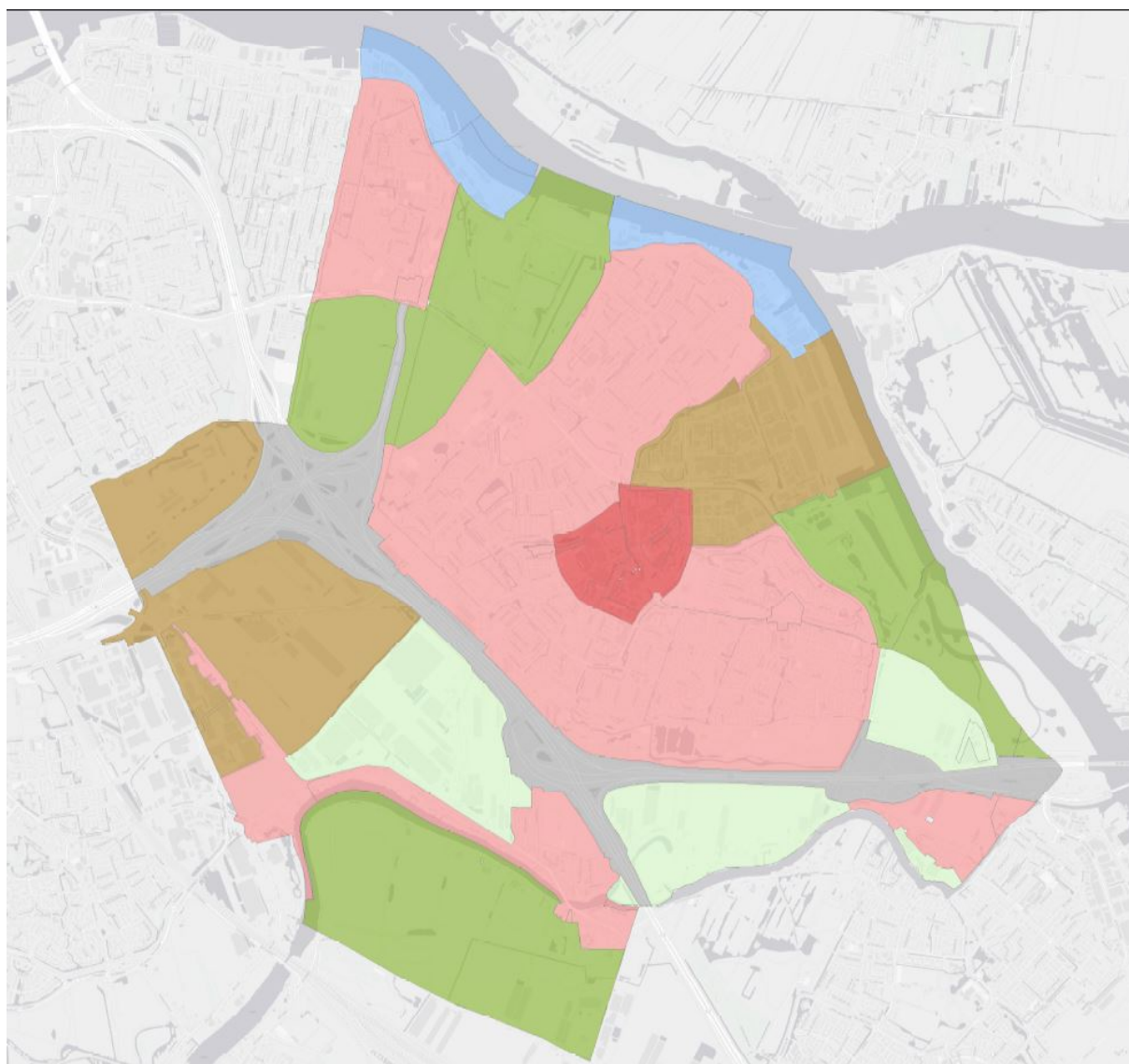
Bijlage 2 Verloop van reserves

Omschrijving	bkw 1-1-2021	storting 2021	onttrekking 2021	resultaat 2020	bkw 1-1-2022	storting 2022	onttrekking 2022	bkw 1-1-2023	storting 2023	onttrekking 2023	bkw 1-1-2024	storting 2024	onttrekking 2024	bkw 1-1-2025	storting 2025	onttrekking 2025	bkw 31-12- 2025
Algemene reserves																	
Algemene reserve	74.748.900	0	40.990.900	-1.341.500	32.416.500	0	1.600.000	30.816.500	0	437.500	30.379.000	0	350.000	30.029.000	0	262.500	29.766.500
Totaal algemene reserve	74.748.900	0	40.990.900	-1.341.500	32.416.500	0	1.600.000	30.816.500	0	437.500	30.379.000	0	350.000	30.029.000	0	262.500	29.766.500
Onderhoudsreserves																	
Baggeren haven	84.200	982.700	450.000		616.900	32.700		649.600	32.700		682.300	32.700		715.000	32.700		747.700
Verhardingen	5.534.100	1.066.400	1.798.900		4.801.600	983.700	1.560.800	4.224.500	1.096.700	1.608.600	3.712.600	1.069.600	1.210.800	3.571.400	1.069.600	1.210.800	3.430.200
Groot onderhoud sportaccommodaties	1.756.300	250.000	673.700		1.332.600	250.000	309.600	1.273.000	250.000	309.600	1.213.400	250.000	309.600	1.153.800	250.000	309.600	1.094.200
Groot onderhoud gebouwen	3.296.400	492.100	985.400		2.803.100	492.100	815.600	2.479.600	512.100	359.500	2.632.200	512.100	1.059.400	2.084.900	512.100	1.059.400	1.537.600
Totaal onderhoudsreserves	10.671.000	2.791.200	3.908.000	0	9.554.200	1.758.500	2.686.000	8.626.700	1.891.500	2.277.700	8.240.500	1.864.400	2.579.800	7.525.100	1.864.400	2.579.800	6.809.700
Overige bestemmingsreserves																	
Beeldende kunst	4.800				4.800			4.800			4.800			4.800			4.800
Innovatiefonds sociaal domein	848.200		130.000		718.200	1.000.000	306.000	1.412.200		371.000	1.041.200		246.000	795.200		246.000	549.200
Ondergronds brengen hoogspanningsleiding	880.000				880.000			880.000			880.000			880.000			880.000
Waalvisie	390.000		13.900		376.100			376.100			376.100			376.100			376.100
Actualisatie Integraal	1.354.900		89.000		1.265.900		388.000	877.900			877.900			877.900			877.900

Accommodatie Plan																	
Vpb grondexploitatie	438.900		438.900		0		0		0		0		0		0		0
Nieuw Reijerwaard	0				0	75.800	75.800	478.800		554.600	478.800		1.033.400	478.800		1.512.200	
Bodemonderzoek Wooncompas	450.000		111.000		339.000		339.000		339.000		339.000		339.000		339.000		339.000
Klimaatgelden	240.000	4.000.000	1.000.000		3.240.000	1.000.000	2.240.000		1.000.000	1.240.000	1.000.000		240.000		240.000		240.000
Groenvisie	0	1.200.000	300.000		900.000	300.000	600.000		300.000	300.000	300.000		0		0		0
Bestemming afvalstoffenheffing	0	2.700.000	1.440.200		1.259.800	984.100	275.700		232.000	43.700			43.700		43.700		43.700
Totaal bestemmingsreserves	4.606.800	7.900.000	3.523.000	0	8.983.800	1.075.800	2.978.100	7.081.500	478.800	1.903.000	5.657.300	478.800	1.546.000	4.590.100	478.800	246.000	4.822.900
Afschrijvingsreserves																	
Kapitaallasten (herwaardering)	442.300		37.200		405.100		37.200	367.900		37.200	330.700		37.200	293.500		37.200	256.300
Uitbreiding Vredehof	166.600		33.300		133.300		33.300	100.000		33.300	66.700		33.300	33.400		33.400	0
Bouw Voorn 10 - WAC Drievliet	134.900		11.200		123.700		11.200	112.500		11.200	101.300		11.200	90.100		11.200	78.900
Begraafplaats Vredehof	120.000		7.000		113.000		7.000	106.000		7.000	99.000		7.000	92.000		7.000	85.000
Rouwcentrum	92.000		15.400		76.600		15.300	61.300		15.300	46.000		15.300	30.700		15.300	15.400
Herbouw de Piramide	312.800		12.000		300.800		12.100	288.700		12.100	276.600		12.100	264.500		12.100	252.400
Ds. Kerstenschool gebouw	439.600		14.700		424.900		14.700	410.200		14.700	395.500		14.700	380.800		14.700	366.100
Kunstgrasveld Rijsoord	28.900		5.800		23.100		5.800	17.300		5.800	11.500		5.800	5.700		5.700	0
Parkeergarage gemeentehuis	2.339.700		55.200		2.284.500		57.700	2.226.800		58.400	2.168.400		59.000	2.109.400		59.700	2.049.700
Jongerencentrum PC Hooftstraat	599.700		71.500		528.200		71.500	456.700		71.500	385.200		71.500	313.700		71.500	242.200

Fietsroute Molensteeg, Benedenrijweg, St. Jorisstraat	28.700		2.900		25.800		2.900	22.900		2.900	20.000		2.900	17.100		2.900	14.200
Blok- en buurtspeelterreinen 2010, 2011	63.700		18.800		44.900		18.700	26.200		18.700	7.500		7.400	100		100	0
Uitbreiding Farelcollege	231.600		7.500		224.100		7.400	216.700		7.400	209.300		7.400	201.900		7.400	194.500
Snelfietsroute F15 (Vh Fietsverharding Rijksstraatweg)	98.800				98.800		4.900	93.900		4.900	89.000		4.900	84.100		4.900	79.200
Perm. Lucht- geluidmeetp. Nw Reijw.	85.100		10.600		74.500		10.600	63.900		10.600	53.300		10.600	42.700		10.600	32.100
Geluidswal Drievliet (Vh Geluidsred.R'dmse weg Drievl)	297.200	2.800	15.300		284.700		15.300	269.400		15.300	254.100		15.300	238.800		15.300	223.500
Geluidsscherm West A15/A16	1.050.00 0				1.050.00 0			1.050.00 0		57.000	993.000		57.000	936.000		57.000	879.000
Bereikbaarheid sportpark Reijerpark	376.200	9.800	19.300		366.700		19.300	347.400		19.300	328.100		19.300	308.800		19.300	289.500
Toekomstige investeringen	0	22.500.0 00			22.500.0 00		1.000.000	21.500.0 00		1.000.000	20.500.0 00		1.000.000	19.500.0 00		1.000.000	18.500.0 00
"Overrente"	0	6.940.10 0	1.107.900		5.832.20 0		997.500	4.834.70 0		887.100	3.947.60 0		776.700	3.170.90 0		666.300	2.504.60 0
Totaal afschrijvingsreser ves	6.907.80 0	29.452.7 00	1.445.600	0	34.914.9 00	0	2.342.400	32.572.5 00	0	2.289.700	30.282.8 00	0	2.168.600	28.114.2 00	0	2.051.600	26.062.6 00
Totaal reserves	96.934.5 00	40.143.9 00	49.867.50 0	- 1.341.5 00	85.869.4 00	2.834.3 00	9.606.500	79.097.2 00	2.370.3 00	6.907.900	74.559.6 00	2.343.2 00	6.644.400	70.258.4 00	2.343.2 00	5.139.900	67.461.7 00

Bijlage 3 Lopende ontwikkelingen Ruimte

Bestemmingsplannen Thema

Bestemmingsplannen Thema	
■	Centrum
■	Woongebied
■	Bedrijfssterrein
■	Buitengebied
■	Groen - Recreatie
■	Rivieroever
■	Snelwegen

Overzicht bestemmingsplannen

Overzicht thematische ruimtelijke plannen (indicatief)					
Naam thema	Te herzien en gepland in 2022	Overig te herzien	Bestaand	Vastgesteld op	Opmerkingen

Thema Centrum		OP Centrum Oost	deels BP bedrijventerrein Donkersloot-Zuid BP Noordenweg Westmolendijk + 1e herziening BP de Gieterij PBP havenstraat zuid-Gieterijstraat PBP Havenstraat fase 2	5 maart 1984 18 november 1991 28 januari 2001 21 januari 2010 30 juni 2016	Eerst gebiedsvisie + PlanMER, dan omgevingsplan of procedure op basis van marktinitiatieven.
		OP P.C. Hoofstraat en omgeving	deels BP Noordenweg Westmolendijk + 1e herziening deels BV Centrum deels BV Ridderkerk Zuid	18 november 1991 17 oktober 2013 12 september 2013	Eerst besluitvorming over het masterplan, dan dan omgevingsplan of procedure op basis van marktinitiatieven.
			PBP Centrum Noord-Oost	27 mei 2014	
			BP Centrum	22 mei 2017	
Thema Groen-Recreatie		OP Groen-Recreatie	BP Waalbos BP Natuurgebied Crezeepolder deels BP Donckse Velden deels BP Het Zand en De Gorzen (Gaat om het gebied De Gorzen) deels BV Oosterpark en Snelwegen (Gaat alleen om Oosterpark) PBP Sportpark Reijerpark	26 juni 2008 27 november 2008 24 maart 2011 28 november 2013 12 december 2013 4 juli 2017	
Thema Rivieroevers	-	OP Rivieroevers	BP Slikkerveer Rivieroevers deels BP Donckse Velden deels BP Bolnes BP Bolnes Maasoevers Oost	9 oktober 2008 24 maart 2011 24 januari 2012 4 juli 2013	Eerst gebiedsvisie + PlanMER, dan omgevingsplan of procedure op basis van marktinitiatieven.
Thema Bedrijventerrein	pilot-OP Donkersloot		BP Donkersloot deels BV Woude	1 februari 2007 24 maart 2014	
		OP Veren Ambacht	BP Veren Ambacht UP Veren Ambacht 1e uitw. UP Veren Ambacht 2e uitw.	19 oktober 1998 31 augustus 1999 7 december 1999	Actualisatie afstemmen op ontwikkeling Dutch Fresh Port en het daar aan gekoppelde plan van aanpak.
	-	-	BP Cornelisland (30 mei 2013) + exploitatieplan	30 mei 2013	

	-	-	PIP Nieuw-Reijerwaard	26 juni 2013	
Thema Woongebied					
	BP Woongebied		Paraplu-BP horecabeleid	16 juli 2001	
			BP Ridderkerk West	5 juli 2007	
			BP Slikkerveer	5 juni 2008	
			deels BV Ridderkerk Zuid	12 september 2013	
			deels BV Woude	24 maart 2014	
Naam thema	Te herzien en gepland in 2022	Overig te herzien	Bestaand	Vastgesteld op	Opmerkingen
Thema Woongebied	-	-	BP Veren Ambacht (Gaat alleen om de woningen aan de Rijksstraatweg en de boomgaard)	19 oktober 1998	
	-	-	BV Rijsoord	12 september 2013	
	-	-	deels BP Bolnes	24 januari 2012	
	-	-	BP Oostendam	28 november 2013	
	-	-	BP Het Zand en De Gorzen	28 november 2013	
			BP Driehoek Het Zand	10 december 2020	
Thema Snelwegen					
	-	-	deels BV Oosterpark en Snelwegen (Gaat alleen om snelwegen)	12 december 2013	
Thema Buitengebied					
	-	-	BP Buitengebied	21 mei 2015	

Afkortingen

Bestemmingsplan (BP)
 Omgevingsplan (OP)
 Beheersverordening (BV)
 Wijzigingsplan (WP)
 Provinciaal inpassingsplan
 (PIP)
 Projectbestemmingsplan
 (PBP)